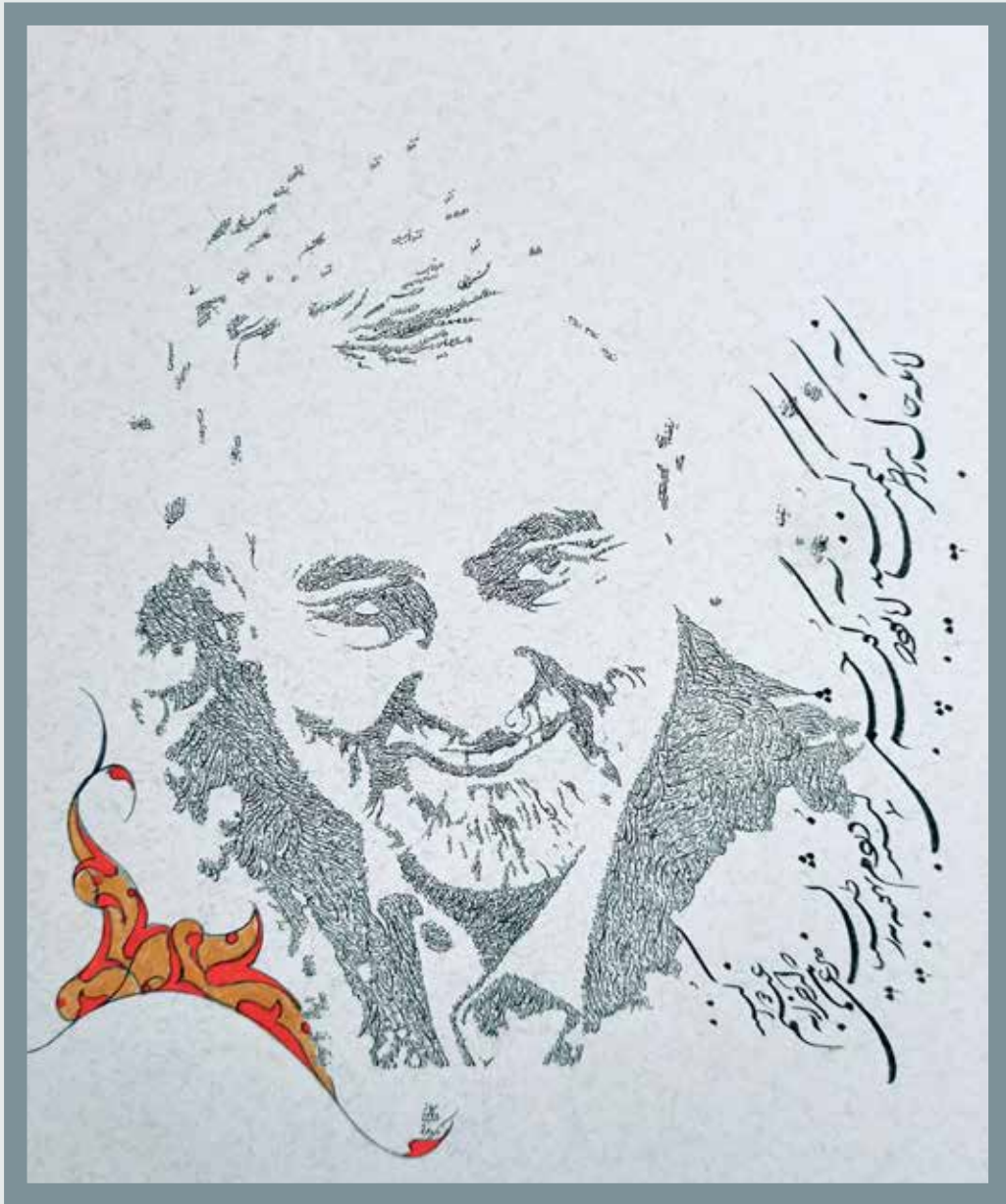

رویدادی برای «ما» شدن

- شب آزادی بشر ::
- اکرام هفتصدساله ::
- طغیان عشق ::
- از آزادی تابندگی ::

- رزمایش گسترده مواسات ::
- تجلی عقلانیت انقلابی ::
- زیارت خاک میکده عشق ::
- از به سوی نور تالمساوات ::

طراحی گلگشت چهره سردار سلیمانی؛ اثر: زکریا عزتی (رئیس جمعیت هلال احمر شهرستان میانه)
با تکرار ۵۰۰ مرتبه آیه «ولاتحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون»

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ مِفْتَاحُ کُلِّ کِتَابٍ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، کلید هر نوشته ای است.

مکتب الرسول ج ۱، ص ۵۶

جان بی جمال جانان میل جهان ندارد

جان بی جمال جانان میل جهان ندارد

شعر: آید میانی

میل جهان ندارد جان بی جمال جانان
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

میل جهان ندارد جان بی جمال جانان
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

شعر: آید میانی

میل جهان ندارد جان بی جمال جانان
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

میل جهان ندارد جان بی جمال جانان
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد نکن

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد نکن

شعر: آید میانی

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد نکن
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد نکن
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

شعر: آید میانی

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد نکن
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد نکن
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

توسل به آنان که خاک را به نظر کیما کنند

توسل به آنان که خاک را به نظر کیما کنند

شعر: آید میانی

توسل به آنان که خاک را به نظر کیما کنند
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

توسل به آنان که خاک را به نظر کیما کنند
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

شعر: آید میانی

توسل به آنان که خاک را به نظر کیما کنند
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

توسل به آنان که خاک را به نظر کیما کنند
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد
 در این جهان که همه را در بند دارد

راهبرد

زمایش گسترده مواسات و همدلی به وجود آید | ۶

راه‌های برکت پیش پای اهل مواسات هموار می‌شود | ۹

جامعه مهدوی، جامعه مواسات است | ۱۰

استیصال | ۱۲

بازگشت به آغوش پروردگار | ۱۴

همدلی فقط برای روزگار سختی نیست | ۱۶

تجلی عقلانیت انقلابی | ۱۸

جوشش‌های اخلاقی در وضع کرونایی | ۲۰

ماه‌خدا

از آزادی تا بندگی | ۲۴

واژه‌های انسان ساز | ۲۷

پاسخ خدا را بده! | ۲۸

زیارت خاک میکده عشق | ۳۴

شب قدر

ز قعر چاه برآیی به اوج ماه رسی | ۳۸

طغیان عشق | ۴۰

شبی به قدر هزار ماه | ۴۱

همکاران:
 مجید صالحی، محمد جواد کسمایی، شایان ضیایی
 محمدرضا بختیاری، فرزاد رخشنده، حمید پورصمیمی
 محمد جهان شاهی، نازنین رشیدیگی، محمود اورعی
 مهتاب هاشم‌زاده، فریژه خان محمدی، علی پورمحسنی

تولید و انتشار: مؤسسه سیاره آبی طراحان

مدیرمسئول:
 عبدالحسین معزی

سردبیر:
 یاسر احمدوند

معاون سردبیر:
 محمد مهدی بیگلری

جمعیت هلال احمر
 جمهوری اسلامی ایران

صاحب امتیاز:
 حوزه نمایندگی ولی فقیه

شب آزادی بشر ۴۶

شب آزادی بشر

شب آزادی بشر، شبی است که در آن همه انسانها از بندگی و استبداد رها می‌شوند و در برابر حق و عدالت ایستادگی می‌کنند. این شب با حضور فعال مردم و نهادهای مدنی در سراسر جهان برگزار می‌شود.

تاریخچه
شب آزادی بشر در سال ۱۹۸۱ میلادی در آمریکا آغاز شد. در آن زمان، دانشجویان و فعالان مدنی برای اعتراض به جنگ و استبداد، یک شب را به عنوان «شب آزادی بشر» نامیدند. از آن زمان به بعد، این شب به یک رویداد جهانی تبدیل شده است.

اهداف
هدف اصلی از برگزاری شب آزادی بشر، آگاهی‌بخشی به مردم در مورد حقوق بشر و مبارزه با استبداد است. همچنین، این شب فرصتی است برای همگرایی مردم و نشان دادن قدرت جمعی در برابر ستم و ظلم.

روش برگزاری
این شب معمولاً با حضور در تظاهرات، راهپیمایی‌ها، و اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری برگزار می‌شود. در برخی موارد، مردم با ساختن برج‌های نمادین یا تابلوهای اعتراضی، پیام خود را به جامعه منتقل می‌کنند.

شب آزادی بشر، شبی است که در آن همه انسانها از بندگی و استبداد رها می‌شوند و در برابر حق و عدالت ایستادگی می‌کنند. این شب با حضور فعال مردم و نهادهای مدنی در سراسر جهان برگزار می‌شود.

هدف اصلی از برگزاری شب آزادی بشر، آگاهی‌بخشی به مردم در مورد حقوق بشر و مبارزه با استبداد است. همچنین، این شب فرصتی است برای همگرایی مردم و نشان دادن قدرت جمعی در برابر ستم و ظلم.

این شب معمولاً با حضور در تظاهرات، راهپیمایی‌ها، و اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری برگزار می‌شود. در برخی موارد، مردم با ساختن برج‌های نمادین یا تابلوهای اعتراضی، پیام خود را به جامعه منتقل می‌کنند.

پدر ۵۸

پدر
این کتاب به بررسی نقش پدر در تربیت فرزند و تقویت رابطه عاطفی بین آنها می‌پردازد. نویسنده به روش‌های عملی برای بهبود ارتباطات خانوادگی اشاره می‌کند.

پدر
این کتاب به بررسی نقش پدر در تربیت فرزند و تقویت رابطه عاطفی بین آنها می‌پردازد. نویسنده به روش‌های عملی برای بهبود ارتباطات خانوادگی اشاره می‌کند.

اخبار استان ها ۶۶

ایجاد ۲۷ پستگاه آتشدان و نجات بین شهری آتشدان برای نجات مردم
استاندار اعلام کرد که ۲۷ پستگاه آتشدان جدید در استان ایجاد خواهد شد تا امنیت آتش‌نشانی را افزایش دهد.

تجدید نماینده مردم شهر رهبر در آذربایجان شرقی از فعالیت‌های هلال احمر
نماینده مردم شهر رهبر در مجلس شورای اسلامی، به دلیل فعالیت‌های گسترده در زمینه خدمات اجتماعی و امداد، مجدداً به نمایندگی انتخاب شد.

وای بر آنکه در شب قدر فرشته بر او فرود نیامده است | ۴۸

سلام رسول خدا(ص) به توبه‌کنندگان | ۴۹

ماه آشتی با کتاب | ۵۰

کتاب

قدیس | ۵۲

علی از زبان علی | ۵۴

دانشنامه امیرالمؤمنین(ع) | ۵۶

هلال

خدمتگزاری، شفافیت و اتکا به مردم مسیر صحیح حرکت هلال احمر است | ۶۲

ماه مبارک رمضان فرصت خدمت به مردم است | ۶۵

رویدادی برای «ما» شدن | ۶۸

لزوم ایجاد ساختاری مناسب برای مشارکت بیشتر خیران | ۷۰

اکرام هفتصد ساله | ۷۲

همدلی و همکاری برای اصلاح امور و جبران مافات | ۷۴

از به سوی نور تا مساوات | ۷۶

اقدامات و نقش هلال احمر در مقابله با کرونا بررسی شد | ۷۸

- **عکس جلد:** سید جواد میرحسینی
- **مسئول پشتیبانی:** فیروز شیخی
- **با سپاس از همراهی:** حامد جبلی، فاطمه صادقی، فرزین صالحی و مسئولان محترم فائز نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان ها

- **مدیر هنری:** روح اله یاقوتی
- **صفحه‌آرایی:** دفتر مشکاة هنر
- **چاپ:** واژه پرداز اندیشه

مهرماه از نوشته‌ها، پیششهادها و انتقادهای شما استقبال می‌کنیم. لطفاً مطالب خود را به نشانی mehromah.helal@gmail.com ارسال فرمایید. نشانی: **خیابان ولیعصر(عج)، بالاتر از میرداماد، نبش خیابان رشید یاسمی شماره ۱۳۶۲ - ساختمان صلح | کد پستی: ۱۵۱۷۸۱۳۵۱۱ | تلفن: ۰۲۱۳۶۰۸۸۲۰۰۰۴۶۶۶۴**

روز هلال احمر روز بزرگداشت کرامت انسان است

روز هلال احمر را به همه افرادی که با دل‌های پاک و اراده‌های معطوف به زدودن رنج از جان و چهره رنج‌دیدگان عالم به خدمت مشغول‌اند تبریک می‌گوییم.

روز هلال احمر روز یک نهاد و سازمان نیست. روز آرایه گزارش عملکرد اداری و سازمانی نیست. روز بزرگداشت مقام کرامت انسان است. کرامت صفتی است که خالق متعال به انسان عطا فرموده و هیچ‌کس نمی‌تواند آن را از او بازستاند. همه انسان‌ها فارغ از رنگ و نژاد و عقیده و دانش و ثروت از وصف کرامت برخوردارند. روز هلال احمر روز احترام به کرامت بشر است. روز احترام به کسانی است که برای کاستن از رنج‌های انسان ایستاده‌اند. امسال روز هلال یا ماه مبارک رمضان هم‌زمانی دارد. جان‌مایه همه فعالیت‌های هلال احمر کرامت انسانی است. ماه مبارک رمضان نیز ماهی است که در آن خداوند انسان‌ها را اهل کرامت خود قرار داده است. (۱)

امسال هجوم ویروسی ناشناخته آرامش و آسایش زمین را برهم زده است. میلیون‌ها نفر را مبتلا کرده و زندگی همه اهل زمین را دستخوش تغییرات جدی کرده است. امروز رنج مشترک بشر بیماری ناشناخته‌ایست که گلوی زندگی را فشرده و نفس انسانی را که گمان می‌کرد مرزهای دانش را درنوردیده و بر هستی مسلط گردیده و به اسرار عالم آگاه گردیده به شماره انداخته است. بشر دریافته در برابر پیش‌آمدهای نازمده ضعیف و بی‌دفاع است. آنچه بیش از همه چیز در این بحران فراگیر رخ نمود دریافتن این حقیقت بود که بشر بیش از حد بر ثروت و دانش تجربی تکیه کرده بوده است. نگاه بشر آینده به دنیا متفاوت خواهد بود. بشر دریافته که برای دست‌یافتن به زندگی بهتر باید عدالت در برخورداری از امکانات بهتر برای همه فراهم شود. در بحران‌های بزرگ جوامع بدون پشتوانه معنویت شکننده‌تر هستند. روزگار کنونی دوره عبرت‌های بی‌نظیر برای انسان معاصر است. در میانه میدان مقابله با ویروسی که از شش جهت هجوم می‌آورد اهل هلال درخشیده‌اند. خادمان بی‌منت مردم در مجاهدت خود پرفروغ بودند. هلال احمر همه توان خود را در این راه بسیج کرد و انصافا همه مرتبطین هلال بی‌واهمه از خطرو بی‌پروای از ابتلا در صف مقدم مقابله با ویروس و خدمت به مبتلایان پیشناز بودند. تلاششان ماجور و عندالله عمل خیرشان محفوظ است.

ماه مبارک رمضان امسال صحنه تجلی همدلی مومنانه مردم خیرخواه ایران است. دلبستگی به یکدیگر و غم دیگری را غم خود دانستن بزرگترین جلوه انسجام اجتماعی است. تاریک‌اندیشان دنیا فشار اقتصادی را ابزار شکاف اجتماعی و مسیر فروپاشی جامعه همدل ایرانی پنداشته بودند. در حالی که کریم‌ترین مردم باتقواترین آنان‌اند. صحنه‌های ایثار و دست‌گیری در این ماه در سراسر کشور نمایان گردید. سفره‌های کوچک در آینه قلب‌های مومنان تکثیر و بی‌نهایت شد. درود بر همت بلند مردم ایران. هلال احمر در این عمل خیر نیز مشارکت موثری داشته و واسطه خیر در رساندن کمک‌های مردمی به نیازمندان است. امید که این خیرخواهی ملی مستدام باشد و سایه فقر ویرانگر از این دیار کوتاه گردد.

حوادث اخیر نشان داد آمادگی برای مواجهه با انواع بحران‌ها ضروری است. مسئولان و برنامه‌ریزان هلال احمر اهتمام خود را مصروف افزایش آمادگی نمایند. در این راه مراقبت از سرمایه بی‌بدیل همکاران خدم هلال احمر و اعضا و داوطلبان ایثارگر اولویت دارد.

انشالله به برکت ادعیه خالصانه مردم مومن در این ماه شریف و در شب‌های قدر همه مردم از نعمت عاقبت برخوردار باشند.

عبدالحسین معزی
مدیر مسئول

(۱) هوشهر دعیتم فیہ الی ضیاقۃ اللہ و جعلتم فیہ من اهل کرامۃ اللہ
فرازی از خطبه پیامبر مکرم (ص). در آستانه ماه مبارک رمضان و در توصیف این ماه

بخش اول «مهر و ماه» را با توجه به شیوع بیماری کرونا که به مسأله نخست جهان تبدیل شده، به این موضوع اختصاص داده‌ایم. در این بخش ضمن بیان راهبردهای رهبر معظم انقلاب در مواجهه با این بحران، از منظر دینی و اخلاقی نیز تأثیرات این همه‌گیری را بررسی کرده‌ایم. همچنین چند مقاله و یادداشت درباره مفهوم «مواسات» در این بخش گردآوری شده است. مواسات از تأکیدات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای خطاب به مردم برای همدلی در ماه مبارک رمضان در جهت کاهش تبعات کرونا است.

« راهبرد

بازگشت به آغوش پروردگار

تجلی عقلانیت انقلابی

جوشش‌های اخلاقی در وضعِ کرونایی

رهبر معظم انقلاب با اشاره به اینکه
ماه رمضان ماه انفاق است، تأکید فرمودند:

رزمایش گسترده مواسات و همدلی به وجود آید

رهبر معظم انقلاب در خجسته میلاد حضرت بقیة الله الاعظم (عج) در سخنان زنده تلویزیونی خطاب به ملت ایران، نکاتی را درباره معنای حقیقی و سازنده انتظار فرج بیان و پس از آن در بخش دوم سخنانشان به مسأله روز کشور یعنی کرونا اشاره فرمودند. این بخش از فرمایشات ایشان را مرور می‌کنیم. ■

بیرون نیروهای مسلح وجود دارد که این ظرفیت‌ها را ما نمی‌شناختیم. این جوان‌هایی که می‌آیند در تلویزیون توضیح می‌دهند کارهایی را که کرده‌اند، چیزهایی را که ساخته‌اند، اینها را غالباً ما نمی‌شناختیم؛ این ظرفیت‌های کشف شده جدید است.

و مردم؛ انصافاً مشارکت‌های مردمی هم، مشارکت‌های بسیار زیبا و صحنه‌های جالب و شگفت‌انگیزی را به وجود آورده که در همه جا هست؛ من چند مورد را به خصوص اسم می‌آورم. این به معنای این نیست که این چند مورد اختصاص دارند؛ نه، حالا اینها به بنده گزارش شده، اینها را من عرض می‌کنم؛ مثلاً در سبزواری، طرح «هر محله یک قربانی» شروع شده؛ اهل محل جمع می‌شوند یک گوسفند قربانی می‌کنند، به نیازمندان همان محل گوشت می‌دهند؛ این خیلی چیز لازم و مهم و کار جالبی است که اینها انجام می‌دهند برای اطعام نیازمندان. یا در یزد، مادر شهیدی با همکاری جمعی از بانوان که همراه کرده با خود عده‌ای از بانوان را، خانه‌های خودشان را تبدیل کرده‌اند

این حادثه رایج کشور که حادثه کرونا است؛ این یک ابتلای عمومی است، یک آزمون است؛ آزمون برای دنیا است؛ هم برای دولت‌ها، هم برای ملت‌ها؛ دولت‌ها هم در این حادثه امتحان می‌شوند، ملت‌ها هم در این حادثه امتحان می‌شوند؛ آزمون عجیبی است. البته در مورد آمارها و اقدام‌های بسیار خوبی که انجام گرفته است و توصیه‌هایی که مسئولین می‌کنند، حرف زیاد زده شده و به قدر کافی مطالبی را گفته‌اند؛ صدا و سیما هم انصافاً در این زمینه بسیار خوب عمل کرده و خوب کار کرده است؛ من در این زمینه‌ها عرضی ندارم، لکن چند نکته را می‌خواهم عرض بکنم.

یک نکته این است که ملت ایران در این آزمون، خوش درخشید؛ ملت ایران در آزمون کرونا، در این بیماری عمومی که در واقع باید گفت این وبای مدرن، خوب درخشیدند. اولاً اوج این افتخار ملی متعلق است به مجموعه درمانی کشور که من بارها گفته‌ام، باز هم باید تکرار کنم عظمت کار اینها و ارزش فداکاری اینها را؛ چه پزشکان، چه پرستاران، چه متخصصین علوم آزمایشگاهی، چه رادیولوژی، چه به‌پوزان خانه‌های بهداشت، چه بخش‌های خدمات، چه بخش‌های تحقیقات، چه مدیریتهایی در خود وزارتخانه و حول و حوش وزارت بهداشت که در این زمینه فعالند؛ اوج این افتخار، متعلق به اینها است؛ اینها جان خودشان را و سلامت خودشان را در خدمت مردم قرار داده‌اند؛ این خیلی بااهمیت و باعظمت است. رنج دوری از خانواده‌ها را تحمل کردند؛ حتی در نوروز و تعطیلات نوروزی هم خیلی از اینها به خانواده‌هایشان سرزدند؛ دچار بی‌خوابی، دچار مشکلات فشارهای عصبی ناشی از برخورد با بیمار بدحال [شدند و] همه اینها را به جان خریدند و این [به عنوان] یک خاطره خوشی از دستگاه و مجموعه‌های درمانی کشور در ذهن این ملت خواهد ماند؛ این یک خاطره خوشی است و در این دوره، جامعه پزشکی و پرستاری و جامعه درمانی کشور از خودش یادگار خوبی و خاطره خوبی را به جا گذاشت.

صحنه‌های شگفت‌انگیز انسانی

در کنار اینها، داوطلبان، آن کسانی که جزو مجموعه‌های درمانی هم نبودند، اما داوطلبانه آمدند و در این میدان شدند؛ طلاب جهادی، دانشجویان جهادی، هزاران بسیجی پرتلاش در بخش‌های مختلف کشور، و آحاد مردم، خدمات باارزشی را که واقعاً توصیف بالاتر است ارائه کردند که انسان را حقیقتاً خرسند می‌کند از سویی و ممنون و متشکر می‌کند از سوی دیگری. در کنار اینها نیروهای مسلح که انصافاً نیروهای مسلح از همه توان‌سازندگی خود و ابتکار خود استفاده کردند؛ حتی در زمینه علمی، حتی در زمینه مسائل کشفیات و ساخت و ساز و تولید امکانات بهداشتی و درمانی از بیمارستان‌ها تا نقاتگاه‌ها تا بقیه و وسایلی که در اختیار نیروهای مسلح بود - بهترین بخش‌های خود را در خدمت این کار گذاشتند؛ توان‌سازندگی‌شان، توان ابتکارشان را در عرصه علم و عمل [گذاشتند]. بعد ظرفیت‌های جدیدی کشف شد، پیدا شد؛ معلوم شد ظرفیت‌های بسیار زیادی در داخل نیروهای مسلح و همچنین

آنها هم در تلویزیون گفته نمی شود و اطلاعاتی است که به ما می رسد و ما می دانیم - محصول تربیت خود را نشان داد. یک دولتی ماسک متعلق به یک دولت دیگر را، دستکش متعلق به یک دولت دیگر را سر راه صادره کند و به طرف خودش ببرد که این در مورد چند دولت در اروپا و در آمریکا اتفاق افتاد. یا مردم هر روز در ظرف مدت کوتاهی، در ظرف یک ساعت یا دو ساعت فروشگاه ها را تخلیه کنند، حرص بزنند برای خرید بیشتر که بروند یخچال ها و فریزرهای خانه خودشان را پُر کنند و دکان ها خالی بشود که قفسه های خالی را در تلویزیون های دنیا نشان دادند، و تلویزیون ما هم از آنها نقل کرد؛ یا کسانی برای چند دستمال تواله به جان هم بیفتند، یا کسانی برای خرید اسلحه صف بکشند، نشان داد که مردم صف کشیده اند بروند اسلحه بخرند، چون احساس خطر می کنند در این ایام که باید اسلحه داشته باشند؛ یا برای بیمارها اولویت قائل بشوند، بیمار پیر را معالجه نکنند؛ می گوید لزومی ندارد ما زحمت بکشیم و با این محدودیت، بیمار پیر و از کار افتاده و دچار مشکلات اساسی را معالجه کنیم؛ اینها حوادثی است که در آنجا اتفاق افتاده. بعضیها از ترس کرونا خودکشی کرده اند، از ترس مرگ خودکشی کرده اند؛ اینها رفتارهایی است که برخی از ملت های غربی از خودشان نشان داده اند. این البته نتیجه منطقی و طبیعی فلسفه حاکم بر تمدن غربی است؛ [یعنی] فلسفه فردگرایی، فلسفه مادّیگری، فلسفه های غالباً بی خدایی که اگر اعتقادی هم به خدا هست، آن اعتقاد توحیدی صحیح عمیق معرفت زا نیست. این هم یک مسئله است.

من اینجا این راه هم عرض بکنم که یکی از سناتورهای غربی در همین چند روز گفته بود که غرب وحشی زنده شده؛ این حرف آنها است. وقتی که ما می گوییم در غرب یک روح وحشی گری وجود دارد که با ظاهر آراسته و ادکلن زده و کراوات بسته اش منافاتی ندارد، بعضی ها تعجب می کنند و انکار می کنند؛ این را حالا خودشان می گویند که این، نماد زنده شدن غرب وحشی است.

یکی از

سناتورهای غربی

در همین چند

روز گفته بود که

غرب وحشی زنده

شده؛ این حرف

آنها است. وقتی

که ما می گوییم

در غرب یک روح

وحشی گری وجود

دارد که با ظاهر

آراسته و ادکلن زده

و کراوات بسته اش

منافاتی ندارد،

بعضی ها تعجب

می کنند و انکار

می کنند؛ این را

حالا خودشان

می گویند که این،

نماد زنده شدن

غرب وحشی

است

به خیاط خانه که در این خیاط خانه ها ماسک تولید می کنند و مجانی در اختیار مردم می گذارند. یا در نهانند، گروهی از بانوان که در زمان مقدّس نان می پختند و برای جبهه می فرستادند، فعال شده اند برای مهار بیماری و کمک می کنند. در خوزستان، طلاب فرارگاه تشکیل داده اند و حتی داخل خانه های مردم را هم ضد عفونی می کنند. در شیراز، معتمدین محلی با صاحبان املاک - صاحبان خانه ها و مغازه ها - صحبت می کنند که اجاره نگیرند یا تخفیف بدهند یا مهلت بدهند و کمک بشود به کاسب. در تبریز، رئیس حوزه علمیه خودش وارد شده و به شکل میدانی مشغول فعالیت است.

در یکی از شهرها، نامزد حزب الهی ای که در انتخابات رأی نیاورده، ستاد خودش را تعطیل نکرده و نگه داشته و فعالان را در خدمت حرکت جهادی و مبارزه با کرونا سازمان دهی کرده. اینها البته گزارش های محدودی است که بنده حالا علی العجلاله در اختیار داشتم؛ ولیکن صدها مورد شبیه این، بلکه هزارها مورد شبیه این در سرتاسر کشور به شکل های گوناگون وجود دارد که من به بعضی از اینها هم در صحبت قبلی اشاره کرده ام. این مهم است که توجه کنیم اینها نشانه عمق فرهنگ اسلامی و رسوخ فرهنگ اسلامی در مردم ما است، در دل مردم ما است.

بر خلاف خواسته و ادعای کسانی که بخصوص در این یکی دو دهه اخیر متأسفانه تلاش کردند که فرهنگ ایرانی تحقیر کنند، فرهنگ اسلامی ایرانی را تحقیر کنند، برای اینکه مردم را متوجه فرهنگ غربی و سبک زندگی غربی بکنند، خوشبختانه این احساس تفکر اسلامی و فرهنگ اسلامی و زنجیره ارزش های اسلامی در مردم بسیار احساس قوی و راسخی است.

تربیت غربی

متقابلاً، فرهنگ و تمدن غربی هم محصول خودش را نشان داد؛ آنچه در کشورهای غربی، در اروپا و آمریکا اتفاق افتاد - که بعضی از آنها را تلویزیون ما گفت، لکن بعضی از

۱ نظم عمومی

یک بُعد دیگری که در مورد این حادثه وجود دارد، رفتار عمومی ملت عزیز ما است در به کار بستن توصیه‌ها که انسان واقعاً مشاهده می‌کند مردم آنچه را استاد ملی مبارزه [با کرونا] به صورت قاطع بیان می‌کند عمل می‌کنند. بله، ممکن است یک وقتی یک چیزی را به صورت مردّد بیان کنند، مردم به این نتیجه نرسند که باید این کار را کرد، اما آنجایی که به صورت قاطع مطلبی گفته می‌شود و احساس می‌کنند که این کار باید انجام بگیرد، مردم با مصوّبات مسئولین همراهی می‌کنند؛ یک نمونهای روز سیزدهم فروردین امسال بود؛ انسان باور نمی‌کرد که مردم سیزدهم را تعطیل کنند اما تعطیل کردند؛ مردم سیزدهم نرفتند. این نشان دهنده آن است که مردم به معنای واقعی کلمه یک نظم عمومی را در مواجهه با این حادثه پذیرفته‌اند که البته باید ادامه پیدا کند؛ این نظم عمومی بایستی وجود داشته باشد، باید تصمیم‌های ستاد ملی [مبارزه با کرونا] - که در این زمینه، مسئول درجه اول است - جدی گرفته بشود و بر طبق آنها عمل بشود.

یک بُعد دیگر در این قضیه این است که البته امروز کرونا برای بشریت یک مشکل بزرگ و یک ابتلای بزرگ و خطرناکی است که به آنها رو آورده، لکن این مشکل در مقایسه با بسیاری از مشکلات، مشکل کوچکی به حساب می‌آید؛ ما مشکلات فراوانی را در دنیا و در کشور خودمان مشاهده کرده‌ایم و داشته‌ایم که از این حادثه کمتر نبود، بلکه بیشتر بود؛ از جمله، [اینکه] درست در ۳۲ سال قبل از این، در همین ایامی که کرونا به منطقه ما وارد شد، هواپیماهای صدام موادّ شیمیایی را در یک بخش‌هایی ریختند و هزاران نفر از مردم ما و مردم خودشان را با گاز خردل و مانند اینها کشتند؛ این اتفاق افتاد. البته همه قدرت‌های دنیا هم آن روز از صدام حمایت می‌کردند، به او کمک می‌کردند؛ بعضی از همین کشورهای متمدّن و مترقی - [البته] در ادعا - موادّ شیمیایی را به او دادند، سلاح شیمیایی را در اختیار او گذاشتند و تا امروز هم احدی از آنها حساب پس نداده، جواب نداده که چرا این جنایت را اینها انجام دادند. و آن جنایت‌کار، [یعنی] صدام، با مردم ما این جور عمل کرد، با مردم خودش در حلبچه هم همین جور عمل کرد؛ به خاطر اینکه احساس کرده بود که ممکن است مردم حلبچه با رزمندگان جمهوری اسلامی همکاری داشته باشند، آنجا هم [موادّ شیمیایی] ریخت و مردم را در کوچه و خیابان به کام مرگ کشاند؛ اینها هست.

۱ از دشمن غفلت نکنید

در جنگ‌های بزرگ دنیا، در دو جنگ جهانی میلیون‌ها نفر کشته شدند؛ حالا در قضیه کرونا گفته می‌شود که مثلاً تا حالا یک میلیون و خرده‌ای در سطح دنیا مبتلا شده‌اند. در جنگ اول و دوم [جهانی] که با فاصله حدود بیست سال در اروپا اتفاق افتاد، چندین میلیون [نفر] - حالا الان دقیق یادم نیست، اما می‌دانم بیش از ده میلیون جمعیت - به قتل رسیدند؛ در جنگ ویتنام که آمریکا به آنجا حمله کرد

ماه رمضان، ماه

اتفاق است،

ماه ایثار است،

ماه کمک به

مستمندان است؛

چه خوب است

که یک رزمایش

گسترده‌ای

در کشور به

وجود بیاید

برای مواسات

و همدلی و

کمک مؤمنانه

به نیازمندان و

فقرا که این اگر

اتفاق بیفتد،

خاطره خوشی را از

امسال، در ذهن‌ها

خواهد گذاشت

همین جور؛ و در جنگ‌های گوناگون دیگر. در همین اواخر به وسیله عوامل آمریکا، در حمله به عراق عده زیادی کشته شدند. به شهادت رسیدند؛ و امثال اینها فراوان اتفاق افتاده. پس ما وقتی که راجع به این قضیه فکر می‌کنیم از بقیه حوادث مهمی که در دنیا همواره وجود داشته نبایستی غفلت بکنیم و بدانیم که همین حالا هم میلیون‌ها انسان زیر فشار ظلم و ستم دشمن و دشمنی‌های دشمنان و قدرتمندان رنج می‌برند؛ مردم در یمن، مردم در فلسطین و در بسیاری از نقاط دیگر جهان زیر فشار هستند. پس مسئله کرونا ما را از توطئه دشمن‌ها غافل نکند، از توطئه استکبار غافل نکند؛ [چون] دشمنی استکبار هم با اصل نظام جمهوری اسلامی است. اینکه کسی خیال کند که ما دشمنی نکنیم تا با ما دشمنی نکنند، این نیست؛ اصل نظام جمهوری اسلامی، اصل مردم‌سالاری اسلامی از نظر آنها قابل قبول نیست، قابل فهم نیست و قابل تحمّل نیست. این هم یک نکته.

ما عرض می‌کنیم که مسئولان در ستاد ملی [مبارزه با کرونا] به طور جدی مشغول کارند و گزارش‌هایش به ما داده می‌شود و اطلاع پیدا می‌کنیم. و برای برخی از قشرهای ضعیف هم فکری کرده‌اند که من توصیه می‌کنم، تأکید می‌کنم که این برنامه‌هایی را که مسئولین دولتی برای برخی از قشرهای ضعیف در نظر گرفته‌اند، هر چه سریع‌تر، هر چه بیشتر، هر چه بهتر ان شاء الله به اجرا در بیاورند؛ لکن در کنار این، مردم هم وظیفه دارند. عده‌ای هستند که در این شرایط و در این اوضاع حقیقتاً زندگی‌شان به سختی قابل گذران است و نمی‌توانند زندگی معمولی عادی خودشان را اداره کنند؛ مردمی که دستشان باز است و توانایی دارند بایستی در این زمینه فعالیت وسیعی را شروع کنند. در صلوات شریف «شَجَرَةُ النَّبِيِّ» می‌خوانیم: وَارْزُقْنِي مَوَاسَاةً مِّنْ قَرْنِكَ عَلَيْهِ مَن رَزَقَكَ بِمَا وَسَعَتْ عَلَيَّ مِّنْ فَضْلِكَ... وَآخِيَّتِي تَحْتَ ظِلِّكَ؛ یعنی این یکی از کارهای لازمی است که بایستی انجام بگیرد؛ بخصوص که ماه رمضان در پیش است.

۱ رزمایش همدلی

ماه رمضان، ماه اتفاق است، ماه ایثار است، ماه کمک به مستمندان است؛ چه خوب است که یک رزمایش گسترده‌ای در کشور به وجود بیاید برای مواسات و همدلی و کمک مؤمنانه به نیازمندان و فقرا که این اگر اتفاق بیفتد، خاطره خوشی را از امسال، در ذهن‌ها خواهد گذاشت. ما برای اینکه ارادتمان به امام زمان ثابت بشود، بایستی صحنه‌ها و جلوه‌هایی از جامعه مهدوی را خودمان به وجود بیاوریم که عرض کردیم، جامعه مهدوی، جامعه قسط و عدل است و جامعه عزّت است، جامعه علم است، جامعه مواسات و برادری است؛ اینها را بایستی ما در زندگی خودمان تحقق ببخشیم، به قدر امکان خودمان؛ این ما را نزدیک می‌کند. نکته آخری که عرض می‌کنم، این است که در غیاب جلسات عمومی ماه رمضان از عبادت و تضرّع و خشوع در تنهایی غفلت نشود. □

راه‌های برکت پیش پای اهل مواسات هموار می‌شود

حجت الاسلام و المسلمین علیرضا پیروزمند

شکل ممکن سفارش شده است. ماه رمضان امسال متفاوت از سایر ماه‌های مبارکی است که در طول حیات خود دیده‌ایم؛ امروز بسیاری از مردم جهان و مردم کشورمان درگیر و دار و ویروس منحوس کرونا با مشکلات عدیده مالی و معیشتی دست و پنجه نرم می‌کنند؛ به خصوص درآمد طبقه ضعیف جامعه دچار اختلال شده و در این بین انسان‌های آبرومند زیر فشار زندگی شرمند همسر و فرزندان خود می‌شوند؛ بنابراین مواسات به ما یادآوری می‌کند که با حمایت از این افراد نباید اجازه دهیم حرمت و کرامت آنها از بین برود. ماه مبارک رمضان امسال بهترین فرصت برای تبیین و نهادینه‌سازی فرهنگ مواسات است تا به برکت ماه رمضان هیچ هموطنی به واسطه فقر مالی در تنگنا نباشد و در خیزش مواسات به نفع همه نیازمندان جامعه و لطف خدا از شرایط سخت کنونی عبور کنیم.

پیامبر گرامی اسلام در خطبه معروفی که در آخرین جمعه ماه شعبان در توصیف ماه مبارک رمضان بیان فرمودند، پس از حمد الهی می‌فرمایند: اگر کسی در این ماه عمل خیری به قصد قربت انجام دهد، خدای متعال اجر عمل واجب را به او عطا می‌کند؛ و در ادامه می‌فرمایند: این ماه، ماه مواسات و همدردی با دیگران است و خداوند روزی مردم را در این ماه افزایش می‌دهد. این بیان گهربار نشان می‌دهد که مردم از تنگدستی‌های احتمالی خود یا نگرانی ناشی از تنگدستی بعد از مواسات نباید بهراسند؛ چرا که پیام‌آور رحمت در این باره فرموده‌اند: خداوند روزی مردم را در ماه مبارک رمضان افزایش می‌دهد. بی‌شک افزایش روزی فقط بحث مادی آن نیست؛ هر چند که نوید وسعت رزق و روزی به مؤمنان داده شده است. این مسئله نشان دهنده آن است که رزق فقط به تلاش انسان بستگی ندارد و لطف خداوند متعال هم در این باره مهم است؛ و انسان‌هایی که اهل مواسات هستند خداوند راه‌های برکت رزق و روزی را پیش پایشان هموار می‌کند؛ از این رو پسندیده است که در ماه رمضان با اعتماد به خداوند یکتا از ظرفیت فراهم شده برای ارتقای معنوی خود و افزایش رتبه‌های ایمان خود به واسطه انجام مواسات استفاده کنیم. □

مواسات به معنی شریک کردن دیگران در مال خود است؛ یعنی از آنچه نصیب انسان شده به دیگری که از رزق کمتری برخوردار شده‌اند، داده شود تا بین افراد جامعه برابری و برادری برقرار باشد؛ هر چند مواسات مفهوم وسیعی دارد که تنها محدود به بخشش‌های مادی نیست؛ از این رو بود که رهبر معظم انقلاب با اشاره به فرازی از صلوات شعبانیه و در شرایط ویژه امروز جهان که ایران عزیزمان نیز مبتلا به ویروس کرونا شده و بسیاری از مردم در تأمین معیشت خود مانده‌اند، مورد توجه قرار گرفت.

امام صادق (ع) در حدیثی که شرح آن در کتاب شریف کافی آمده است، مواسات را جزو علامات مؤمن دانسته‌اند. همچنین امام باقر (ع) مواسات را یکی از بهترین اعمال معرفی کرده‌اند و فرموده‌اند: سرور اعمال سه چیز است؛ یکی انصاف دادن به مردم است؛ و امام در ادامه انصاف دادن به مردم را این‌گونه معنا کرده‌اند که هر چه تورا خوشحال کند همان را برای مردم بخواهی و به دنبال خوشحال کردن مردم باشی؛ مواسات با برادر دینی در مال و یاد خدا در هر حالی. امام سجاد (ع) نیز در این باره در دعای بیست و چهارم صحیفه سجادیه می‌فرمایند مؤمن هفت حق بر مؤمن دارد که یکی از حقوق مطرح شده از سوی حضرت مواسات و برابری با برادر ایمانی در مال است؛ این هفت حق عبارتند از تعظیم در بزرگداشت مؤمن هنگام دیدن او، دوست داشتن مؤمن در دل و مواسات و برابری در مال خود، غیبت برادر دینی خود را نکنند، سخن گفتن پشت سر برادر خود را حرام بدانند، هنگام بیماری از او عیادت کند، در تشییع جنازه برادر دینی خود شرکت کند و وقتی که برادر دینی او از دنیا رفت جزئیکی درباره او سخن نگوید.

فرهنگ مواسات در دین اسلام نشان دهنده این است که در دین اسلام نوع ارتباط انسان‌ها با یکدیگر و افزایش همدلی و اخوت ایمانی با دیگران جزو شروط و الزام‌های ایمان به شمار می‌رود؛ و یکی از علائم برادری ایمانی به کارگیری مواسات در زندگی فردی و اجتماعی است. انسان توانمند به لحاظ مالی، زمانی مؤمن حقیقی است که از مال خود به دیگران به خصوص به نیازمندان بخشش کند.

مواسات یکی از سنت‌های دیرینه و بی‌ظنیری است که قرن‌هاست در ماه مبارک رمضان به ویژه در قالب سفره‌های احسانی که برای اطعام فقرا پهن شده، ادامه داشته است. در روایت‌های دینی، افطار دادن به روزه‌داران و ولو با یک خرما و یک لیوان شیر یعنی در ساده‌ترین

نگاهی به مفهوم «مواسات»
و ابعاد آن در نظام فکری رهبر انقلاب

جامعه مهدوی جامعه مواسات است

سعید اشیری

بخشی از بیانات رهبر انقلاب در سخنرانی تلویزیونی ایشان به مناسبت ولادت حضرت امام زمان (عج) حاوی تأکیدی ویژه بر مفهوم «مواسات» بود؛ به خصوص آنجا که از مردم خواستند ماه رمضان را تبدیل به فرصتی برای «رزمایش گسترده مواسات و همدلی و کمک مؤمنانه به نیازمندان» کنند. اما معنای مواسات چیست؟ و این مفهوم از منظر تفکر اسلام ناب چه تأثیراتی در روند نظام‌سازی و جامعه‌پردازی اسلامی دارد؟

این بالاترین مرتبه کمک کردن به دیگران و از بالاترین ارزش‌های اخلاقی است که به آن «ایثار» می‌گویند. اهمیت و جایگاه «مواسات» از جنبه‌های مختلفی در نظام‌واره فکری رهبر انقلاب قابل پی‌جویی است:

۱ مواسات به مثابه نظام‌سازی

از مهم‌ترین وجوه کاربرد مساوات در این نظام اندیشه، نقش آن در تحقق اهداف عالی و اصلی نظام اسلامی است. همواره «رستگاری و سعادت انسان» و «تحقق عدالت و اقامه قسط» از زمره مهم‌ترین آرمان‌ها و اهداف نظام اسلامی هستند. بر همین اساس است که مواسات، از تکالیف دشوار و مهم مؤمنین معرفی و شناخته شده است؛ چرا که سهم بزرگی در تحقق اهداف عالی نظام اسلامی، از جمله در تحقق عدالت و رفع فقر در جامعه دارد.

«علاج فقر به شکل اصولی در هر جامعه‌ای، از راه استقرار عدالت اجتماعی و نظام عادلانه در محیط جامعه است، تا کسانی که اهل دست‌اندازی به حقوق دیگرانند، نتوانند ثروتی را که حق همگان است، به سود خود مصادره کنند. این یک وظیفه دولتی و حکومتی است؛ اما مردم هم به نوبه خود وظیفه سنگینی بردوش دارند. اجرای برنامه‌های اجتماعی فقط در بلندمدت و میان‌مدت و به تدریج امکان‌پذیر است اما نمی‌شود منتظر ماند تا برنامه‌های اجتماعی به ثمر برسد و شاهد محرومیت محرومان و فقر‌گرسنگان در جامعه بود. این وظیفه خود مردم و همه کسانی است که می‌توانند در این راه تلاش کنند. همه باید خود را موظف به مواسات بدانند. مواسات یعنی هیچ خانواده‌ای از خانواده‌های مسلمان و هم‌میهن و محروم را با دردها و محرومیت‌ها و مشکلات خود تنها نگذاشتن؛ به سراغ آنها رفتن و دست کمک‌رسانی به سوی آنها دراز کردن. امروز این یک وظیفه جهانی برای همه انسان‌هایی است که دارای وجدان و اخلاق و عاطفه انسانی هستند؛ اما برای مسلمانان، علاوه بر این که یک وظیفه اخلاقی و عاطفی است، یک وظیفه دینی است.» (۱۳۸۱/۰۹/۱۵)

۲ مواسات به مثابه امر اخلاقی و هویتی

در نظام فکری رهبر انقلاب، نسبتی وثیق و بنیادی میان اخلاق و هویت جامعه وجود دارد. از نظر ایشان «هویت حقیقی جامعه، هویت اخلاقی آنها است؛ یعنی در واقع سازه اصلی برای یک اجتماع، شاکله اخلاقی آن جامعه است و همه چیز بر محور آن شکل می‌گیرد.» (۱۳۸۲/۰۹/۱۱)

مواسات، به مثابه امر اخلاقی، محور مهم دیگری است که در نظام‌واره فکری رهبر انقلاب مورد توجه است: «روایتی از حضرت ابی‌عبدالله (ع) است؛ و روایت دیگری هم هست که آن روایت دوم بیشتر مورد توجه من بود؛ اما هر دو روایت را می‌خوانم. روایت اول از حضرت ابی‌جعفر علیه‌السلام است؛ حضرت باقر (ع) فرمود: «ثلاث من أشد ما عمل العباد؛ سه چیز هست که جزو تکالیف بسیار مهم و دشوار مؤمنین است؛ کارهای سخت. یکی «انصاف

۳ معنای مواسات

مواسات، اصطلاحی ناظر به سبک زندگی اسلامی و از مهم‌ترین وظایف اخلاقی و عاطفی انسان و به معنای همراهی کردن و کمک کردن به برادر مؤمن در همه امور است. به لحاظ لغوی و در زبان عربی، این واژه «مواسات» است و معنای آن ناظر به وضعیتی است که آدمی، بخشی از مال خویش را در اختیار نیازمندی قرار دهد و او را در استفاده از مال خود، مساوی با خود و شریک قرار دهد.

در تحلیلی از کاربرد مواسات در احادیث اهل بیت (علیهم‌السلام) اینچنین به دست می‌آید که کمک کردن به دیگران، سه مرتبه و درجه دارد: یک. کمک کردن به نیازمندان از اضافه بر نیاز خود؛ این نوع از کمک کردن، با توجه به چگونگی آن به «انفاق»، «اهدا»، «صدقه» و «سختا» و امثال آن نام‌بردار است؛ دو. ناظر به وضعی که توسع ما کفاف نیازهای مان را می‌دهد؛ وقتی از حد کفاف و از آنچه به اندازه نیازمان به افراد نیازمند کمک می‌کنیم، با آنها در مشکلاتشان شریک شده‌ایم؛ به این بخشش و همدلی و غمخواری «مواسات» گفته می‌شود؛ سه. واگذار کردن همه آنچه خودمان به آن نیازمندیم و بدان محتاجیم؛

.....

تحقق مواسات،

هم به مثابه

نظام سازی و

هم به مثابه امر

اخلاقی و هویتی

و ناظر به سبک

زندگی اسلامی،

اوج و نهایی دارد

که آن اوج، در

دوره ظهور امام

زمان (عج) محقق

خواهد شد.

«حکومت الهی

حضرت بقیه الله

(ارواحنا فداه)

حکومتی است

که در آن مقررات

حاکم بر مردم،

خواست آمریکا و

دیگر قدرت های

زورگوی شرق و

غرب نیست،

بلکه حکومت

عدالت، مواسات

و مساوات و

حکومت معنویت

و فضیلت است

مستبد، آزادی از خرافات و جهالت ها، آزادی از تعصب های جاهلانه و کج فکری ها - و هم آزادی از کمند قدرت اقتصادی و فشار سیاسی استکبار. اسلام به ملت هارفاه و پیشرفت اقتصادی همراه با عدالت اجتماعی هم می دهد. آن پیشرفت اقتصادی که فاصله بین طبقات مردم را زیاد کند، مورد نظر اسلام نیست. آن نسخه اقتصادی که امروز کشورهای غربی برای مردم دنیا می پیچند و ارائه می دهند که طبقاتی را مرفه می کند و رونق اقتصادی را بالا می برد و به قیمت ضعیف شدن و فقیر شدن و زیر فشار قرار گرفتن طبقاتی از جامعه تمام می شود؛ این را اسلام نمی پسندد. رفاه اقتصادی همراه با عدالت، همراه با روح مواسات و همراه با روح برادری، باز در سایه اسلام به دست می آید.»

(۱۳۷۸/۳/۱۲)

□ مواسات به مثابه سبک زندگی مهدوی

تحقق مواسات، هم به مثابه نظام سازی و هم به مثابه امر اخلاقی و هویتی و ناظر به سبک زندگی اسلامی، اوج و نهایی دارد که آن اوج، در دوره ظهور امام زمان (عج) محقق خواهد شد. «حکومت الهی حضرت بقیه الله (ارواحنا فداه) حکومتی است که در آن مقررات حاکم بر مردم، خواست آمریکا و دیگر قدرت های زورگوی شرق و غرب نیست، بلکه حکومت عدالت، مواسات و مساوات و حکومت معنویت و فضیلت است.» (۱۳۷۳/۱۰/۲۷)

«عده ای هستند که در این شرایط و در این اوضاع حقیقتاً زندگی شان به سختی قابل گذران است و نمی توانند زندگی معمولی عادی خودشان را اداره کنند؛ مردمی که دستشان باز است و توانایی دارند بایستی در این زمینه فعالیت وسیعی را شروع کنند. در صلوات شریف «شَجَرَةُ النَّبُوَّةِ» می خوانیم: وَارْزُقْنِي مَوَاسَاةً مِّنْ قُتْرَتِ عَلَيْهِ مِّنْ رِّزْقِكَ يَمْأَا وَسَعَتِ عَلَيَّ مِّنْ فَضْلِكَ... وَ أَحْيَيْتَنِي تَحْتَ ظِلِّكَ، یعنی این یکی از کارهای لازمی است که بایستی انجام بگیرد؛ به خصوص که ماه رمضان در پیش است. ماه رمضان، ماه انفاق است، ماه ایثار است، ماه کمک به مستمندان است؛ چه خوب است که یک رمزایش گسترده ای در کشور به وجود بیاید برای مواسات و همدلی و کمک مؤمنانه به نیازمندان و فقرا که این اگر اتفاق بیفتد، خاطره خوشی را از اسما، در ذهن ها خواهد گذاشت. ما برای اینکه ارادتمان به امام زمان ثابت بشود، بایستی صحنه ها و جلوه هایی از جامعه مهدوی را خودمان به وجود بیاوریم که عرض کردیم، جامعه مهدوی، جامعه قسط و عدل است و جامعه عزت است، جامعه علم است، جامعه مواسات و برادری است؛ اینها را بایستی مادر زندگی خودمان تحقق ببخشیم، به قدر امکان خودمان؛ این ما را نزدیک می کند.» (۱۳۹۹/۱/۲۱)

در فرآیند ایجاد یک گفتمان در جامعه و در بسیاری موارد، حرکت اولیه از سوی نخبگان آغاز می شود، اما این حرکت اولیه، از یکسو با وقایع و زمینه ها و حوادث مقارن و پیش از خود، متباین نیست و با آنها نسبتی دارد و از سوی دیگر، نقش مردم و پذیرش و همراهی آنها، نقشی اساسی و کلیدی است. □

المؤمن من نفسه؛ این که انسان در قبال دیگران انصاف به خرج بدهد. یعنی آن جایی که امر دائمی شود بین اینکه حق را به خاطر خود زیر پا بگذارد یا خود را به خاطر حق زیر پا بگذارد، این دومی را انجام بدهد. آن جایی که حق به طرف مقابل هست و شما حق ندارید، منصفانه حق را به او بدهید. خودتان را اگر چنانچه موجب کوچک شدن و زیر پا گذاشتن است، زیر پا بگذارید. این کار سختی است اما کار مهمی است. امام باقر می گوید این جزو مهم ترین کارهاست؛ البته سخت است و هیچ کار خوب و بزرگی بدون سختی که امکان ندارد. دوم «و مواساة المرء اياه»؛ مواسات و رزیدن با برادر مؤمن. مواسات با مساوات فرق دارد؛ برابری نیست. مواسات یعنی همراهی کردن و کمک کردن به برادر مؤمن در همه امور. انسان وظیفه بداند؛ کمک فکری، کمک مالی، کمک جسمانی، کمک آبرویی. این مواسات است. سوم «و ذکر الله علی کل حال»؛ در همه حال ذاکر خدای متعال باشد. ذکر این است.

آن وقت حضرت باقر در همین روایت، «ذکر الله علی کل حال» را معنا کرده اند: «و هو أن یذکر الله عزوجل عند المعصية بهمّ بها»؛ وقتی که می رود به سمت معصیت، ذکر خدا او را مانع بشود. ذکر؛ یاد کند خدا را و این معصیت را انجام ندهد؛ انواع معاصی را؛ خلاف واقع گفتن، دروغ گفتن، غیبت کردن، حق را پوشاندن، بی انصافی کردن، اهانت کردن، مال مردم را، مال بیت المال را، مال ضعفا را تصرف کردن یا درباره آنها بی اهمتی به خرج دادن. اینها گناهان گوناگون است. در همه اینها انسان توجه کند به خدا؛ ذکر خدا مانع بشود از اینکه انسان به سمت این گناه برود.» (۱۳۸۶/۰۶/۳۱)

□ مواسات به مثابه درس تاریخی

در منظومه فکری رهبران انقلاب، همواره فصل مهمی از مباحث ایشان درباره «درس ها و عبرت های تاریخی» متمرکز است و در میان درس ها و عبرت های تاریخی، تحلیل قیام عاشورا و محورهای مهم و درس آموزان برای امروز و آینده انقلاب اسلامی، نکته ای مهم و حیاتی است. در این مباحث، مواسات، یکی از درس های قیام عاشورا است. «بحث درس های عاشورا است که یک بحث زنده و جاودانه و همیشگی است و مخصوص زمان معینی نیست. درس عاشورا، درس فداکاری و دینداری و شجاعت و مواسات و درس قیام الله و درس محبت و عشق است.» (۱۳۷۷/۲/۱۸)

□ مواسات به مثابه سبک زندگی

تحقق ارزش ها و آرمان های اسلامی در ساحت زندگی واقعی و روزمره و توجه به الگوهای واقعی در متن زندگی، محور مهم دیگری در نظام اندیشه رهبران انقلاب است؛ این محور، همواره با مباحث نظام سازی و شرایط حاکم بر نظام مردم سالاری اسلامی پیوند خورده است.

«اسلام به ملت ها استقلال و آزادی می دهد؛ هم آزادی در محیط زندگی خودشان - آزادی از قدرت های دیکتاتور و

دکارت در عرصه معرفتی عقل خودبنیاد و بریده از دین را در همه عرصه‌های معرفتی سرایت داد و کانت نه تنها افق‌های متعالی را بر روی انسان بسته و دست نیافتنی معرفی کرد، بلکه حتی آنها را متعلقات و موضوعات شایسته برای تفکر انسان ندانست و بدون اینکه استدلال و برهان کافی در نفی وجود خدا و عالم ملکوت ارائه کند با شبهات معرفتی بشریت را به کجراهه برد. این متفکران خواسته یا ناخواسته شرایط لازم برای ظهور مکاتب و رویکردهای مادیگرایانه و تفسیری دنیوی و مادی از بشر هموار ساختند. توفیقات بشر در عرصه علم جدید را منکر نیستیم، ولی سخن در تفرعن، استکبار، غرور و تکبر و القاء تعارض علم با دین است که از نتایج شوم پیشرفت بشر در عرصه علوم طبیعی بود. در میان متفکران غربی کسانی بودند که درباره آثار شوم غیبت معنویت و دین و نفی یا نادیده گرفته افق‌های مابعدالطبیعی هشدار دادند.

کرامت جعلی

این فقط کرونا نیست که نتایج شوم تربیت انسان دوره جدید را با آن مشاهده می‌کنیم بلکه پیش از این نیز در بسیاری مصائب مانند جنگ جهانی اول و دوم بشر نتایج تربیت تمدن جدید مبتنی بر نفی عقلانیت دینی و تکیه بر عقل خودبنیاد و مستقل خود را دیده بود، در این جنگ‌ها و تجاوزهای کشورهای مانند آمریکا و انگلیس به ملل دیگر میلیون‌ها نفر قربانی تفرعن و خوی سیری ناپذیری انسان مدرن شد. و انسان تربیت شده در فرهنگ غربی وقتی در فراسوی زندگی خود افق‌های معنوی و انسانی را از

رونمایی نهیلیسم از بی‌معنایی در سبک زندگی غربی

استیصال

حجت الاسلام ابو الحسن غفاری

افول و غروب معناداری در زندگی غربی زمانی آغاز شد که انسان دوره جدید دچار علم زدگی شد و روش‌های تجربی و پوزیتیویستی با مبانی انسان‌شناسی سکولاریستی و اومانیستی را پیش گرفت و به اصالت لذت و بهره‌مندی هر چه بیشتر از امکانات مادی رو آورد، مقصران این رهاورد، مردم عادی نیستند بلکه متفکران و معماران تمدن جدید غرب مانند فرانسیس بیکن، دکارت، کانت، نیچه و ... هستند، زیرا تفکر و اندیشه بستری را در طول تاریخ درست می‌کند که میوه‌های آن به تدریج و در گستره زمان خود را نشان می‌دهد. فرانسس بیکن هدف علم جدید را تسلط هر چه بیشتر بر طبیعت و منابع آن معرفی کرد، لامتری مسئله «انسان به مثابه ماشین» را مطرح کرد بر اساس این نظریه رفتار انسان و حیوان را می‌توان به طور کامل بر اساس قوانین فیزیکی و بدون دخالت دادن عوامل متافیزیکی تبیین کرد لذا حیوانات و از جمله انسان به ماشین شبیه‌اند و به طور کامل به طبقه پدیده‌های فیزیکی تعلق داشته و فاقد هرگونه جاودانگی و اراده آزادند، این نظریه مورد توجه دکارت قرار گرفت و سعی کرد حرکات بدن انسان را مکانیکی تفسیر کند.

.....

کرونا نشان

می دهد در

کشورهای

بزرگ اروپایی

و آمریکایی

که سردمدار

مدرنیتنه اند

چگونه بشر دوره

جدید به بن بست

روحي گرفتار

شده و مستأصل

شده و بحران های

روحي خود را

در قالب های

گونگون نشان

می دهد و در

مفاهیمی همچون

انسان دوستی،

نوع دوستی، ایثار

و فداکاری رنگ

باخته است

جهان نیست ولی محکی و معیاری است که آموزه های مدرنیتنه را به چالش کشید و از نپهلیسم و بی معنایی نهفته در تمدن غرب بیش از پیش پرده برداشته و آن را نمایان کرد. کرونا نشان می دهد در کشورهای بزرگ اروپایی و آمریکایی که سردمدار مدرنیتنه اند چگونه بشر دوره جدید به بن بست روحی گرفتار شده و مستأصل شده و بحران های روحی خود را در قالب های گوناگون نشان می دهد و در مفاهیمی همچون انسان دوستی، نوع دوستی، ایثار و فداکاری رنگ باخته است. حمله به فروشگاه ها و تصاحب همه چیز برای خود، تجهیز به سلاح های گرم، زدنی و غارت اموال و امکانات توسط دولت ها، بی توجهی به سالمندان و... نمونه هایی از این وضعیت بوده و تابلویی از تفکر و رفتار انسان مدرن را به نمایش می گذارد. این وضعیت نشان می دهد دین افیون توده ها نیست، بلکه زیستن در عالم «بی معنایی» که فرزند نامشروع دوره مدرن و غیبت دین در عرصه زندگی فردی و اجتماعی است افیون توده هاست. رفتار مردم ایران نشان داد که دین موتور محرکه ای است که سراسر کشور را مملو از ایثار، فداکاری، شجاعت، نوع دوستی، از خود گذشتگی و... کرده است. در ایران همه غم دیگران را می خوردند و این محصول عقلانیت و معرفت دینی و تربیت در مکتب اهل بیت عصمت و طهارت است.

در ساحت دین و عقلانیت دینی راه حل اساسی برای معنا دار کردن زندگی و رهایی از بوجی و نپهلیسم بر «اصالت قرار دادن خدا در زندگی» و زندگی در «تحت ولایت الله» است. در این ساحت توجه به دین هرگز به معنای حذف علم نیست، مسئله تعارض علم و دین را مدرنیتنه برگرده انسان جدید تحمیل کرد و بزرگترین نیاز فطری انسان یعنی نیاز به دین را نادیده گرفت.

در ساحت دین و تفکر اسلامی در معنادار بودن زندگی انسان در هر مرحله زندگی آفریده خدا و خلیفه او است که در روح خود در آن دمیده است و چون مخلوق اوست وابسته به علت خویش است و همواره در خوشی ها و گرفتاری ها خدا با او است و او نیز به خالق و مولایش حدوثاً و بقائاً وابسته و محتاج است، خدای آشکار او همان خدای در نهان است او را با بیماری و سلامت، فقر و غنی می آزماید و هرگز به خود و انواده نشده است و زندگی غرض و هدفی بالاتر و والا تر دارد، مرگ بطلان و نابودی نیست بلکه مسافرت و انتقال از عالمی به عالم دیگر و نوعی تکامل است و انسان محصول اعمال و افکارش را در جهانی برتر از جهان ماده خواهد دید، بنابراین آدمی باید در مرتبه نظر و اندیشه «خداشناس» در مرتبه عمل «ذاکر» و به یاد خدا باشد و همیشه احساس حضور در پیشگاه او را داشته باشد این وضع شیرینی و لذت و معنایی خاصی به زندگی می دهد و انسان را در بازگشت به «فطرت الهی» و اصیل خود یاری کرده و راه حل واقعی مشکلات روانی است چنین نگرشی در نظر و عمل از بسیاری سرخوردگی ها و خودکشی ها و ناامیدی ها در زندگی فردی و اجتماعی انسان چاره ساز خواهد بود. □

دست رفته دید و از زیست مادی محور دنیایی خود خسته شد احساس بوجی و بی هدفی در زندگی کرد، بدون تردید در هیچ برهه تاریخی زندگی بشر دوره ای به وسعت مدرنیتنه نمی توان یافت که در آن بشر احساس بی معنایی و تنهایی در زندگی کرده است. متفکران غربی و به ویژه روانشناسان به دنبال راه حل اساسی در مواجهه با نپهلیسم و بی معنایی بوده و در مواجهه با بحران راه حل های گوناگون پیشنهاد داده اند که هیچکدام در طول قرن نوزدهم و به ویژه قرن بیستم و بیست و یکم مسئله و مشکل بشر را حل نکرده است، زیرا فضای حاکم بر مدرنیتنه و متفکران آن تفکر، زیست در عالم بی خدایی و انکار یا حداقل در نظر نگرفتن مبدأ و معاد و علت فاعلی و علت غایی عالم است، در واقع انسان مدرن محصول تفکراتی بود که دو مسئله اساسی یعنی پرسش از مبدأ و غایت زندگی انسان و جهان در آن به محاق رفته و خدا در زندگی بشر جایگاهی ندارد و بشر با عقل خود بنیاد و مستقل خود همه امورات را سامان می دهد. عده ای غایت و هدف را برای انسان و جهان منکر شدند و همچون زنگی مست در اثر سرمستی از یاده مدرنیتنه شمشیر به دست در هرکوی و برزن بر هرچه و هرکسی که سخن از وجود حقایق و غایات و اهداف برتر می زد، تاختند و برخی دیگر علت فاعلی را در حد ماده تنزل دادند، گروهی مانند دکارت هر چند برای وجود خدا استدلال های پنجگانه توماس آکوئینی را اقامه می کرد ولی خدای او بریده از خلق بوده و در کار بست عملی در متن زندگی فردی و اجتماعی جایگاهی ندارد.

فیلسوف معروف قرن بیستم آمریکایی تبار می گوید: «اگر نظام امور بی هدف و بی معنا باشد، زندگی نیز بی هدف و بی معنی خواهد بود در نتیجه هر چیزی عبث و بیهوده و هر تلاشی در نهایت بی ارزش است. البته هنوز این امکان هست که انسان در پی اهداف متفرقی چون پول، شهرت، هنر و علم باشد و احتمالاً از آنها کسب لذت کند؛ اما زندگی او در بُن و بنیاد بی معنا است. روحیه ناراضی، بی قراری، باس و سرخوردگی انسان جدید از همین نشئت می پذیرد، به گمان من تصویر یک جهان بی معنی و نیز زندگی انسانی بی معنا موضوع اصلی بخش عظیمی از هنر و ادبیات و فلسفه در دوره جدید است». استیسیس هنر و ادبیات و فلسفه جدید را مقصر اصلی وضعیت نابسامان غرب می داند و ادعان دارد که بی معنایی که انسان غربی در آن گرفتار شده است نتیجه نگرش پوزیتیویستی و هیومی به عالم و آدم است و چنین نگرشی انسان را به مثابه ماشین متحرک و حیوانی که هیچ غایت و هدف متعالی در پیش روندارت رسم کرده و در نتیجه «کرامت جعلی» به جای «کرامت ذاتی» نشسته است. البته خود او برای برون رفت از چنین وضعی «جعل معنا» را پیشنهاد می دهد او معتقد است زندگی گرچه «معنای ذاتی» ندارد، ولی برای رهایی از بوجی و ولنگاری در زندگی باید «جعل معنا» کرد.

معنادرمانی

پدیده کرونا اولین و آخرین پدیده عجیب و خطرناک در

منظومه ارتباطی انسان
در جهان پسا کرونا چگونه است؟

بازگشت به آغوش پروردگار

حجت الاسلام و المسلمین قاسم ترخان

که انسانیت را به سوی یک وحدت و یک تشابه می برد، اختلاف ها تدریجاً در آینده کمتری می شود و انسان آینده هر چه بیشتر به فکرش و به عقیده اش و به اخلاقش و به معنویت خودش وابسته می شود و همان چیزی که اسمش را «جامعه واحد انسانی» می گذاریم در آینده به وجود خواهد آمد.

با این توضیحاتی که داده شد؛ به نظر می رسد جهان پسا کرونا به آن هویت واحد جهانی خیلی نزدیک خواهد شد. این زمان زمانی است که بشر خطاهای خودش را بهتر درک کرده و تلاش خواهد کرد که آن را جبران کند و در واقع از حیث معرفتی و عملی بستر برای تحقق جامعه مهدوی (به عنوان نقطه مطلوب در حرکت تکاملی جوامع) بیش از پیش فراهم خواهد بود.

تغییرات معرفتی و عملی در جوامع پسا کرونایی

جامعه از سه بعد انسان، طبیعت و رابطه (رابطه انسان با طبیعت و انسان با انسان) برخوردار است و جامعه مطلوب در صورتی شکل می گیرد که این ابعاد سه گانه ارتقا و بهبود یابد. الف. در بعد انسانی این تغییرات معرفتی و رفتاری از همین الان پدیدار شده است. روح تمدن غرب که ادعا می کرد بر مناسبات جهانی حاکم است و همه باید در این چارچوب فکر و زندگی کنند، بر ملا شده است. به این نکته در بیانات رهبری در تاریخ ۲۱ فروردین سال جاری توجه شده است که

نگاه به خلقت، هستی و معنویت در پسا کرونا چگونه خواهد بود؟ این پرسش را می توان به دو گونه مطرح کرد: الف. چه باید کرد؟ ب. چه خواهد شد؟ این دومی پرسش از هست و نیست و به بیانی دیگر از سنت های الهی است. اگر بخواهیم روی محور دوم تمرکز کنیم باید به نکات زیر عنایت ویژه داشته باشیم:

سیر جوامع و حرکت تاریخ تکاملی است. بر تاریخ و جامعه سنی حاکم است. یکی از آنها که سنت گرایش به حق است. این یک سنت مطلق رقابت پذیر است. این سنت در بیان شهید صدر اینگونه توضیح داده شده است که انسان ها اگر چه می توانند در مقابل چنین گرایشی موضع منفی بگیرند، اما قادر نخواهند بود آن را محو کنند.

دقیقاً به خاطر همین بر این باوریم که منحنی سیر جامعه و حرکت تاریخ نهایتاً تکاملی و حرکت رو به بالا و صعودی است، هر چند فرازونشیب های فراوان و چشمگیری می تواند داشته باشد و حتی در دوره هایی با رکود و سیر قهقرایی مواجه شود. این همان آینده قطعی است که که انتظار آن سازنده و امیدبخش است. اما اینکه تکامل به چه معناست، خودش یک بحث مفصل دیگری دارد. از نگاه اسلام تکامل به معنای توأم شدن با امور انسانی و معنوی یعنی «صلاح و تقوا» و به معنای گام نهادن در راه رضای حق و قرب به حق است. نظریه تکاملی جوامع و تاریخ (به عنوان یک مبنا که در بحث های فلسفه تاریخ، صورت بندی می شود) خود با دو مبنا جهانی شناختی و انسان شناختی در ارتباط است:

الف. مبنا جهانی شناختی: جهان هم در جهت تکامل بی تفاوت نیست و نسبت به حوادث جهان، عکس العمل موافق یا مخالف نشان می دهد. پس تاریخ به صورت یک امر مجزا از سایر اجزاء دستگاه عالم وجود ندارد.

ب. مبنا انسان شناختی: انسان فطرتاً حق گراست و انحرافاتش به باطل از قبیل خطای در تطبیق است. این خطاها برای همیشه در انسان باقی نمی ماند، موقت است و انسان بالاخره به حق واقعی خودش و به کمال واقعی خودش می رسد و این فطرت انسان است

.....

جوامع در گرو انسجام و وحدت قابل تحقق است، اما همبستگی‌های مبتنی بر امور اعتباری و قراردادی که ریشه‌ای در فطرت آدمی ندارند، زوال پذیر می‌باشند و دقیقاً به همین معنا این وحدت را در پرتو جامعه توحیدی دست‌یافتنی می‌دانیم.

شهید مطهری (ره) در این باره توضیح می‌دهد که توحید عملی - اعم از توحید عملی فردی و توحید عملی اجتماعی - عبارت است از یگانه شدن فرد در جهت یگانه پرستی خدا و نفی هرگونه پرستش قلبی از قبیل هواپرستی، پول پرستی، جاه پرستی و غیره، و یگانه شدن جامعه در جهت یگانه پرستی حق از طریق نفی طاغوت‌ها و تبعیض‌ها و بی‌عدالتی‌ها. فرد و جامعه تا به یگانگی نرسد به سعادت نائل نمی‌گردد و جز در پرتو حق پرستی به یگانگی نمی‌رسد. قرآن کریم در سوره مبارکه زمر آیه ۲۹ تفرق و تشتت شخصیت انسان و سرگردانی او و بی‌جهتی او را در نظام شرک و متقابل یگانگی و به وحدت رسیدن و یک جهت شدن و در مسیر تکامل واقع شدن او را در نظام توحیدی چنین بیان می‌کند: *صَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا زُجَلًا فِيهِ شُرَكَاءٌ مُتَشَاكِسُونَ وَ زُجَلًا سَلَمًا لِرُجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيان مَثَلًا. خدایمثلی می‌آورد، مثل مردی که بنده چند فرد بدخوی ناسازگار است (که هر کدام با خشونت و بدخویی او را به سویی فرمان می‌دهند) و مردی دیگر که تسلیم یک فرد است؛ آیا این دو مانند یکدیگرند؟ انسان در نظام شرک هر لحظه به سویی و به جانب قطبی کشیده می‌شود، خسی است بردریا، موج‌ها هر لحظه او را در جهتی با خود می‌برند؛ اما در نظام توحیدی مانند یک کشتی مجهز به دستگاه‌های راهنمایی است، در یک حرکت منظم و هماهنگ تحت فرمان مقامی خیرخواه.*

(مرتضی مطهری؛ مجموعه آثار؛ ج ۲، ص ۱۱۷)

به بیانی دیگر؛ از سویی مدیران اصلی جوامع شرک‌آلود به جهت عدم آگاهی به تمام ابعاد و زوایای کلیت نظام اجتماعی و نیز اعضاء تشکیل دهنده، در جهان بینی‌ها متفاوت هستند و این تفاوت در جهان بینی‌ها به تفاوت در ایدئولوژی‌ها می‌انجامد و همین باعث می‌شود که جامعه از ثبات برخوردار نباشد و دائماً جهت، مسیر، سرعت و... خود را تغییر دهد. از سوی دیگر، قانونمندی‌ها در جوامع شرک‌آلود به جهت عدم ابتنا بر فطرت توحیدی بر اساس سرشت مشترک انسانی و جوامع نمی‌باشد با تشتت مواجه‌اند و بالطبع حرکت این گونه از جوامع یک حرکت قسری خواهد بود که پیشرفت واقعی را دست‌نیافتنی می‌نمایاند یا با کندی مواجه می‌سازد.

□ رابطه انسان با طبیعت

جهان پس از کرونا جهانی است که انسان متوجه شده است، سهم بزرگی در پیدایی بلاهای خانمان برانداز داشته از آن جهت که تصرفاتی ناسازگار با حرکت کلی طبیعت و نظام ربانی آن در طبیعت کرده و بلاهای طبیعی و تخریب محیط زیست و... از پیامدهای آن است. بر این اساس پایداری اهداف توسعه را در دوری از فسق و فجور جستجو خواهد کرد. □

جهان پس از

کرونا جهانی است

که انسان متوجه

شده است، سهم

بزرگی در پیدایی

بلاهای خانمان

برانداز داشته

از آن جهت که

تصرفاتی ناسازگار

با حرکت کلی

طبیعت و نظام

ربانی آن در

طبیعت کرده و

بلاهای طبیعی

و تخریب محیط

زیست و... از

پیامدهای آن

است

رفتارهایی مانند: غارت ماسک و دستکش متعلق به دولتی توسط دولت دیگر؛ خالی کردن فروشگاه‌ها در عرض دو ساعت توسط مردم؛ به جان هم افتادن مردم برای دستمال توالت؛ صف کشیدن برای خرید اسلحه؛ معالجه نکردن بیماران پیر؛ خودکشی از ترس کرونا، محصول فرهنگ و تمدن غرب بوده است. اینها همان روح وحشی‌گری تمدن غربی است که الان زنده و برملا شده است.

این تمدن و نظام سرمایه‌داری بر مبنای مانند: فردگرایی، لیبرالیسم، اومانیزم، توجه به عقل خودبنیاد و ابزاری، لذت طلبی، خودخواهی، علم زدگی، ادعای تسلط بر طبیعت، دوری از خدا و معنویت، بی‌هدفی و بی‌معنایی زندگی، تکیه کرده و چنین انسان‌هایی را تربیت کرده است. از این جهت مبانی چنین نظامی با چالش مواجه شده است.

نتیجه طبیعی چنین چالش معرفتی برگشت به فطرت یعنی گرایش به خدا است. از این رو ما معتقدیم جهان پس از کرونا جهانی است که به خدا بر می‌گردد نه اینکه از خدا برگردد. شواهد فراوانی وجود دارد که می‌توان سخن ما را تأیید کند. بشر امروز فهمیده است موجودی غیر از خدا توان نجات وی را ندارد. از این جهت با خدا ارتباط می‌گیرد و دعا می‌کند، هر چند اماکن عمومی تعطیل شده باشد.

ب. در بعد طبیعت نیز اگرچه کرونا به سلامت آسیب‌هایی زده است، اما آثار مثبت چنین بیماری بر محیط زیست انسانی قابل بررسی است.

یقیناً طبیعت پساکرونا دست خوش تغییرات خواهد شد. بخشی از این تغییرات بسته به تغییر انسان است که بر اساس سنت الهی به وقوع خواهد پیوست. متون دینی از سویی ایمان و تقوا پیشگی مردم شهرها را از اسباب نزول برکات آسمان‌ها و زمین بر می‌شمارد: *«وَلَوْ أَنَّهُ أَهْلُ الْقُرَى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ (اعراف، ۹۶)»*. از سویی دیگر اسبابی مانند ظلم و رفتارهای ناشایست را عامل قحطی، حبس باران، خشکسالی، کاهش رزق و روزی، کاهش عمر و ابتلاء به بلاها.

رهبرانقلاب اسلامی در بیانی می‌گویند: ظلم و بی‌عدالتی، خاستگاه همه بدبختی‌هایی است که در جوامع گوناگون مشاهده می‌شود. اگر در گوشه‌ای از عالم، کودکان از بی‌غذایی جان خود را از دست می‌دهند، ظاهر قضیه این است که به دلیل نیامدن باران، خشکسالی شده است؛ اما باطن قضیه، بی‌عدالتی است. بر اثر بی‌عدالتی، انسانیت دچار این بیماری‌ها و دردهاست. اگر عدالت از نسل‌های گذشته بر آن جامعه و محیط زندگی بشر حکم فرما بود، انسان می‌توانست در سایه استقرار عدالت، محیط زندگی خود را طوری بسازد که برای او قابل زیست باشد و فرزند او به آن فلاکت نیفتد و زندگی، این قدر زشت و دردآور نشود.

ج. یقیناً در ارتباط انسان با انسان و طبیعت تغییرات مهمی را شاهد خواهیم بود.

□ ارتباط انسان با انسان

در این باره به این نکته بسنده می‌کنیم که پیشرفت

تحلیل مفهوم اجتماعی «مواسات» همدلی فقط برای روزگار سختی نیست

حجت الاسلام و المسلمین برات محمد هدایتی

در اهمیت مواسات همین بس که حکومت نبوی و علوی مبتنی بر مواسات بودند و حکومت مهدوی نیز بر اساس مواسات اداره می‌شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای درباره ویژگی حکومت مهدوی می‌فرمایند: «حکومت الهی حضرت بقیه الله (ارواحنا فداه) حکومتی است که در آن مقررات حاکم بر مردم، خواست آمریکا و دیگر قدرت‌های زورگوی شرق و غرب نیست، بلکه حکومت عدالت، مواسات و مساوات و حکومت معنویت و فضیلت است و امروز هر کسی که برای عدالت، در راه دین و خدمت به محرومان حرکت می‌کند باید خوشحال و امیدوار باشد زیرا آینده متعلق به اوست.»

ویژگی‌های مواسات

جامعه‌ای که می‌خواهد به مواسات عمل نماید، می‌بایست مؤلفه‌های مهمی را در رفتار رعایت کند.

۱. در مواسات خود، به دیگران منت نگذار و آنها را با زبان و کنایه نرنجان؛ بلکه عزت و کرامت انسانی و ایمانی آنها را حفظ کند. قرآن کریم می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى» (ای مؤمنان، صدقه‌های خود را با منت نهادن و آزار رساندن تباه نکنید).

۲. برای مواسات می‌بایست «جوانان، اجتماعات خانوادگی تشکیل دهند و کمک‌های افراد خانواده را جمع کنند و در درجه اول به مصرف فقرا و نادارهای همان خانواده و فامیل برسانند و اگر نیازی نبود، به فقرا و دیگر رسیدگی کنند.»

۳. اگر کسی وسعت مالی و امکان مواسات مالی ندارد،

رهبر انقلاب در بیانات اخیرشان همه مردم را برای کمک مؤمنانه به نیازمندان توصیه کردند. ایشان در جهت تبیین این اخلاق اجتماعی تعبیر «رزمایش» برای مواسات و همدلی را بکار بردند و آن را یکی از ویژگی‌های جامعه مهدوی برشمردند. به همین مناسبت مفهوم اجتماعی و تمدن‌ساز مواسات و آثار و فواید آن در این یادداشت به صورت تحلیلی بررسی شده است. ■

اساساً مفاهیم بنیادی اسلامی را باید با نگاه تمدن‌ساز نگریست. مفهوم مواسات نیز مانند بسیاری از مفاهیم دیگر یک مفهوم تمدن‌ساز است. مواسات، نقش اساسی در ساختن جامعه و کشور اسلامی (به عنوان یکی از مراحل مهم تمدن نوین اسلامی) دارد. به همین دلیل پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «مثل مؤمنان در پیوند و دوستی و محبت و رحمت به هم (و اهمیت دادن به سرنوشت یکدیگر) مثل یک پیکر زنده است که اگر عضوی از آن به درد آید، سایر اجزای پیکر با آن اظهار همدردی می‌کنند.» لذا وقتی ایشان حکومت اسلامی را در مدینه تأسیس کردند، به ویژه در اوایل هجرت، با توصیه به مواسات، پایه‌های حکومت اسلامی را ایجاد و تقویت کردند. همان‌گونه که در تاریخ معروف است، مهاجرت پیامبر و یاران‌شان به مدینه، سختی‌های بسیاری را برای مهاجران، به وجود آورده بود، مانند نبود خانه، مشکلات اقتصادی و... در این میان، انصار با عمل به دستور مواسات، توانستند این مشکلات را برطرف کرده و نظام اسلامی را «قوی» کنند.

انصار، در خانه‌های خود با مهاجرین مشترک زندگی می‌کردند، محصول خرما و خود را با مهاجرین تقسیم می‌کردند. این رفتار پیامبر (ص) و مواسات انصار و مهاجرین، یک الگوی کامل برای «تقویت» نظام اسلامی و عبور از مشکلات است و به خوبی نشان می‌دهد اساساً نسخه کارآمد برای «قوی کردن» نظام اسلامی در دوران سختی‌ها و مشکلات، عمل به «مواسات» است.

لذا رهبر انقلاب اسلامی دوره کنونی را فرصتی برای رزمایش همدلی مردم می‌داند: «عده‌ای هستند که در این شرایط و در این اوضاع حقیقتاً زندگی‌شان به سختی قابل گذران است و نمی‌توانند زندگی معمولی عادی خودشان را اداره کنند؛ مردمی که دستشان باز است و توانایی دارند بایستی در این زمینه فعالیت وسیعی را شروع کنند... یک رزمایش گسترده‌ای در کشور به وجود بیاید برای مواسات و همدلی و کمک مؤمنانه به نیازمندان و فقرا.»

.....

می تواند به مصادیق دیگر مواسات (آبرویی، علمی و...) عمل نماید. اگر هیچ کدام برایش مقدور نیست، می بایست از درد فقیران ناراحت و اندوهگین باشد و در قلب و زبان ابراز همدردی کند.

۴. هرچند مواسات، در موارد شدت و سختی نمود بیشتری پیدا می کند؛ اما محدود به آن نیست. بلکه باید به این نکته توجه داشت که اگر مواسات بعد از دوران سختی و مشکلات ادامه پیدا نکند، خود به یک دغدغه و نگرانی برای کمک شونده گان تبدیل می شود. بنابراین رفتار مبتنی بر مواسات، رفتاری است که ادامه داشته باشد و آرامش خاطر افراد جامعه را نیز تأمین نماید.

۵. مواسات، مراحل بالاتری نیز دارد که بیانگر اهمیت زیاد این ویژگی است. امام باقر (علیه السلام) در روایتی می فرماید: «ای خجّاج! مواسات شما چگونه است؟ گفتیم: خوب است ای ابو جعفر! حضرت فرمود: آیا هر گاه فردی از شما نیاز پیدا کند، دستش را در جیب برادرش می کند و به اندازه نیازش برمی دارد؟ گفتیم: در این حد، نه! فرمود: اگر این گونه رفتار کرده بودید، نیازمند نمی شدید.»

آثار مواسات برای فرد و جامعه

عمل به دستور مواسات، آثار بسیار ارزشمندی در ساحت های فردی و اجتماعی دارد که در ادامه به برخی از آنها اشاره می کنیم:

۱ الف. تقویت فضائل اخلاقی

مواسات، برخی ویژگی های اخلاقی مهم را در انسان تقویت و برخی رذایل مهم را نیز از بین می برد. اخلاص، تواضع و سخاوت را تقویت می کند و انسان را برای رسیدن به اوج ارزش های اخلاقی یعنی «ایثار» آماده می کند. انسان هایی که اهل مواسات هستند در یک نقطه اخلاقی متوقف نمی مانند و همین طور رشد می کنند تا به اوج فضایل اخلاقی می رسند. لذا امام کاظم (ع) می فرماید: «مؤمن با چیزی برتر از مواسات نسبت به مؤمن، به خداوند عزوجل نزدیک نشده است، و این، همان سخن خدای متعال است که: «هرگز به نیکوکاری نخواهید رسید تا اینکه از آنچه دوست دارید، انفاق کنید.»

همچنین غرور، خودبینی، بخل و حسادت را از بین می برد. کسی که با دیگران همدردی، همدلی و همراهی می کند، از خودبینی خارج شده و به دیگران می اندیشد. همچنین پدیده های ناپسندی چون رباخواری، گران فروشی، رشوه خواری و سایر گناهان را از جامعه می زداید.

۲ ب. استجاب دعا

امام صادق (علیه السلام) در روایت مهمی می فرماید: «سه دعاست که از درگاه خداوند متعال رد نمی شود: دعای پدر برای فرزندش، هر گاه که به او نیکی کند، و نفرینش در حق او، آن گاه که از او نافرمانی نماید؛ نفرین ستم دیده در

حق کسی که به او ستم کرده است، و دعایش برای کسی که انتقام او را زستمگري گرفته است؛ و دعای مرد مؤمن برای برادر مؤمنش که به خاطر ما نسبت به او مواسات کرده است، و نفرینش در حق او که می توانسته به وی کمک کند و نکرده، در حالی که وی به آن محتاج بوده است.»

۳ ج. تقویت مهربانی در جامعه

یکی از آثار مهم مواسات، ایجاد انس و الفت در میان جامعه است. روایات بسیاری در این زمینه وارد شده است. به عنوان نمونه امام علی (علیه السلام) می فرماید: «مَا حَفِظَتِ الْأَخُوَّةُ بِمِثْلِ الْمُوَاسَاةِ» هیچ چیزی مانند مواسات، پیوند برادری را حفظ نمی کند. اگر به مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی توجه کنیم، یکی از مهم ترین مؤلفه های این مکتب را این ویژگی تشکیل می دهد.

۴ د. ترمیم شکاف طبقاتی

مواسات، یکی از راهکارهای مهم برای ریشه کنی فقر و برقراری عدالت اجتماعی است. این راهکار، را باید در منظومه فکری اقتصاد مقاومتی و تمدن سازی دینی، تحلیل کرد. به ویژه اینکه یکی از ارکان اقتصاد مقاومتی، «مردمی بودن» آن است. لذا «هر کاری در کشور صورت می گیرد، باید با هدف رفع فقر و محرومیت و ایجاد رونق در زندگی عموم مردم - نه بخشی از مردم و قشرهای خاص - باشد. در چنین فضایی است که مردم می توانند به اهداف والای نظام اسلامی - یعنی معنویت و تکامل روحی و تعالی اخلاقی - دست پیدا کنند؛ فضایی که خیرات جامعه به نحو صحیح میان مردم تقسیم شود؛ هر کس استعداد خود را به صحنه بیاورد و بهره آن را ببرد و نظام و حکومت مراقب باشد که هم به کسی ظلم نشود و هم هیچ کس محروم نماند. معنای ریشه کنی فقر این است، «همه افراد جامعه باید به این نکته معتقد باشند که فقر، یتیمان و مسکینان جامعه اسلامی، برای آبرومندان، بر خورداران و ثروتمندان، یک میدان آزمایش و یک فرصت تعالی و پیشرفت است و همان گونه که به عبادات فردی توجه دارند، به عبادات اجتماعی نیز باید توجه داشته باشند.»

۵ ه. لطف و عنایت خدا

یکی از مهم ترین آثار مواسات این است که مردم جامعه در پناه خداوند، از شر دشمنان و مشکلات در امان خواهند بود و خداوند همواره آنان را مورد لطف و عنایت خود قرار خواهد داد. امام صادق (علیه السلام) در روایتی می فرماید: «شیعیان ما تا زمانی که در روابط میان خود و خدایشان نیک بنگرند و به پیشوایانشان حسن نیت داشته باشند و به برادرانشان نیکی کنند و با ناتوانانشان دلسوز و مهربان باشند و به نیازمندان کمک کنند همواره از جانب خداوند عز و جل مورد عنایت، محفوظ، و در پناه و مصون خواهند بود. ما به ستم کردن، دستور نمی دهیم؛ بلکه شما را به پارسایی، به پارسایی، به پارسایی دستور می دهیم و نیز به مواسات، مواسات با برادرانتان!»

نگاهی تحلیلی به گفتار و گنش های رهبرانقلاب در مسئله کرونا

تجلی عقلانیت انقلابی

سید مهدی موسوی نیا

مخالف) به توصیه های پزشکی مدرن است و لازمه برخورد تجددگرایانه با این پدیده، نفی تمام شیوه های سنتی و معنوی برای مقابله با این بیماری می باشد.

(ج) سیاست: کارآمدی سیاسی در دنیای امروز، بیش از هر چیزی به عملکرد حکومت ها و میزان رضایت مندی عمومی از آن بستگی دارد. بنابراین، چالش سیاسی جمهوری اسلامی در پدیده شیوع کرونا، مسأله کارآمدی یا عدم کارآمدی است؛ به خصوص اینکه ایران در کنار بسیاری از کشورهای دیگر در قاره های مختلف جهان، به طور همزمان درگیری این بیماری شده و مردم برای درکی از تصویر کارآمدی یا ناکارآمدی نظام، کاملاً آماده مقایسه هستند. لازم به ذکر است یکی از مهم ترین هدف های دشمنان از تهدیدهای سخت و نرم در سال های اخیر، مخدوش کردن همین عنصر کارآمدی نظام در ذهن و باور مردم می باشد.

رفتارشناسی عقلانیت سیاسی

با توجه به معنا و زمینه های عقلانیت سیاسی در دوران شیوع کرونا، می توان تصمیمات رهبر معظم انقلاب را به شرح زیر مطرح نمود:

بهره گیری حداکثری از تمام فرصت ها

درک صحیح از گستره میدانی مقابله با ویروس کرونا، این ضرورت عقلانی را به دنبال داشت که مجموعه های مختلفی که سابقه و تجربه فعالیت های گسترده و جهادی دارند، فعال شوند. با حکم مستقیم رهبر معظم انقلاب علاوه بر ادامه و گسترش فعالیت های نیروهای مسلح در مقابله با ویروس کرونا، دستور تشکیل قرارگاه بهداشتی و درمانی صادر گردید.

ظرفیت های دیگری نیز که ذیل دفتر رهبر انقلاب تعریف می شوند، با دستور ایشان موظف به تأمین امکانات برای عموم مردم شدند. علاوه بر نیروهای مسلح و نهادهای

رهبر معظم انقلاب از همان روزهای ابتدایی مطرح شدن مسئله کرونا، در میدان مقابله با این بیماری و کمک به حل مشکلات ناشی از آن حضور داشته و اقدامات گوناگونی را در عالی ترین سطح حاکمیت دنبال و عملی کرده اند. بخشی از این فعالیت های حضرت آیت الله خامنه ای جنبه های فرهنگ ساز و آگاهی دهنده داشته و برخی دیگر اقدامات مستقیم یا غیرمستقیم مدیریتی و عملیاتی بوده است. یادداشت تحلیلی زیر گفتار و اقدامات رهبر انقلاب اسلامی در عرصه مقابله با کرونا را از زاویه بحث «عقلانیت سیاسی» و با استناد به بیانات و رفتارهای شاخص ایشان بررسی و تحلیل کرده است.

شیوع ویروس کرونا در کشورهای دنیا، فارغ از مسائل پزشکی آن، جوانب سیاسی - اجتماعی متعددی دارد که الگوهای مختلفی برای مدیریت آن به کار گرفته شده که لزوماً به موفقیت دست نیافته اند. در این میان، منطق سیاسی رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت الله خامنه ای در مدیریت این پدیده، نیازمند دقت و بررسی است تا بتوان در دنیایی که کشورهای مدعی تفکر و تخصص، در مدیریت تخصصی و روانی پدیده کرونا دچار عجز و نگرانی هستند، در عرضه نمودن منطقی مستحکم با صورتی عامه فهم و جهان شمول برای گذار بشریت از این بحران نقش آفرینی کرد.

زمینه شناسی عقلانیت سیاسی

شیوع کرونا در شرایط فعلی کشور، چالش ها و دوگانه های مختلفی بر سر راه تصمیم گیران و مسئولین ایجاد نموده که عبارتند از:

(الف) اقتصاد: جمهوری اسلامی ایران مشابه بسیاری از کشورهای دیگر با این ویروس، با یک دوگانه اساسی در ماه پایانی زمستان ۱۳۹۸ روبرو گردید؛ دوگانه سلامت و اقتصاد. اولویت دادن به اقتصاد و ممانعت از ایجاد محدودیت ها، سبب به خطر افتادن جان مردم می شد و اولویت بخشی به سلامت و جان مردم، وضعیت اقتصادی را برای مردم، به خصوص قشر کم درآمد و روزمزد، دچار مشقت و دشواری می نمود.

(ب) فرهنگ: در حوزه فرهنگ نیز جمهوری اسلامی ایران با دوگانه های چالش زایی روبرو بوده است. وقوع چنین بحرانی در یک جامعه، به صورت طبیعی امکان تقویت و دامن زده شدن به گرایش های فردگرایانه را در فرهنگ عمومی افزایش می دهد. همچنین، دوگانه برخورد سنتی یا متجدد با پدیده کرونا نیز بخشی از چالش های فرهنگی بوده که توسط برخی چنین برجسته شده است که: لازمه برخورد سنتی با این ماجرا، اهمیت ندادن (و چه بسا عمل

رعایت جوانب بهداشتی مسئله را به صورت مضاعف و ویژه مورد تأکید قرار داده است. ایشان سعی کردند جنبه‌های افراطی و برجسته‌سازی این مسأله را نیز طرد کنند تا مواجعه همگان با این موضوع، به دور از هیجان و نگرانی‌های غیرضروری و مضرت‌آلود با عقلانیت و منطق باشد.

۴ توجه به معنویات

یکی از مهمترین ویژگی‌های عقلانیت سیاسی از منظر رهبر معظم انقلاب، پیوند مولفه‌های مادی و معنوی است، به گونه‌ای که در دستگاه محاسباتی، هم قواعد دنیایی اثرگذار باشد و هم امور معنوی و فرامادی. ایشان در بحران شیوع کرونا در کشور، با پیوند امر مظهری بهداشت با تزکیه درونی و روحی، سعی در تذکر این مطلب داشته‌اند که امور معنوی باید در ذهن و محاسبات مردم حضور داشته باشد. تأکید ایشان بر توسل و تضرع در برابر خداوند متعال، ضمن رعایت توصیه‌های بهداشتی، نمونه‌ای از این تلاش‌ها است.

همچنین ایشان با معرفی توصیه‌های بهداشتی به مثابه یک تکلیف و امر دینی، ماهیت مهم‌تری به رعایت امور بهداشتی بخشید: «یقیناً هر چیزی که کمک کند به سلامت جامعه و عدم شیوع این بیماری، یک حسنه است؛ در نقطه مقابل هر چیزی که کمک کند به شیوع این بیماری، یک سیئه است.»

۴ مثبت‌اندیشی و خوش بینی به آینده

تشویق حرکت‌های همدلانه عمومی از سوی رهبر معظم انقلاب، نشان از نگاه مثبت ایشان و تلاش برای تشویق نگاه خوش بینانه به آینده در سطح جامعه دارد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، وضعیت ملت ایران را در آزمون کرونا، موفق توصیف کرده و در مواضع متعددی به بیان مصادیقی از همراهی و محبت اقشار مختلف مردم نظیر کادر درمانی، مجموعه‌های خدماتی، جوانان، طلاب جهادی، دانشجویان جهادی، هزاران بسیجی پرتلاش و کسبه پرداخته و از مجاهدت‌های خالصانه آنان تقدیر نموده‌اند.

۴ حساسیت به دشمن

هرچند در این ایام برخی زرمه‌ها در کشور مبنی بر لزوم تسامح با قدرت‌های غربی و مذاکره با آنان برای حل معضل کرونا مطرح گردید و حتی کشورهایی نظیر آمریکا در یک حرکت نمایشی وانمود کردند که در صورت درخواست ایران به کمک مردم خواهند آمد، اما رهبر معظم انقلاب با نکاتی که سوم فروردین ۱۳۹۹ مطرح نمودند، این تلاش‌ها را بی‌ثمر گذارده و خاطر نشان کردند که حساسیت نسبت به دشمن، در دوران بحران حتی از شرایط عادی اهمیت بیشتری دارد. ایشان تأکید دارند که نباید مسأله کرونا، فضای عمومی کشور را از توطئه مستکبرین و دشمنی آنان با جمهوری اسلامی و مردم ایران غافل سازد. □

.....

تشویق

حرکت‌های

همدلانه عمومی

از سوی رهبر

معظم انقلاب،

نشان از نگاه

مثبت ایشان

و تلاش برای

تشویق نگاه

خوش بینانه به

آینده در سطح

جامعه دارد.

حضرت آیت‌الله

خامنه‌ای،

وضعیت ملت

ایران را در آزمون

کرونا، موفق

توصیف کرده و در

مواضع متعددی

به بیان مصادیقی

از همراهی و

محبت اقشار

مختلف مردم

پرداخته‌اند

زیرمجموعه رهبری، ایشان در حاشیه گزارش وزیر بهداشت درباره اقدامات صورت گرفته، توصیه به بهره‌گیری از کمک نیروهای بسیج و داوطلبان مردمی برای راهی کشور از این عارضه همه‌گیر نمودند. تمام این تلاش‌ها نشان دهنده آن است که ظرفیت‌های مختلف حل مسأله و مدیریت بحران که از دیدگاه آیت‌الله خامنه‌ای، توانایی نقش آفرینی مؤثر و مفید دارند، در خدمت هم‌افزایی و همکاری با نهادهای مسئول قرار گرفته است.

۴ وحدت در فرماندهی و اجتناب از کارهای موازی

به طور طبیعی، مقابله با شیوع ویروس کرونا، بدون وحدت در فرماندهی فعالیت‌ها امکان پذیر نبوده و نیست. وحدت در صدور حکم و کثرت مناسب در مجریان آن، می‌تواند به اجرای کامل تصمیمات کمک کند. با این ضرورت مهم، آیت‌الله خامنه‌ای در چندین نوبت، به نقش راهبری وزارت بهداشت در این بیماری تأکید نموده است. به عنوان نمونه، در بیانات مورخه ۱۳/۱۲/۱۳۹۸، ایشان از همه دستگاه‌های کشور خواستند با وزارت بهداشت که در این زمینه در صف مقدم قرار دارد، همکاری کنند. همچنین در حکم تشکیل قرارگاه بهداشتی و درمانی، بر هماهنگی تمامی دستگاه‌ها با وزارت بهداشت تأکید شده است.

۴ حمایت‌های مکرر از عوامل میدانی

یکی از کلمات پرتکرار در تمامی بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در طول این بحران، تقدیر و تشکر از زحمات مجموعه درمانی کشور و تأکید بر عمل به توصیه‌ها و تصمیمات مسئولین وزارت بهداشت بوده است. حمایت رهبری از دستگاه‌ها و عاملان اصلی مقابله با شیوع کرونا، سبب افزایش اراده نیروهای درمانی و مدیریتی درگیر در این صحنه عملیاتی است. ایشان در این زمینه، از تعابیری نظیر مسئولیت‌پذیری، تعهد انسانی و دینی، جهادگری، افتخار ملی و فداکاری استفاده نموده و همین مسأله بر عزم مجموعه درمانی کشور در این مقابله افزود.

۴ واقع‌نگری در برخورد با موضوع

برخورد واقعی و معقول در قبال شیوع کرونا در کشور که همواره از طریق مسئولین و متخصصین ذی‌ربط تأکید شده، رعایت توصیه‌های بهداشتی و حفظ خونسردی و غلبه بر نگرانی بوده است. افراط و تفریط در این موضوع، هرکدام به نوعی می‌تواند امکان ابتلا را به این ویروس افزایش دهد.

اگر تصویر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در مراسم کاشت نهال که توجه و اهتمام به رعایت نکات بهداشتی مورد تأکید پزشکان را می‌رساند در کنار توصیه‌های مکرر ایشان مبنی بر ضرورت رعایت مسائل بهداشتی قرار دهیم آنگاه برآیند مجموعه این گفتار و رفتار، رد و نفی هرگونه بی‌توجهی به دستورالعمل‌های بهداشتی بوده است. علاوه بر سفارش‌های عمومی، چندین اقدام عملی ایشان پیام

خویشتن فرهنگی جامعه ایرانی

جوشش های اخلاقی در وضعِ کرونایی

مهدی جمشیدی

این جهانی و ماده‌اندیشانه فلسفه‌های غربی» دارد و این فلسفه‌های غربی هستند که باید به محکمه داوری عقل و وجدان انسانی خوانده شوند و پاسخگوی واقعیت‌های اجتماعی تلخ و ناموجه کنونی شوند و در مقابل، تاب‌آوری و خویشتن‌داری جامعه ایران، ریشه در هویت دینی عمیق آن دارد، چنان‌که در روایات اسلامی آمده است که مؤمنان راستین، چنان‌که سختی و دشواری، آن‌ها را از پا در نمی‌آورد و عقب نمی‌رانند، چراکه می‌توانند گرفتارهای‌ها و ابتلائات را در خویش، هضم کنند و آنها را به حکمت الهی ارجاع دهند: لَهُمْ نُزُلٌ أَنفُسَهُمْ مِنْهُمْ فِي الْبَلَاءِ كَأَنَّهُمْ نُزُلٌ فِي الرَّخَاءِ [متقین،] در سختی چنان به سر می‌برند، که گویی به آسایش اندرند.

دستاویزی برای تصویرسازی

بزرگ‌نمایی‌های رسانه‌ای و مبالغه‌های تبلیغاتی، ما را از «واقعیت‌ها» دور می‌کنند و «تصویرهای وارونه» ای از آنچه که می‌گذرد، پیش روی ما می‌گذارند، به خصوص از این جهت که عمده‌ترین رسانه‌های جهانی، در اختیار سرمایه‌سالاران صهیونیست بی‌مرز و قدرتمند است و جهان، آن‌گونه که منافع آنها اقتضاء می‌کند، به توده‌های مردم نمایانده می‌شود. چه بسا این قبیل «تصویرسازی‌ها» به این دلیل باشد که ذهنیت مردم جهان به سمت و سویی کشیده شود که آنها بافته و ساخته‌اند تا «مسأله‌های اصلی و ماندگار»، به حاشیه سوق داده شوند و پرسش‌ها و دغدغه‌های معطوف به آنها، خاموش گردند. باید بر فراز این چنین خدعه‌هایی نشست و عقل و منطق خویش را در برابر القاء‌ها و تلقین‌های رسانه‌ای، غیرفعال و منقاد نکرد و به‌طور مستقل، پشت پرده را دید و شناخت:

آن مقلد، صد دلیل و صد بیان
در زبان آرد، ندارد هیچ جان

از جمله راه‌های شناخت «باطن جامعه» و پی بردن به «واقعیت‌های پنهان و نهفته آن»، مطالعه جامعه در «وضع مرضی و نابسامانی» است؛ یعنی در حالتی که جامعه دچار آفتی گردیده و پاره‌ای از نظم‌ها و قواعد جاری، سست شده‌اند و در نتیجه، جامعه تا حدی از حالت «تعادل» و «ثبات»، خارج شده است. در این حال است که مشاهده و مطالعه نمودهای عینی و «تجلیات ظاهری» می‌تواند به روشنی، بیانگر «روندها و حقیقت‌های درونی جامعه» باشند. به عبارت دیگر، همین که جامعه دچار «بحران» و «آشوب» می‌شود، آنچه را که در «وضع طبیعی و عادی»، در درون خویش، نهفته دارد، بیرون می‌ریزد و «ضمیر ناخودآگاه» خویش را آشکار می‌سازد. بیماری فراگیر و جان‌گیر کرونا، چنین فرصتی را فراهم کرد و در «عمل» و «عالم عین» نشان داد که جامعه ایران، چه اندازه به ارزش‌های دینی، «وفادار» و «دل‌بسته» است. از این آشکارشدگی می‌توان بهره‌های فراوان برد و به پاره‌ای از پرسش‌های مناقشه‌برانگیز، پاسخ قطعی گفت:
آنکه یک دیدن کند ادراک آن
سال‌ها نتوان نمودن از زبان

برآمدن نتایج فلسفه غربی

عالم «تجدد غربی»، عالم اخلاق و معنویت و ستودن فضیلت‌های عالی انسانی نیست، بلکه دعوت این عالم، به سوی «تفرد» و «خودپرستی» و «بهره‌مندی هرچه بیشتر از لذت‌های مادی» است. از این رو، انسان معاصر غربی که ساخته و پرداخته همین «بینش» و «نظام معنایی» است، چنین خویشتن و هویتی دارد و جز در این جهت، گام بر نمی‌دارد. این وضع در جامعه غربی، وضع «رسمی» و «غالب» است، هر چند پُر واضح است که همگان در مغرب‌زمین، چنین سلوک و روحیه‌ای ندارند و از اخلاق و انسانیت، دوره نشده‌اند. این موقعیت نشان می‌دهد که چگونه «فلسفه‌های غربی» در «زندگی روزمره انسان‌های غربی»، اثر نهاده و آنها را گرفتار دشواری‌ها و مصائب جامعه سوز کرده است:

شه، یکی جان‌ست و لشکر، پُر آزو
روح، چون آب‌ست و این اجسام، جو
آب روح شاه اگر شیرین بود
جمله جوها، پُر ز آب خوش شود
چون که رعیت، دین شه دارند و بس
این چنین فرمود سلطان عبس

پس «تعذی‌گری و غلظت و خویش‌مرکزبینی انسان غربی»، ریشه در «تجویزهای

اولین مطلب این بخش، شرح دو فراز از «دعای سحر» به قلم امام خمینی (ره) است که مفهوم جمال و جلال در این دعای مأثور را تشریح می‌فرمایند. در مطلب بعدی امام موسی صدر مفهوم عبادت و عبودیت در اسلام را مورد واکاوی قرار داده است. تبیین استاد حکیمی درخصوص دعای روزانه رمضان برای رفع فقر، گزارشی از سخنرانی آیت‌الله مجتبی‌ی تهرانی درباره معنای گشایش درهای آسمان در ماه مبارک رمضان، ارتباط عبودیت، تقوا و روزه از نگاه شهید مطهری و تفسیر دکتر دینانی از یک غزل رضوانی حافظ دیگر مطالب این بخش را تشکیل می‌دهند.

ماه خدا

ماه فرشته‌ها

توصیه کاربردی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای برای بهره‌برداری مومنانه از ماه مبارک رمضان:

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ماه مبارک رمضان را «ماه فرصتها» می‌دانند. پایگاه اطلاع‌رسانی KHAMENEI.IR در این اطلاع‌نگاشت ۱۰ توصیه کاربردی رهبر انقلاب اسلامی را برای بهره‌برداری از این فرصت عظیم الهی مرور می‌کند.

استفاده از
فرصت سحر

۱۳۹۸/۰۲/۱۰

روزه خوب با همه
اعضا و جوارح

۸۵/۰۶/۲۵

تمرین دوری
از گناه

۷۸/۰۹/۲۶

توبه از گناهان
واشتباهات

۸۷/۰۵/۲۷

استفاده حداکثری
از لیلۃ القدر
باتوسل و ذکر

۷۴/۰۷/۲۹

ارتباط با خدا
از طریق دعاها

۷۸/۰۶/۲۹

رفع بیماری‌های
روحي همچون بخل
و بدخواهی و تنبلی

۷۷/۱۲/۰۴

تلاوت قرآن
باتدبیر

۸۶/۰۶/۲۳

کمک مؤمنانه
به نیازمندان
و فقرا

۹۹/۰۱/۲۱

تلطیف روابط انسانی
با خیرخواهی و
ایجاد محبت

۹۳/۰۴/۱۱

از آزادی تا بندگی

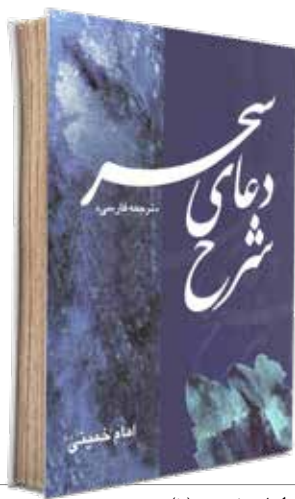
پاسخ خدا را بده!

زیارت خاک میکده عشق

شرح دعای سحر

جان بی جمال جانان میل جهان ندارد

■ امام خمینی (ره)

• نویسنده: امام خمینی (ره)

• انتشارات: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)

کتاب «شرح دعای سحر» اولین اثر عرفانی امام خمینی (ره) است. از امام رضا (ع) نقل شده است که امام باقر (ع) این دعا را که به دعای مباحله نیز مشهور است، در سحرهای ماه مبارک رمضان می خواندند. این دعا شروع متعددی دارد که یکی از مهم ترین آنها شرح امام خمینی (ره) است که در سن ۲۷ سالگی آن را تألیف کرده اند. در این مطلب شرح امام خمینی (ره) بر یکی از فرازهای ابتدایی این دعا را می خوانیم.

حضرت حق و نزدیکی به عالم وحدت و بساطت و آفریده دو دست لطف و قهر خداوند بودن مانند کسی است که او را خلیفه خود قرار داده و لذا، در بردارنده صفات متقابل است. به موجب همین، حق تعالی به ابلیس اعتراض کرد که «ما منعک آن تسجد لما خلقت بیدئ؟ چه چیز تو را از سجده بر آنچه با دو دست خود آفریدم بازداشت؟» یعنی چرا تو با اینکه آفریده یک دست هستی از سجده بر آفریده دو دست من سرباز زدی؟

حاصل آنکه هر صفتی که به لطف تعلق داشته باشد صفت جمال است و هر صفتی که به قهر تعلق داشته باشد از صفات جلال، لذا ظهور عالم و نورانیت و درخشندگی اش از جمال است و مقهور شدنش در تابش نور حق و سلطه کبریایی و عظمت خداوند از جلال. ظهور جلال به جمال است و اختفای جمال به جلال:

جمالک فی کل الحقائق سائر

ولیس له إلا جلالک ساتر

جمال در همه حقایق جاری است و جز جلال حجاب و پوششی ندارد.

هر نوع انس و خلوت و صحبتی از جمال است و هر نوع سرگشتگی و هیبت و وحشتی از جلال. از این رو، اگر پروردگار بر قلب سالک با لطف و مؤانست تجلی کند، او باید صفت جمال را متذکر شود و بگوید: «اللهم انی اسئلك من جمالك باجمله...» و اگر با قهر و عظمت و کبریا و سلطنت بر او تجلی کند، باید صفت جلال را یادآور شود و عرضه بدارد: «اللهم انی اسئلك من جلالک باجله».

رهروان طریق الله و مهاجران به سوی او و طواف کنندگان حریم کبریایی اش حال ها و وقت ها و واردات و مشاهدات و خطورات و اتصالاتی دارند. محبوب و معشوقشان نیز

«اللهم انی اسئلك من جمالك بأجمله و کل جمالك جمیل. اللهم انی اسئلك بجمالك كله. اللهم انی اسئلك من جلالک بأجله و کل جلالک جلیل. اللهم انی اسئلك بجلالک كله. بارالها، از تو درخواست می کنم به جمیل ترین جمالت حال آنکه همه جمال تو جمیل است. پروردگارا، از تو درخواست می کنم به همه جمالت. بارالها، از تو درخواست می کنم به جلیل ترین جلالت و همه جلال تو جلیل است. پروردگارا، از تو درخواست می کنم به همه جلالت.»

بدان ای عزیز، که وجود هر چه بسیط تر و به وحدت نزدیک تر باشد شمولش بر کثرات بیشتر و احاطه اش بر امور متضاد کامل تر است. اموری که در عالم زمان متفرق اند در عالم دهر مجتمع اند و چیزهایی که در ظرف خارج با هم متضادند در ظرف ذهن با هم هماهنگ هستند. اموری که در نشئه اول متفاوت اند در نشئه آخرت با هم متفق اند و این به سبب وسیع بودن ظرف ها و نزدیکی آنها به عالم وحدت و بساطت است. شنیدم یکی از ارباب معرفت، رضوان الله تعالی علیه، می فرمود: «جرعه ای آب در بهشت شامل همه لذت ها، اعم از شنیدنی ها (انواع موسیقی و نغمه های مختلف) و دیدنی ها (لذت های حاصل از دیدار صورت های نیکو و دیگر شکل ها و رنگ ها) است. سایر حواس هم بر همین قیاس اند و لذت های هر یک به طور جداگانه و متمایز از دیگر حواس درک می شوند. و این به سبب حکومت نشئه خیال و بروز سلطنت آن است.»

پس، حقیقت وجود که مجرد از جمیع تعلقات شش گانه است. از تعلق خلق و تجرد امر نیز منزه است، زیرا بسیط الحقیقه و عین وحدت و نور بدون آمیختگی با ظلمت عدم و کدورت نقص است. پس، همه اشیاء است در عین حال که هیچ یک از آنها نیست.

پس، صفات متقابل در حضرت حقیقت بسیط، وجود واحدی دارند که از کثرت عینی و علمی پاک و از تعین خارجی و ذهنی منزه است. پروردگار در ظهور خود بطون و در بطونش ظهور و در رحمتش غضب و در غضبش رحمت است. پس، آن حقیقت لطیف و قاهر و ضار و نافع است. از امیر المؤمنین (ع)، نقل است که فرمود: «سبحان من اتسعت رحمته لاولیائه فی شده نعمته و اشتدت نعمته لاعدائه فی سعه رحمته؛ پیراسته است خداوندی که در شدت نعمتش رحمت خود را بر اولیائش گسترانیده و در وسعت رحمتش سختی و فشار را بر دشمنانش شدت بخشیده است.»

خدای متعال به حسب مقام الهیت در بردارنده صفات متقابل مانند رحمت و غضب و بطون و ظهور و اولیت و آخریت و خشم و رخصت. پس، خلیفه او (انسان) نیز به سبب نزدیکی به

استغراق آن حضرت در بحر عشق الهی و شیفتگی او به نور جمال خداوندی باعث شد که پروردگار از ورای جلال به جمال تجلی کند. به همین سبب بود که حضرت به خلّت و دوستی حق تعالی اختصاص یافت [و خلیل نام گرفت] و حکمت ایشان حکمت مهیمیت گردید. خداوند بر حضرت یحیی (ع) هم که قلبش خاضع و خاشع و در حال قبض بود به صفت جلال که شامل عظمت و کبریا و قهر و سلطنت بود تجلی فرمود و حکمت وی به جلال اختصاص یافت. البته، گاه نیز خداوند به جمال خود تجلی می فرمود، چنان که بر حضرت عیسی (ع). به همین سبب هم بود که وقتی حضرت یحیی (ع)، ایشان را خندان دید و با عتاب بر او اعتراض کرد که «کأنک قد آمنت مکر الله و عذابه؛ گویا آن جناب خود را از مکر و عذاب خدا در امان یافته است؟» عیسی (ع)، پاسخش داد: «کأنک قد ایست من فضل الله و رحمته؛ ظاهراً، آن حضرت از فضل و رحمت حق ناامید گشته است؟» آنگاه، به آن دو بزرگوار وحی شد که «أحبکما الی أحسنکما ظناً بی؛ محبوب ترین شما نزد من کسی است که به من خوش گمان تر باشد».

پس، خداوند بر حضرت یحیی (ع) به مناسبت حالت قلب و نشئه خاصش به قهر و سلطنت تجلی فرموده و بر حضرت عیسی (ع) به مقتضای نشئه و مقامش به لطف و رحمت تجلی فرموده بود، برای همین، هر یک از آن دو بزرگوار آن پاسخ ها را دادند. اما، وحی خدای متعال درباره این که محبوب ترین شما کسی است که حسن ظن بیشتری به من داشته باشد، به مناسبت تقدم رحمت بر غضب و تجلی ابتدایی محبت الهی در مظاهر جمال است، چنان که در روایات آمده است: «یا من سبقت رحمته غضبه؛ ای آنکه رحمتش بر غضبش پیشی گرفته». □

قلب اولیای خدا

و سالکان آینه

تجلیات حق و

جایگاه ظهور

اوست، چنانچه

خداوند فرموده

است: «یا موسی،

لایسعی أرضی

ولا سمائی ولكن

یسعی قلب

عبدی المؤمن؛

ای موسی، زمین

و آسمان گنجایش

مرا ندارند، اما

قلب بنده مؤمنم

گنجایش مرا دارد»

تجلی ها و ظهورها و لطف ها و کرامت ها و اشاره ها و جذبه ها و جذوه هایی دارد و در هر زمانی و حالی، به فراخور حالشان بر آنها تجلی می کند. از آنجا که گاهی این تجلیات برخلاف ترتیب و تنظیم است. مثلاً، تجلی اول لطف و تجلی دوم قهر است و تجلی سوم لطف. گاه کلمات و فرازهای ادعیه نیز برخلاف ترتیب واقع می شوند؛ زیرا ظاهر عنوان باطن و دنیا مربوط به آخرت است.

بارقه ای از نور

قلب اولیای خدا و سالکان آینه تجلیات حق و جایگاه ظهور اوست، چنانچه خداوند فرموده است: «یا موسی، لایسعی أرضی ولا سمائی ولكن یسعی قلب عبدی المؤمن؛ ای موسی، زمین و آسمان گنجایش مرا ندارند، اما قلب بنده مؤمنم گنجایش مرا دارد». اما قلب ها از حیث بروز تجلیات الهی در آنها متفاوت اند؛ یعنی گاه، قلب قلب عشقی و ذوقی است که پروردگار در آن به جمال و حسن و بهاء تجلی می کند و گاه، قلب خوفی است که پروردگار به جلال و عظمت و کبریا و هیبت در آن تجلی می فرماید و گاه، قلب عشقی - خوفی است که پروردگار به جمال و جلال و صفات متقابل یا به اسم جامع اعظم در آن تجلی می فرماید که البته مقام اخیر به پیامبر خاتم و اوصیای ایشان، علیهم السلام، اختصاص دارد. از این رو، محی الدین عربی حکمت آن حضرت را به فردیت اختصاص داده است، زیرا مقام جمعیت الهیه بر خلاف دیگر اولیاء. منحصر به آن حضرت بوده است.

خداوند بر هر یک از اولیاء خود نیز به اسمی که با حال او تناسب دارد تجلی می فرماید؛ مثلاً، بر شیخ الانبیاء والمرسلین حضرت ابراهیم به صفت جلال تجلی فرمود.

عبادت هر عملی است
 که به انگیزه تقرب به خداوند
 انجام منسوب و تعبد یعنی
 اتصاف به اوصاف الهی
 و اوصاف الهی همه کمالند
 پس عبادت یعنی تلاش
 برای رسیدن به کمال
 عبادت آزادی است
 زیرا هر حرکتی به سوی کمال
 تسدیر بندگیست
 بلکه آزادی از عهد و بندگیست

امام موسی صدیق
 ایران رحمت انسان
 صفحه ۳۲۲

آنکه قرآن را مطالعه می‌کند، پیوند و هماهنگی و تناسبی میان روزه و قرآن می‌یابد: «كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ»؛ «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ». چرا قرآن کریم هنگامی که زمان روزه را بیان می‌کند و می‌گوید روزه باید در ماه رمضان باشد، می‌افزاید: «ماهی که قرآن در آن نازل شد»؛ در زبان عربی، این وصف به پیوندی میان روزه و قرآن اشاره دارد؛ قرآن کریم که سرچشمه و مصدر وحی الهی است. پس ما می‌توانیم ماه رمضان را ماهی متفاوت از دیگر ماه‌ها برشماریم. تمایز این ماه به علم و حکمت و مطالعه و تحقیق است. روزه باعث می‌شود آدمی در این ماه، بهتر بحث و مطالعه و تحقیق کند. در حدیث آمده است که برترین عمل در شب قدر، شبی که مخصوص دعاست، مباحثه علمی است.

سخن من، به مناسبت آغاز ماه روزه که از مهم‌ترین عبادات است، درباره عبادت و عبودیت است. برآنم تا در سخنانم به تمایلات آزادی‌خواهانه انسان معاصر پاسخی دهم و پرتوی بر آن‌ها بیفکنم؛ به‌ویژه نسل آینده‌داری که آرزو دارد آزاد و رها باشد و از قیودش بکاهد.

آنچه مرا به بحث برمی‌انگیزاند، صورت مخدوشی است که به عبادت در اسلام داده شده است؛ گویی نماز و روزه مالیاتی است که مسلمان باید تقدیم خداوند کند. این صورت مخدوش از نماز که بار مسئولیت را سنگین می‌کند، میل و رغبت آزادی‌خواهانه انسان را به نماز از میان می‌برد، و نماز را کاری ناخوشایند جلوه می‌دهد. قرآن در این باره چنین

واکاوی معنای عبادت و عبودیت در اسلام

از آزادی تا بندگی

■ امام موسی صدر

متنی که در ادامه می‌خوانید گزیده‌ای از سخنرانی امام موسی صدر در جلسات هفتگی اعضای ارشد جنبش امل است که در آنها مباحث فرهنگی، اعتقادی، اقتصادی، سیاسی و نظامی برای اعتلای سطح آگاهی کادرهای جنبش امل مطرح می‌شد. متن کامل این سخنرانی در کتاب «ادیان در خدمت انسان» با عنوان «عبادت و عبودیت» منتشر شده است. ■

.....

هر عملی که برای

تقرب به خداوند

باشد، عبادت

است، حتی اگر

نماز و روزه نباشد.

از جمله تجارت و

زراعت و ساختن

خانه و راه‌سازی

و دیدار دوست و

سلام و احوال‌پرسی

با دیدار کنندگان، و

هر عملی اگر برای

خداوند باشد،

عبادت است

نیز بر عهده خداوند نیست. فقه این نماز را از عبادات نمی‌شمارد. آیا اگر کسی از ترس پدر یا مادر نماز بخواند، خدا را عبادت کرده است؟ هرگز. این عبادت نیست. این رکوع و سجود و حرکتی بیش نیست. کسی که بنا بر عادت نماز بخواند و نداند که چه کاری می‌کند، همچون کسی است که صبح‌ها، از روی عادت، کارها را در خانه انجام می‌دهد. چنین کسی برای نماز نیز حرکت می‌کند، اما عملش عبادت و نماز نیست.

اما عکس این مسئله درست است. یعنی هر عملی که برای تقرب به خداوند باشد، عبادت است، حتی اگر نماز و روزه نباشد. از جمله تجارت و زراعت و ساختن خانه و راه‌سازی و دیدار دوست و سلام و احوال‌پرسی با دیدار کنندگان، و هر عملی اگر برای خداوند باشد، عبادت است، حتی خواب. آیا عملی آسان‌تر از خواب هست؟ ممکن است خواب هم عبادت باشد. ممکن است خوردن نیز عبادت باشد. ممکن است نشستن نیز عبادت باشد. همچنین، با هم بودن و شب‌نشینی و توجه به فرزندان و بازی با آنها نیز ممکن است عبادت باشد.

پس نخستین نکته این است که عبادت، در اصطلاح اسلامی، هر عملی است که برای امتثال و اطاعت امر الهی و تقرب به خداوند، از انسان صادر می‌شود. بر این اساس، لختی در این مفهوم درنگ می‌کنیم، یعنی در هر عملی که برای تقرب به خداوند است.

تقرب چیست؟

معنای تقرب به خداوند چیست؟ تقرب یعنی تلاش برای به دست آوردن قرب. من می‌خواهم به شما نزدیک شوم؛ بلند می‌شوم، حرکت می‌کنم و، سرانجام، به شما می‌رسم و به شما نزدیک می‌شوم. آیا منظور از تقرب به خداوند، نزدیکی مکانی است؟ طبیعتاً پاسخ منفی است، چرا که از نظر اسلام، خداوند مکان ندارد، بلکه خالق مکان است. امام (ع) می‌فرمایند: «لَا يَحُدُّ بِأَيِّنٍ» یعنی خداوند مکان ندارد. پس تقرب به خداوند یعنی چه؟ بیابید اندکی بیندیشیم و مفاهیم کهنه‌ای را که از کودکی با ما بوده‌اند، از ذهن خارج کنیم. نزدیکی به خداوند یعنی چه؟ مکان خداوند کجاست تا بدان سوررویم و به او برسیم؟ نه، چنین چیزی نیست و ما نیز به چنین مفهومی اعتقاد نداریم.

تقرب به خداوند یعنی تقرب معنوی. دریافتن مفهوم تقرب معنوی آسان است. من در اینجا هستم، اما ممکن است کسی در اروپا یا هند نزدیک من باشد. او چگونه به من نزدیک است؟ آیا نزدیکی‌ای غیر از نزدیکی مکانی وجود دارد؟ اسباب نزدیکی غیر مکانی چیست؟ گاهی علت قرابت معنوی نسبت است، یعنی برادر، یا پسر عمو بودن. این را نمی‌توان به خدا نسبت داد، چرا که خداوند نه زاده شده و نه زاده است. نمی‌زاید، یعنی فرزندان ندارد، زاده نشده، یعنی پدر و مادر و عمو و دایی و... ندارد. خویشانی ندارد. به قبيله خاصی تعلق ندارد. پیوند نسبی برای او وجود ندارد. قرابت دو نوع است: یکی قرابت عاطفی و دیگری قرابت از

می‌گوید: «وَأَنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ». این مسئله یکی از اسباب دوری مردم و جوانان از نماز است. به محض اینکه این فکر به زبان بیاید که ما بندگان خدا هستیم، مخالفت‌ها آشکار می‌شود که ما نمی‌خواهیم بنده باشیم. اگر بگوییم که این بندگی استثنایی دارد، ما بنده بشر نیستیم بلکه بنده خدا هستیم، پاسخ این است که این استثناست یا اینکه این‌گونه اندیشیدن اجباری و غیر واقعی است.

من می‌خواهم بگویم که اساساً عبادت خداوند به معنای عبودیت و تقید نیست، بلکه عبادت خداوند دقیقاً برابر است با آزادی. عبادت خداوند یعنی آزادی مطلق. و هر اندازه عبادت فزونی یابد و در راه عبادت بیشتر گام نهد، آزادتر خواهدی شد.

نمی‌دانم چرا عبادت و عبودیت با هم آمیخته شدند و به یک معنا به کار می‌روند، با اینکه این دو واژه با هم یکی نیستند. بنا بر آنچه از زبان‌های دیگری دانم، اساساً واژه عبادت، از نظر ماده و شکل آن، از ریشه‌ای غیر از عبودیت است. از جمله در زبان فارسی عبادت به «پرستش» و عبودیت به «بندگی» ترجمه می‌شود. در زبان فرانسه دو واژه «adoration» و «esclavage» به کار می‌رود و همین طور در زبان‌های دیگر. چه اندازه میان این دو واژه تفاوت است! اگر نیک بنگریم، در خواهیم یافت که عبادت چیزی است و عبودیت چیز دیگر. نزدیکی این دو واژه (و هم‌ریشه بودنشان) باعث خلط آنها و باعث این شکل مخدوش عبادت شده است. عبادت به معنای عبودیت نیست، بلکه آزادی است. اما چرا و چگونه؟ این مسئله موضوع سخن امروز ماست.

عبادت چیست؟

اندکی ژرف و روشن درباره مفهوم عبادت در اسلام می‌اندیشیم. عبادت چیست؟ عبادت در اصطلاح فقهی، یعنی در اصطلاح اسلامی، هر عملی است که به قصد قربت صورت گیرد، یا هر عملی است که برای خداوند به جای آورده شود. این اصطلاح در مقابل اصطلاح «توصلی» است، و آن هر عملی است که نیازی به قصد قربت ندارد. فی‌المثل در واجبات نماز، وضو عمل تعبدی است، یعنی اگر کسی بدون قصد قربت وضو بگیرد، وضوی او باطل است. طهارت لباس نیز از شروط نماز است. اما اگر من لباسم را بدون قصد قربت پاک کردم، پذیرفته می‌شود و لباس پاک است، حتی اگر باد لباسم را اتفاقی در آبی بیندازد و لباس، خود به خود، در آبی پاک شود. اگر لباس را با آب غصبی هم بشویم، پاک است. اگر کسی را نیز وادار کنم که لباسم را بشوید، باز هم پاک است. پایی لباس به هر شکلی ممکن است، اما وضو فقط باید به قصد قربت باشد.

فقه می‌گوید هر عملی که به قصد تقرب به خداوند و اطاعت امر او صورت می‌گیرد، عبادت است، و هر عملی که به غیر از این انگیزه باشد، عبادت نیست. بنابراین، اگر کسی بدون قصد تقرب به خداوند، بلکه برای جلب اعتماد مردم، نماز بگزارد، طبیعتاً نماز او عبادت نیست و اجرش

فعالیت‌هایی هستند همچون نماز و روزه و حج و زکات و... که خداوند آنها را راه‌ها و اسباب و انگیزه‌هایی برای رساندن انسان به کمال قرار داده است. پس هر نمازی که به شکل درست به جای آورده شود، رهایی و آزادی از یک قید است، زیرا هر نمازی، آدمی را گامی از جهل دور و به علم نزدیک می‌کند. آیا حرکت از جهل به سوی علم بندگی است؟ فرض بر این است که نماز، انسان را از فحشا و منکر دور می‌کند، پس نمازی که چنین نمی‌کند، عبادت شمرده نمی‌شود. هر عبادتی به تقرب می‌انجامد. تقرب نیز منجر به کمال می‌شود و کمال، آزادی است. نماز چگونه مرا از جهل دور و به علم نزدیک می‌کند؟ نماز مرا وامی‌دارد تا متصف به صفات الهی و متخلق به اخلاق الهی شوم.

عبودیت چیست؟

مفهوم عبادت در اسلام، به کلی با مفهوم عبودیت بیگانه است. در اسلام عبودیت نیست. عبودیت خداوند یعنی آزادی، بندگی خداوند یعنی حرکت به سوی علم و عدل و قدرت و رأفت و صدق و بلندهمتی و همه کمالات. این است مفهوم عبادت در اسلام و چقدر این مفهوم با عبودیت فاصله دارد. آنچه بر این اصل تأکید می‌کند، این است که اخلاص شرط بنیادین عبادت است؛ نماز و روزه من فقط باید برای خداوند باشد. برای خداوند باشد یعنی چه؟ یعنی انگیزه الهی داشتن و جذب خداوند بودن. پس ما باید در بسیاری از کارها مان نظری دوباره بیفکنیم. وقتی گفته می‌شود «نیت»، برخی گمان می‌کنند نیت یعنی ایستادن در مقابل قبله و گفتن اینکه چهار رکعت نماز عشا می‌خوانم قربهٔ الی الله. این نیت نیست، بلکه این نیت لهُ است. نیت یعنی انگیزه.

عبادت هر عملی است که به انگیزه تقرب به خداوند صورت می‌گیرد و تقرب یعنی انصاف به اوصاف الهی و اوصاف الهی، همگی، کمال‌اند.

پس عبادت یعنی تلاش برای رسیدن به کمال. عبادت آزادی است، زیرا حرکت به سوی کمال، قید و بند نیست، بلکه آزادی از قید و بند است و نزدیکی انسان به انسانیت، آزادی است. اما بندگی درست نقطه مقابل آن است. پس عبودیت و عبادت دو مفهوم کاملاً متمایزند. یکی از ثمرات عبادت خداوند، آزادی از هر چیزی است که غیر خدایی باشد. ما در طی نماز و روزه و حج و زکات، برای دقایقی حرکت به سوی خدا را تجربه و تمرین می‌کنیم، چرا که اگر برای غیر خدا نماز بگذاریم، نمازمان باطل است. همچنین است روزه و حج و... پس اگر ما در زمانی اندک ورزش کنیم، تمرین کنیم و حتی دو دقیقه در روز برای خدا فعالیت کنیم و از خوردن و آشامیدن دوری کنیم، به سوی خدا حرکت می‌کنیم و به او نزدیک می‌شویم. پس ما در کارگاه عبادت برای آزادی موقت از غیر خدا می‌کوشیم. این تلاش‌ها ما را برای رهایی مطلق از غیر خدا یاری می‌کند. چنان که قرآن کریم می‌فرماید: «وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ». ما در نماز امکان آزادی را در عرصه‌های مختلف زندگی به دست می‌آوریم. □

خدمت به مردم

نیز انصاف به

صفتی الهی

است، زیرا

خداوند رب و

راعی و خالق

و رازق و رحیم

است، و اگر من

به مردم خدمت

کنم، یعنی به

آن روزی دهم

و مهربانی کنم و

فرهنگ پیاموزم،

متخلق به اخلاق

الهی شده‌ام

جهت هم صفت بودن. وقتی می‌گوییم فلانی به کسی نزدیک است، یعنی در صفات آن دو، نزدیکی و هماهنگی وجود دارد. نزدیکی بدین معنا مفهومی اسلامی است: «إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ».

میزان تقرب به خداوند، به اندازه انصاف به صفات الهی و تخلق به اخلاق خداوندی است، زیرا خداوند مکانی ندارد تا من به او نزدیک شوم. و میان من و او پیوندی نیست تا خویش او باشم. نمی‌توان به خداوند نزدیک شد، مگر با انصاف به اوصاف الهی. در حدیث آمده است: «تَخَلَّقُوا بِأَخْلَاقِ اللَّهِ» (به اخلاق الهی متخلق شوید). اما صفات خداوند کدام‌اند؟ علم؛ پس انصاف به اوصاف خداوند یعنی کسب علم؛ و رحمت اگر آن را کسب کنیم؛ و قدرت اگر قدرت و عزت به دست آوریم؛ و آفرینندگی اگر بتوانیم چیزی بیافرینیم؛ و همین‌گونه است دیگر صفات الهی.

خدمت به مردم نیز انصاف به صفتی الهی است، زیرا خداوند رب و راعی و خالق و رازق و رحیم است، و اگر من به مردم خدمت کنم، یعنی به آنان روزی دهم و مهربانی کنم و فرهنگ پیاموزم، متخلق به اخلاق الهی شده‌ام.

میان دو مفهوم تقرب به خداوند و عبادت پیوند برقرار می‌کنیم. تقرب به خداوند یعنی انصاف به اوصاف الهی. عبادت نیز فعالیت‌ها و ورزش‌ها و کارهایی هستند که ثمره آنها تخلق به اخلاق الهی است. می‌توانیم بگوییم کسی که نماز می‌گذارد، در نمازش خداوند را مخاطب می‌سازد و احساس می‌کند که او را ندا می‌دهد و از او یاری می‌جوید و همراه او است. پس، از او صفت یا صفاتی کسب می‌کند یا آن صفات در او قوی‌تر می‌شود، و از صفات ردیله که نتیجه ضعف است، دور می‌شود. سرچشمه بیشتر صفات ردیله، ضعف است. چرا آدمی دروغ می‌گوید؟ یا از روی ترس دروغ می‌گوید یا طمع می‌ورزد. چرا اصرار داریم احساس فقر بکنیم؟

چرا نفاق؟ سبب اینها ناتوانی در ابراز حقیقت است. چرا فریب و ریا؟ سبب آن نیاز به کسب اعتماد دیگران است. منشأ بسیاری از ذایل، ضعف و سستی است که با تقرب به خداوند زوده می‌شود. بر این اساس، صفات نیکو صفات خداوند است، زیرا در اسلام، خداوند جامع همه صفات کمال است. پس هر گامی که در آن کسب صفتی از صفات خداوند باشد، ما را به او نزدیک می‌کند. این اصل کلی است.

دوباره به همان مبحث نخست باز می‌گردیم. عبادت چیست؟ هر عملی که برای تقرب به خداوند صورت می‌گیرد، یا هر عملی که مرا به خداوند نزدیک می‌سازد. به دیگر سخن، عبادت یعنی هر عملی که مرا به صفتی از صفات خداوند متصف می‌کند. بنابراین، اگر چنین چیزی روی دهد، عبادت خواهد بود و اگر چنین نشود، عبادت نخواهد بود. پس اساس عبادت خداوند، یعنی گام نهادن در مسیر علم و آزادی و عزت؛ گام نهادن در راه کسب دیگر صفات حسنه الهی که ما آن را انسانیت و تعالی و تکامل می‌نامیم.

بر این اساس، می‌توانیم بگوییم عبادت، کارها و

« اللَّهُمَّ أَعِنِّي كُلَّ فَقِيرٍ - خواسته اسلام، به صورت کلی، از میان رفتن فقر از همه پهنه‌های اجتماع انسانی و از زندگی همه افراد است. در دعای مأثوری که در «ماه رمضان»، پس از هر نماز واجب خوانده می‌شود (و بر خواندن آن - با ذکر پاداشی بس مهم - تأکید شده است) چنین آمده است: «اللَّهُمَّ أَعِنِّي كُلَّ فَقِيرٍ. خدایا! همه فقیران را بی‌نیاز کن.»

این دعا و امثال آن، از واضح‌ترین شواهد و دلایل است که خواسته اسلام، از میان رفتن فقر - به صورت کلی - از همه پهنه‌های اجتماع انسانی و از زندگی همه افراد است. و از همین وضعیت شایسته است که در تعالیم اسلامی نتایج منفی فقر بر شمرده می‌شود، و فقر بخشی از کفر به شمار می‌آید. آیا اسلام به کفر - یا بخشی از آن - برای هیچ فردی خرسندی نشان می‌دهد؟ و چون جهان جهان اسباب و وسایل است، رفع و دفع فقر از هر فرد یا هر خانوار، یکی از وظایف واجب کسانی است که در جامعه‌های اسلامی زندگی می‌کنند، با استمداد از خداوند متعال.

و می‌نگریم که مضمون این دعا - به جز بعد توحیدی و نیایشی - انسان را از درون خانه یا مسجد، و از کنار سجاده و جانماز خویش، در حال روحانی نماز، با همه انسان‌ها، در همه جای گیتی، پیوند می‌دهد، و مشکلات و گرفتاری‌های بندگان خدا را به یاد او می‌آورد، و آدمی را از غرق شدن در منجلاب فردیت و خودگرایی و خودخواهی و بی‌خبری و بی‌دردی دور می‌سازد، و وامی‌دارد تا برای هر کس هر کاری از او ساخته است انجام دهد، و از تلاش معنوی (به وسیله «دعا» و خواستن از خداوند)، تا تلاش‌های مادی و اقدامی، در راه هم‌نوعان خویش هیچ‌گونه دریغ نرزد. و این است از جمله فلسفه‌های دعا، و توجه به دعا، و تأکید بر خواندن آگاهانه دعا، و آثار مثبت انسان‌ساز و تعالی‌آفرین «کتاب دعا» در جان‌ها و روان‌ها، و زندگی‌ها و آبادی‌ها... و اینک متن این دعای شریف: شیخ کفعمی در «مصباح» و «بلد الامین» و شیخ شهید در مجموعه خود از حضرت رسول (ص) روایت کرده‌اند که آن حضرت فرمود: هر که این دعا را در ماه رمضان، پس از هر نماز واجب بخواند، حق تعالی گناهان او را تا روز قیامت بیاورد. و آن دعا این است:

اللَّهُمَّ أَدْخِلْ عَلَيَّ أَهْلَ الْقُبُورِ السَّرُورَ اللَّهُمَّ أَعِنِّي كُلَّ فَقِيرٍ اللَّهُمَّ أَشْبِعْ كُلَّ جَائِعٍ اللَّهُمَّ اكْسِرْ كُلَّ غَرِيْبٍ اللَّهُمَّ اقْضِ دَيْنَ كُلِّ مَدِيْنٍ اللَّهُمَّ فَزِّجْ عَنِّي كُلَّ مَكْرُوبٍ اللَّهُمَّ زِدْ كُلَّ غَرِيْبٍ اللَّهُمَّ فَكِّ كُلَّ أَسِيْرٍ اللَّهُمَّ أَصْلِحْ كُلَّ فَاسِدٍ مِنِّي أُمُورَ الْمُسْلِمِيْنَ اللَّهُمَّ اشْفِ كُلَّ مَرِيضٍ اللَّهُمَّ شُدِّ قَفْرَنَا بِعِتَاكَ اللَّهُمَّ غَيِّرْ سُوءَ خَالَتِنَا بِحَسَنِ خَالِكَ اللَّهُمَّ اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

خدایا دل اهل قبور را شاد کن، خدایا هر تهیدستی را بی‌نیاز کن، خدایا هر گرسنه‌ای را سیر کن، خدایا هر برهنه‌ای را بپوشان، خدایا قرض هر بدهکاری را ادا کن، خدایا غم هر غم‌زده‌ای را برطرف کن، خدایا هر غریبی را به وطن بازگردان، خدایا هر اسیری را آزاد فرما، خدایا هر فساد را در کار مسلمانان اصلاح گردان، خدایا هر بیماری را درمان ده، خدایا راه تهیدستی ما را با توانگریت ببند، خدایا بد حالی ما را به خوبی حال خود تغییر ده، خدایا ما را از تهیدستی بی‌نیاز کن، همانا تو بر هر چیز توانایی. □

درباره دعای هر روز ماه رمضان برای رفع فقر

واژه‌های انسان ساز

استاد محمد رضا حکیمی

در مناجات‌هایی که از ائمه اطهار(ع) نقل شده است، دو مناجات را دیده‌ام که همه ائمه(ع) آن را می‌خواندند؛ یکی مناجات شعبانیه است که در مفاتیح هست، یکی هم

مناجاتی است که با این جملات شروع می‌شود: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَاسْمِعْ نِدَائِي إِذَا نَادَيْتُكَ وَاسْمِعْ دُعَائِي إِذَا دَعَوْتُكَ وَأَقْبِلْ عَلَيَّ إِذَا نَاجَيْتُكَ فَقَدْ هَرَبْتُ إِلَيْكَ وَوَقَفْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ...»؛ مرحوم مجلسی در بحار الأنوار نقل می‌کند که این مناجات از علی(ع) است و همه ائمه هم آن را می‌خواندند. برای اینکه این جملات دعا را کمی توضیح دهم، به طوری که مرتبط با ایام ماه مبارک رمضان هم باشد، یکی دو نکته را مقدمتاً عرض می‌کنم.

ماه تقرب به خدا

مطلب اول اینکه درباره ماه مبارک رمضان اهل معرفت این تعبیر را دارند که این ماه، دار ضیافت الهی و یکی از منازل سالکین الی الله است. «سلوک الی الله» یعنی سیر معنوی روح به سوی خدا و تقرب به او که البته این سیر و این تقرب، دارای درجات و مراتب است.

معنای گشایش درهای آسمان در رمضان

پاسخ خدا را بده!

■ آیت الله مجتبی تهرانی

مرحوم آیت الله مجتبی تهرانی در یکی از سخنرانی‌های خود که در آستانه ماه مبارک رمضان انجام گرفت، به تشریح دعایی که ائمه اطهار(ع) در آغاز ماه ضیافت الله قرائت می‌فرمودند، پرداخته است که بخش‌هایی از آن سخنرانی در پی می‌آید. ■

کمالیه آرایش دهد و خودش را متخلّیّ به اخلاق الهیّه کند، که این هم دارای مراتبی است. گام چهارم، فناء فی الله؛ گام چهارم مرحله‌ای است که اهل معرفت از آن به «فناء فی الله تعالی» تعبیر می‌کنند و مرادشان این است که روح سالک یعنی همان شخصی که سیر معنوی می‌کند، از ائیت در شهود حق فانی شود؛ چه در رابطه با فعلش، چه صفتش و چه ذاتش. این تعبیر را به کار می‌برند که فناء فی الله عبارت است از: «فانی شدن روح از ائیت در شهود حق». از نظر مسیر معنوی، این آخرین منزل سیر و سلوک است.

ماه نزول قرآن و صعود انسان

اما مطلب دوم؛ ماه مبارک رمضان اینطور است که هم ماه «نزول» است و هم ماه «صعود» است. اینکه ماه نزول است را شما خوب می‌توانید بفهمید؛ چون در قرآن و در دعاهای ماه مبارک رمضان مطرح است که کلام الهی-قرآن کریم- در این ماه، از مصدر وحی بر نبی مکرم اسلام (ص) نازل می‌شود که خداوند به وسیله همان کلمات، انسان‌ها را در جمیع ابعاد پرورش می‌دهد و می‌سازد. در سوره دخان می‌فرماید: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ» و در سوره قدر می‌فرماید: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ». در سوره بقره هم می‌فرماید: «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ».

همین تعبیر در دعای روزانه ماه رمضان هم هست. در اکثر دعاهای ماه رمضان به این «قوس نزولی» اشاره شده است که ماه مبارک رمضان، ماه نزول کلام الهی است. به تعبیر دیگر، ماه رمضان ماه سخن گفتن ربّ است با عبدش؛ یعنی ماهی است که ربّ، برای ساختن عبدش و راهنمایی او به سوی قرب خویش، با او سخن می‌گوید و سخن گفته است. بنابراین قرآن در ماه مبارک رمضان نازل شد و به تعبیر اهلش به صورت «جمله واحد» - به طور کلی و یک پارچه - در شب قدر، بر قلب پیغمبر اکبر (ص) فرود آمد. این همان قوس نزولی این ماه است. تا اینجا مطلب شبهه‌ای نیست؛ این آیات قرآن است و این هم دعاهایی که شما در ماه رمضان می‌بینید و این مطلب در همه آنها هست.

اما ماه مبارک رمضان همچنین ماه صعود است؛ یعنی چه؟ درست برعکس آن «قوس نزولی» که گفتیم، اینجا «قوس صعودی» مطرح است. یعنی این ماه، ماه کلام عبد بارت است. در همه اوقات عبد می‌تواند بارت خودش سخن بگوید، ولی یک موقعیت خاصی هست که این سخن گفتن، از نظر سازندگی، بُرد بیشتری پیدا می‌کند.

الهام خدا

در اینجا یک بحث مطرح می‌شود و آن بحث این است که عبد در چه قالبی می‌تواند بارت خود سخن بگوید. این را بدانید که این هم در ارتباط بارت است. یعنی خود ربّ به اولیاء خود الهام می‌کند و اولیاء الهی آن الهامات را در قالب خاصی می‌ریزند و نحوه سخن گفتن بارت را به عبد می‌آموزند که «چگونه بارت خودت حرف بزن!» همانطور که او با تو حرف زده است، تو هم با او حرف بزن؛ اما اینگونه

ماه رمضان

سخن گفتن ربّ

است با عبدش؛

یعنی ماهی است

که ربّ، برای

ساختن عبدش

و راهنمایی او

به سوی قرب

خویش، با او

سخن می‌گوید

و سخن گفته

است. بنابراین

قرآن در ماه مبارک

رمضان نازل

شد و به تعبیر

اهلش به صورت

«جمله واحد»

- به طور کلی و

یک پارچه - در

شب قدر، بر قلب

پیغمبر اکبر (ص)

فرود آمد

گام اول، تجلیه؛ این سیر و سلوک چهار قدم دارد؛ اهل معرفت از قدم اول تعبیر می‌کنند به «تجلیه»، یعنی آراستن ظاهر به آداب شرع و عمل کردن به دستورات شارع مقدس در این ماه مبارک رمضان؛ یعنی همین روزه گرفتن و آداب ظاهریه. پس گام اول، قدم اول تجلیه است.

گام دوم، تخلیه؛ گام دوم و قدم دوم در این سیر «تخلیه» است. تخلیه پیراستن است نه آراستن؛ پیراستن باطن از رذائل اخلاقی و چه بسا پاک کردن و منزه کردن نفس از آثار آثم یعنی سیئات و گناهان است. چه بسا اولین داعی که نسبت به اولین روز ماه مبارک رمضان وارد شده که شخص روزه‌داری خواند، اشاره به همین مسأله تخلیه دارد. چون خود را تجلیه کرده، یعنی روزه گرفته و به آداب ظاهریه عمل کرده است و حالا از خدا می‌خواهد که او باطنش را از این آثار پیرایش کند.

لذا در روز اول ماه مبارک رمضان این دعا را می‌خوانیم: «اللَّهُمَّ اجْعَلْ صِيَامِي فِيهِ صِيَامَ الصَّائِمِينَ وَ قِيَامِي قِيَامَ الْقَائِمِينَ وَ تَبَهَّنِي فِيهِ عَنِ نَوْمَةِ الْغَافِلِينَ وَ هَبْ لِي جُزْمِي يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ وَ اغْفُ عَنِّي يَا غَافِيًا عَنِ الْمُخْرَمِينَ». این دعا به همین قدم دوم، یعنی تخلیه اشاره دارد.

گام سوم، تجلیه؛ گام سوم که از آن تعبیر به «تخلیه» می‌کنند، این است که انسان روح را به صفات ملکوتیه

.....

ماه رمضان ماه

«قرآن» و «دعا»

است و این آداب
ظاهری که در این

ماه داریم، همه

برای فراهم کردن

زمینه همین رابطه

«ربّ و عبد» و

«عبد و ربّ»

است تا اینها با

هم حرف بزنند؛

که از پایین به

بالا، یعنی از طرف

عبد به سوی ربّ،

تقاضا و طلب و

سؤال و درخواست

است که ما از آن

تعبیر می‌کنیم به

«دعا»

غَفَرَ اللَّهُ لِمَنْ شَاءَ مِنَ الْخَلْقِ فَإِذَا كَانَتْ اللَّيْلَةُ الَّتِي تَلِيهَا صَاعَفَهُمْ فَإِذَا كَانَتْ اللَّيْلَةُ الَّتِي تَلِيهَا صَاعَفَ كُلَّمَا أَعْتَقَ حَتَّى آخِرَ لَيْلَةٍ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ تَصَاعَفَ مِثْلَ مَا أَعْتَقَ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ .
یعنی همین‌طور هر شب با ضریب بالاتر نسبت به شب قبل، تعداد بیشتری از بندگانش را تطهیر می‌کند، تا این حجاب‌های ظلمانیه آنها برطرف شود. اینها همه مقدمه این است که این عبد بتواند با او حرف بزند.

ماه مخصوص ارتباط

لذا اهل معرفت گفته‌اند که یک «قرآن نازل» داریم و یک «قرآن صاعد» داریم؛ آن هم کلام است، این هم کلام است؛ آن کلام ربّ است با عبد، این کلام عبد است با ربّ؛ هر دو هم قرآن است. بنابراین اصلاً این ماه اختصاص به این ردّ و بدل شدن سخنان بین «ربّ و عبد» و «عبد و ربّ» دارد. از آن طرف، قرآن نازل شده است و از این طرف هم قرآن صاعد - بالا رونده - را داریم که عبارت است از آن راز و نیازهایی که بندگان صالح خداوند و اولیاء خاص حق - به اذن ربّ - با او داشته‌اند و سخن گفته‌اند.

ما از آن سخن گفتن‌ها، به «ادعیه مأثوره» ائمه اطهار؛ تعبیر می‌کنیم. اصلاً ماه رمضان ماه «قرآن» و «دعا» است و این آداب ظاهری که در این ماه داریم، همه برای فراهم کردن زمینه همین رابطه «ربّ و عبد» و «عبد و ربّ» است تا اینها با هم حرف بزنند؛ که از پایین به بالا، یعنی از طرف عبد به سوی ربّ، تقاضا و طلب و سؤال و درخواست است که ما از آن تعبیر می‌کنیم به «دعا». پس دعا سخنی بین عبد و ربّ است. یعنی بنده با پروردگارش صحبت می‌کند و از او درخواست می‌کند.

تفاوت ندا، دعا، نجوا

به این تعبیراتی که علی (ع) در این مناجات به کار برده است نگاه کنید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَاسْمَعْ يَدَائِي إِذَا تَدَبَّرْتُكَ وَاسْمَعْ دُعَائِي إِذَا دَعَوْتُكَ». اول صلوات می‌فرستد و بعد شروع می‌کند به گفتن آن جملات تا به اینجا می‌رسد که «وَأُقْبِلْ عَلَيَّ إِذَا تَأَجَّيْتُكَ». اینجا دیگر بحث «مناجات» است. «ندا» یعنی اینکه انسان کسی را با صدای بلند فرا بخواند. «دعا» هم با صدا است، اما صدای بلند نیست. «مناجات و نجوا» بی صدا است. لذا اینجا تعبیر می‌کند «وَأُقْبِلْ عَلَيَّ»، دیگر نمی‌گوید «وَاسْمَعْ»؛ چون مناجات جنبه صوتی ندارد و صدا و آهنگ ندارد؛ بلکه یک امر درونی و قلبی است. این از تعبیرات زیبا و لطیف علی (ع) است. البته هم دعا و هم ندا و هم نجوا، نوعی رابطه «بین اثنی» و دو طرفه هستند، ولی این تفاوت‌ها را با یکدیگر دارند.

بحث دیگری که در اینجا مطرح می‌شود، بحث حُجُب و موانع دعا است. ممکن است من با شما صحبت کنم، شما هم با من صحبت کنید، اما به تعبیر ساده ممکن است مانعی در کار باشد که موجب شود شما سخنان من را نشنوید یا به آن اعتنا نکنید که این اعتنا نکردن هم، مثل نشنیدن است. و برعکس ممکن است شما بگویید و من

که به تو می‌آموزیم یا او حرف بزن. خدا در ماه مبارک رمضان با تو صحبت کرده و کلامش را بر پیغمبر فرو فرستاده و پیغمبر هم قرآن را به شما تحویل داده و گفته است که اینها حرف‌هایی است که خدا با شما زده است. خدا در این خطاب‌هایی که در قرآن هست، مثل «يَا أَيُّهَا النَّاسُ» و «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا»، دارد حرف می‌زند و به من و تو خطاب می‌کند. قرآن را نگاه کن؛ از اول تا آخر او دارد با تو حرف می‌زند. خوب، تو نمی‌خواهی جوابش را بدهی؟ او در ماه مبارک رمضان با تو سخن گفته است، تو هم باید در همین ماه با او سخن بگویی؛ هم قوس نزول است و هم قوس صعود. ماه رمضان ماه کلام ربّ و عبد است. لذا شما اگر به روایاتی که در باب ماه مبارک رمضان وارد شده است، مراجعه کنید، همین مطلب را می‌بینید.

من حالا یکی دو تا روایت می‌خوانم که اصل این روایات در فروع کافی است ولی من از وسائل الشیعه نقل می‌کنم. روایت از امام صادق (ع) است که «قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (ع) عَلِيُّ بْنُ شَهْرَبَنْدَةَ رَمَضَانَ يَكْثُرُ الْإِسْتِغْفَارَ وَالِدُعَاءَ»؛ یعنی علی (ع) فرمود: «بر شما باد در ماه رمضان، به کثرت دعا و استغفار». در روایت دیگر آمده است: «كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (ع) إِذَا كَانَ شَهْرَ رَمَضَانَ لَمْ يَتَكَلَّمْ إِلَّا بِالِدُعَاءِ»؛ یعنی حضرت امام سجاد (ع) در ماه مبارک رمضان اصلاً صحبت نمی‌کرد، مگر اینکه تمام جملاتی که از ایشان صادر می‌شد مضامین دعایی داشت. ما در این زمینه روایات بسیاری داریم. بنابراین آنچه که در ماه مبارک رمضان وظیفه عبد است، سخن گفتن با ربّ خود است. در باب ماه مبارک رمضان روایات زیادی داریم که ناظر به آن مطلب اول، یعنی بحث مراحل سیر و سلوک است. از نظر ظاهری که خودت را راسته کرده‌ای به همین آداب ظاهری و دهانمان را از خوردن و آشامیدن بسته‌ایم. این همان قدم اول یعنی تجلیه است؛ اما آنچه مهم است گام‌های دوم و سوم، یعنی تخلیه و تجلیه است. این‌ها است که زمینه را فراهم می‌کند برای اینکه بتوانی با خدای خودت حرف بزنی. از الطاف الهیه این بوده که آنچه که ما محتاج عبد است تا بتواند با خدای خودش حرف بزند، آنها را پیشاپیش خودش عنایت کرده است.

رحمت الهی

حالا یکی دو تا روایت می‌خوانم؛ در یک روایت دارد: «إِنَّ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عِنْدَ الْإِفْطَارِ سَبْعِينَ أَلْفَ أَلْفِ عَتِيقٍ مِنَ النَّارِ كُلِّ قِدِ اسْتَوْجِبَ النَّارَ فَإِذَا كَانَ آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَعْتَقَ فِيهَا مِثْلَ مَا أَعْتَقَ فِي جَمِيعِهِ». یعنی خداوند در ماه رمضان هنگام افطار ۷ هزار هزار نفر از افرادی را که مستحق آتش هستند نجات می‌دهد و در شب آخر این ماه به اندازه تمام کسانی که در طول این یک ماه نجات داده است، از آتش جهنم نجات می‌دهد. همه اینها نشانه سرریز شدن فضل و رحمت الهی در این موقعیت زمانی است. در روایت دیگری دارد: «إِذَا كَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ

معنویه مقامی هست که آن را باید به دست بیاوریم؛ لذا می‌رویم سراغ روایت دوم تا ببینیم چه کار باید بکنیم.

❑ **ثمره نهایی روزه**

در حدیث معراج داریم که پیغمبر اکرم (ص) وقتی به معراج رفت، در آنجا خطاب شد «يَا أَحْمَدُ هَلْ تَعْلَمُ مَا مِيرَاثُ الصَّوْمِ؟» ای احمد، می‌دانی روزه چه اثری در پی دارد و چه چیزی به ارث می‌گذارد؟ «قَالَ: لَا. ثُمَّ قَالَ: مِيرَاثُ الصَّوْمِ قَلَّةُ الْأَكْلِ وَ قَلَّةُ الْكَلَامِ وَ مِيرَاثُ الصَّمْتِ أَتْهَابُ ثَوْرٍ الْجَحْمَةِ وَ هِيَ ثَوْرٌ الْمَعْرِفَةُ وَ ثَوْرٌ الْمَعْرِفَةُ الْيَقِينُ فَإِذَا اسْتَيْقَنَ الْعَبْدُ لَا يُبَالِي كَيْفَ أَصْبَحَ بِغَسْرٍ أَمْ بِغَسْرٍ فِهَذَا مَقَامُ الزَّاحِنِينَ»؛ روزه دو اثر دارد؛ یکی اثر ظاهری است که همان کم خوردن است و دومی که بالاتر است، کم صحبت کردن و سکوت است که ما به آن «صوم صمت» می‌گوییم. اگر جلوی زبانت را بگیری و مراعات زبانی داشته باشی، این موجب می‌شود که حکمت پیدا کنی. آن وقت میراث حکمت، معرفت است و معرفت هم یقین راز خود به ارث می‌گذارد و ثمره یقین هم «مقام رضا» است و این همان مقامی است که با آن می‌توانی حجاب‌ها را برطرف کنی.

❑ **روزه‌ای برای همه**

من به آن کسانی که از نظر شرعی معذورند و نمی‌توانند روزه بگیرند و غصه می‌خورند که من محروم شدم از برکات صوم و ماه مبارک رمضان، می‌خواهم بگویم که این دیدگاه و نگرش تو یک نگرش مادی است. شما خیال کرده‌اید که روزه، نخوردن و نیاشامیدن است؟ برای تو هم روزه وجود دارد. آنچه بالاتر از «قَلْتُ أَكْلٍ» و کم خوردن است؛ آن چیست؟ جلوی زبانت را بگیر؛ یک ماه رمضان، از اول تا آخر غیبت نکن، دروغ نگو، تهمت نزن، ایذاء مؤمن نکن، برو جلوی آفات زبانت را بگیر؛ روزه اینجا هم هست. میراث الصوم این است. بله، اگر صحت مزاج داری و عذر شرعی نداری، قَلْتُ أَكْلٍ هم در کنارش هست تا درد و اِلَمِ گرسنگی و تشنگی را بجوشی که آن هم آثاری دارد.

در روایات داریم که فردی خدمت پیغمبر اکرم (ص) آمد و گفت: «من روزه هستم». حضرت به او فرمود: «استفراغ کن!» دید همین طور دارد تکه تکه گوشت از حلقش بیرون می‌آید. پرسید: «این چیست؟» حضرت فرمود: «غیبت کرده‌ای! این روزه نیست». روایت می‌خواهد همین را بگوید که من اشاره کردم. این اصلاً روزه نیست. روزه شکمی هست، ولی روزه معنوی نیست.

پیغمبر اکرم (ص) فرمود «وَمِيرَاثُ الصَّمْتِ أَتْهَابُ ثَوْرٍ الْجَحْمَةِ»؛ یعنی میراث سکوت، حکمت است. پس معلوم می‌شود منظور از این «صوم صمت» که در روایات هست، «حرف نزدن» مطلق نیست، بلکه مراد همان «قَلْتُ كَلَامٍ» و پرهیز از بی‌هوده‌گویی است. اتفاقاً بعضی جاها باید حرف بزنی؛ با خدا باید حرف بزنی؛ باید دعا بخوانی. نه اینکه هر چیزی که از دهانت بیرون بیاید را بگویی. آن چیزی که برای تو حُجُب را برطرف می‌کند و تو را به «مقام رضا» می‌رساند، آن را مراقبت کن. □

روزه دو اثر دارد؛

یکی اثر ظاهری

است که همان

کم خوردن است

و دومی که

بالاتر است، کم

صحبت کردن

و سکوت است

که ما به آن

«صوم صمت»

می‌گوییم. اگر

جلوی زبانت

را بگیری و

مراعات زبانی

داشته باشی، این

موجب می‌شود

که حکمت پیدا

کنی. آن وقت

میراث حکمت،

معرفت است

و معرفت هم

یقین راز خود

به ارث می‌گذارد

و ثمره یقین هم

«مقام رضا»

است و این همان

مقامی است که

با آن می‌توانی

حجاب‌ها را

برطرف کنی

نشوم. اگر اینطور باشد، این سخن گفتن‌ها و این رد و بدل کردن‌ها، بی‌فایده است. آیا این طور نیست؟ چه زمانی این گفتگوها فایده دارد؟ آن زمانی که شما حرف من را بشنوید و به خواسته‌های من اعتنا کنید و همچنین برعکس. لذا من عرض کردم که ندا، دعا و مناجات، همه اینها «بین اثنتینی» است و ممکن است گاهی اوقات چیزی مانع از این رابطه دو طرفه شود.

❑ **حجاب دعا**

یک وقت هست که یک سنخ از اعمال، حجاب می‌شوند برای اجابت دعا؛ مثل گناه. یعنی معصیت‌هایی که از ناحیه اعضا و جوارح من و شما صادر می‌شود، مانع اجابت دعا است. لذا گفتیم که «اطاعت» یا «اجابت» رابطه دارد؛ اگر مطیع خدا شدی، آنجا است که خداوند هم درخواست تو را اعتنا می‌کند و می‌پذیرد. از آن طرف، معصیت مانع اجابت دعا می‌شود. این مربوط به اعضا و جوارح من و شما است. اگر دروغ بگویی، غیبت کنی، مال مردم را بخوری و امثال این محرمات را انجام دهی، اینها مانع اجابت دعا است. می‌بینی چرا وقتی می‌گوییم: «خدا! خدا! خدا!» خدا اصلاً به من اعتنا نمی‌کند؛ چون این گناهان مانع اجابت دعا می‌مانند.

یک وقت هم هست که یک سنخ ملکات و امور درونی هستند که مانع اجابت دعا می‌شوند. این موانع مربوط به ملکات سیئه درونی عبد است که موجب می‌شود که این گوش دل راز الهی را نشنود. چون گفتیم که ماه مبارک رمضان ماه «راز و نیاز» است؛ اما گاهی راز از رب است و اظهار نیاز از عبد است. خوب، اگر راز از رب است، در اینجا این بحث مطرح می‌شود که باید خُجبی که در ارتباط با باطن است هم برطرف شود. اما حجابی از ناحیه رب نیست. حجاب از ناحیه عبد است و باید این حجاب را برطرف کند. اما این حجاب‌ها و موانع با چه مقامی از مقام‌های معنویه بر طرف می‌شود؟

❑ **باز شدن درهای آسمان**

روایت از پیغمبر اکرم (ص) است؛ «إِنَّ أَبْوَابَ السَّمَاءِ تَفْتَحُ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَلَا تُغْلَقُ إِلَيَّ أَحْرَ لَيْلَةٍ مِنْهُ». حضرت فرمود: درهای آسمان در اولین شب از شبهای ماه مبارک رمضان باز می‌شود و تا آخرین شب از شب‌های این ماه هم بسته نمی‌شود. این یعنی چه؟ منظور از «سما» در اینجا آسمان نیست! اشتباه نکنید. «سما» اشاره به آن جهت علوی از عوالم وجودی و آن نشئه برتر عالم وجود است. ما در این «دنیا» در عالم ناسوت هستیم. این عالم دنیا پست‌ترین عوالم وجود است.

اینکه در روایت فرمود که خدا شب اول ماه مبارک رمضان درهای آسمان را باز می‌کند، یعنی چه؟ یعنی می‌خواهد بگوید از ناحیه آن عوالم برتر وجودی هیچ مانع و حاجبی در کار نیست. پس هر چه حجاب و مانع هست، از طرف من است. او دارد راز می‌گوید، اما گوش من نمی‌شنود. حالا من چه کار کنم تا این حجاب‌ها را بتوانم رفع کنم؟ در مقامات

ارتباط عبودیت
تقوا و روزه چیست؟

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد نکن

■ آیت الله مرتضی مطهری

روزه گیر واقعی باشد، اگر واقعاً به خودش گرسنگی بدهد و همین طور که گفته شده است سه وعده غذا را تبدیل به دو وعده کند، یعنی قبلاً یک صبحانه و یک ناهار و یک شام می خورد، حالا دیگر ناهار نداشته باشد، افطارش فقط به اندازه یک صبحانه مختصر باشد، بعد هم سحر نه خیلی زیاد بر معده تحمیل کند بلکه یک غذای متعارف بخورد، بعد احساس می کند که هم نیروی بدنی اش بر کار افزایش پیدا کرده است و هم نیروی روحی اش بر کار خیر و برای تسلط بر نفس. این حداقل عبادت است.

آیه ای در ابتدای سخنم خواندم، این آیه را برایتان ترجمه کنم که مفادش همین مطلب است. قرآن و نهج البلاغه و امام جعفر صادق و امام زین العابدین هر چه که کلمات را متفرّق و به زبان های مختلف گفته باشند ولی وقتی که شما نگاه می کنید می بینید همه یک حقیقت را دریافته اند و یک حقیقت را ذکر می کنند. مادر دو آیه از آیات قرآن اینچنین می خوانیم، یعنی درد و جا این آیه تکرار شده است: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ** ای اهل ایمان! از نماز و از صبر - که به روزه تفسیر شده است - کمک بگیرید. این تعبیر خیلی عجیب است! به ما می گویند از نماز استمداد کن، از روزه استمداد کن، یعنی تونمی دانی که این نماز چه منبع نیرویی است! این روزه چه منبع نیرویی است! اگر به شما گفتند نماز بخوانید، شما را به یک منبع نیرو هدایت کرده اند و اگر گفته اند روزه بگیرید شما را به یک منبع نیرو هدایت کرده اند. برای اینکه بر نفس و روح خودتان مسلط بشوید نماز بخوانید، روزه بگیرید. **الْعُبُودِيَّةُ جَوْهَرَةٌ كَنَاهَا الرُّبُوبِيَّةُ**. حال آیا این ربوبیت و تسلط به همین جا خاتمه پیدا می کند؟ نه، درجات و مراتب دارد. به هر درجه که شما در مسیر

تقوا یعنی چه؟ یعنی خود نگهداری. خود نگهداری یعنی چه؟ یعنی تسلط بر نفس. **إِنَّ تَقْوَى اللَّهِ حَمَتْ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ** محارمه و الزمت قلوبهم مخافتة. علی علیه السلام می فرماید تقوای الهی یک خاصیتش این است که انسان را از محرمات الهی نگهداری می کند. خاصیت دیگرش این است که خوف خدا را در دل انسان جایگزین می سازد. قرآن در باب روزه می گوید: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ** مردم با ایمان، برای شما روزه فرض شده است همچنان که برای پیشینیان شما فرض شده بود، چرا؟ قرآن فلسفه را هم ذکر می کند: **لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ** برای اینکه در شما روح تقوا و ملکه تقوا پیدا بشود. ملکه تقوا یعنی چه؟ یعنی تسلط بر نفس. تسلط بر نفس همان است که امام صادق فرمود: ربوبیت (الْعُبُودِيَّةُ جَوْهَرَةٌ كَنَاهَا الرُّبُوبِيَّةُ)

□ علامت قبولی روزه

پس اگر ماه رمضان را گذرانیم، شب های احیایی را گذرانیم، روزه های متوالی را گذرانیم و بعد از ماه رمضان در دل خودمان احساس کردیم که بر شهوات خودمان بیش از پیش از ماه رمضان مسلط هستیم، بر عصبانیت خودمان از سابق بیشتر مسلط هستیم، بر چشم خودمان بیشتر مسلط هستیم، بر زبان خودمان بیشتر مسلط هستیم، بر اعضا و جوارح خودمان بیشتر مسلط هستیم و بالاخره بر نفس خودمان بیشتر مسلط هستیم و می توانیم جلو نفس آماره را بگیریم، این علامت قبولی روزه ماست. اما اگر ماه رمضانی گذشت و تمام شد و حظّ ما از ماه رمضان - آن طور که پیغمبر اکرم فرمود بعضی از مردم حظّشان از روزه فقط گرسنگی و تشنگی است - فقط این بوده که یک ماه یک گرسنگی هایی و یک تشنگی هایی کشیدیم (اغلب هم از بس که سحر و افطار می خوریم تشنه و گرسنه هم نمی شویم ولی لاقال بد حال می شویم)، یک بد حالی پیدا کردیم و در نتیجه این بد حالی قدرت ما بر کار کردن کمتر شد و بعد آمدیم روزه را متهم کردیم که روزه هم شد کار در دنیا؟! آنکه محصل و دانشجوست گفت من در تمام این ماه رمضان قدرت درس خواندنم کم شد و آنکه اهل کار دیگری است گفت قدرت فلان کار من کم شد، پس روزه بد چیزی است، این علامت قبول نشدن روزه ماست؛ در صورتی که اگر انسان در ماه رمضان

کتاب‌هایشان هم نوشته‌اند چون شعورشان به این مسائل نمی‌رسد. آنها اساساً انسان و خدا را نمی‌شناسند. در این جور مسائل اظهار نظر کردن، فرع بر دو مسئله است: اول شناختن خدا، دوم شناختن انسان و استعداد های درونی انسان و معنی تقرب انسان به خدا و معنی عبودیت و معنی عبادت. علی که اینچنین محبوب است به خاطر عبودیت است. چه خوب می‌گوید ابوسعید ابی‌الخیر:

آن کس که تو را شناخت جان را چه کند
فرزند و عیال و خانمان را چه کند

دیوانه کنی هر دو جهانش بخشی

دیوانه تو هر دو جهان را چه کند

آن کسی که مجذوب تو می‌شود چه اعتنایی به این ربوبیت‌ها دارد که بخواید منیت و غرور و تکبر پیدا کند.

ایام از یک طرف ایام و لیالی اعیاء است، ایام و لیالی دعاست، ایام و لیالی عبودیت و بندگی کردن است و از طرف دیگر ایام شهادت مولای متقیان علی علیه السلام است، ایام شهادت آن مردی که یکی از بزرگترین بندگان خداست. بعد از پیغمبر اکرم ما بنده‌ای به این بندگی سراغ نداریم. تخمین زده‌اند در حدود چهل و پنج ساعت از ضربت خوردن علی علیه السلام تا وفات و شهادتش یعنی تا آن لحظه‌ای که مرغ روحش به عالم ملکوت پرواز کرد فاصله شد و به نظر من این مدت چهل و پنج ساعت از حیرت انگیزترین دوره‌های زندگی علی (ع) است. شخصیت علی را در این چهل و پنج ساعت انسان می‌بیند. یقین و ایمان علی در این چهل و پنج ساعت بر دیگران نمایان می‌شود. از نظر خود او لحظات و ساعاتی است که جایزه خودش را گرفته است، مسابقه را به نهایت رسانده است، با کمال افتخار می‌خواهد نزد پروردگارش برود.

همیشه علی به دنبال این گمگشته خودش می‌رفت. اجمالاً می‌دانست که این فرق او در راه خدا شکافته خواهد شد. می‌گفت خدایا آن لحظه نازنین، آن لحظه زیبا، آن لحظه پر لذت و پر بهجت چه لحظه‌ای خواهد بود؟

یکی از آن جمله‌های بسیار زیبای امیرالمؤمنین که در خلال همین چهل و پنج ساعت ایراد کرده این است: دیگران خیلی مضطرب و ناراحت بودند، اشک می‌ریختند و گریه می‌کردند ولی خودش اظهار بشاشت می‌کرد، فرمود: وَاللَّهِ مَا فَجَّأَنِي مِنَ الْمَوْتِ وَارِدٌ كَرِهْتُهُ وَلَا طَالِعٌ أَنْكَرْتُهُ وَ مَا كُنْتُ إِلَّا كَقَارِبٍ وَرَدٍّ وَ طَالِبٍ وَجَدْتُ. به خدا قسم که اگر مردم من هیچ کراهتی ندارم، یک ذره کراهت ندارم. این برای من یک امر نشناخته‌ای نبود، یک مهمان ناشناخته‌ای نبود، یک مهمان شناخته شده بود. بعد فرمود: می‌دانید مثل من مثل کیست؟ مثل آن عاشقی است که به دنبال مطلوب و معشوق خودش می‌رود و او را می‌یابد. مثل من مثل آن تشنه‌ای است که در یک شب تاریک دنبال آب می‌رود ناگهان آب را پیدا می‌کند، چقدر خوشحال می‌شود! گفت:

دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند

و ندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند

چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی

آن شب قدر که این تازه براتم دادند □

.....

ای اهل ایمان!

از نماز و از

صبر- که به

روزه تفسیر شده

است- کمک

بگیرید. این تعبیر

خیلی عجیب

است! به ما

می‌گویند از نماز

استمداد کن، از

روزه استمداد کن،

یعنی تونمی‌دانی

که این نماز چه

منبع نیرویی

است! این روزه

چه منبع نیرویی

است! اگر به

شما گفتند نماز

بخوانید، شما را

به یک منبع نیرو

هدایت کرده‌اند

و اگر گفته‌اند

روزه بگیرید شما

را به یک منبع

نیرو هدایت

کرده‌اند. برای

اینکه بر نفس

و روح خودتان

مسلط بشوید

نماز بخوانید، روزه

بگیرید

عبودیت

جلو بروید

ربوبیت

پیدا

می‌کنید و

به اصطلاح

ولایت یعنی

تسلط پیدا می‌کنید.

از این درجه‌ای که عرض

کردم یک درجه بالاتر، به آنجا می‌رسید که

مالک خاطرات نفس خودتان می‌شوید.

□ درجات بالاتر

بالاتر از این هم درجه‌ای هست؟ بله، یک انسان

مستجاب الدعوه- لا اقل دربار خودتان- می‌شوید.

حتی می‌توانید روی بدن خودتان اثر بگذارید. اعجاز کنید،

کرامت کنید، در نتیجه عبودیت که جوهره کنه‌ها الرُّبُوبِيَّة

نتیجه عبودیت تسلط است.

آیا بالاتر از این هم هست؟ بله، اما این بالاتر، برای فهم‌ها و

فکرهای ما خیلی زیاد است، خیلی از اشخاص نمی‌توانند

باور کنند که انسانی در اثر عبودیت و بندگی خدا و تذلل، در

اثر این که صراط عبودیت را طی کرده است، برسد به جایی

که در جهان هم بتواند تصرف کند، یعنی بتواند یک بیماری

را از راه روحی معالجه کند، یک کور مادرزاد را شفا بدهد، یک

پیس را شفا بدهد (آن طور که قرآن درباره عیسی بن مریم

نقل می‌کند) البته به اذن الله؛ خدا به آنها چنین قدرتی داده

است. اذن خدا همان قدرتی است که خدا افاضه می‌کند: وَ

تُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِأَذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَى بِأَذْنِي. در آیه

دیگر: وَأَخِي الْمَوْتَى بِأَذْنِ اللَّهِ. این یک درجه بالاتر است.

□ علی (ع) و عبودیت

علی از آن عبدها و بنده‌هایی است که به این خداوندگاری

نائل شده است. اما اشتباه نکنید، خیال نکنید این

عبودیت که نتیجه‌اش خداوندگاری و تسلط است،

نتیجه‌اش خودبینی و غرور و منیت هم هست؛ ابداً،

خودبینی با عبودیت سازگار نیست. آن بنده‌ای که بندگی

کند برای ربوبیت، کارش به جایی نمی‌رسد. عبودیت جز

تذلل و خاکساری چیز دیگری نیست. علی علیه السلام در

مناجات‌های خودش عرض می‌کند: خدایا! کفی لی فخرأ

أَنْ أَكُونَ لَكَ عَبْدًا وَ كَفَى لِي عِزًّا أَنْ تَكُونَ لِي رَبًّا. خدایا! این

افتخار برای من بس که بنده تو باشم و این عزت و شرافت

برای من بس که تورب و خداوندگار و پروردگارم باشی.

ما برای علی علیه السلام خیلی مقامات قائل هستیم و باید

هم قائل باشیم. اصلاً مسئله ولایت که می‌گویند، بدون

ولایت تکوینی- در یک حدودی- اساساً ولایت نیست.

اشتباه کرده‌اند، نفهمیده‌اند، سواد ندارند کسانی که منکر

ولایت تکوینی شده‌اند و حتی ولایت تکوینی را نمی‌فهمند

که چیست؛ یک چیز دیگر را پیش خودشان جاهلانه فرض

و تصور کرده‌اند و همان‌ها را هم مرتب به مردم گفته‌اند، در

بیا که ترک فلک خوان روزه غارت کرد

هلال عید به دور قدح اشارت کرد

ثواب روزه و حج قبول آن کس برد

که خاک میکده عشق را زیارت کرد

مقام اصلی ما گوشه خرابات است

خداش خیر دهد آنکه این عمارت کرد

بهای باده چون لعل چیست جوهر عقل

بیا که سود کسی برد کاین تجارت کرد

نماز در خم آن ابروان محرابی

کسی کند که به خون جگر طهارت کرد

به روی یار نظر کن ز دیده منت دار

که کار دیده نظر از سر بصارت کرد

حدیث عشق ز حافظ شنو نه از واعظ

اگر چه صنعت بسیار در عبارت کرد

تفسیریک غزل رضانی از حافظ

زیارت خاک میکده عشق

دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی

ثواب روزه و حج قبول آن کس برد

که خاک میکده عشق را زیارت کرد

فلک می گردد و دوار است و می چرخد و با رفتن و گردش

فلک ماه عوض می شود. اگر فلک گردش نمی کرد و دوار

حافظ تمام زندگی های عالم را در این غزل به کار برده و در مصرع اول و دوم دو مطلب را در مقابل هم قرار داده است. ترک فلک خوان روزه غارت کرد یعنی ماه رمضان یک خوان گسترده در این ماه است و خود ماه رمضان یک خوان است در این خوان مردم روزه می گیرند حالات ترک فلک غارتش کرد.

.....

روزه تنها نخوردن

ظاهری نیست

بلکه امساک

از نگاه بد، فکر

بد، باید باشد

امساک در همه

شئون وجودی

است. اینجا

حافظ از ظاهر

و باطن ماه

رمضان صحبت

می کند. یک

ظاهر است که

گرسنه و تشنه ای

اما فکرو گوش

و چشم ... روزه

بوده صیام فکراز

آفات بد و چشم

و منظره های

نامناسب و

گوش و شنیدن

کلمه های

نامطلوب،

اینهاست که ترک

فلک نمی تواند

غارث کند

و اگر دچار غرور عبادت شد و هیچ چیز هم از معنویت ماه رمضان نفهمید و فقط گرسنه بود و تشنگی را تحمل کرد راهی هم به معنویت این ماه نداشت چه دستاوردی داشته هیچ، بله این گرسنگی و تشنگی و تحمل سختی روزه برای این است که شما زنگارهای قلبت پاک شود و آماده بشوی از معنویات این ماه استفاده کنی، با قرآن انس بگیری، با دعا انس بگیری و با خداوند نزدیک بشوی و معرفت حاصل کنی.

وقتی که معرفت حاصل شد این معنی تفسیری است که بنده گفتم. حج قبول هم در این ماه است و حتی اگر هم به مکه نرفته باشی به حج رفتی. خاک میکده عشق یعنی چه؟ اگر شما معرفت و محبت به دست آوردی و آن خاک را زیارت کردی آن وقت هم ثواب ماه رمضان و هم زیارت حج نصیب شده، هم این دعاهایی که کردی.

وقوف دل که به کوی تو مستدام افتاد

طواف کعبه چه حاجت که تو حجاز منی

خداوند حجاز است. بنابراین اینکه مولا می فرماید صیام الفکر عن عظام أفضل من صیام البطن الطعام. یعنی فکرت را پاک کن نه فکر تخیل آلوده، جهل آلوده، به نفسانیات آغشته شده.

فکر هم باید روزه داشته باشد، یعنی فکر پاک، فکر متخیل، و هم آلود و نفس آلوده نباشد. این صیام است و روزه تنها نخوردن ظاهری نیست بلکه امساک از نگاه بد، فکر بد، باید باشد امساک در همه شئون وجودی است. اینجا حافظ از ظاهر و باطن ماه رمضان صحبت می کند.

یک ظاهر است که گرسنه و تشنه ای اما فکرو گوش و چشم ... روزه بوده صیام فکراز آفات بد و چشم نامناسب و گوش و شنیدن کلمه های نامطلوب، اینهاست که ترک فلک نمی تواند غارث کند.

حدیثی دیگر هست از مولا علی که می فرماید خداوند برای هر عمل عبادی جزایی می دهد اما می گوید جزای روزه خودم هستم، یعنی چه؟ یعنی همان معرفت یعنی من را شناختی. شستشوی ظاهری کردی اما شستشوی باطنی هم کردی؟ اگر کرده باشی آنگاه به مقاماتی رسیدی و خاک میکده عشق را زیارت کردی.

مقام اصلی ما گوشه خرابات است

خداش خیر دهد آنکه این عمارت کرد

می گوید ظاهر اصل نیست باطن اصل است و گوشه خرابات هم ترک تعلقات است. تعلقات دنیوی، نفسانی، شیطانی و رند کسی است که از این تعلقات برهد و ترک بکند. می گوید مقام اصلی ترک این تعلقات است. فقط نخوردن و نیاشامیدن تنها نیست. مقام اصلی ما گوشه خرابات است و ترک عبادت است. خدا خیر دهد یعنی هر کسی این خانه خرابات را درست کرد یعنی کسی که راه خرابات نشینی و ترک تعلق را به ما موخت خدا جزای خیر به او بدهد که جز ترک تعلق برای وصول به حق راه دیگری نیست.

نبود که ماه رمضان نمی رفت که ماه شوال بیاید و این خوان عبادت را ترک فلک غارث می کند و در عین اینکه عظمت دارد، فلک غارثش می کند و حافظ باقرینه مصرع دوم می خواهد بگوید که ماه رمضان یک ظاهری دارد و یک باطنی و ظاهرش همین ۳۰ روز است که هر سال می آید اما فلک غارثش می کند اما یک باطنی دارد که ترک فلک قادر به غارث کردن معنویت آن نیست حال معنویت ماه کجاست؟ ببینید چه رندی می کند حافظ در مصرع بعد؛ هلال عید به دور قدح اشارت کرد.

این هلال ماه داره به قدح اشاره می کند. قدح مدور است و از دو نیم دایره تشکیل شده است و قدح، قدح شراب است و می است و می معرفت، می قرب به حق تعالی است و بدون معرفت قرب به حق میسر نیست و من همیشه می را معرفت معنی می کنم. می را در قدح ریختم می زیاد، قدح زیاد، نه قدح کم نه جام. یعنی معرفتی که از ماه رمضان به دست آمده آن قدر می زیاد دارد و قوی است که قدح می خواهد نه یک پیاله و نه یک جام.

پس آن ماه هلال فطر، دور قدح را نشان می دهد و قدح جام محبت و معرفت را نشان می دهد و آن محبت و معرفتی که نتیجه این ماه رمضان بوده، نتیجه روزه، نتیجه سحر خیزی، نتیجه عبادات و اطاعات که معرفت تحصیل کرده، آن معرفت می بود که ما راست معرفت کرده شما وقتی مست معرفت هستی به چیزی اعتنا نداری، چرا معرفت به می تشبیه می شود، چون می مستی آوراست و مست به خودش می رسد و همه چیز را فراموش می کند. دیگری بی اعتنا می شود به چیزهای دیگر. خود واقعی ظاهر می شود و دیگر به چیزهای اطراف و تعلقات اعتنا نمی کند.

وقتی شما معرفت پیدا کردی دیگر به تعلقات دنیایی اعتنا نداری. آن خود واقعی است که ظاهر می شود. یک حالت مستی معنوی است. این مستی معنوی که در ماه رمضان به دست آمده در یک قدح باید ریخته شود. دور هلال ماه فطر به آن قدح اشاره می کند.

می گوید ترک فلک روزها را برد، ماه رمضان را برد، ایام ظاهری. ایام که بقا ندارد و ایام باید بگذرد. ظاهر ماه رمضان رفت تا یک سال دیگر اما معرفتی که از آن به دست آمد فلک قادر به غارث آن نیست. کاملاً حافظ دارد به ظاهر و باطن اشاره می کند. ماه رمضان یک ظاهری داشت مانند هر ظاهر دیگری، رفت اما باطنش را ترک فلک نمی تواند غارث کند و دست غارث به آن نمی رسد و همیشه برای شما پابرجاست.

ثواب روزه و حج قبول آن کس برد

که خاک میکده عشق را زیارت کرد

بیت دوم صراحتاً تفسیر بیت اول است و می گوید آن کسی به سعادت رسید که به معنویت ماه رمضان دست پیدا کرد و ممکن است ۳۰ روز در تابستان روزه گرفته ولی چه بسا آخر ماه رمضان غروری هم پیدا کند که ما روزه گرفتیم

بهای باده چون لعل چيست جوهر عقل
ببياه سودكسى بردكائن تجارت كرد

باده چون لعل همان باده محبت است. بيت الغزل به نظر من اين است. اول يك مقدمه عرض كنم كه اشخاصي كه به وادى معرفت راه ندارند مى گویند حافظ با عقل مخالف بوده و عقل را با عشق مقابل قرار داده اند اين حرف بى اساس است و حافظ در اين بيت با صراحت بيان كرده باده چون لعل يعنى باده قرمز، باده سرخ و صاف، شكرآور و مستى آفرين كه باده معرفت است و خوى صاف عاشق. حالا بهاي اين معرفت چيست؟ واگر بخواهيم اين معرفت را به دست آوريم چه كنيم؟ مفتى اين باده را نمى دهند بهاي تحصيل اين باده معرفت چيست؟ جوهر عقل.

شما تمام اسكناس هاى عالم را بدهى آن باده معرفت را به شما نمى دهند پس با چه چيزى مى شود؟ جوهر عقل و جوهر عقل قيمتى است و جوهر هم همان گوهر است با عقل مى توانى معرفت بخبرى اگر عقل نداشته باشى با تمام اسكناس هاى عالم نمى توانى يك ذره معرفت بخبرى. معرفت با پول، مقام، شهوت با هر چه بگويى خريدى نيست. معرفت با جوهر عقل به دست مى آيد پس مقام عقل را حافظ ستايش مى كند و در عين حال در ماه رمضان اين حرف را مى زند. مى گويد همان معرفت ماه رمضان را هم كه با عبادات و ادعيه و سحر خيزى و شب زنده دارى انجام مى دهد بايد با عقل همراه باشد، با معرفت همراه باشد، با آگاهى همراه باشد، وقتى كه عقل داشته باشى و اين كارها را بكنى معرفت به دست مى آيد. حافظ مى گويد جوهر عقل اساساً به دست آوردن معرفت است و بدون عقل معرفت به دست نمى آيد پس عقل خيلى گران بهاست. همه عالم را بخبرى، فرعون زمان باشى ترك فلک غارت مى كند اما معرفت را كه با گوهر عقل به دست مى آيد ترك فلک نمى تواند غارت كند و توانايى ندارد. اصلاً فلک بر محور معرفت مى چرخد و معرفت نباشد فلک چه كاره است و فلک نوكر معرفت است و عالم نوكر معرفت است.

سودكسى بردكائين تجارت كرد يعنى اين ديگر سود خالص است كه با جوهر عقل معرفت به دست آوردى و ضرر در اين معامله نيست و ابدى است و غارت نمى شود. سرمايه اى كه هيچ چيز نتواند غارتش كند ازلى و ابدى باشد، معرفت است.

نماز در خم آن ابروان محرابى

كسى كند كه به خون جگر طهارت كرد

ابرو هميشه خميده است؛ در نماز خم ابروى تو با ياد آمد / حالتى رفت كه محراب به فرياد آمد. ابرو اگر راست باشد زشت است همه جا راستى خوب است جز در ابرو. ابروى تو گر راست بود، كج باشد و اين خميدگى ابرورا به محراب تشبيه كرده. محراب هم هلالى است و حالا چرا به محراب تشبيه شده؟ چون در محراب آدم به

حافظ مى گويد

جوهر عقل

اساساً به دست

آوردن معرفت

است و بدون

عقل معرفت به

دست نمى آيد

پس عقل خيلى

گران بهاست. همه

عالم را بخبرى،

فرعون زمان

باشى ترك فلک

غارت مى كند

اما معرفت را كه

با گوهر عقل به

دست مى آيد ترك

فلک نمى تواند

غارت كند و

توانايى ندارد

يك زيبايى مطلق مى رسد؛ عبادت حق تبارك و تعالى. مى گويد كسى توانست در خم اين ابرو عبادت كند و نتيجه بگيرد كه در خم ابروى تو به راز و نیاز ايستد و اين اوج معنويت است. حافظ از ظاهر شروع کرده دارد به باطن مى رسد و كسى كه در اوج معرفت است كه معشوق را دارد مى بيند و خم ابروى معشوق را در محراب مى بيند آن كسى است كه طهارتش هم فرق دارد با طهارت ظاهرى، با خون جگر طهارت کرده يعنى چه؟ يعنى تمام سختى هاى وصال راه معشوق را تحمل کرده سوخته دل است و طهارت واقعى اين است و ديگر پاك شده و كسى كه سوخته سال ها در راه حق سوخته و ساخته اين پاك شده و تمام كدورت هايش رفته و حلالى تواند به مقام والاى معرفت دست پيدا كند. حافظ اينجا دارد از ظاهر و باطن صحبت مى كند و مى گويد ظاهر ضمن اينكه جاىگاه خودش را دارد شما بايد به باطن راه پيداكنى يعنى ظاهر اگر باطن نداشت ترك فلک غارتش كرده بود.

به روى بار نظر كن ز ديده منت دار

كه كار ديده نظر از سر بصارت كرد

مى گويد حالا كه اين مراحل را طى كردى از خون ديده طهارت كردى، در محراب خم ابروى يار ايستادى، حالا به مرحله اى رسيدى كه جمال يار را ببينى حالا نگاه كن و بصارت با ديدن است و مى گويد تو الان مى توانى ببينى و كسى مى تواند اين كار را بكند كه خبره است و اين مقام را طى کرده و به مقام بصارت و بصيرت رسيده و اهل بصيرت است و ديده باطنش و چشم باطنش كشوده است و چشم ظاهر و باطنش يكي شده و بصيرت آنجاست كه انسان چشم ظاهرش به چشم باطنش وصل مى شود و يك چيزى مى بيند و ظاهر را هم در پرتو باطن مى بيند.

ديدن روى تو را ديده جان بين بايد

وين كجا مرتبه چشم جهان بين منست

چشمى كه جهان را مى بيند ديگر جان را نمى بيند و چشمى كه جان را تنها مى بيند ديگر جهان را نمى بيند. بهترين چشم آن چشمى است كه جان را ببيند و جهان را در پرتو جان ببيند آن بصيرت است.

حديث عشق ز حافظ شنو نه از واعظ

اگر چه ضعف بسيار در عبارت كرد

حالا حافظ در اوج صنعت سخن است اما مى گويد درست است كه سخنم ضعف دارد اما واعظانه نيست عاشقانه است. من عشق دارم تنها تصنع لفظى كافى نيست و اگر محتوا نداشته باشد سخن هر چه لفاظى كنى و كلمات زيبا و با وزن و قافيه و... بگويى و اگر معرفت نباشد و از عشق و معنويت خبر ندهد ديگر سخن سودى ندارد. مى گويد سخن من از روى عشق برخاسته كه ثمر دارد، نفسى كه معنا ندارد و سخن سخنگويى كه خود اهل آن سخن نيست بى تأثير خواهد بود يا حتى گمراه كننده. سخن بايد آميخته به معرفت و محبت باشد. □

شب قدر از خدا چه بخواهیم؟ در اولین مطلب این بخش، پاسخ آیت‌الله جوادی آملی به این پرسش و توصیه‌های ایشان برای پیمودن مسیر صدساله در یک شب را می‌خوانیم. رابطه قدر و عشق به قلم شهید دکتر مصطفی چمران مطلب بعدی این بخش است و پس از آن یک بازنویسی ادبی از مضامین ادعیه و آیات مرتبط با شب قدر را خواهیم خواند. توصیه‌های آیت‌الله مظاهری برای چگونگی احیاء در شب قدر و دیدگاه‌های آیت‌الله صافی و علامه حسن‌زاده آملی درخصوص معنا و مفهوم شب قدر مطالب بعدی این بخش هستند.

شب قدر

ماهِ رَحْمَتِ

شب قدر، شب عجیبی است؛ بهتر از هزار ماه، سه برابر آن؛ «خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ». هزار ماه زندگی انسان، چقدر میتواند برکات به وجود آورد و جلب رحمت و خیر کند! این یک شب، بهتر از هزار ماه است. این، خیلی اهمیت دارد.

طغیان عشق

شب آزادی بشر

توسل به آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند

از خدا چه بخواهیم؟

ز قعر چاه برآیی به اوج ماه رسی

آیت الله جوادی آملی

کربود گوش شنوا می دهند، اهل سهو و نسیان بود به او
ذاکره و حافظه می دهند، اهل سفر نبود به او زاد و راحله
می دهند، همراهان خوبی نداشت به او همسفران خوبی
می دهند و مانند آن، اگر قرآن برای این معارف نازل شده
است ما چرا در شب نزول قرآن این معارف را نگیریم، اگر
آن مائده و مئدوبه قرآنی در کنارش این غذاها تعبیه شده
است چرا اینها را استفاده نکنیم، چرا زنده نشویم اولاً، سالم
نشویم ثانیاً، چشم و گوش پیدا نکنیم ثالثاً، همراهان و
همسفرانی نظیر انبیا و اولیا پیدا نکنیم رابعاً و مانند آن.
شب قدر وقتی از امام صادق (ع) سؤال می کنند که علامتش
چیست؟ فرمود شب قدر رایحه خوبی دارد، از بوی آن شب
معلوم است که این شب، شب قدر است. خوب عنایت کنید
شب معطر است و آنچه که در این روایت است حقیقت
است نه مجاز؛ شب معطر است نه هوا، گاهی می گوئیم
زمستان سرد است، تابستان گرم، این سخن مجاز است
با قرینه همراه است. همه می فهمند وقتی گفتیم زمستان
سرد است، زمان که سرد نیست هوا که متضمن است سرد
است، مگر زمان سرد و گرم دارد، تابستان گرم است یعنی
هوا در تابستان گرم است چون با قرینه همراه است قابل
ادراک است اما وقتی امام صادق (ع) می فرماید شب قدر
معطر است نه هوا معطر است، بلکه آنچه که در شب قدر
است معطر است، خود شب، خود زمان، معطر است این
را که انسان با شامه و بینی استشمام نمی کند، عطر شب
قدر را قلب قرآنی درک می کند نه شامه، فرمود شب قدر

شب قدر قلب ماه مبارک رمضان است، ماه مبارک
رمضان برای امت اسلامی معجزه‌های قویتر از معجزه
سلیمان پیامبر است، زیرا اعجاز آن حضرت در مسلط بودن برباد
بود راه یک ماهه را در بامداد یا در شامگاه طی می کرد، ولی اعجاز
قرآن کریم در این است که سالک صالح در یک شامگاه در لیل
القدر راه هزار ماهه را طی می کند؛ «لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ»
این تفاوت که او مسیر مکان را می پیمود و قرآنیان می توانند مسیر مکان را طی کنند.
همراهان سلیمان نبی در یک بامداد راه ظاهری یک ماهه را طی می کردند ولی پیروان قرآن
و عترت مکان و راه معنوی هزار ماهه را یک شبه طی می کنند، اگر گفته شد که این طفل
یک شبه ره صد ساله می رود، یا که این طفل یک شبه ره صد ساله می رود آن را می شود در
شب قدر تجربه کرد. طرح این مقدمه برای آن است که مادر شب قدر از خدا چه بخواهیم،
در جوار قبور مراجع و صلحا و صدیقین و شهدا چه مسئلت کنیم، مسئله آموزش گناه، مسئله
حل مشکلات، مسئله شفای بیماران، مسئله برقراری امنیت، همه اینها جزء فروع است
خواستار ماست، ما یک مطلبی عظیم و مطلوب عزیز داریم که در سایه آن مطلب و مطلوب
این مقصدها و مقصودها هم حاصل می شود، این مقدمه برای آن است که ما چه بخواهیم،
چطور بخواهیم، با چه حال بخواهیم، که با دست پر برگردیم، نظام ما دولت و ملت ما در
سایه این دعاها و از مشکلات برهند و به مقصد برسند.

شب معطر

وقتی ما می توانیم یک شبه ره صد ساله را طی کنیم، چون هزار ماه تقریباً هشتاد سال
است، وقتی این توان را داریم که یک شبه ره صد ساله را طی کنیم پایان سیر ما چه باشد
و چطور بخواهیم در شب نزول قرآن کریم برکات فراوانی نصیب جامعه بشری شده و «إِلَى
يَوْمِ الْقِيَامَةِ» می شود، یکی اینکه قرآن و عترت مرده‌ها را زنده می کنند، بعد از حیات یابی
اگر کسی بیمار بود بیمارها را درمان می کنند و اگر کسی کور بود به او چشم بینا می دهند،

نازل می شود در هر زمان و زمینی تنزل دارد، چرا ما قلبمان را قرآنی نکنیم و نگوییم «ما کنت مفسر قرآناً لم أره»، «ما کنت أتولی اماماً لم أره» اگر دیدیم به مقصد می رسیم. بوی شب قدر را نه بوی زمان را، بوی متضمن را، بوی لیله قدر را، استشمام می کنیم، آنگاه هرگز باطل را حق نمی پنداریم، فانی را باقی خیال نمی کنیم. اینکه می بینید وقتی امام سجاد یا ائمه دیگر (علیهم الصلوه و علیهم السلام) دستشان را به دعا برمی داشتند وقتی پایین می آوردند این دست را یا بر بالای سر می گذاشتند یا می بویدند یا می بوسیدند یا به صورت می کشیدند می گفتند این دست ما به دست بی دستی خدارسیده است، این از مجاز به حقیقت رسیدن است نه از مجاز به مقصد رسیدن. اگر وجود مبارک امام سجاد مالی را به سائل می داد این دست را می بوید و می بوسید و بر سر می گذاشت می گفت گیرنده این صدقه خداست، می گفت دستم به دست بی دستی خدا رسید. اوست که صدقات را قبول می کند.

شب قدر جای این حرف هاست اگر فرصت کردید اعتکاف دهه سوم را از دست ندهید ممکن است شما سی سال درس بخوانید مجتهد مسلم بشوید اما راه این شب قدر شب دیگر است آن «لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ» به شما شامه می دهد که بوی بد سیاست بازی ها را، حزب بازی ها را، باند بازی ها را استشمام می کنید در متن سیاست هستیید مثل امام و سید حسن مدرس اما نه بیراهه می روید نه راه کسی را می بندید در متن انتخابات هستیید اما نه فریب می دهید نه فریب می خورید، این بو کشیدن با درس و بحث حوزه و دانشگاه حاصل نمی شود این محصول شب قدر است و محصول اعتکاف است و محصول آن چشم باطنی است هدف همه ما این باشد که بگوییم خدایا به بارگاه ولی ات پناهنده شدیم.

زیرمجموعه این دعاها، ما، طهارت دل می خواهد، شرح صدر می خواهد، کینه زدایی می خواهد، عداوت زدایی می خواهد، ده ها بیماری را کنار گذاشتن می خواهد، آنگاه قرآن را به دست گرفتن می خواهد، قرآن به سر گذاشتن می خواهد و این مطالب را از ذات اقدس الهی مسئلت کردن می خواهد، از کریم، متاع ماندگار خواستن شایسته است. اگر خدای ناکرده کینه ای نسبت به دیگران داریم بگوییم خدایا من از او گذشتم تو از او بگذر، حقی داریم بگذریم تا با صفای ضمیر، با شرح صدر دلی بخواهیم داشته باشیم که جای غیر او نباشد تا او محبت خود را، ارادتمان را، به قرآن که ثقل اکبر است و همچنین ارادتمان را به عترت طاهرین (علیهم السلام) که ثقل اصغراست در قلب ما مستقر بکند.

ما شبی که مربوط به این ذات مقدس است آمدیم از خدا بخواهیم ما آن مقام علی علیه السلام، نه مقدور ماست نه میسور ما که بگوییم «ما کنت اعبد رباً لم أره» ولی این را می خواهیم بگوییم تالی (ع) را نبینیم عبادت نکنیم، این را می خواهیم تا امامان را نبینیم عبادت نکنیم، آن توفیق را به ما بده ما امام زمان شناس باشیم، علی شناس باشیم، آنگاه نه کسی را فریب می دهیم نه فریب کسی را می خوریم نه بیراهه می رویم نه راه کسی را می بندیم. □

معطراست نه هوا، آن ها وقتی بوی بهشت را می شنیدند می فهمیدند امشب شب قدر است.

۱ دید جان

ما در شب قدر از خدا حیات قرآنی طلب بکنیم. راه سوم و مطلب سوم که این امور را از خدا بخواهیم ما پیرو کسی هستیم که این ایام، ایام شهادت اوست و غیر از ذات مقدس پیامبر اعظم (ص) مردی به عظمت او خلق نشد و خلق نمی شود و آن علی مظلوم است، او امام ماست، ما او را با جان و دل به امامت پذیرفتیم، اما خودش یک مطلبی دارد که به ما فرمود میسور شما نیست ولی پایین ترش را طلب بکنید آن مطلب که عنصر محوری دعای ماست این است وجود مبارک امیر بیان فرمود من تا خدا را نبینم عبادت نمی کنم، منتها خدا با چشم دیده نمی شود با بصیرت و جان مشاهده می شود. آن علی بود و این کلام وقف اوست. فرمود من آن نیستم که خدای ندیده را عبادت کنم، با جان دیدم و او را می پرستم، این مقام میسور دیگری نیست، اما پایین تر از این مقام را می شود تمنی داشت و آن این است که ما تابع قرآنیم از یک سو، پیرو عترتیم از سوی دیگر، که میراث گرانهای پیامبر اعظم (ص) به ما سپرده است، ما مطیع قرآن و عترتیم، این معنا را در شب قدر از خدا بخواهیم که به جایی برسیم که بگوییم من تا قرآن را نبینم از او اطاعت نمی کنم، من تا علی و خاتم اوصیا (ص) را نبینم اطاعت نمی کنم، من تا امام زمانم را نبینم اطاعت نمی کنم، نه با چشم ظاهر که با چشم دل، این معنا را می توان گفت این معنا را می توان خواست، این معنا را می توان یافت، این معنا میسور هر کسی نیست. آن مطالب جزئی هدف ما نیست گرچه به ما می دهند، مشکلات حل معیشت و ادای قرض و شفای مرض اینها جزء ریزش های مانده قرآنی است، ما به جایی برسیم که قرآن حافظ ما باشد، عترت حافظ ما باشد، ما هرگز رفتی را به جای ماندنی اشتباه نکنیم، فانی را به جای باقی نبینیم، تمام مشکلات دولت و ملت در این است که ما اشتباهی می رویم. آن چیزی که این مملکت را فلج کرده است برای آن است که نماز ما «تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ» نیست قرآن به سر گرفتن ما، ما را به مقامی نمی رساند که بگوییم «ما کنت اطيع قرآناً لم أره» ما در الفبای دین مشکل داریم اگر کسی دروغ نگوید، تجاوز نکند، تهمت نزند، کم فروشی نکند، گران فروشی نکند، هتک حرمت نکند، ما مشکل پرونده های قضایی نداریم. این نماز شب ها، این نماز وترها، این نمازهای مستحبی، این قرآن به سرها این توسل ها این دعاها این زیارت ها برای این است که ما را بیدار کند، ما باطل را حق ننگریم.

۱ قلب قرآنی

بنابراین شبی که قرآن نازل می شود شب «بِهُدَى لِّلَّيْهِ هِيَ أَقْوَمٌ» است، ما چرا خود قائم به قسط نشویم اینکه «لِّلَّيْهِ هِيَ أَقْوَمٌ» شد، ما چرا قوام به قسط نشویم، او برای ما نازل شد و می شود و خواهد نازل شد. اینکه یک قضیه فی واقع نبود که گذشت این همیشه نازل می شود، هر شب قدر

و بدی خود، از گناهان کوچک و بزرگ، از وابستگی‌ها و دلپره‌ها، سوز و گدازها و جهش‌های روح و سوزش‌های دل، از همه چیز خود صحبت می‌کردم. آنچه می‌گفتم عصاره حیاتم بود و حقیقت بود. وجودم بود که همراه اشک تقدیمت می‌کردم و تو نیز، پا به پای من اشک می‌ریختی و بال به بال من به آسمان‌ها پرواز می‌کردی. دل به دل من می‌سوختی و می‌خروشیدی و خدای را پرستش می‌کردی... چه شبی بود! شب قدر من. شب اوج من به آسمان‌ها و معراج من. پرستش من، عشق بازی من، شبی که جسم من به روح مبدل شده بود.

شبی که خدا، در وجود من حلول کرده بود و شبی که آتش عشق، همه گناه‌های مرا سوزانده بود. شبی که پاک و معصوم، همچون پاکی آتش و عصمت یک کودک، با خدای خود راز و نیاز می‌کردم... و تو که اشک مرا می‌دید و آتش وجود مرا حس می‌کردی و طوفان روح مرا می‌شنیدی... تو نماینده خدا بودی. آن طور با تو سخن می‌گفتم که گویی با خدای خود سخن می‌گویم. آن طور راز و نیاز می‌کردم که فقط در حضور خدا ممکن است این چنین راز و نیاز کنم... تو با من یکی شده بودی و به درجه وحدت رسیده بودی. احساس شرم نمی‌کردم و احساس بیگانگی نمی‌کردم و از اینکه اسرار درونم را بازگو می‌کنم، وحشتی نداشتم...

چه فرخنده شبی بود شب قدر من. شب معراج من به آسمان‌ها. از طغیان عشق شنیده بودم و قدرت معجزه‌آسای عشق را می‌دانستم، اما چیزی که در آن شب مهم بود، این بود که وجود من، روح شده بود و روح من آتشفشان کرده بود. می‌خواست، همچون نور از زمین خاکی جدا شود و به کهکشان‌ها پرواز کند... آنگاه آتش عشق به کمک آمده بود و جسم خاکیم را سوزانده بود و از من فقط دود مانده بود و این دود همراه با روح من به آسمان‌ها اوج می‌گرفت...

شب قدر من، شبی که سلول‌های وجودم، در آتش عشق تغییر ماهیت داده بود و من چیزی جز عشق گویا نبودم. دل من، کعبه عالم شده بود، می‌سوخت، نور می‌داد و وحی الهی بر آن نازل می‌شد و مقدس‌ترین پرستش گاه خدا شده بود. امواج خروشان عشق از آن سرچشمه می‌گرفت و به همه اطراف منتشر می‌شد. از برخورد احساسات رقیق و لطیف با کوه‌های غم و صحراهای تنهایی و آتش عشق، طوفان‌های سهمگین به وجود می‌آمد که همه وجود مرا تا صحرای عدم، به دیار نیستی می‌کشاند و مرا از زندان هستی آزاد می‌کرد.

ای کاش می‌توانستم همه خاطرات الهام بخش این شب قدر را به یاد آورم. افسوس که شیرازه فکر و طغیان احساس و آتشفشان روح من، آن قدر سریع و سوزان پیش می‌رفت که هیچ چیز قادر به ضبط آن نبود...

نوری بود که در آن شب مقدس، بر قلبم تابید. بر زبانم جاری شد و به صورت اشک، بر رخسارم چکید. من همه زندگی خود را به یک شب قدر نمی‌فروشم و به خاطر شب‌های قدر زنده‌ام. و تعالی شب قدر، عبادت من و کمال من و هدف حیات من است. □

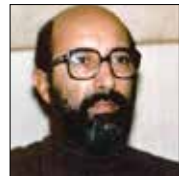
طغیان عشق

دکتر مصطفی چمران

چه فرخنده شبی بود شب قدر من. شبی که تا به صبح، اشک می‌ریختم و تا اعلی علیین صعود می‌کردم. از شب تا به صبح می‌راندم و تو در کنارم نشسته بودی. راه درازی بود. از میان درخت‌ها و کوه‌ها و جنگل‌ها می‌گذشتیم. نورافکن ماشین، جاده را روشن می‌کرد و ما در میان نه‌ری از نور عبور می‌کردیم. دو نفر دیگر، در صندلی پشت ما نشسته بودند و صحبت می‌کردند و گاهی به خواب می‌رفتند...

اما، آتشفشان روح من شکفته بود و قلب جوشانم همچون امواج خروشان دریا به صخره وجودم حمله می‌برد و از حیات من جز نور، عشق و سوز، غم و پرستش چیزی دیده نمی‌شد. زبانم گویا شده بود. گویی جملاتی زیبا و عمیق از اعماق روحم به من وحی می‌شد. همچون شاعری توانا، تجلیات روح خود را به عالی‌ترین وجهی بیان می‌کردم. در حالی که سیلاب اشک بر رخسارم می‌چکید.

همه قیدها و بندها را پاره کرده بود. افسار اختیار را به دست دل سپرده بودم و بدون ترس و خجالت آنچه در وجودم موج می‌زد بیرون می‌ریختم. از عشق خود و از غم خود، از خوبی

شبِ به قدر من را راه

از شب های قدر عطر معرفت بگیریم

محمد رضا اسدی

که همه زندگی اش همین «منی» است. زندگی در اندازه «نطفه». به قدر «جسمی» که فقط یادش دادی بخورد و بخوابد و پول در بیاورد، فقط برای «بازی». «تو» یعنی، یک امشب را بیا به این «من» بگو دست از «خود» خواهی بردارد و شاید چیزی بیشتر از این اندازه بچگی که به وجودت داده ای، نصیبت شود. «تو» یعنی بیا اندازه ات را تغییر بده. اندازه «تو» همین مقدار عروسک بازی و بچگی کردن نیست. «تو» بیا به مقدار «قدر» ت را بیشتر بدان تا امشب اندکی «سرنوشت» ت را تغییر بدهی.

او

او امشب بهترین سور و سات میهمانی را برای «تو» فراهم کرده است. فقط برای یک «سلام» تو، تا سپیده صبح یک «جشن سلام» بزرگ به پاست. جشنی برای اینکه «من» و «تو»، این خُریت «خود» خواهی مان را کنار بگذاریم و یک مقدار، اندازه مان را از حد «نطفه» بیشتر ببینیم. یک شب بیا سر این سفره تا مقداری بیشتر نصیبت شود و اندازه ات را تغییر کند و بزرگ شوی و دست از بازی برداری و سرت را بلند کنی و ببینی در این زندگی، بالاتر از «نطفه» هم خبری هست.

امشب، شب تغییر و تحول در این «زندگی نطفه ای» است. امشب، شبی ست بهتر از هزار شبی که تو بخواهی بخوری و بخوابی و پیری... امشب، شب معامله با «او» ست. حتی برای «من» که همه نگرانی ام در این زندگی شده: «پول»، امشب، فرصت اعجاب انگیزی برای یک معامله بزرگ است. «او» به هر «قدری» که تو بخواهی می دهد. اگر «قدر» ت، اندازه همین پول است که جای نگرانی نیست. او بیش از اینها را سر این سفره، معامله می کند. «قدر» ت را بدان و «سهم» ات را از سر سفره بردار. مراقب باش فقط حیف نشود.

هرچه «قدر» می توانی بیشتر معامله کن. امشب، اندازه هزار شب می بخشند. □

«من - تو - او»، روایت شبی ست و سفره ای و ضیافتی که به پا شده است برای معامله ای «پرسود و بی زیان» با قلب آدمی؛ و مذاکره ای است «برد - برد» بین بنده و خالقش... «من - تو - او» باز نویسی از مضمون و مجموعه احادیث و روایات و آیاتی است که درباره شب قدر وارد شده است. همین گونه بیان را به گونه ای دیگر مولوی در مثنوی و غزل هایش درباره شب قدر، سروده است. حافظ و سعدی نیز به گونه ای دیگر، عرفای معاصر نیز نقل قول هایی به همین شیوه داشته و دارند. متن زیر را به امید تحولی تازه مرور کنیم.

من

عروسک «من»، بخواب امشب. «من» مشغول بازی و سرگرمی ام. همین «من» است که پدر ما را در آورده است. آنقدر مشغولم کرده و مرا به بازی گرفته که دیگر فرصتی نمی ماند برای بیداری. پس بخواب عزیزم! بیدار باش امشب، برای آنهایی ست که «خود» شان را عروسک و مترسک زندگی نکرده اند. «من»، اسباب بازی زندگی ام. عروسک «من» امشب می خوابد تا خود صبح. این «خود» تا بزرگ نشود و همچنان کودکی بیش بماند، خُب باید مشغول بازی باشد. این بازی همچنان ادامه دار است تا خود «قبر».

«من» وقتی بزرگ می شود که تکان بخورد، رشد کند. تا وقتی «من» شده ام اسباب بازی دست این و آن، بزرگ نمی شوم. «من» شده ام، بخور و بخواب و بگرد، دور خودت. گردش روزگار «من» را به توپ بازی «خودم» تبدیل کرده؛ و این «خود» موجود عجیبی و پیچیده ای است. خودت را به آن رانزن! یک امشب را بیا کلاه «خود» قاضی کن. همین «خود» ت که هر ساله برایش تولد می گیری، شمع فوت می کنی و کف می زنی برای نزدیکتر شدنش به «قبر». همین «خود» ت که یک روز باید ببیچند «من» را توی همان پارچه سفید و بگذارند داخل آن چاله و خاک بریزند روی «من». حالا بیا قبل از آن روز، خاکی روی «خود» ت بریز؛ شاید این راهی دیگر باشد برای این «من»؛ که حداقل خودت را اسباب بازی دست روزگار نکنی. هر وقت خواستی تا این «خود» را در دستت داشته باشی، تازه این «خود» داری «من» می شود مقدمه ای برای «تو».

تو

تو امشب، دعوتی. امشب، میهمانی فرق می کند. امشب، شب «تو» است. یک «جشن پارتی» بزرگ به پاست. «تو»، یعنی «منی» که از زندگی «نطفه» ای دست برداشته ای. یعنی عروسک بازی بس است. یعنی زندگی فقط این نیست که «مترسک» روزگار باشی. یعنی بزرگ شده. دست از بچگی بردار. عزیزی می گفت: «اونقدر کودک ریشدار قند بلند، اطراف ما را گرفته که اندازه شان به کار بازی کردن می آید.» «تو» یعنی یک پله جلوتر آمده از «من»؛

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شب قدر در تعلیمات اسلامی از اهمیت

فوق العاده‌ای برخوردار است. بر اساس آیه اول سوره مبارکه قدر، در این شب، قرآن کریم در یک نزول دفعی به سینه مبارک

پیامبر اکرم (ص) نازل شده است. نکته دیگر، شیوه بیان آیه «و ما أدراک ما لیله القدر» است. عرب کلمه «ما أدراک» را هنگامی به کار می‌برد که بخواهد اهمیت مطلب را بیان کند. می‌فرماید: چه می‌دانی که شب قدر چه شبی است؟ به

در شب قدر چه کنیم؟

توسل به آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند

■ آیت الله مظاهری

.....

نبودن اولین گام در سیر و سلوک است. استاد بزرگوار علامه طباطبایی (ره) هنگام جان دادن این جمله را مرتب تکرار کردند و از دنیا رفتند: «توجه، توجه، توجه». بدین ترتیب، باید از شب قدر که والاترین شب های سال به شمار می آید و می شود بهبود اوضاع را در آن از خداوند متعال درخواست نمود، غفلت نکنیم.

۴. احیا و شب زنده داری

مطلب بعدی که در شب قدر به آن توصیه شده، احیا و شب زنده داری است. احیای آن شب بركات فراوانی دارد؛ ولی باید توجه داشت که این بیدار ماندن، همراه با گناه نباشد که در این صورت، خواب بهتر است. نقل می کنند ظالمی نزد یکی از علمای اصفهان آمد و پرسید: «در شب قدر، کدام عبادت برای من بهتر است؟» آن عالم گفت: «برای تو خواب بهتر است!» رفت و تا صبح خوابید و صبح که از خواب بیدار شد، قدری تأمل کرد و گفت: «راستی این عالم بزرگ چه توصیه خوبی به من کرد. اگر تا صبح بیدار می ماندم، معلوم نبود چه گناهایی از من صادر می شد!» بنابراین، احیا باید همراه با توجه به حضرت حق باشد، نه همراه با غیبت و تهمت و معصیت.

۴. ارتباط با خدا

مطلب سوم که لازم است به آن اهمیت داده شود، قرائت قرآن و خواندن نماز است. در شب های قدر، به اندازه توان باید نماز خواند. صد رکعت نماز در اعمال این شب ها وارد شده است. انس با قرآن و قرائت قرآن هم که مورد تأکید ویژه می باشد و نباید از آن غافل بود. پیامبر اکرم (ص) و ائمه طاهریین (ع) بسیار سفارش فرموده اند که قرآن بخوانیم و در پناه آن، خود را حفظ کنیم. رابطه با خدا خصوصاً به وسیله قرآن، انسان را به جایگاه والایی می رساند. با این رابطه، انسان از شرور شیاطین انس و جن و حتی نفس، حفظ می شود. رابطه مداوم با قرآن برای سیر و سلوک بسیار مفید است، موجب عاقبت به خیری و تأمین آتیه می شود، برای رفع گرفتاری ها و مشکلات کارگشاست و برای تأمین یک زندگی آرام و مطمئن، سودبخش است.

۴. اجتناب از گناه

بسیار اهمیت دارد که در این چند شبانه روز قدر، گناه وارد زندگی نشود. لاقبل از هنگام افطار تا نماز صبح، کوچک ترین گناه در زندگی کسی نباشد. در خطبه روز جمعه آخر ماه شعبان وقتی پیامبر (ص) به توصیف ماه مبارک رمضان پرداختند و در مورد فضائل این ماه سخن گفتند، امیرالمؤمنین (ع) از جای خویش برخاست و عرض کرد: «یا رسول الله، برترین اعمال در این ماه چیست؟» فرمودند: «الورع عن محارم الله: اجتناب از محرمات الهی.»

یعنی در این ماه مراقب باشید معصیت نکنید. به مؤمنان سفارش می شود که حداقل در سه شبانه روز قدر بیش از گذشته مراقب اعمال خود باشند و توجه داشته باشند که گناه موجب سقوط و ظلمت است و این ظلمت، مانع

عبادت دیگر، می فرماید: درک اهمیت شب قدر به اندازه ای است که نمی توان آن را وصف کرد و انصافاً توصیف این شب قدر در قالب واژه ها و الفاظ نمی گنجد. «لیلته القدر خیر من ألف شهر؛ شب قدر از هزار ماه بهتر است.» [قدر، ۴] ارزش شب قدر افضل از هزار ماه است؛ و هزار ماه برابر با حدود هشتاد سال، یعنی عمر طبیعی یک انسان است؛ یعنی عبادت در این شب با ارزش تر از عبادت یک عمر است.

معنای قدر

در شب قدر جبرئیل همراه با ملائکه مقرب خدا که تعداد آنها معین نشده و شاید چندین میلیون باشند، نازل می شود و مقدرات انسان ها را به خدمت معصوم که در زمان پیامبر (ص) به خدمت آن حضرت و در زمان امیرالمؤمنین (ع) به خدمت آن بزرگوار و اکنون به خدمت حضرت ولی عصر (عج) تقدیم می دارند. به عبارت دیگر، در شب قدر است که انسان می تواند مقدرات خویش را در یک پرونده درخشان برای سال آینده اش تهیه کند، «تنزل الملائکه و الرؤخ فیها یاذن ربهم من کل امر» بیان کننده چنین مفهومی است. در طول سال هم هرکسی می تواند تقدیری که در شب قدر برای خود ایجاد کرده است، حفظ نماید و به آن عمل کند. آنکه مقدر او سعادت و خوشبختی است، می تواند با افزایش ارتباط با معنویات و انجام اعمال صالح، بر سعادت خود بیفزاید و آن که شقاوت و بدبختی را برای تقدیر خود انتخاب کرده است، می تواند با اعراض از ارتباط با خدا و ارزش های معنوی، شقاوت و بدبختی خود را بیشتر کند. سپس آیات شریفه این سوره، صفت دیگری را برای شب قدر بیان می کند و می فرماید: «سلام هی حتی مطلع الفجر: آن شب همه مشمول سلامت و رحمت خدایند تا طلوع فجر.» [قدر، ۵] یعنی شب قدر، شب سلامت و پر خیر و برکتی است که انسان می تواند سلامت و سعادت دنیا و آخرتش را تأمین کند. در این آیه کلمه «سلام» همراه با تأکیدی ذکر شده است؛ یعنی شب قدر از اول شب تا به صبح مملو از بركات خداوند لایزال است. در این شب، از اول شب تا به صبح، خیر دنیا و آخرت انسان قرار داده شده است. در این چند شبی که به احتمال قوی، شب قدر می باشد، انسان باید خیر دنیا و آخرت را برای خود و دیگران بخواهد؛ لذا در این مجال برخی از اعمال این شب بیان می شود، بلکه موجب بهره برداری بیشتر از این اوقات عزیز گردد.

۱. توجه

اول توجه دادن دل به اینکه این شب چه شب با عظمتی است. در شبی که خداوند به ملائکه می گوید: بروید و فریاد برنید آیا بنده حاجتمند و گرفتار و گناهکاری هست که به برکت این شب او را مورد مغفرت قرار دهیم؟ توجه به این نکته لازم است که عبادت در این شب از یک عمر عبادت مخلصانه در ایام عادی برتر است. فراموش نشود که در این شب، مقدرات انسانها رقم می خورد و در این شب است که آدمی باید نظرب و دود را به خود معطوف نماید و سرنوشت خود را به نیکی مبدل سازد. توجه داشتن و غافل

.....

وقتی انسان

نهمد که گناه

می کند، توبه هم

نمی کند و روز

به روز گمراهتر

می شود، تنها

راه برون رفت از

این گمراهی،

تبعیت از دستور

و حکم مرجع

تقلید است. در

غیر این صورت،

جامعه دچار گناه

علنی می شود و

گناه علنی و ترک

امر به معروف و

نهی از منکر یا

بی توجهی نسبت

به گناه، باعث

می شود دست

عنایت خدا از

روی جامعه

برداشته شود و

چنین جامعه‌ای

جز بدبختی

ارمغانی نخواهد

داشت

کسی نباید از رحمت حق مأیوس باشد. «قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ، لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»: بگو: ای بندگان من که بر خویشتن زیاده روی روا داشته‌اید، از رحمت خدا نومید مشوید. در حقیقت، خدا همه گناهان را می‌آمرزد، که او خود آمرزنده مهربان است.» [زمر، ۵۳]

اگر به راستی دل کسی شکست و یک تلاطم درونی پیدا کرد، سربه زیر و خجالت زده از خدا شد، خدا حتماً توبه‌اش را قبول می‌کند. یأس و ناامیدی از رحمت خدا، گناهی برابر با کفر دارد. معنا ندارد مسلمان از رحمت خداوند مأیوس باشد؛ مثلاً اگر کسی بگوید خدا دیگر مرا نمی‌آمرزد، مأیوس از رحمت خدا شده و گناهش در سر حد کفر است: «لَا تَبْتَئُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَبْئِئُكَ مِنْ رَّحْمَةِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ»: از رحمت خدا مأیوس مشوید، که جز کافران از رحمت خدا نومید نمی‌گردند.» [یوسف، ۸۷]

توجه به این نکته مهم است که از نظر قرآن کریم، بلکه از نظر عقل، توبه هیچ شرطی ندارد و به صرف پیدا شدن حالت درونی پشیمانی از گناه، توبه حاصل می‌گردد؛ اما باید دانست که لازمه پشیمانی، تصمیم بر ترک گناه و عمل بر طبق دستورات الهی است؛ زیرا اگر کسی تصمیم بر ترک گناه نداشت یا بر اساس فرمان الهی عمل نکرد، در حقیقت از گناه پشیمان نشده است.

توبه از حق الله

گاهی توبه مربوط به حق الله است؛ مثلاً عباداتی مثل نماز از انسان فوت شده و قضا دارد. با اینکه این گناه خیلی بزرگ است و انسان بی‌نماز، و کسی که به نماز اهمیت نمی‌دهد و نماز را ضایع می‌کند، حتماً گمراه و بدبخت است، ولی توبه‌اش پذیرفته می‌شود. البته علاوه بر توبه، جبران کوتاهی از عبادت فوت شده، لازم است. باید تصمیم جدی بگیرد که نماز و روزه و سایر عباداتی را که از او قضا شده است، به مرور زمان جبران نماید. پروردگار عالم توبه واقعی چنین شخصی را می‌پذیرد و انتظار هم ندارد بعد از توبه، تمام وقتش را صرف جبران آن عبادات کند، بلکه باید به وظایف روزانه‌اش رسیدگی کند و هر چه می‌تواند، نمازها و روزه‌ها یا سایر عباداتش را قضا کند تا تمام شود؛ ولی تصمیم جدی برای جبران این عبادات لازم است.

توبه از گناهانی نظیر دروغ و غیبت و تهمت نیز پذیرفته می‌شود و در بسیاری از این موارد، راضی کردن شخصی که از او غیبت شده یا به او تهمت زده شده است هم لازم نیست و فقط توبه واقعی در محضر پروردگار متعال کفایت می‌کند.

توبه از حق الناس

کسی که حقی از مردم ضایع کرده و اموال دیگران را به باطل خورده یا دزدی و حیف و میل و ربا و رشوه و... در زندگی خود داشته است، اولاً باید توبه کند و پشیمانی خود را در محضر پروردگار عالم اظهار نماید؛ ولی این موارد نیز نیاز به جبران دارد. باید حق الناس را به صاحب آن برگرداند. اگر هم صاحب آن مال را پیدا نکرد و دسترس به او نداشت،

رسیدن رحمت خدا به آنان می‌شود. مواظبت از گفتار و رفتار ضروری است و همه باید دقت کنند که اختلاط بین زن و مرد در میان نشان نباشد. ظواهر شرع مقدس باید رعایت شود تا رحمت باری تعالی شامل حال بندگان شود.

یک توصیه کلی هم در مورد گناه لازم است و آن اینکه اولاً گناه نکنید، ثانیاً اگر گناهی انجام شد، فوراً به فکر جبران و تدارکش باشید و توبه کنید، ثالثاً مواظب باشید در سرازیری گناه واقع نشوید و گناه روی گناه شما را بدبخت نکند، رابعاً گناه را توجیه نکنید. امروزه بسیاری از گناهان در جامعه توجیه می‌شود. خامنی که بدحجاب است، گناه بدحجابی و بی‌حجابی را توجیه می‌کند. کسی که ربا می‌خورد، می‌گوید ربا نیست. افرادی که غیبت می‌کنند، غیبت خود را گناه نمی‌دانند و نظایر این توجیه‌ها در جامعه فراوان است.

توجیه گناه، توفیق توبه را از انسان می‌گیرد. بدترین دردها این است که انسان گناه خود را گناه نداند و بدتر از آن وقتی است که گناه کند و تصور نماید کار خوبی انجام می‌دهد! اصلاً گاهی انسان گناه را به عنوان عبادت انجام می‌دهد. قرآن کریم می‌فرماید: «قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا؟ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا: بگو: آیا شما را از زیانکارترین مردم خبر دهیم؟ آنها کسانی هستند که سعی شان در زندگی دنیا گم و تباه شده است و خود گمان می‌کنند که کار نیکی انجام می‌دهند.» [کهف، ۱۰۴، ۱۰۳]

معلوم است وقتی انسان نهمد که گناه می‌کند، توبه هم نمی‌کند و روز به روز گمراهتر می‌شود. تنها راه برون رفت از این گمراهی، تبعیت از دستور و حکم مرجع تقلید است. در غیر این صورت، جامعه دچار گناه علنی می‌شود و گناه علنی و ترک امر به معروف و نهی از منکر یا بی‌توجهی نسبت به گناه، باعث می‌شود دست عنایت خدا از روی جامعه برداشته شود و چنین جامعه‌ای جز بدبختی ارمغانی نخواهد داشت.

۵. توبه

مطلب پنجم که اهمیت والایی دارد، توبه است. توبه یعنی بازگشت گناهکار و پشیمانی از قصور و تقصیر، بازگشت از نفس افکاره و صفات ردیله به سوی رحمت خدای متعال، بازگشت از طاغوتها مخصوصاً از شیاطین جنی و انسی به سوی حق تعالی و بالاخره بازگشت از هوا و هوس و از هر وسوسه‌ای به سوی پروردگار مهربان.

اگر کسی به راستی توبه کند، به یقین بدانند که خداوند گناهان او را می‌آمرزد. ۲۰ و بالاتر اینکه قرآن کریم می‌فرماید: «إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ: مگر کسی که توبه کند و ایمان آورد و کار شایسته کند. پس خداوند بدی‌هایشان را به نیکی‌ها تبدیل می‌کند.» [فرقان، ۷۰]

با توبه، خدای رحمان و کریم پرونده سیاه و پراز گناه انسان را به پرونده درخشان پراز حسنات مبدل می‌سازد. گناه هر چه بزرگ و فراوان باشد، رحمت و عفو خدا از آن بزرگتر است و خدا وعده داده است که گناه را می‌بخشد. بنابراین

کردن است. اعتقاد به اینکه خدا از ما خواسته است دعا کنیم و دعای ما بدون نتیجه نمی ماند، ضروری است. همه ائمه (علیهم السلام) دعای سحر را می خوانند؛ در این دعا از اول تا آخر نمی گوید خدا یا چه می خواهد. فقط می گوید «خدا خدا خدا»، ولی نمی گوید چه می خواهم؛ لذا خوب است انسان فقط دعا کند و یقین داشته باشد آنچه مصلحت اوست به او می دهد.

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد مکن
که خواجه خود روش بنده پروری دانند

حالا اگر کسی تعیین کند چه می خواهد، اگر به صلاحش باشد، عین دعا مستجاب می شود؛ ولی اگر مصلحت او در استجاب آن دعا نباشد، حتماً نظیر آن عطا می شود. مثلاً اگر کسی فقیر است و تمول می خواهد، اگر به صلاح او نباشد، خداوند اولاد صالح و عاقبت به خیری و نظائر آن را عطا می فرماید. بالاخره دعای متعال جواب دعا را خواهد داد. اگر هم به هیچ وجه استجاب دعا در این دنیا مصلحت نباشد، در قیامت از بنده اش عذر خواهی می کند و به او می فرماید: اگر دعای تو مستجاب نشد، مصلحت تو نبود و علتش را برای او روشن می کند و به گونه ای برای او جبران می نماید که آن بنده می گوید: ای کاش هیچ یک از دعاهایم در دنیا مستجاب نشده بود!

۷. توسل به اولیای الهی

نکته آخر اینکه بنا به فرمایش خداوند متعال که فرموده است: «یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیله: ای کسانی که ایمان آورده اید، از مخالفت فرمان خدا بپرهیزید و وسیله ای برای تقرب به او بجویید» [مائده، ۳۵]، باید با توسل و به واسطه حضرات معصومین (ع) به درگاه خداوند رفت. یکی از اعمال وارد شده در لیالی قدر توسل به حضرت سیدالشهدا و سایر معصومین (ع) است. توسل به این بزرگواران در اجابت دعا بسیار مؤثر است.

قرآن کریم خطاب به پیامبر اکرم (ص) می فرماید: اگر گناهکار نزد تو بیاید و استغفار کند و تو هم برای او استغفار کنی، حتماً گناه آمرزیده و حاجت برآورده می شود: «ولو أنهم اذ ظلموا أنفسهم جاؤک فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله تواباً رحیماً: اگر آنها هنگامی که به خویشتن ستم کردند نزد تو می آمدند، آنگاه از خدا آمرزش می خواستند و پیامبر نیز برایشان طلب آمرزش می کرد، بی تردید خدا را بسیار توبه پذیر و مهربان می یافتند.» [نساء، ۶۴]

رسول گرامی اسلام (ص) در زمان خودش، ائمه طاهرین (ع) یکی پس از دیگری در زمان خودشان، و در زمان ما حضرت مهدی (عج) واسطه های فیض الهی هستند. آمرزیده شدن گناهان و رفع حوائج، باید با جلب نظر حضرت مهدی (عج) صورت پذیرد. اگر حضرت نظر لطفی به جلسات دعا نفرماید، آن جلسات هیچ فایده ای ندارد. باید توسل به محضر ایشان صورت گیرد تا خداوند متعال به واسطه آن حضرت دعاها را مستجاب کند.

آنان که خاک را به نظر کمیما کنند

آیا بود که گوشه چشمی به ما کنند؟ □

مطلب مهمی که

باید در شب های

قدر به آن توجه

شود، راز و نیاز با

معبود است. از

دعا نباید غافل

بود. اگر هم کسی

نمی تواند عربی

دعا بخواند، با

زبان خودش با

خدا راز و نیاز

کند. خدا به

زبان بندگانش

آشناست. البته

خواندن دعا به

پیروی از حضرات

معصومین و به

زبان عربی بهتر

است. باید انسان

در این شب ها

حالی پیدا کند

و حقیقتاً از عمق

جان خدا را بخواند

و «خدا، خدا،

خدا» بگوید.

حال مناجات

را هم باید از

خدا خواست،

با بی حالی و

کسالت نمی توان

از این اوقات

بهره مند شد

باید با حاکم شرع در میان بگذارد. اگر هم واقعاً سرمایه ای جهت جبران حق الناس ندارد، باید توبه کند و تصمیم جدی بگیرد که هر وقت توانست، مال مردم را به آنها برگرداند و اگر هم تا آخر عمر بر این تصمیم واقعی بماند و توان پرداخت بدهی خود را نداشته باشد، در روز قیامت پروردگار عالم آن بستانکار را راضی خواهد کرد. کسانی هم که در ادای دیون شرعی نظیر خمس و زکات و کفارات، کوتاهی کرده اند، باید توبه کنند و در مورد نحوه پرداخت بدهی خود، به حاکم شرع مراجعه نمایند.

خلاصه بن بست در اسلام نیست. کسی نمی تواند بگوید دیگر فایده ندارد و من بخشیده نمی شوم! این غلط است و همه باید توبه کنند و به هر روشی که می توانند جبران حق الله یا حق الناس را بنمایند یا در صورت عدم توان، تصمیم جدی برای جبران بگیرند.

۶. دعا

مطلب مهمی که باید در شب های قدر به آن توجه شود، راز و نیاز با معبود است. از دعا نباید غافل بود. اگر هم کسی نمی تواند عربی دعا بخواند، با زبان خودش با خدا راز و نیاز کند. خدا به زبان بندگانش آشناست. البته خواندن دعا به پیروی از حضرات معصومین و به زبان عربی بهتر است. باید انسان در این شب ها حالی پیدا کند و حقیقتاً از عمق جان خدا را بخواند و «خدا، خدا، خدا» بگوید. حال مناجات را هم باید از خدا خواست، با بی حالی و کسالت نمی توان از این اوقات بهره مند شد.

آیه ای در قرآن درباره دعا است که از نظر تأکید منحصر به فرد است: «اذا سألک عبادی عنی فإنی قریبٌ أجیبٌ دعوه الذاع إذا دعان فلیستجیبوا لی و لیؤمنوا بی لعلمهم یرشدون: چون بندگان من از تو درباره من بپرسند [بگو که] من حتماً (به همه) نزدیکم، دعای دعاکننده را هنگامی که مرا بخواند اجابت می کنم، پس باید دعوت مرا بپذیرند و به من ایمان آورند، شاید که راه یابند.» [بقره، ۱۸۶]

خدا دوست دارد رستگار شوید، لذا می گوید دعا کنید. و رستگاری و رشد انسان ها در سایه دعا و ارتباط با او میسر می شود. در آیه دیگر تهدید می کند اگر کسی اعراض از دعا داشته باشد و در زندگی او دعا نباشد و دعا نکند، به جهنم خواهد رفت و در آن خوار و ذلیل خواهد بود: «قال ربکم ادعونی استجب لکم إن الذین یرتکبون عن عبادتی سیدخلون جهنم داخرین: پروردگارتان گفت مرا بخوانید تا اجابت کنم، البته کسانی که از عبادت من تکبر بورزند، به زودی خوار و سرفاکننده وارد جهنم می شوند.» [غافر، ۶۰]

در آیه دیگری فرماید: «قل ما یعبوا بکم ربی لو لا دعواؤکم: بگو اگر دعای شما نباشد، خداوند برایتان ارجی قائل نیست.» خداوند در این آیات می فرماید اگر دعا در زندگی شما نباشد به شما اعتنا ندارم و دست عنایت من از روی سر

شما برداشته می شود.» [فرقان، ۷۷]

نظیر این دو سه آیه در قرآن زیاد است که به ما می فهماند مایوس از استجاب دعا نباشیم. خداوند متعال در قرآن کریم استجابت را وعده داده است و وظیفه ما هم دعا

شب آزادی بشر

آیت الله صافی گلپایگانی

مسلمین و رسالت پیامبر بزرگ خدا محمد بن عبدالله صلی الله علیه وآله، مبدأ اصلاحات، جنبش‌ها و انقلابات آزادی خواهانه و مترقی گردید و کاروان بشریت را با سرعت و شتاب روزافزون، هر چه بیشتر به پیش برد و این آدمیزاد را که صدها قرن بود با کندی و سستی و ناتوانی گام بر می داشت، در ظرف چهارده قرن به کجا رسانید و دامنه فکر و اندیشه او را از حدود زمین و ماه و کرات در گذرانید.

قرآن، محور شب قدر

آری، قرآن افکار را دگرگون کرده و شخصیت انسان را محترم شمرد و حقوق بشر را با صراحت اعلام کرد و پرستش افراد را محکوم کرده و قدرت‌های شخصی را در هم شکست و هیأت حاکمه را محدود و از آن تجملات، تزیینات، امتیازات و حیف و میل بیت المال و غارت دست رنج مردم باز داشت و برای همه، حقوق مدنی متساوی قرارداد.

قرآن، شب قدر را «لیلة مبارکه» خوانده و در شأن آن یک سوره نازل شده و شرافت آن شب، از هزار ماه بیشتر است. هر چند در تعیین شب قدر اختلاف است، ولی قول معتمد و محقق که از روایات معتبره گرفته شده این است که از شب «نوزدهم» و «بیست و یکم» و «بیست و سوم» ماه رمضان بیرون نیست و به احتمال قوی که برخی از

شب قدر، شب نور، رحمت و شب نزول قرآن و مطلع خیرات و سعادات، و هنگام نزول برکات و سرآغاز زندگی نوین بشر و مبدأ تحوّل و تاریخ کمال واقعی انسان‌ها است. شبی که اگر نبود و نیامده بود، شب تیره بدبختی انسان به پایان نمی رسید و بامداد نیک بختی او طلوع نمی کرد و از بند اسارت اقویا و استعمارگران آزاد نمی گشت. شب قدر، لیلہ مبارکه، شب آزادی بشر و اعلان حقوق انسان و حکومت عدالت و دادگستری است. شبی که برای ملت‌های غفلت زده، ناآگاه و آلوده به فساد و تباهی و گمراهی، صبح هدایت و بیداری و آگاهی و رستگاری گشت و بزرگ‌ترین و گرمی‌ترین کتب آسمانی که الی الأبد و جاودان، راهنمای بشر و ضامن سعادت است نازل شد و با اشراق ملکوتی، جهان را از ظلمت شرک و ثنویت مجوس، تثلیث ترسا، خرافات یهود و بت پرستی و... به روشنایی توحید و پرستش خدای یگانه راهبر شد. اگر این شب نبود، تمدن عظیم اسلامی با آن همه ارزش‌ها و علوم معارف، اخلاقیات، عرفان، فقه و... شخصیت‌های والای پرورش یافته در دامن آن نیز وجود نداشت.

تأثیر شب قدر در ترقی جامعه بشری

مدارجی که بشر پس از نزول قرآن طی کرده و به منازل و معارجی که پس از این می‌رسد، همه از برکات این شب و هدایت قرآن است. برای اینکه تأثیر این شب عزیز در پیشرفت اهداف انسانی و ترقی جامعه بشری آشکار شود، موفقیت‌های بزرگ و حرکت‌ها و جهش‌هایی را که تحت تأثیر تعلیم آزادی بخش قرآن در علم و صنعت و تمدن در طول چهارده قرن، نصیب انسان شده است در نظر بگیریم، و با زندگی کم تحرک و خاموش و کم نور پیش از آن مقایسه کنیم تا معلوم شود چگونه جنبش و نهضت اسلام و قیام

لذت تقرب

پس، شب قدر از فرصت‌های بسیار ارزنده و مغتنم است و ما باید این شب را برای تفکر در اوضاع اسلامی و توجه بیشتر به تعالیم قرآن مجید غنیمت بدانیم و به مقدار ارتباط خود با قرآن و احکام آن، کاملاً رسیدگی کنیم. باید از لیلیا متبرکه «احیاء» که در فضیلت آن و شب زنده‌داری و عبادت در آن در کتب دعا و حدیث، اخبار بسیار وارد شده استفاده کنیم. شب‌های قدر شب‌هایی است که هر شخصی در آن به در خانه خدا برود، به سعادت حضور معنوی و لذت تقرب نائل می‌شود.

از جمله وظایف مهم در این شب‌ها، تجدید عهد با ولع امر حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه و خواندن دعای معروف: «اللهم کن لولیک...» می‌باشد؛ زیرا شب قدر به آن حضرت تعلق خاص دارد و در آن شب ملائکه بر آن بزرگوار نازل می‌شوند و تمسک به قرآن و عترت و کتاب مبین و امام مبین هم اقتضا دارد که در شب قدر، مؤمنان به تقلید قرآن مجید و آخرین امام عدالت‌گستر و بقیه عترت هادی و مصداق حقیقی «ثُمَّ أُورِثْنَا الْكِتَابَ الَّذِي نَصَّ اضْطَقْنَا مِنْ عِبَادَتَا»؛ یعنی به حضرت حجة بن الحسن العسكري روحی و ارواح العالمین له الفدا تمسک نموده و بدانند که به تصریح اخبار متواتره ثقلین، امن و نجات از ضلالت و گمراهی، فقط در سایه تمسک به قرآن و عترت حاصل می‌شود و برای نجات از این همه انحرافات و سرگردانی‌های گوناگون، راهی جز توشل و تمسک به هدایت «قرآن و عترت» نیست. باید همگان این شب را غنیمت بدانیم؛ برای کسب معارف دین، توبه، تجدید عهد، اعاده حیثیت، دعا، خودسازی اخلاقی و نو کردن ایمان به خدا، یقین به حساب و معاد، پاک ساختن نیات از غل و غش و کینه برادران اسلامی و درخواست خیر، سعادت، هدایت و امنیت برای همه بنی نوع بشر و مخصوصاً دعا برای تعجیل در امر فرج صاحب این شب‌ها حضرت صاحب الزمان علیه السلام؛ آقایی که «بیمنه رزق الوری و بوجوده ثبتت الأرض و السماء» است. امید است جلوه‌های اسلامی در همه نهادها و برنامه‌ها از برکت دعا‌های خالصانه در این شب‌ها پیش‌شود و نقاط ضعف اقتصادی، اجتماعی و مناهلی و ملامتی و معاصی که هویت جامعه را تهدید می‌کند در این شب برطرف شود.

اینجانب از همه شب‌زنده‌داران در این شب‌های مبارک قدر، خاضعانه استدعا دارم که همه دل‌ها را متوجه آن امام عزیز و مهربان، محبوب دل‌های عارفان و ذخیره بزرگ پیامبران نمایند و شب قدر را با یاد آن حضرت و دعا برای فرج موفور الشوروش و اجرای عدالت واقعی در سراسر گیتی تمام کنند؛ برای فرج آن حضرت دعا کنید تا برای همه گشایش و فرج حاصل شود. وظیفه همه مسلمانان در این شب‌های مبارک، دعای همگانی برای فرج است. بیایید پیمانی محکم و استوار با آن حضرت داشته باشیم که همه زندگی خود را در راه رضا و خشنودی ایشان سپری نموده و غم و غصه‌هایی که آن بزرگوار برای مشکلات مسلمانان دارند را برطرف نماییم. □

وظیفه همه

مسلمانان در این

شب‌های مبارک،

دعای همگانی

برای فرج است.

بیایید پیمانی

محکم و استوار

با آن حضرت

داشته باشیم که

همه زندگی خود

را در راه رضا و

خشنودی ایشان

سپری نموده و

غم و غصه‌هایی

که آن بزرگوار

برای مشکلات

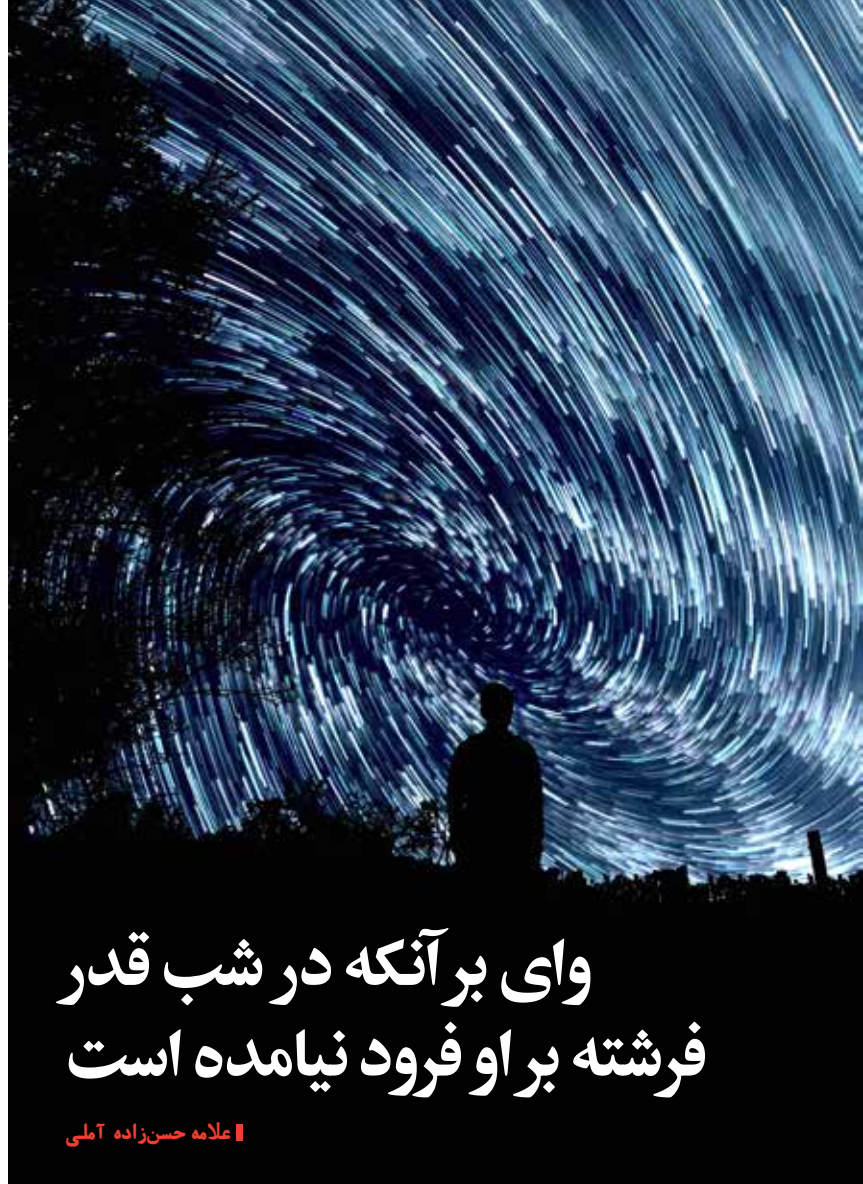
مسلمانان دارند را

برطرف نماییم

احادیث هم مثل «روایت جهنی» مؤید آن است. شب قدر، شب بیست و سوم است و از برخی اخبار دیگر استفاده می‌شود که هر یک از این سه شب «شب قدر» است.

به هر حال اگر به طور یقین، شب قدر معلوم نشود، نهان بودن آن متضمن حکمت و مصلحتی بوده و ممکن است آن مصلحت این باشد که مسلمانان تمام شب‌های این ماه، یا لااقل این سه شب را در عبادت و پرستش خدای تعالی و تلاوت قرآن و آموختن معارف، حقایق و تعالیم آن، بیشتر اهتمام نمایند و سراسر ماه را «ماه قرآن» قرار دهند و در شب‌های «نوزدهم» و «بیست و یکم» و «بیست و سوم»، در توبه و استغفار و اصلاح احوال و خواندن قرآن و دعا، جد و جهد بلیغ نمایند و تا صبح بیدار باشند.

نکته دیگری که در پنهان ماندن شب قدر به نظر می‌رسد، این است که اگر این شب با این همه قدر و منزلت، مشخص و شناخته شود، بسیاری از مردم به عبادت در آن اکتفا کرده و از فیض توجه و دعا در سایر شب‌ها باز می‌مانند و بسا که سبب غرور یا عجز بعضی شود؛ در حالی که چون پنهان و نامشخص است، مؤمنان در تمام شب‌هایی که طرف احتمال است به ذکر الهی و توبه اشتغال می‌ورزند و از برکات و ثواب‌های بیشتری مستفیض شده و به واسطه تمرین زیادتر، ملکات فاضله در آن‌ها راسخ‌تر می‌شود.

وای بر آنکه در شب قدر فرشته بر او فرود نیامده است

■ علامه حسن زاده آملی

در روز، مشغله و آمد و شد و اسباب انصراف انسان بسیار زیاد است، به خلاف شب که هنگام آرامش است «قوله سبحانه اناسنلقت علیک قولاً ثقیلاً ان نأشئه الیل هی اشد و طناً و اقوم قیلان لک فی النهار سبحا طویلاً». لذا اذکار و اوراد و خلوت را در شب تأثیری خاص است که در روز نیست، به خصوص در ثلث آخر لیل. اهل الله گفتند که هیچ نوع از انواع اذکار و عبادات در ترقی درجات و مقامات معنوی کلمه طیب (لا اله الا الله) ندارد.

از این روی رسول خدا (ص) فرمود: «کل حسنه یعملها الرجل توزن یوم القیامه الا شهاده لاله الا الله فانها لا توضع فی المیزان و وضعت السماوات و الارضون السبع و ما فیهن کان لاله الا الله ارجح من ذلک» یعنی در روز ستاخیز هر کار نیک سنجیده شود جز گواهی دادن به لاله الا الله که آن را در ترازو نهند چه اگر در ترازو رود، آسمانها و زمینهای هفتگانه با وی برابری نکنند. کنایه از این که ثواب این کلمه را نهایت نبود و به شمار نیاید و هیچ چیز هم سنگ او نگردد. در این اوان که بحمدالله با «لا اله الا الله» محشوری، خوش آنکه با دوست، حشر علی الدوام دارد.

رهزنان

هم اکنون در پی تحصیل کمال بوده باشید تا آتیه‌ای سعادت‌مند داشته باشید، زیرا که باور کرده‌اید هر چیز تا به کمال نرسیده است قدر و قیمت ندارد. باید از همسالان و همزادان خود که شب و روز را به بیکاری و ولگردی و هرزگی به سر می‌برند، سخت دوری گزینید که رهزن شمایند.

این گروه روی سعادت را نخواهند دید. چند روزی در مقام خیال به تازگی رنگ و رخسار خود سرگرم و به پوشاک‌های گوناگون بوقلمونی و طاووسی دل خوشند و به زودی نه آن را دارند نه این را، نه کمالی تحصیل کرده‌اند که بدان دلگرم باشند، ناچاراً باید بعداً تن به گدایی دهند یا به دزدی و دیگر بیچارگی‌ها مزاحم اجتماع باشند و زندگی را بگذرانند.

با آنان همنشین نشوید که به شما بگویم نطفه و مربی و اجتماع و معاشر از اصولی‌اند که در سعادت و شقاوت انسانی دخلی بسزادارند. باید دوستانم از روش نابخردان همواره دوری گزینند و بدانند که اکثر بزرگسالان عصر ما به حد بلوغ نرسیده‌اند و در راه آن نیستند که هر روزشان بهتر از روز پیش باشد.

نیایش

ماه مبارک را حرام کردم که نه قدر روزه را دانستم و نه قدر را، نه قرآن خواندم و نه سحر داشتم و نه سهر، در لیله الجوائز جز شمساری چه می‌برم. خوشا به حال صائم که له فرحتان حین یفطر و حین یلقی ربه بدا به حالیم که لی حزن‌تان، بارالها هم جهنم سوز است. الهی وای بر آنکه در شب قدر فرشته بر او فرود نیامده با دیو همدم و همنشین شود. الهی شکر که مجازاً قنطره حقیقت گردانیدی تا از لیله القدر زمانی زمینی به لیله القدر آسمانی رسیدم. الهی شکر که در این شب مبارک به لیله القدر رسیدم. □

باید دوستان از روش نابخردان همواره دوری گزینند و بدانند که اکثر بزرگسالان عصر ما به حد بلوغ نرسیده‌اند و در راه آن نیستند که هر روزشان بهتر از روز پیش باشد. بی‌شمار (و ما یعلم جنود ربک الا هو) دست هم گرفته در کارند تا انسان بسازند و از عالمی تحویل به عالم دیگر دهند و می‌گویند که مروت نباشد که کفران شود و جبران نشود. با خلق خدا مهربان باش. از سخنان ناهنجار گرچه به مزاح باشد بر حذر باش. خلاف مگو گرچه به مطایبت باشد. از قسم خوردن هم اگرچه به راست، احتراز کن. چه ایستاده‌ای دست افتاده گیر و تا می‌توانی نماز را در اول وقت به جای آر.

کشیک نفس

انسان بیدار همواره کشیک نفس می‌کشد و پاسبان حرم دل است و واردات و صادرات دهان خود را می‌پاید و دار هستی را کارخانه‌ای بزرگ می‌یابد که با اعمال و از عالمی تحویل به عالم دیگر دهند و می‌گویند که مروت نباشد که کفران شود و جبران نشود. از امیرالمومنین علی (ع) سوال کردند که وجود چیست؟ فرمود به غیر وجود چیست؟ اما در باب شیوه پسندیده سکوت، حق است که: هر که را اسرار حق آموختند مهر کردند و دهانش دوختند. رسول الله (ص) به قیس ابن عاصم فرمود: «ان مع الدنيا آخره» از ماه شعبان که میقات شهرالله است، غسل توبه کن و لباس وفا و ولا از دل و جان محرم شو و از صمیم قلب لبیک گو و در خویشتن سفری کن و گرد کعبه عشق طواف کن که دستی از غیب برون آید و کاری بکند.

سلام رسول خدا (ص) به توبه‌کنندگان

آیت الله حق شناس

طباطبایی (ره) - که هم در معقول و هم در منقول مجتهد بودند- زبانشان همیشه مشغول به ذکر بود؛ مگر اینکه مورد سؤال واقع شده و جواب می‌دادند. آن وقت ما چرا باید اینقدر حرف بزنیم؟!

تنها گریه کردن برای حضرت علی (ع) فایده ندارد، عمل علی (ع) را باید نصب‌العین خودتان قرار دهید. در عیون اخبارالرضا (ع) می‌فرماید که عمل علی (ع) را باید سرلوحه زندگی خودتان قرار بدهید که چه فداکاری‌هایی کرد. حضرت می‌فرمایند: «انما هی نفسی اروضها بالتقوی لتأتی آمنه یوم الخوف الاکبر، نهج البلاغه / نامه ۴۵». همانا این نفس من است که آن را با تقوا ریاضت و تمرین می‌دهم تا روز خوف اکبر باطمینان و آرامش به صحرای محشرش بیاید.

اخلاص باطن

یکی از شرایط توبه، اخلاص باطن و سربره است. باید خالصاً و مخلصاً بیایید وسط. از دیگر شرایط توبه، معرفت است، یعنی ببینم که پروردگار چقدر به من مهربان است. بدانم که چه پروردگاری دارم. توبه نصوح یعنی اینکه من با قصد و یقین و قاطعیت از معصیت صرف نظر بکنم و قصد برگشت به گناه نداشته باشم.

حضرت فرمودند: چنین کسی نداریم که دوباره به گناه مبتلا نشود. انسان در معرض حوادث است، شاید دوباره گرفتار معصیت شود؛ ولی باید تصمیم قاطعانه در توبه بگیرد. وقتی توبه‌کننده تصمیم قاطع گرفت؛ پروردگار آن دو ملک مأمور ثبت اعمال انسان را احضار می‌فرماید و گناهان توبه‌کننده را از یاد ملکی می‌برد. به اعضا و جوارح هم خطاب تکوینی می‌شود که حق نداری علیه این بنده شهادت بدهی. به زمین هم خطاب می‌رسد که باید از شهادت علیه این بنده توبه‌کننده خودداری بکنی. خدای ما چنین خدایی است! □

فراگیری علم

در روایت وارد شده است که هر کس این دو شب (نوزدهم و بیست و یکم) احیای علم بگذراند؛ هر یک ساعت ثواب یک احیای تام و تمام را در بردارد. مذاکره علم همین است، همین «قال الصادق» و «قال الباقر» است.

برترین عمل

رفقای عزیز من! اگر بخواهید از امیرمومنان (ع) تبعیت بکنید؛ باید به این نکات توجه بفرمایید. امیرمومنان (ع) عرضه داشت: یا رسول الله! افضل اعمال در این ماه کدام است؟ حضرت فرمودند: «الورع عن محارم الله».

مقام ورع اقسامی دارد. یک قسم آن برگشتن از نادانی، فسق و عمل بد به عمل صالح است. اگر این مرحله ورع را به کاربستی؛ از علی (ع) پیروی کرده‌ای و به مقام توبه نصوح دست یافته‌ای. فرمود: «حب علی حسنة لاتضر معها السیئة» محبت علی (ع) حسنه‌ای است که با بودن آن، گناه ضرر نمی‌رساند. یک کسی عبا امیرمومنان (ع) را بوسید. حضرت (ع) فرمودند: «این معنای محبت نیست». معنای محبت پیروی امیرمومنان و مقام عترت (علیهم السلام) است. مرحله دوم ورع، پرهیز از مشتهات است. مرحله سوم هم مقام متقین است که شخص حرف نمی‌زند، مبادا اگر تعریف کسی را بکنند؛ یک کسی بگوید: این طور نیست (و غیبت پیش بیاید). خطاب آمد که ای خاتم الرسل! باید به توبه‌کنندگان سلام کنی! شخص اول امکان - اول ما خلق الله نوری - باید به استقبال توبه‌کنندگان برود و به آنها سلام بکند! (انعام/۵۴)

تواستغفارکننده نیستی!

حضرت ثامن الحجج (ع) وقتی از درون مسجد می‌گذشتند، یک نفر گفت: «استغفرالله». حضرت به مقام ولایتی به قلب او نگاه کرده و فرمودند: تواستغفارکننده نیستی، زیرا خیال بازگشت به همان معصیت را داری! دو ملک الهی با هم سخن می‌گویند که ای کاش مردم خلق نمی‌شدند! حال که خلق شده‌اند، بدانند برای چه خلق شده‌اند. - شما را برای چه به دنیا آورده‌اند؟ - و حال که نمی‌دانند برای چه خلق شده‌اند، به دانسته‌های خودشان عمل کنند. حال که عمل به دانستنی‌های شان نمی‌کنند، از بدی‌هایی که کرده‌اند، توبه کنند. اول قدم، توبه است. «لاخیر فی نسک لاورع معه؛ عبادتی که پرهیز از گناه با آن نباشد، سودی ندارد.» (کافی/۳۶/۱) ورع یعنی اینکه دهان و زبانم را نکه دارم. مرحوم علامه

ماه آشتی با کتاب

■ حجت الاسلام و المسلمین هادی قبادی

۳۴. به معنای کتابی که جزئیات و رویدادهای نظام هستی در آن ثبت شده‌اند.

اما در اینجا سخن در معرفی ماه مبارک رمضان به عنوان یک بازه زمانی خاص است که علت اهمیت و فضیلت آن نازل شدن کتاب قرآن در آن است. آری فضیلت ماه رمضان به نزول کتاب قرآن در آن است؛

کتابی که غنی‌ترین کتاب‌های عالم است، کتابی که رساترین پندها و عبرت‌هاست، کتابی که گویای به روش و سنت عدالت و دستور دهنده به فضیلت است، کتاب نور و روشنایی، کتابی که فروغش تا قیامت جاویدان است، کتابی که گنج سعادت آسمانی است.

قرآن، طرح جامع مکتب اسلام است. کتاب انسان‌سازی و مبدأ نور. قرآن، کتاب هدایت و راهنمای سلوک انسانیت است. کتاب تربیت نفوس و شفای امراض قلبیه و نوربخش سیرالی‌الله.

کتاب و صحیفه الهیه و کتاب احیای قلوب به حیات ابدی. کتاب علم و معارف الهیه و دعوت کننده به شؤون الهیه. کتاب سیاست، فقه، فلسفه و همه نیازمندی‌های انسان و بدین سان ماه رمضان ماه آشتی با کتاب است. به ویژه انس با ارزشمندترین کتاب یعنی قرآن.

کتابی که قرائت یک آیه‌اش معادل یک ختم قرآن در غیر این ماه است. یک ماه پربرکت که خداوند به آن عنایت ویژه دارد فرصت بسیار ارزشمند و مغتنمی است برای کسب معارف بلند الهی در محضر کتاب قرآن، فهم آن و عمل به آموزه‌های این کتاب گرانسنگ.

در خاتمه این یادداشت خالی از لطف نیست که گفته‌اید توجه به حقوق مردم، رعایت حق الناس، حسن خلق، رفق و مدارا با مردم و کمک به نیازمندان و اقشار آسیب‌پذیر در رأس اعمال سفارش شده در ماه مبارک رمضان است که در جای جای کتاب نازل شده در این ماه نیز بر آن تاکید شده است. □

نقش انسان در عالم آفرینش یک نقش محوری و تعیین‌کننده است و در منابع دینی از او به عنوان اشرف مخلوقات تعبیر شده است و یکی از عناصر تاثیرگذار بر توفیق انسان در مسیر نیل به مقامات عالی انسانی انجام وظائف و تکالیفی است که برای او مقرر شده است.

در بیان فلسفه عبادات و وجوه مختلفی بیان شده است که نشان می‌دهد خداوند متعال برای هر عبادتی منافع و ثمراتی را منظور نموده است که مقصد نهایی آن خودسازی انسان و آراستگی او به فضائل اخلاقی و دوری از زوژائل و پستی‌هاست. در این میان عنصر زمان نقشی اساسی را ایفا می‌کند. در یک اصل کلی، زمان و وجوب بسیاری از عبادات و تکالیف و شرط تعلق تکلیف به مکلف، رسیدن به سن بلوغ است.

این عنصر در هر یک از عبادات هم به صورت اختصاصی نقش دارد. مثلاً در نماز، مؤلفه زمان در بسیاری از زوایای آن مدخلیت دارد. سحر، سپیده، طلوع، غروب و زوال ظهر، وقت اختصاصی و مشترک، اداء و قضا و... .

در فریضه روزه هم، زمان رکن اساسی آن است، کما اینکه روزه مقید به یک زمان خاص و یک ماه خاص به نام ماه مبارک رمضان است و ساعات روزه‌داری هم ارتباط مستقیمی با اذان صبح و مغرب دارد و برای کمال روزه اعمال و آداب و ویژه‌ای در زمان‌هایی خاص چون سحر وارد شده است.

آنچه که بیان شد، مقدمه بود برای بیان این نکته که قرآن کریم وقتی می‌خواهد فضیلت ماه مبارک رمضان را بیان کند، شرافت آن را به نزول قرآن به عنوان یک کتاب در این زمان معین یعنی ماه رمضان می‌داند. البته واژه کتاب در قرآن تنها به معنای اختصاصی قرآن نیست و دریاتی که کلمه کتاب آمده است، معانی دیگری نیز وجود دارد. گاهی به معنی نامه آمده است و گاه نامه اعمال و جایگاه ثبت عقائد، اخلاق، و اعمالی که انسان دارد و نیز به معنای کتاب‌های مقدس انبیای الهی هم آمده است.

به عقیده علامه طباطبائی، عنوان «کتاب» در قرآن در سه معنا به کار رفته است:

۱. به معنای وحی انبیا و به ویژه آن وحی‌ای که متضمن شریعت است.

۲. کتابی که اعمال بندگان را از خوب و بد ضبط می‌کند.

ماه مبارک رمضان، نه تنها ماه صیام و قرآن است بلکه با نام و یاد امیرالمؤمنین علی (ع) نیز پیوند خورده است. به همین مناسبت در بخش کتاب و کتابخوانی چند کتاب را که از جنبه های مختلف به شخصیت، سیره، سلوک و اندیشه های ایشان می پردازند، معرفی کرده ایم. گزارش مختصری از رمان قدیس و معرفی کتاب های علی از زبان علی، دانشنامه امیرالمؤمنین و ترجمه الغدیر در کنار پیشنهاد چند کتاب ویژه کودکان و نوجوانان را در این بخش می خوانیم.

کتاب

قدیس

علی از زبان علی

دانشنامه امیرالمؤمنین (ع)

قدیس

|| احسان سالمی

را انتشارات کتاب نیستان روانه بازار نشر کرده است. با هم بخشی‌هایی از این رمان خواندنی‌را می‌خوانیم:

کتابی که هدیه حضرت مسیح بود

آن روز، کشیش بقچه کتاب را داخل نایلونی گذاشت و با ترس و وحشتی که در او سابقه نداشت، از کلیسا خارج شد و به آپارتمانش رفت و تا وقتی ایرینا [همسر کشیش] در را به روی او گشود و گرمای مطبوع و بوی سوپ «بورش» [نوعی سوپ روسی] به مشامش رسید، همچنان نگران بود و می‌ترسید که آن دو جوان مشکوک دیروزی به سراغش بیایند و کتاب را از چنگش در آورند.

پس از ناهار به بانک رفت، دو هزار دلار از حسابش برداشت و به کلیسا برگشت تا ساعت پنج که مرد جوان تاجیک می‌آمد، با پرداخت پول کتاب کار را به خوبی و خوشی به پایان برساند. اما نه آن روز و نه روزهای دیگر از مرد تاجیک خبری نشد و غیبت ناگهانی او، معمای دیگری شد که کشیش نمی‌توانست آن را حل کند. با وجود این دوهزار دلار پول کتاب را همان روز در کشوی میز کارش در کلیسا گذاشت تا هر وقت او را دید به او بدهد.

حس کنجکاو کشیش برای مطالعه کتاب، نه برای پی بردن به ارزش مادی آن، بلکه به خاطر رؤیایی بود که در آن حضرت مسیح به عنوان فرزندش و امانتی که به دست او

رمان «قدیس» اثر ابراهیم حسن بیگی که نخستین بار در سال ۹۰ منتشر شد، با بهره‌گیری از داستانی که برای یک کشیش مسیحی و در زمان حال اتفاق می‌افتد، به بررسی ابعاد مختلف از زندگی مولا علی (ع) پرداخته است.

نویسنده با پرهیز از پرداخت صرف به جنبه تاریخی زندگی مولای متقیان، در قالب یک داستان متفاوت هم حوادث تاریخی دوران امام را به تصویر کشد و هم شخصیت پرجاذبه امام که حتی برای مسیحیان و دیگر ادیان نیز جذاب است، نشان دهد. به همین خاطر با محور قرار دادن یک کشیش مسیحی که کتابی تاریخی از زمان امام علی (ع) به دستش می‌رسد، سیر متحول شدن باورها و اندیشه‌های این کشیش مسیحی در طول مطالعه این کتاب و آشنایی‌اش با شخصیت امام علی (ع) را به بهترین شکل به تصویر می‌کشد.

قدیس برخی از حصارهای ذهنی خواننده را به هم می‌ریزد و باعث می‌شود خواننده در حین خواندن غرق در داستان کتاب شود و در انتها از خواندن آن لذت ببرد. نثر رمان ساده و روان است و با اینکه نویسنده در طول داستان بازگشت‌های فراوانی به گذشته دور دارد و از تاریخی سخن می‌گوید که مخاطب رمان بارها و بارها آن را در کتاب‌های تاریخ خوانده یا در منابع شنیده است، ولی دچار کلیشه‌زدگی نمی‌شود. در واقع در داستان روایت‌هایی را می‌خوانیم که قبلاً از زبان خیلی‌های دیگر هم شنیده‌ایم، اما این بار با نثر دیگری که در برخی قسمت‌ها باعث جذابیت سیر تاریخی داستان می‌شود آن را دنبال می‌کنیم.

قدیس کتابی است با یک موضوع تکراری، ولی بیانی تازه و نویسنده آن با تسلط خوبی که بر زندگی امام علی (ع) و نهج البلاغه ایشان داشته، با تکیه بر منابع و مآخذ فراوان که مورد پسند نسل امروز است به معرفی امام علی (ع) از زبان یاران و دشمنان ایشان پرداخته است. همچنین حسن بیگی نویسنده این اثر، در کنار موضوع اصلی داستان سعی کرده است نگاهی انسانی به پذیرش ادیان مختلف از دیدگاه اسلامی و همین‌طور نشان دادن برتری اخلاق به بسیاری از موضوعات ظاهری مورد اختلاف در ادیان مختلف بپردازد. رمان قدیس

اجیر می‌کنیم و آن‌ها را بین مردم خواهیم فرستاد تا بر علیه علی تبلیغ کنند. او را لعن نموده و خارجی‌اش بخوانند. باید هر روز، بلکه هر ساعت تبلیغات ضد علی را گسترش دهیم. اما امن جماعت مساجد شام را جمع کن و از آنان بخواه که از لعن و ناسزا و نفرین علی نهراسند. باید از علی چهره وحشتناک در بین مردم بسازیم.»

معاویه سرش را تکان داد و گفت: «خوب! دیگر چه؟»
گفتم: «دیگر این که به بزرگانی چون سعد بن ابی وقاص، عبدالله بن عمر، محمد بن مسلمه و اسامه بن یزید در مدینه نامه‌هایی بنویس. شنیده‌ام آن‌ها با علی بیعت نکرده‌اند و راضی به جنگیدن علی در بصره نبوده‌اند. به آن‌ها بنویس که علی قاتل عثمان و برخی صحابه پیامبر اسلام است. اگر آن‌ها با تو همراه شوند، خواهند توانست علی را در مدینه و مکه و سایر بلاد حجاز، تضعیف کنند. ایجاد شکاف در یاران علی، قدم بعدی است.»

معاویه گفت: «خوب! بعد؟»
گفتم: «خودت را آماده کن؛ وقت نماز عصر نزدیک است، باید به مسجد برویم.»

با کنایه گفت: «وضو هم باید بگیریم.»
گفتم: «برای لعن و نفرین علی، وضو واجب است، اما برای نماز، تو بهتر می‌دانی...»

نماز عصر به امامت او خوانده شد. بعد از نماز، به منبر رفت. فکر نمی‌کردم بتواند سخن به نگوید، اما الحق که براریکه سخن سوار بود. چهره‌ای از علی ساخت که من هم باورم شده بود علی کافر شده است! بعد از سخنرانی، دوش به دوش هم از مسجد بیرون آمدیم، در حالی که در محاصره ماموران حفاظتی بودیم. در بین راه، جوانی مقابلمان ایستاد و با صدای بلند گفت: «عرضی دارم یا امیر!» ماموران خواستند او را از سر راهمان کنار بزنند، من مانع شدم و گفتم: «بگو جوان! چه می‌خواهی بگویی؟»
جوان جلو آمد و گستاخانه گفت: «یا امیر! این دروغ‌ها و تهمت‌هایی که به علی روا داشتی چه بود؟ از خدا نمی‌ترسی که پاک‌ترین مرد خدا در روی زمین را دشنام می‌دهی و او را قاتل و کافر می‌نامی؟!»

نگاهی به معاویه انداختم؛ چهره‌اش سرخ شده بود و خشمی زود هنگام او را در بر گرفته بود. فرمانده محافظان جلو آمد و شمشیرش را از غلاف بیرون کشید. گفتم: «صبور باشید، بگذارید حرف‌هایش را بزنند.»

جوان گفت: «علی قاتل عثمان نیست؛ اگر چنین بود، بسیاری از صحابه و همه مردم حجاز و عراق با علی بیعت نمی‌کردند. علی خلیفه مسلمین و جانشین رسل خداست و سرپیچی از او یعنی پشت نمودن به دین خدا و سنت رسول الله!»

جوان همچنان داشت باوه‌سرابی می‌کرد که نفهمیدم چگونه معاویه به فرمانده محافظان با شمشیر چنان ضربتی برگردن او زد که سرش مقابل پاهای معاویه بر زمین افتاد! هنوز لب‌های جوان تکان می‌خورد. معاویه چنان به خشم آمده بود که نمی‌توانست نگاه‌های خشم‌آلود مردمی را که در اطراف ما ایستاده بودند و نظاره‌مان می‌کردند حس کند. □

قدیس کتابی است با یک موضوع تکراری،

ولی بیانی تازه
و نویسنده آن با
تسلط خوبی که

برزندگی امام
علی (ع) و نهج
البلاغه ایشان

داشته، با تکیه
بر منابع و ماخذ
فراوان که مورد

پسند نسل امروز
است به معرفی
امام علی (ع)

از زبان یاران و
دشمنان ایشان
پرداخته است

می‌سپرد یاد کرده بود. مگر در این کتاب چه نوشته بود که رسالت نگهداری از آن از سوی مسیح به او سپرده شده بود؟ عصر همان روز که مرد تاجیک نیامد و بر معمای پیچیده کتاب معمای دیگری افزوده شد، کشیش به منزل رفت و از سوپ «بورشی» که ایرینا همیشه آن را لذیذ طبخ می‌کرد، چند قاشق بیشتر نخورد و با گفتن «امشب اشتها ندارم»، به اتاق کارش رفت. پشت میز نشست، بقچه را گشود و عینکش را زد و سعی کرد با غلبه بر هیجانی که داشت مطالعه کتاب را آغاز کند.

نخست چند برگ رویی را برداشت و کاغذ پاپیروسی را که چهارده قرن پیش مردی در جایی از کره زمین روی آن نوشته بود، چند بار لمس کرد و بویید. سعی کرد حدس بزند در قرن ششم میلادی دنیای پیچیده امروز چقد ساده بوده و مردم دور از هیاهوی زندگی ماشینی و ازدحام سرسام‌آور انسان‌ها، چگونه در کنار هم می‌زیستند. کشیش عادت داشت هرگاه یک نسخه خطی را می‌خواند، شرایط زندگی آن دوران را تجسم کند و موقعیت آدم‌ها، به خصوص نویسنده کتاب را بفهمد. او با چنین حسی مطالعه صفحه نخست کتاب را آغاز کرد.

هرچند خواندن خط عربی کوفی به آسانی خط عربی امروزی نبود، اما او با تسلطی که به خط و زبان عربی داشت، مطالعه کتاب برای او دشواری زیادی نداشت. برخلاف آنچه در اغلب نسخه‌های خطی دیده بود که نام نویسنده و تاریخ کتابت در پایان کتاب نوشته می‌شد، در این کتاب نویسنده و سال کتابت را بالای صفحه اول نوشته بودند:

شروع کتابت: سال ۳۹

کاتب: عمرو بن عاص

کشیش سعی کرد این نام را در زوایای تاریخ تاریخ عرب‌ها و مسلمانان بیابد، اما عمرو العاص نامی نبود که او حتی یک بار در جایی شنیده یا در کتابی خوانده باشد. صفحه اول را با آهستگی و با دقت بیشتری خواند. گاهی حروف، کم‌رنگ و ناخوانا بودند. می‌دانست که به زودی بر مطالعه کتاب تسلط خواهد یافت. نشر کتاب مثل نثر بسیاری از کتاب‌های قدیمی، فاخر و پراز الفاظ مستهلک نبود. عمرو عاص هر که بود، بر نثر و زبان عربی تسلط خوبی داشت. شاید او یکی از نویسندگان بزرگ تاریخ عرب بوده باشد. کشیش باید مطالعه کتاب را ادامه می‌داد تا پرده از ابهامات بشماره‌ای که داشت کنار می‌رفت. لذا شروع به خواندن کرد.

□ باید از علی چهره وحشتناک در بین مردم بسازیم!

نویسنده در این قسمت از کتاب به شرح جلسه مشترک عمرو عاص و معاویه قبل از آغاز جنگ صفین می‌پردازد و ماجراها را از زبان عمرو عاص نقل می‌کند!

امروز عصر من و معاویه خلوت کرده بودیم. به او گفتم که اولین گام را باید او بردارد و امروز عصر پس از اقامه نماز، برای مردم سخنرانی کند؛ بگوید علی از دین خارج شده و او قاتل عثمان است. گفتم: «به دنبال سخنرانی تو، ما عده‌ای را

فرم نگارش کتاب به نحوی است که گویی حضرت امیر خودشان با مال ب به سخن گشوده‌اند و ماجرا را شرح می‌دهند. این طور شروع می‌کنند: «من علی فرزند ابوالطالب و فاطمه بنت اسد در روز سیزدهم رجب سال ۳۰ عام الفیل در شهر مکه و...» و تا پایان پیش می‌رود که: «آخرین آیه‌ای که تلاوت کردم این آیه بود: پس هرکس هم وزن ذره‌ای کار خیر انجام دهد آن را می‌بیند. آخرین کلامی که مکررورد زبانم بود تا جان به جان آفرین تسلیم کردم این جمله بود لا اله الا الله محمد رسول الله.»

نویسنده در این اثر از زبان امیرالمؤمنین (ع) نوشته تا کل کتاب روایتی اول شخص داشته باشد. این کتاب نه به شیوه مرسوم کتاب‌های تاریخی که براساس سال‌های زندگی و روی داده است، بلکه به ترتیب با یک نگاه بیرونی سوم شخص و تحلیلی‌گرایان می‌شود.

تفاوت این کتاب با داستان‌های معمول در این است که حاصل تخیل نویسنده نیست. تماماً شرح یک زندگی واقعی و عینی و یک زیست سراسر معنا و ایمان و جهاد و تلاش و ایثار است. محمد محمدیان نویسنده این اثر می‌گوید که در تلخیص اثر چهار اتفاق

علی از زبان علی

در زندگانی امیرالمؤمنین (ع) رویدادهای مهمی رخ داده است که ابعاد آن فراتر از رویدادهای یک زندگی است؛ بلکه رویدادهای حیات یک دین با ابعاد وسیع اسلام است. کتاب‌های زیادی بر تاریخ وقایع و رویدادهای زندگی حضرت امیرالمؤمنین (ع) پرداخته‌اند. کتاب‌هایی هم وجود دارند که ذیل بیان تاریخ اسلام به زندگی ایشان در بخش‌هایی وارد شده‌اند، اما کتاب «علی از زبان علی» یک ویژگی منحصر به فرد دارد که به این اثر طراوت و تازگی می‌بخشد. این کتاب مجموعه‌ای است از بیانات امام علی (ع) است، اما نه به شیوه مرسوم کتاب‌های مجموعه احادیث. در این کتاب با تمهیدی که نویسنده اندیشیده آن را به یک روایت داستانی با زاویه دید اول شخص تبدیل کرده. نویسنده روایت‌های حضرت را با ترتیب تاریخی از زبان خود حضرت آورده است.

.....

این کتاب

دربردارنده

گزارش‌های

تاریخی و روایی

براساس سیر

طبیعی گفتارهای

اجتماعی و

سیاسی است

و نه عهده دار

بیان معارف

عمیق توحیدی و

تفسیر آیات قرآن

و موعظه‌های

اخلاقی آن

حضرت چرا که

شرح و تبیین آن

معارف مجال

دیگری می‌طلبید

اندیشمند ایده‌ای نوبه ذهنش خطور می‌کند که بنده به عنوان ناشر از آن به عنوان نطفه خلق یک کتاب نام می‌برم. بعد از خلق این نطفه مؤلف باید دود چراغ بخورد، تفقه کند، در علوم عمیق شود و تحقیقات کند تا یک محتوای مناسب برای ایده خود فراهم کند که اگر این اتفاقات بیفتد شاهد یک کتاب خوب خواهیم بود.

وی می‌افزاید: من به عنوان ناشر فارغ از جایگاه مؤلف کتاب که بسیار ارزشمند است، این کتاب را یک مولود خوب تلقی می‌کنم و برایش ارزش فراوانی قائل هستم اما نباید از این بگذریم که زحمات مجموعه نشر در به ثمر رسیدن یک کتاب مؤثر است. یک ویراستار خوب در یکدست شدن متن بی‌تأثیر نیست که اینها جای سپاس و تقدیر دارد. امیدوارم علاقه مندان حضرت امیر (ع) حقایق آن دوران را از زبان حضرت امیر در این کتاب مطالعه کنند.

حجت الاسلام و المسلمین محمد محمدیان نویسنده کتاب با اشاره به روند نگارش این اثر می‌گوید: هنگامی که در پی تدوین زندگی امیرالمؤمنین (ع) از زبان خود حضرت برآمدم فکر می‌کردم بتوانم سخنان حضرت را حداکثر در یک جلد جمع‌آوری کنم، ولی هرچه کار پیش رفت با مطالب بیشتری روبرو شدم که در نهایت ۷ جلد تألیف شد و تألیف آن بیش از ۱۰ سال طول کشید. این ۷ جلد با عنوان کلی «حیاه امیرالمؤمنین (ع) عن لسانه» به زبان عربی بود.

وی می‌افزاید: کتاب «علی از زبان علی» در واقع از زبان خود حضرت امیرالمؤمنین (ع) تا پایان کتاب روایت می‌شود و راوی دیگری وجود ندارد. البته دقت کردیم افزوده‌های مادر قلاب با رنگ متفاوت و قلم متفاوت ارائه شود تا با سخنان حضرت مخلوط نشود.

حجت الاسلام محمدیان ابراز می‌دارد: این کتاب در بردارنده گزارش‌های تاریخی و روایی براساس سیر طبیعی گفتارهای اجتماعی و سیاسی است و نه عهده دار بیان معارف عمیق توحیدی و تفسیر آیات قرآن و موعظه‌های اخلاقی آن حضرت چرا که شرح و تبیین آن معارف مجال دیگری می‌طلبید. امیرالمؤمنین (ع) از هر نظر بی‌نظیر است. تنها کسی است که تمام زندگی‌اش از ابتدا تا انتها بیان کرده است. در اولیا، اوصیا و بزرگان سراغ نداریم که زندگی خودشان را از ابتدا تا انتها بیان کرده باشند.

نویسنده با اشاره به اینکه در این کتاب تنها به سخنان حضرت در نهج البلاغه اکتفا نشده است اظهار می‌دارد: سخنان امیرالمؤمنین (ع) که در انبوه کتاب‌های شیعه و اهل سنت پراکنده است را مطالعه و رصد کردم و تلاش داشتم چیزی از قلم نیفتد. در واقع این کتاب از اول تا آخر از زبان حضرت علی (ع) است و پاورقی جزئی دارد.

امیدوارم این اثر مورد توجه حضرت امیرالمؤمنین (ع) قرار بگیرد، هر چند در برابر مقام حضرت پر گاه هم نیست، مگر آنکه ایشان نظری کند، اما باید گفت بسیاری از آثار امام علی (ع) در جوامع شیعی هنوز معرفی نشده است. خدا سیدرضی را رحمت کند که نهج البلاغه را تدوین کرد و روح امام خمینی (ره) را قرین رحمت کند که با تلاش‌های ایشان و شهدا بود که امام علی (ع) را بیشتر شناختیم. □

افتاده است که آن را با مجموعه هفت جلدی «حیاه امیرالمؤمنین عن لسانه» متمایز می‌کند.

نخست آنکه در آن نسخه روایات با واسطه از شخصی بود، اما در این اثر همه از زبان خود حضرت بیان می‌شود. او می‌گوید: «البته دقت لازم را به خرج دادیم که افزوده‌های مادر قلاب و با رنگ متفاوت و قلم متفاوت ارائه شود تا با سخنان اصلی حضرت اشتباه گرفته نشود و خواننده بتواند سخنان آن حضرت را از غیر تشخیص دهد.»

دومین مساله اینکه موضوعاتی که در «علی از زبان علی» دنبال شده است، تنها به زندگانی ایشان و حوادث سیاسی اجتماعی بازمی‌گردد نه چیز دیگر. یعنی در این اثر نویسنده به شرح معارف و تفسیر آیات قرآن و موعظه‌های اخلاقی آن حضرت نمی‌پردازد. سومین نکته‌ای که نویسنده بدان اشاره می‌کند در حقیقت عذرخواهی او از ساحت امیرالمؤمنین است؛ چرا که معتقد است در ترجمه نمی‌تواند فصاحت و بلاغت کلام امیرالمؤمنین و عمق معانی سخنان ایشان را برساند.

او در آخرین کلام و به عنوان چهارمین نکته هم می‌گوید که تنها به استفاده از نهج البلاغه بسنده نکرده از دیگر تراژت‌های روایی نیز بهره برده است. نویسنده از منابع شیعی و اهل تسنن استفاده کرده است. وی مبنای کار خود را دقت و سندیت متون دانسته است.

مهم‌ترین منابعی که نویسنده برای نگارش کتاب خود از آن بهره برده است، علاوه بر نهج البلاغه این کتاب‌ها هستند: شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، وقعه صفین، تاریخ طبری، الارشاد، مروج الذهب، الکامل، الاخبار الطوال، انساب الاشراف، الامامه و السیاسه، الامالی، تاریخ یعقوبی، الفارات، الطبقات الكبرى، تذکره الخواص، الفصول المهمه. بدین معنی که نویسنده از منابع تاریخی معتبر استفاده کرده تا از نظر سندی متنی قوی و با پشتوانه ارائه کرده باشد.

نویسنده اگرچه از متون موجود در کتب بهره برده است، اما همه آنها را با قلم خود روان‌تر و جذاب‌تر کرده است. از این نظر مورد استقبال جوانان هم قرار خواهد گرفت. این بدان معناست که این اثر تنها به شکل کتابی تحقیقی مناسب حوزه و دانشگاه باقی نخواهد ماند.

این کتاب در ۱۰ فصل تهیه شده است: دوران مکه، دوران مدینه، دوران خلفا، دوران خلافت، دوران جنگ جمل، دوران جنگ صفین، دوران حکمیت، دوران جنگ نهروان، دوران غارت‌ها، دوران شهادت.

این کتاب از جمله آثاری است که هر پارسی‌زبانی از هر دین مذهبی باید حداقل یک بار در عمرش آن را بخواند تا با اسطوره بی‌بدیل شیعیان آشنا شود. این اثر برای مطالعه عمومی افراد بسیار مفید به فایده است و حجم مطلبی که به ذهن خواننده متبادر می‌کند با دیگر آثار قابل قیاس نیست.

□ یک مولود خوب

مسعود پیرمردیان مدیرعامل دفتر نشر معارف که کتاب «علی از زبان علی» را منتشر کرده، می‌گوید: گاهی یک

سازی شده است، در واقع ویرایش جدیدی از هر دو نسخه عربی و فارسی کتاب را در خود دارد. از مزیت‌های این ویرایش، مقابله مجدد متن عربی با منابع، اعراب‌گذاری کامل متن عربی، بازنگری ترجمه و بازبینی ویرایش متن فارسی است. به علاوه، متن عربی و فارسی در کنار هم عرضه شده‌اند و این، امکان مطالعه همزمان هر دو متن را برای استفاده کنندگان فراهم می‌سازد. خوش نویسی عنوان‌ها هم به صفحه‌آرایی کتاب کمک کرده است. از آنجا که مقالات و توضیحات مندرج در آغاز و انجام بخش‌ها و فصل‌ها غالباً به فارسی نوشته شده‌اند، مترجمان، تنها به بازبینی کلی و در پاره‌ای موارد به هماهنگ‌سازی آنها بسنده کرده‌اند.

در جلد نهم متن عربی، اشعاری از شاعران معروف عرب در وصف امیرمؤمنان (ع) آمده است که در برگردان فارسی، تنها شعر شاعران قرون نخست هجری (تا اواسط قرن چهارم) ترجمه شده و اشعاری از شاعران فارسی زبان، جایگزین ترجمه سایر اشعار شده‌اند. جلد چهاردهم این دانشنامه به «فهرست‌ها و نمایه» اختصاص دارد که بر اساس متن فارسی تنظیم شده‌اند.

❏ در این دانشنامه چه موضوعاتی رامی‌یابید؟

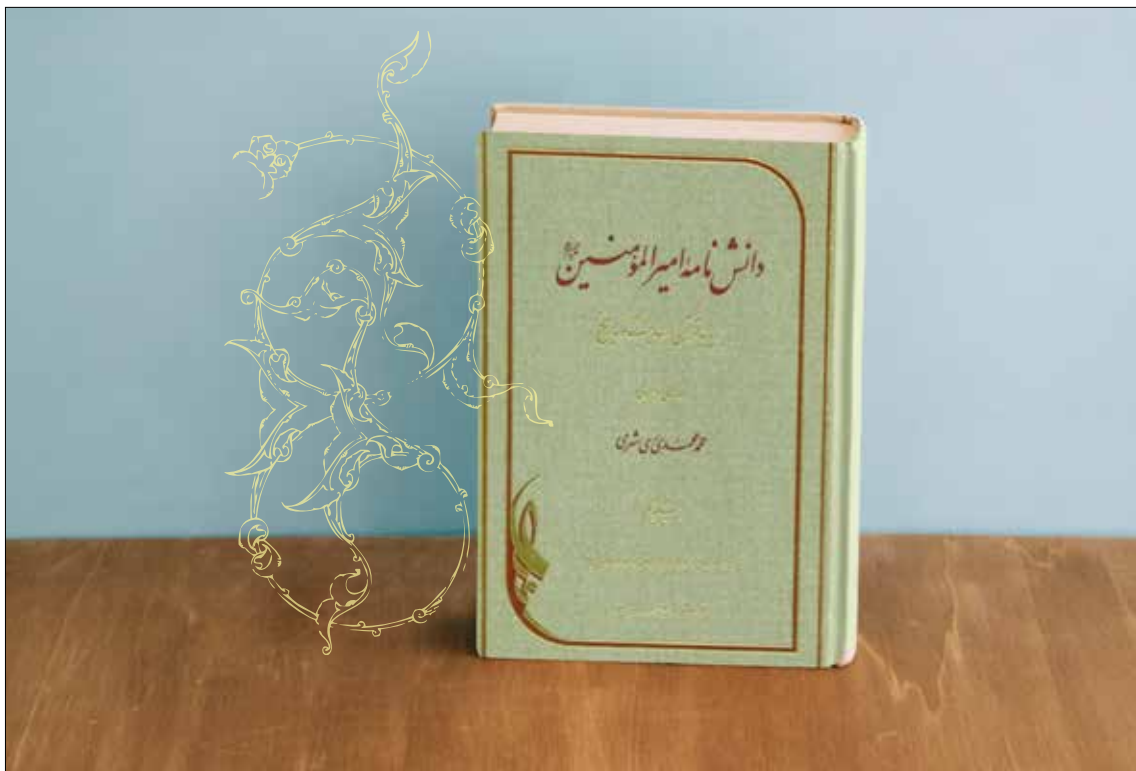
کل دانشنامه در شانزده بخش تدوین شده، البته نمی‌توان گفت در شانزده مجلد، چون چاپ‌های متفاوتی دارند. این شانزده بخش توسط آیت‌الله ری شهری تدوین شده‌اند. این بخش‌ها به گونه‌ای هستند که اگر فردی

دانشنامه امیرالمؤمنین (ع)

❏ در سالی که به نام امام علی بن ابی طالب (ع) مزین بود و در آستانه ولادت آن حضرت (۱۹ مهرماه ۱۳۷۹)، نخستین دوره متن عربی دانشنامه امیرالمؤمنین (ع) یا همان «موسوعه امیرالمؤمنین (ع)» با حضور محققان و کارگزاران مرکز تحقیقات دارالحدیث، در مراسمی به مقام معظم رهبری اهدا شد.

ایشان ضمن تقدیر از تولید این اثر بزرگ فرمودند: «به نظر من باید جوری از این کتاب خلاصه‌گیری و استفاده بشود که این کتاب، به عنوان یک مرجع بتواند منبع و سرچشمه چندین جریان قرار بگیرد و کسانی بتوانند از این کتاب، کتاب‌هایی به وجود بیاورند. البته ترجمه هم برای اینکه فارسی زبان‌ها بتوانند استفاده کنند، بسیار خوب است؛ لکن شاید اهمیت این کار، کمتر از ترجمه نباشد که از این منبع استفاده بشود و کتاب‌های موضوعی، تخصصی و مشخصاً ناظر به یک مساله خاص و روشنگر با استدلال قوی و مستحکم درباره امیرالمؤمنین ان شاء الله نوشته شود.»

پس از این سخنان رهبر انقلاب تقریباً ۳ سال بعد انتشار نسخه فارسی این کتاب با نام «دانشنامه امیرالمؤمنین (ع)» بر پایه قرآن، حدیث و تاریخ، در سال ۱۳۸۲ محقق شد که عنوان «ترجمه برگزیده» را در ششمین دوره انتخاب کتاب سال ولایت از آن خود کرد. اما این دانشنامه چه در خود دارد که تحسین رهبر انقلاب و عنوان ترجمه برگزیده سال را از آن خود کرده است؟ ویرایش جدید این مجموعه که متناسب با نیاز فارسی زبانان آماده

.....

تعقیب غارتگران بروید، اما گوش شنوایی نبود. در بخش هشتم؛ شهادت ایشان گزارش شده، زمینه‌هایی که موجب شد خوارج توانستند امام علی (ع) را به شهادت برسانند. از بخش نهم به بعد درباره آنچه شخصیت‌های دیگر درباره این حضرت سخن گفته‌اند، بحث را پی می‌گیریم که نظرات بزرگان شیعه و اهل سنت، مورخان، مفسران و دانشمندان درباره امام (ع) است که نشان دهنده بزرگی و ویژگی‌های شخصیتی ایشان است. بخش دهم هم مربوط به ویژگی‌های امام است چه ویژگی‌هایی که پیامبر (ص) درباره ایشان گفته و چه ویژگی‌هایی که خودشان در مناظره با معاویه و افرادی بیان شده که به ایشان تهمت می‌زدند، همچنین ویژگی‌هایی که اصحاب ایشان بیان کرده‌اند.

۱ شخصیت علمی

در بخش یازدهم؛ شخصیت علمی امام بازگو شده؛ دانش‌های قرآن‌شناسی، حدیث‌شناسی و حتی دانش تاریخی حضرت بیان شده. گزاره‌ها و روایاتی موجودند که نشان دهنده تسلط حضرت به علم فیزیک و هندسه است. در بخش دوازدهم؛ قضاوت‌های امام بررسی شده. ایشان در روزگار پیامبر (ص) و دوران خلافتشان قاضی بوده‌اند و تمامی اصحاب به قضاوت و فصل‌الخطاب بودن ایشان باور داشتند و در تاریخ و علم حدیث قضاوت‌های ایشان که فراست‌های الهی و قدرت تشخیصی ایشان در باره آنچه امروزه ما به عنوان فقه‌القضاء در قوه قضاییه و در دادگاه‌ها از آن استفاده می‌کنیم، نقل شده است، یعنی قضاوت‌های ایشان چنان صحیح بوده که الان مبنای قضاوت‌های قاضیان شرعی و دینی است.

در بخش سیزدهم؛ به ابعاد معنوی وجودی حضرت پرداخته شده است. این بخش در پی این بوده که ویژگی‌هایی از امام را برنمایید که هر فرد با مطالعه آن دریابد امام چگونه آیت و نشانه کبرای الهی است. شناسایی صفات جلایه و جمالیه خداوند در رفتار امام قابل مشاهده است. در میان نشانه‌هایی که خداوند برای خودش گذاشته، حضرت علی (ع) بزرگ‌ترین نشانه‌هاست. بخش چهاردهم و پانزدهم به محبت و دشمنی حضرت پرداخته است.

۱ معنای محبت

در باب چهاردهم دانشنامه، معنای محبت امیرالمؤمنین (ع) و دلیل اثباتی و ذاتی امام و اینکه چرا ما باید محبت داشته باشیم، چه فایده‌ای دارد و چه آثار و پیامدهایی دارد و چگونگی شناسایی محبت‌های دروغین از حقیقی آمده است. در بخش پانزدهم، دشمنی با امام (ع) آمده.

بخش شانزدهم که از بخش‌های بسیار جالب این دانشنامه است، به کارگزاران امام اختصاص دارد. در این مجلد صد تن از کارگزاران امام معرفی شده‌اند. نصب و مسوولیتشان و اینکه آیا در راه مانده‌اند یا خیر، از امام کناره گرفتند یا خوش عاقبت شدند، همچنین نحوه برخورد امام با کارگزاران. مطالعه این بخش برای مدیران بسیار قابل تأمل و عبرت‌آموز است. □

بخش شانزدهم

که از بخش‌های

بسیار جالب این

دانشنامه است،

به کارگزاران امام

اختصاص دارد.

در این مجلد صد

تن از کارگزاران

امام معرفی

شده‌اند. نصب

و مسوولیتشان

و اینکه آیا در راه

مانده‌اند یا خیر،

از امام کناره

گرفتند یا خوش

عاقبت شدند،

همچنین نحوه

برخورد امام با

کارگزاران. مطالعه

این بخش برای

مدیران بسیار

قابل تأمل و

عبرت‌آموز است

تواند تمامی کتاب را هم بخواند و همان بخش را مطالعه کند، می‌تواند درباره آن موضوع اطلاعات جامع و کاملی به دست آورد. این یکی از ویژگی‌های ممتاز این کتاب است که بخش‌بندی آن به صورت درختی و به گونه‌ای بسیار منطقی و آسان‌یاب تدوین شده. در بخش نخست؛ درباره تبار امام علی (ع)، خانواده و خاندان ایشان آمده است.

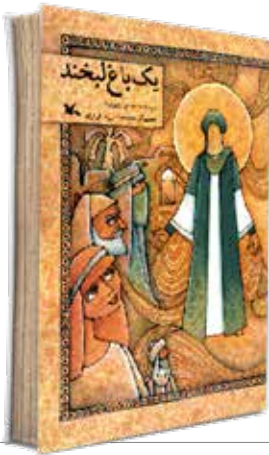
در بخش دوم؛ حوادث نزدیک به وفات پیامبر (ص) آمده. در بخش سوم؛ تلاش‌هایی که پیامبر (ص) به ویژه در اوایل زندگی خودشان برای اثبات ولایت حضرت علی (ع) و جانشینی ایشان پس از خودشان داشتند، در قالب ده‌ها بخش گزارش شده است. تمامی احادیثی که پیامبر (ص) حضرت علی (ع) را وصی و وارث خودشان می‌دانند، با دقت، موشکافی و بررسی شده‌اند. بخش چهارم به زندگی امام علی (ع) پس از پیامبر (ص) اختصاص دارد. از آن دوره بیست و پنج ساله گوشه نشینی و عزلت حضرت، هیچ مدرکی حاکمی از این نیست که امام علی (ع) از همه فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی و حتی سیاسی روزگار خود کناره‌گیری کرده و نسبت به سرنوشت مسلمانان بی‌تفاوت باشد. در این دانشنامه گزارش‌های مستند تاریخی ارائه شده که ایشان در هر موردی که ضرورت داشت، در امور مسلمانان وارد می‌شدند. در فتنه زمان عثمان کاملاً فعالیت‌های حضرت مشخص شده است.

۱ سیاست‌ورزی

در بخش پنجم؛ سیاست‌ورزی امام علی (ع) پس از پیامبر، در دوران خلافت ایشان گزارش شده، سیاست‌ورزی ایشان اعم از اقتصادی، فرهنگی و ارتباطات خارجی در تمامی عرصه‌ها کاوش شده است.

البته این بخش در کتابی جداگانه هم با عنوان «سیاست‌نامه امام علی (ع)» منتشر و به برخی از شخصیت‌های سیاسی جهانی و سازمان ملل هم اهدا شده است. در بخش ششم پیکارهای امیرالمؤمنین (ع) به ترتیب وقوع تاریخی آمده، یعنی پیکار جمل با ناکثین، نبرد صفین با قاسطین یعنی امویه و معاویه، پیکار نهروان در کنار رود نهروان با خوارج که تندروی‌های دینی و سیاسی داشتند. در بخش هفتم ایام محنت و تنهایی امام علی (ع) آمده است. حضرت علی (ع) در دوره خلافتشان کمتر از آن بیست و پنج سال تنها نبودند. محمدبن ابی‌بکر، مالک اشتر و بسیاری از یاران بزرگ حضرت را در جنگ‌های جمل و صفین به شهادت رساندند، حضرت دوره تنهایی بسیار سختی را سپری کردند که گاه می‌شد از نافرمانی کوفیان و تنبلی برخی از لشکریان خودشان به خدا شکایت می‌کردند.

دورانی بود که معاویه با چند صد سرباز به شمال عراق حمله و غارت می‌کرد و شهرهای بی‌دفاع را تحت تسلط خود درمی‌آورد و سربازان را برمی‌گرداند. امام سربازان و فرماندهانی را می‌فرستاد که گاه پیروز می‌شدند و گاه شکست می‌خوردند که از این جهت هم قابل همانندسازی با جریانات امروز در شمال عراق است. امام علی (ع) در همان زمان می‌فرمودند که شما باید بسیار تند و پرشتاب برای جنگ آماده شوید و به

• نویسنده: محمود پور وهاب

• انتشارات: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

پیشنهادهایی برای آشنایی کودکان و نوجوانان با حضرت علی (ع)

پدر

نگارش کتاب با مضامین دینی برای کودکان و نوجوانان کار ساده‌ای نیست و ظرایف بسیاری نیاز دارد. در متن زیر تعدادی از بهترین کتاب‌هایی که برای این گروه سنی با موضوع آشنایی با زندگی امیرالمومنین علی (ع) منتشر شده است، به اختصار معرفی شده‌اند. ■

« یک باغ لبخند

کتاب مجموعه‌ای است از بعضی وقایع در زندگی پیامبر (ص) و حضرت علی (ع) و فرزندانش که به صورت داستان روایت شده‌اند. هر کدام از این وقایع می‌تواند خستگی جویندگان راه فضیلت را به لذت تبدیل کند و آبی بر عطش معنوی آنها باشد. نویسنده با زبان ساده و روان خوانندگان را به مهمانی منش و اخلاق آن بزرگان می‌برد و باغ لبخند را در قلب جوینده آن‌ها شکوفا می‌سازد. تصویرگری این کتاب بر عهده محمد حسین صلواتیان است.

« ماه در چاه

این کتاب مشتمل بر چند داستان مذهبی است به منظور آشنایی کودکان و نوجوانان با شخصیت و زندگی نامه امیرمؤمنان علی (ع) که در آن نمونه‌هایی از شجاعت و ایثار و بخشش ایشان را ذکر کرده است. در این کتاب تلاش شده تا به کمک زبانی شاعرانه، حوادث بین دو مقطع تاریخی (ولادت در کعبه و شهادت در محراب مسجد) به بهترین وجهی در پیش چشم مخاطبان نوجوان قرار گیرد. از شهرام شفیعی تاکنون کتب بسیاری به چاپ رسیده که موفق به دریافت چندین جایزه شده‌اند. این کتاب نیز موفق به دریافت سه جایزه از جشنواره‌های کتاب کودک و نوجوان شده است.

« آن سه مرغابی

این کتاب داستان زندگی امام علی (ع) از زمان آغاز خلافت تا شهادت ایشان را روایت می‌کند. شخصیت اصلی داستان، کودکی به نام رشید است که با مادرش زندگی می‌کند. عنوان کتاب برگرفته از سه مرغابی معروف است که روز شهادت امام علی (ع) در خانه بوده‌اند و هنگام رفتن ایشان به سمت مسجد به نحوی مانع رفتن امام می‌شوند. همه کسانی که جلوی خانه علی (ع) خوابیده بودند با صدای گریه‌ای که از خانه می‌آمد، بیدار شدند. رشید با چشمان ورم کرده و خواب‌آلود به مرغابی‌ها نگاه کرد. ناگهان دستی آتشین را دید که یکی از مرغابی‌ها را ربود و با خود برد. دو مرغابی دیگر به دنبال دست آتشین به پرواز درآمدند. سعد گفت: مرغابی‌ها رفتند و این یعنی امام علی (ع) دیگر نیست.

« جنگجوی جوان

داستان این کتاب درباره دوران ۲۵ ساله دوری امام علی (ع) از سیاست است. در این اثر زوایایی از زندگی و کار کردن امام علی (ع) برای مخاطبان نوجوان به گونه داستانی تشریح شده است. در این کتاب، دوازده داستان از زندگی امام علی علیه‌السلام روایت شده است. عناوین برخی از داستان‌ها عبارت است از: نوری در کعبه، هدیه، یاور کوچک، چهل خنجر و یک بدن، اناری از بهشت، روز تلخ و شب شیرین و ماه قطعه قطعه شده. عنوان کتاب برگرفته از یکی از عناوین است که در آن داستان نبرد شجاعانه و جوانمردانه حضرت علی (ع) با عمرو بن عبدود در جنگ خندق روایت شده است.

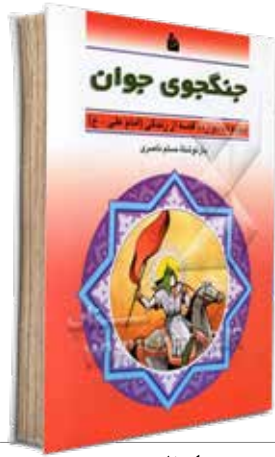
• نویسنده: شهرام شفیعی

• انتشارات: پیدایش

• نویسنده: فربیا کلهر

• انتشارات: بوستان کتاب

• نویسنده: مسلم ناصری

• انتشارات: پیام آزادی

• نویسنده: مسلم ناصری

• انتشارات: قدیانی

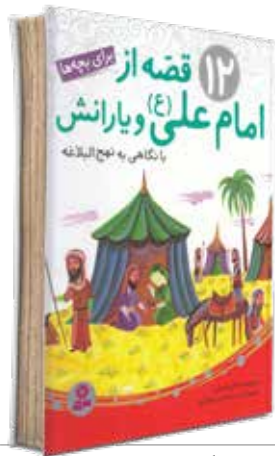
• نویسنده: حسین فتاحی

• انتشارات: قدیانی

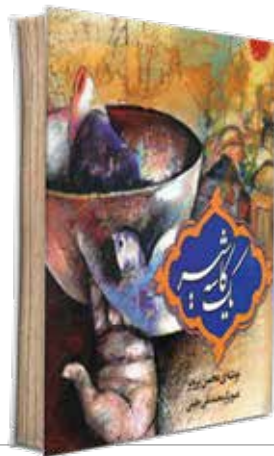
• نویسنده: هاجر صفائی

• انتشارات: شهرداری اصفهان

• نویسنده: مرگان شیخی

• انتشارات: قدیانی

• نویسنده: محسن پرویز

• انتشارات: پیام عدالت

۴ هدیه شیرین

کتاب «هدیه شیرین» به بیان داستان‌هایی از امیرمؤمنان علی (ع) پرداخته است که یکی از آنها، داستان ایمان آوردن حضرت علی (ع) به رسالت پیامبر اسلام است. حضرت علی (ع) اولین کسی بود که به رسالت ایشان ایمان آورد. یتیم‌نوازی‌های شبانه و قضاوت‌های عادلانه و برخورد با کودکان و... از موضوعاتی است که در کتاب به آن پرداخته شده است که مطالعه هر کدام از آنها می‌تواند برای ما مفید و سازنده باشد. این داستان‌ها به صورت مصور و برای گروه سنی ب تألیف شده است. تصویرگری این کتاب بر عهده محمدحسین صلواتیان بوده است. این کتاب دومین کتاب از مجموعه قصه‌های شیرین از ائمه معصومین (ع) است.

۴ امام علی (ع) برای دبستانی‌ها

در زمینه‌شناسی با حضرت علی (ع) تاکنون کتب بسیاری نگاشته شده‌اند که هر کدام گوشه‌ای از زندگی سراسر نور آن حضرت را در بر می‌گیرد. انتشارات قدیانی مجموعه‌ای ۱۴ جلدی را روانه بازار کرده است که در آن ۱۴ قصه از ۱۴ معصوم برای گروه سنی ج روایت شده است. این کتاب دومین جلد از این مجموعه است که در آن بخشی از زندگانی حضرت علی (ع) با تصویرگری محمدرضا دادگر روایت شده است. زبان کودکانه و بیان ساده در کنار تصاویر به ارتباط مخاطب با کتاب کمک بسیاری می‌کند.

۴ آفتاب در محراب

«آفتاب در محراب» عنوان جلد ۲ از مجموعه «چهارده خورشید و یک آفتاب» است. این چهارده جلد به زندگی ائمه معصومین (ع) و سیره آنها می‌پردازد. قالب روایت‌گونه و همچنین قلم جذاب نویسندگان این مجموعه بسیار گیرا و دلنشین است. در کتاب پیش‌رو صد داستان روایت شده که منابع آن نیز همگی در پایان کتاب ذکر شده است. یکی از داستان‌های کتاب به این شرح است: قصاب گفت: «این گوشت خوب است، بیا بخر.» گفت: «الان پول ندارم.» قصاب گفت: «نسیه می‌دهم، صبر می‌کنم پولش را بیاوری.» گفت: «به جای آنکه تو صبر کنی برای گرفتن پولت، من صبر می‌کنم برای خوردن گوشت. این طوری بهتر است.»

۴ یک کاسه شیر

«یک کاسه شیر»، توصیفی از صحنه شهادت حضرت علی (ع) است که در قالب داستانی کودکانه روایت می‌شود. این کتاب در ۲۴ صفحه برای گروه سنی ب و ج به چاپ رسیده است. تصویرگری کتاب بر عهده محمدتقی جلالی است. پیام عدالت از محسن پرویز ۵ عنوان کتاب در حوزه کودک و نوجوان و با تصویرگری محمدتقی جلالی چاپ کرده است. وی تاکنون کتاب‌های بی‌شماری را به رشته تحریر درآورده است که از آن میان می‌توان به کتاب‌های «بوی گل بوی او»، «آن روز در کنار تو»، «خورشید خانه ما»، «ما کاروان لاله‌ها»، «عکسی درآینه دلم»، «کدام آدم برفی قشنگ‌تر است»، «آدم برفی بزرگی به اندازه دنیا» اشاره کرد.

حکایت‌ها

شیرین هستند و

به دل می‌نشینند.

حالا اگر این

حکایت‌ها

شرح روزها و

شب‌های برترین

انسان‌ها باشد،

مگر می‌شود

به دل ننشیند!

خصوصاً حرف‌ها

و نکته‌هایی که

دوست داریم

همیشه بشنویم

و از آنها درس

بگیریم و آن را

آویزه گوشمان

کنیم

• نویسنده: فریبا کلهر

• انتشارات: به نشر

۱۲ قصه از امام علی (ع) و یاران

در این کتاب ۱۲ قصه از حضرت علی (ع) و یاران ایشان همچون مالک اشتر و ابوذر ذکر شده است. از جمله این ۱۲ قصه می‌توان به: ابوذر صحرا نشین، کفش‌های وصله دار، عقیل و آهن سرخ و... اشاره کرد. این کتاب با نگاهی به سیره عملی حضرت علی (ع) و یاران ایشان نگاه شده است. در این کتاب خواننده با حوادث صدر اسلام همچون جنگ جمل، طلحه و زبیر نیز به نوعی آشنا می‌شود. این کتاب در ۱۵۰ صفحه نگاه شده است. نویسنده سعی نموده در خلال داستان‌هایش برخی از نامه‌ها و خطبه‌های حضرت امیرالمؤمنین (ع) در نهج البلاغه را که مستقیماً و یا غیر مستقیماً به نوعی با موضوع داستان در ارتباط است، ذکر کند.

۴ مجموعه با علی یا علی؛ امام علی (ع)

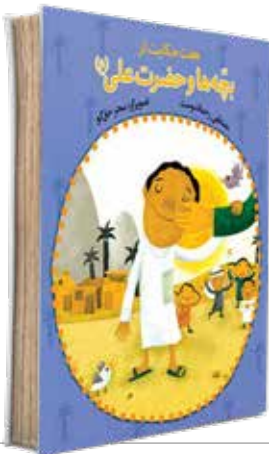
حکایت‌ها شیرین هستند و به دل می‌نشینند. حالا اگر این حکایت‌ها شرح روزها و شب‌های برترین انسان‌ها باشد، مگر می‌شود به دل ننشیند! خصوصاً حرف‌ها و نکته‌هایی که دوست داریم همیشه بشنویم و از آنها درس بگیریم و آن را آویزه گوشمان کنیم. مجموعه «با علی، یا علی» داستان‌هایی است از پیامبر (ص) و دخترشان حضرت فاطمه (س) همراه چند امام معصوم دیگر، هر کدام در یک جلد. داستان‌هایی که گاه از زبان یکی از یاران ایشان نقل می‌شود و گاهی هم از زبان یک لباس.

۴ هفت حکایت از بچه‌ها و حضرت علی (ع)

کتاب «هفت حکایت از بچه‌ها و حضرت علی (ع)» شامل هفت حکایت کوتاه و دلنشین از رفتار امام علی (ع) با کودکان است. یکی از سیره‌های ارزنده ائمه معصومین (ع)، رفتار مناسب ایشان با کودکان بود که تا کنون هر کدام از ما از این رفتارها موضوعات مختلفی شنیده‌ایم که می‌تواند برای ما مفید باشد. امیرالمؤمنین (ع) مردی که رشادت‌هایش برای اسلام بی‌نظیر بوده است همیشه به کودکان عشق می‌ورزید و به آنها احترام می‌گذاشت و به خوبی و مهربانی با آنها رفتار می‌کرد. تصویرگری این کتاب بر عهده سحر حقگو است. مصطفی رحماندوست نویسنده کتاب سال‌هاست که در حوزه کودک و نوجوان قلم می‌زند.

۴ طلایه دار ولایت

هیچ کس در این عالم به پیامبر (ص) نزدیک‌تر از علی علیه السلام نبود. هیچ کس هم نیست که این حقیقت «طاهرتراز آفتاب نیم روز» را رد کند. نزدیکی به پیامبری که از روی هوای نفس کاری نمی‌کند، برای امتی که او را اسوه حسنه می‌داند، یک غنیمت و اگر علی (ع) هیچ فضیلتی جز همین نزدیکی به پیامبر آخرین را نداشت، باید مورد تکریم بزرگان این امت می‌بود، اتفاقی که نیفتاد. این کتاب از مجموعه کوتاه‌ه نویسی‌های مهدی قزلی پیرامون زندگی ائمه اطهار (ع) است. قزلی در کتاب، مقاطع مهمی از زمان ولادت تا شهادت امیرمؤمنان (ع) را بیان نموده است که زبان ساده و صمیمی آن برای مخاطب بسیار قابل درک است. □

• نویسنده: مصطفی رحماندوست

• انتشارات: افق

• نویسنده: مهدی قزلی

• انتشارات: امیرکبیر

۶۲-۷۸

در بخش هلال این شماره ابتدا گزارشی از مراسم معارفه رئیس جمعیت هلال احمر که با حضور معاون اول رئیس جمهور برگزار شد، می خوانیم و پس از آن خبرهایی از فعالیت دفاتر استانی نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر تقدیم شما می شود. گزارش عملکرد کانون های طلاب در پیویش «کرونارا شکست می دهیم» و گزارشی از یک مهمان خانه وقفی در جنوب کشور از دیگر مطالب این بخش هستند.

« هلال

رویدادی برای «ما» شدن
از به سوی نور تا مساوات
تمثال آسمانی

حضرت امام رضا (ع) به ما رسیده و به خواندن آن در این روزها توصیه شده است، می فرماید: خدایا اگر در ماه شعبان ما را نیامرزیدی در مابقی ایام شعبان ما را بیامرز. همچنین این ماه چنان که در مناجات شعبانیه آمده است ماه مواسات و دستگیری از نیازمندان است.

وی ضمن تقدیر از دکتر اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری برای حضور در این مراسم، افزود: از دکتر جهانگیری سپاسگزاریم که در این ایام خاص و با وجود همه مشکلات در این مراسم حضور پیدا کردند.

نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر افزود: به دکتر همتی که در هنگامه بحران عالم گیر کرونا کمر همت بست تا در این نهاد ارجمند به ملت شریف ایران خدمت کند، خیر مقدم می گویم. امیدوارم ایشان با روحیه خستگی ناپذیر، تدابیر شایسته و استفاده از تجارب تلخ و شیرین موجود در این جمعیت به مردم خدمت کند.

کار مضاعف و بهره‌گرفتن از ظرفیت‌های مختلف

وی خدمت به مردم را عنصر اساسی جمعیت هلال احمر دانست و تاکید کرد: اهداف و اصول جمعیت هلال احمر مورد تأیید و تاکید اسلام است. حجت الاسلام والمسلمین معزی، با اشاره به این که هلال احمر جمعیتی خدمتگزار

نماینده مقام معظم رهبری در هلال احمر
در آیین معارفه رییس جمعیت هلال احمر:

خدمتگزاری شفافیت و اتکا به مردم

مسیر صحیح حرکت هلال احمر است

است که به مردم خدمت می‌کند و تسکین آلام بشری، فلسفه وجودی هلال احمر آن است افزود: هلال احمر نهاد تجاری، سودآور، بساز و بفروش و تاجر نیست بلکه نهادی مردمی و خدمتگزار است که در حوادث و سوانح در خط مقدم خدمتگزاری به مردم قرار می‌گیرد. هلال احمری‌ها جهادگر و رزمنده هستند و همواره در خط مقدم خدمتگزاری در بحران‌ها حاضر می‌شوند.

نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر: هلال احمری‌ها، جهادگر و رزمنده هستند و همواره در خط مقدم خدمتگزاری در بحران‌ها حاضر می‌شوند.

حجت الاسلام والمسلمین معزی در مراسم معارفه دکتر کریم همتی به عنوان رئیس جمعیت هلال احمر که روز دوشنبه ۲۵ فروردین ماه در محل ساختمان صلح برگزار شد، با اشاره به ماه شعبان به عنوان ماه یاری رساندن به نیازمندان، گفت: در دعایی که از

دکتر جهانگیری: سرمایه هلال احمر میلیون ها عضو داوطلب خدمت ریسک پذیر است

دکتر اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور در مراسم معارفه رئیس جمعیت هلال احمر ایران گفت: جامعه ایران همواره با حوادث متعدد طبیعی و اجتماعی نظیر سیل و زلزله یا سقوط هواپیما روبرو بوده است، ویژگی دیگر جامعه ما احساس مسئولیت مدنی و همبستگی اجتماعی میان مردم است که همواره زنده است و مردم نسبت به وضعیت هموعان خود حساس هستند و آگاهانه در جهت خدمت رسانی همت می کنند.

معاون اول رئیس جمهور به پدیده ناشناخته کرونا و چالش جهانی ناشی از آن اشاره کرد و با بیان اینکه ابعاد اجتماعی و اقتصادی کرونا همه دنیا و ایران را متأثر کرده است، گفت: کادر پزشکی قدرتمند و نظام سلامت سازمان یافته کشور در این ایام کار بزرگی انجام دادند. جامعه پزشکی نمایشی از انسان دوستی به اجرا گذاشت که در تاریخ ایران ثبت خواهد شد و هنرمندان و نویسندگان و صاحب نظران حتماً این فداکاری ها را ثبت خواهند کرد.

دکتر جهانگیری با تأکید بر اینکه «باید تبعات کرونا را به حداقل برسانیم»، به آسیب دیدن برخی از اقشار از اجرای طرح فاصله گذاری اجتماعی اشاره کرد و گفت: جمعیت

معاون اول رئیس

جمهور سرمایه

مهم هلال احمر

را عضویت

میلیون ها داوطلب

خدمت ریسک

پذیر دانست و

گفت: در کنار

مدیران دلسوز و

منابع دولتی این

حضور داوطلبانه

موضوعی

ارزشمند است

وی درباره نگاه بشردوستانه خدمتگزاران هلال احمر در همه امور، گفت: در همه برنامه ریزی ها، بودجه تعیین کردن ها و مدیریت نیروی انسانی و منابع باید نگاهمان بشردوستانه باشد. خدمات هلال احمر برای رضای خداوند است و این موضوع ارزش این نهاد مردمی را بالا می برد. نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر اضافه کرد: عنایت خداوند متوجه جایی است که مردم حضور دارند و مردم بودن سرمایه عظیمی است. اگر بخواهیم از یاری مردم استفاده کنیم و دست ارتباط مردم با نیازمندان باشیم باید اعتماد مردم را جلب کنیم و این موضوع بسیار با اهمیت است. مردم باید بدانند که این نهاد مردمی شفاف است. حجت الاسلام والمسلمین معزی با تأکید بر نقش نظارتی و هدایتی حوزه نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر هم تأکید کرد: ما برای صیانت از جایگاه مردمی و اعتبار اجتماعی این نهاد به وظایف خود عمل خواهیم کرد و کمک کار همه ارکان جمعیت در تحقق اهداف دینی و بشردوستانه هستیم. نظارت دقیق باعث جلوگیری از فساد خواهد شد و هدایت، سبب ارتقای جایگاه و برنامه محوری خواهد بود. وی از همه همکاران در این نهاد مردمی اعم از داوطلبان، امدادگران و جوانان که صادقانه، خالصانه، ایثارگرانه و جان بر کف در حوادث مختلف به مردم خدمت کرده اند

هلال احمر با توجه به اینکه یکی از نهادهای خدمت رسان و مورد اعتماد مردم است می تواند حلقه وصل میان مردم و آسیب دیدگان باشد.

معاون اول رئیس جمهور سرمایه مهم هلال احمر را عضویت میلیون ها داوطلب خدمت ریسک پذیر دانست و گفت: در کنار مدیران دلسوز و منابع دولتی این حضور داوطلبانه موضوعی ارزشمند است به همین دلیل جمعیت هلال احمر

تقدیر کرد و این خدمت را که در مسیر رضای خداوند است بسیار ارزشمند دانست.

نماینده مقام معظم رهبری در جمعیت هلال احمر در پایان از اعضای شورای عالی جمعیت هلال احمر که با تدبیر خود راه را برای حل مشکلات پیش آمده هموار کردند، تشکر کرد و همچنین از تلاش دبیر کل جمعیت در مدت تصدی مسئولیت امور اجرایی جمعیت قدر دانی نمود.

در لحظات اولیه هر حادثه که سخت ترین شرایط است در صحنه حضور پیدا می کند و مردم که شاهد این تلاش و خدمت گذاری هستند به هلال احمر اعتماد دارند.

وی از رئیس جدید جمعیت هلال احمر خواست تا در بحران کرونا از سرمایه اعتماد مردم بیشتر استفاده شود و تمرکز جدی روی تبعات مواجهه با کرونا داشته باشد؛ در ارتباط با کرونا باید بیشتر از کمک های مردم استفاده کنیم. واقعیت این است که دولت به قول رئیس جمهور در برهه کنونی با دو ویروس تحریم و کرونا همزمان مقابله می کند اگرچه به فضل الهی می توانیم با حداقل هزینه از این شرایط عبور کنیم اما مطمئن هستیم اگر موضوع را برای مردم خوب توضیح دهیم حتماً از کمک های خیرین بیشتر بهره مند خواهیم شد.

رئیس جمعیت هلال احمر: پاکدستی، پاکدامنی و صداقت شرط مهم کار در هلال احمر است

دکتر کریم همتی رئیس جمعیت هلال احمر نیز در این مراسم ضمن تشکر از دکتر اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری، حجت الاسلام والمسلمین معزی نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر، دکتر علی اصغر مونسان وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، اعضای شورای عالی، مدیران جمعیت هلال احمر و مدیران عامل این جمعیت، گفت: مسئله خیلی مهمی که باید به آن توجه کرد، اعتماد مردم به این نهاد مردمی است. کار در هلال احمر جایگاه خاصی دارد و این تکلیف به بنده محول شده است.

وی افزود: در سال هایی که پیش از این در جمعیت هلال احمر مشغول به خدمت بودم، حوادث و سوانحی وجود داشت که تجربیات متعددی را به همراه داشت، اما در همه این حوادث تنها چیزی که به انسان امید می دهد همدلی و خدمت به هموعانی است که درگیر مشکلات هستند.

به گفته رئیس جمعیت هلال احمر، باید همه تلاش خود را به کار بگیریم تا اعتماد مردم به جمعیت هلال احمر را جلب کنیم و بر اساس اصول بنیادی حاکم بر هلال احمر که در دین مبین اسلام هم به آن اشاره شده، خدمت کنیم.

دکتر همتی پاکدستی، پاکدامنی و صداقت را شرط مهم کار در هلال احمر دانست و تاکید کرد: نکته ای که من به عنوان مسئول باید انجام دهم این است که پاکدست، پاکدامن و صادق باشم و هر آنچه که در قالب مشارکت های مردمی جمع آوری می شود را توزیع کنیم و گزارش توزیع آن به صورت شفاف به سمع و نظر مردم برسد. در این زمینه امانتی است که به ما سپرده شده و برای انجام آن همه تلاش خود را به کار می گیریم.

از جان، مایه گذاشتیم

رئیس جمعیت هلال احمر با اشاره به فعالیت های هلال احمر در بحران کرونا در کنار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، گفت: نیروهای هلال احمر برای کنترل ورودی و خروجی شهرها از جان مایه گذاشتند. رئیس جمعیت هلال احمر با اشاره به سیل پیش آمده همزمان با

دکتر همتی

پاکدستی،

پاکدامنی و

صداقت را

شرط مهم کار

در هلال احمر

دانست و تاکید

کرد: نکته ای که

من به عنوان

مسئول باید انجام

دهم این است

که پاکدست،

پاکدامن و صادق

باشم و هر آنچه

که در قالب

مشارکت های

مردمی جمع

آوری می شود

را توزیع کنیم و

گزارش توزیع آن

به صورت شفاف

به سمع و نظر

مردم برسد. در

این زمینه امانتی

است که به ما

سپرده شده و برای

انجام آن همه

تلاش خود را به

کار می گیریم

شیوع کرونا در کشور، گفت: همزمان با بحران کرونا سیل در مناطق جنوبی کشور پیش آمد و بیش از ۲ هزار نفر از همکاران هلال احمر در مناطق سیل زده حضور پیدا کردند و خودم، دبیرکل و رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر برای بررسی وضعیت هموطنان به مناطق سیل زده سفر کردیم، رئیس جمهوری هم به صورت ویدئو کنفرانس در جریان روند امداد رسانی به هموطنان در مناطق سیل زده قرار گرفت.

وی افزود: این نشان می دهد که بضاعت جمعیت هلال احمر با سرمایه عظیم انسانی بسیار زیاد است و ما باید با همدلی و همفکری این سرمایه را تقویت کنیم. از شورای عالی و نماینده مقام معظم رهبری و سایر دستگاه های نظارتی می خواهیم که در این زمینه به ما کمک کنند.

دکتر همتی درباره فعالیت های خود پیش از تکیه بر مسند ریاست جمعیت هلال احمر، تصریح کرد: در سیاسی ترین قسمت وزارت بهداشت خدمت می کردم اما حتی در آنجا هم کار سیاسی انجام نمی دادیم و دنبال انجام امورات بودیم.

بزرگ ترین مجموعه امدادی در منطقه

رئیس جمعیت هلال احمر این جمعیت را بزرگترین مجموعه امدادی منطقه عنوان و تاکید کرد: جمعیت هلال احمر از توان لجستیکی و پرسنل قوی برخوردار است و برای به روز رسانی این توان لجستیکی از دکتر جهانگیری و دکتر نوبخت می خواهیم تا کمک کنند و اعتبارات لازم را در اختیار هلال احمر بگذارند. بخشی از سرمایه هلال احمر در حوادثی که پشت سر هم در ایران اتفاق افتاده هزینه شده و مستهلک شده است و لازم است تا جایگزین شوند و نیاز به حمایت دولت در این زمینه است.

دکتر همتی با اشاره به امکان افزایش تعداد بسته های معیشتی در صورت جمع آوری مشارکت های مردمی، گفت: جمعیت هلال احمر آمادگی دارد از میان ۲ میلیون نفری که تحت پوشش هیچ نهادی نیستند و شغل خود را از دست داده اند، بسته های معیشتی برای ۱۰۰ هزار خانوار را از محل منابع داخلی و کمک های مردمی جمع آوری شده تأمین کند و در این زمینه لازم است تا دولت گروه هدف و منطقه ای که قرار است بسته های معیشتی توزیع شود را اعلام کند.

به گفته وی، توزیع بسته های معیشتی برای ۱۰۰ هزار خانوار را تعهد کردیم اما اگر مردم نود و دوست ما مشارکت کنند ما آمادگی داریم تا این تعداد را تا ۲۰۰ هزار بسته افزایش دهیم و از فردا آماده توزیع بسته های معیشتی هستیم. □

در ماه‌های مبارک رجب و شعبان، به استغفار کردن، توصیه فراوان شده است تا دل‌هایمان را برای ورود به ماه مبارک رمضان پاک کنیم.

وی افزود: ماه مبارک رمضان، فرصتی است که نصیب ما شده تا مورد پذیرش خداوند قرار گرفته و جایگاه بهشت را داشته باشیم. پشت ما پراز فشار بارگناه است. خداوند می‌فرماید با سجده‌های طولانی این فشار بارگناه را کم کنید. بدانید خداوند قسم خورده است به عزت و جلالش که نمازگزار و سجده‌گزار را عذاب نمی‌دهد و به جهنم نمی‌برد. نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر، مهم‌ترین وظیفه و کاری که مومنان در این ماه می‌توانند انجام دهند را صدقه دادن و کمک به مساکین، نیازمندان و ناتوانان عنوان و اظهار کرد: هلال احمر یک جمعیت خدمت‌گزار و نهادی است که دائماً به مردم خدمت می‌کند اما ماه مبارک رمضان، فرصتی است برای خدمت بیشتر به مردم. ویژه در سال جاری که براساس شرایط ویژه بیماری کرونا، عده‌ای از مردم نیازمند شده‌اند.

اماکن عبادی و مساجد تعطیل و زندگی‌ها پر فشار و پر نرنج شده است. انفاق، فقط دادن پول نیست بلکه خدمت دادن هم، انفاق است. بنابراین لازم است در این ماه مبارک آنچنان که می‌توانیم به مردم خدمت کنیم و حلقه‌ای باشیم میان خیرین و نیازمندان.

حجت الاسلام والمسلمین معزی بر لزوم توجه همزمان به شناسایی خیرین خرد و کلان تاکید کرد و گفت: مادر هلال

احمر و وظیفه داریم خیرین در همه سطوح و همچنین نیازمندان را شناسایی کنیم. یکی از وظایف هلال احمر، تکریم و شخصیت دادن به انسان‌هاست. پس انسان را مکرم بداریم همانطور که خداوند انسان را مکرم دانسته است.

وی تاکید کرد: خداوند در حدیث قدسی می‌فرماید، محبوب‌ترین شما نزد من، کسی است که لطفش به انسان‌ها بیشتر باشد و در رفع حاجت‌هایشان بیش از همه تلاش و کوشش کند. اگر ما می‌خواهیم در این ماه مبارک از برکت و رحمت خداوند استفاده کنیم و مورد عنایت خداوند قرار بگیریم، دست نیازمندان را بگیریم.

نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر، توفیق تلاوت قرآن در این ماه مبارک را نیز فرصت و بزرگترین نعمتی دانست که خداوند به مومنان عنایت کرده است.

من از مسئولان محترم دفاتر ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان‌ها خواسته‌ام در فعالیت خیرخواهانه جمعیت در این ماه پیشقدم باشند و همگام و همدل با بقیه بخش‌های جمعیت در این عمل خیر مشارکت فعال داشته باشند.

وی با بیان اینکه موضوع بعدی دعا در این ماه بزرگ است افزود: دعای ابو حمزه ثمالی، دعایی است که باید از آن در این ماه مبارک استفاده کنیم و برای مؤمنین و مؤمنات دعا کنیم. تلاوت قرآن، دعا و احسان به نیازمندان، فقرا، مساکین و... از مهمترین سفارش‌های ماه مبارک رمضان است.

نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر در پایان تاکید کرد: در این ایام که مردم درگیر بیماری کرونا هستند، در جمعیت هلال احمر همواره با داوطلبان به مردم خدمت کنیم. □

نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر:

ماه مبارک رمضان فرصت خدمت به مردم است

نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر در جلسه شورای معاونین این جمعیت، ماه مبارک رمضان را بزرگترین فرصت از سوی خداوند متعال برای تعالی انسان‌ها دانست و تاکید کرد: تلاوت قرآن، دعا و احسان به نیازمندان، فقرا و مساکین از اعمال سفارش شده در ماه مبارک رمضان است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه نمایندگی ولی فقیه به نقل از تارنمای اطلاع‌رسانی جمعیت؛ حجت الاسلام والمسلمین معزی در این جلسه که با حضور رییس، دبیرکل، روسای سازمان‌ها و معاونان جمعیت هلال احمر برگزار شد با تبریک و تهنیت حلول ماه مبارک رمضان، تاکید کرد: ماه مبارک رمضان یک فرصت زمانی است. در ظرفیت زمان، تمام موجودات نه تنها انسان، در حرکت و دگرگونی و رو به رشد، تعالی و ترقی هستند اما این زمان برای انسان بیشتر از سایر موجودات، قابل توجه است. یک گیاه در همین روند زمانی رشد می‌کند و بار و میوه می‌دهد اما یک انسان با حرکت انتخابی و اختیاری خود حرکت و رشد می‌کند و وجود خود را به بار می‌نشانند. پس باید از ظرفیت زمانی ماه مبارک رمضان، آن طور که شایسته است، برای تعالی بیشتر استفاده کنیم.

وی در ادامه افزود: ظرفیت زمان دو بعد دارد؛ حرکت و گردش افلاک و دیگری، واقعیت و باطن این زمان. همه چیز و تمام موجودات در این جهان یک ظاهر و یک باطن دارند. لذا مومنان برای داشتن حرکت صادقانه، باید باطن ماه مبارک رمضان را درک کنند.

نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر در ادامه سخنان خود با اشاره به اینکه پیامبر (ص) حکمت آموز، باطن ماه مبارک رمضان را برای ماتبیین و تعریف می‌کند، گفت: ایشان باطن این ماه را در قالب یک خطبه مستند در آخر ماه شعبان تبیین فرموده و خطاب به مردم می‌فرماید: «مردمان، ماه خدا، ماه برکت، رحمت و مغفرت است که به سوی شماروی کرده است. این ماه، ماهی است که شما به میهمانی خداوند دعوت شده‌اید. هر چه نیاز دارید و سؤال کنید، خداوند به شما می‌دهد».

حجت الاسلام والمسلمین معزی در تشریح اینکه چرا این ماه، ماه میهمانی خداوند نامیده شده است در حالی که ما همواره میهمان خداوند هستیم، تاکید کرد: در این ماه، انسان اهل کرامت خداوند قرار گرفته است.

تفاوت باطن این ماه با ماه‌های دیگر این است که در این ماه، نفس کشیدن‌های ما تسبیح است در حالی که در ماه‌های دیگر سال چنین فرصتی نداریم. خواب مؤمن در این ماه، عبادت است و دعاها در این ماه مستجاب می‌شود. پس خداوند را بخوانید با نیت‌های راستین و دل‌های پاک. دل ناپاک نمی‌تواند با خداوند مناجات داشته باشد به همین دلیل،

تجلیل نماینده مقام معظم رهبری در آذربایجان شرقی از فعالیت‌های هلال احمر

نماینده مقام معظم رهبری در استان و امام جمعه تبریز از تلاش‌های نیروهای جمعیت هلال احمر در مقابله با شیوع کرونا و ویروس تقدیر کرد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حوزه نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر به نقل از روابط عمومی هلال احمر استان آذربایجان شرقی، حجت الاسلام والمسلمین محمدعلی آل‌هاشم در برنامه پیام جمعه در شبکه سهند استان، از تلاش‌های امدادگران و نجاتگران جمعیت هلال احمر استان آذربایجان شرقی که در مبادی ورودی و خروجی شهرها به منظور غربالگری و تب سنجی سرنشینان خودروها تلاش می‌کنند تجلیل و قدردانی کرد. □

تقدیر نماینده مردم بوشهر در مجلس خبرگان رهبری

نماینده مردم استان بوشهر در مجلس خبرگان رهبری در تماس تلفنی با دکتر حاجیانی مدیر عامل جمعیت هلال احمر استان بوشهر مراتب تشکر و تقدیر خود را از تلاش‌ها و زحمات شبانه روزی مجموعه مدیریت، پرسنل، داوطلبان، امدادگران و همچنین دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان بیان نموده و برای همگان آرزوی سلامتی و موفقیت کرد. □

توسط داوطلبان هلال احمر تایید تولید و اهدا شد

اهدای هزار ماسک پارچه‌ای به طلبه‌های خراسان رضوی

تعداد یک هزار ماسک پارچه‌ای توسط دفتر نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر استان، تقدیم مرکز خدمات حوزه علمیه شد. در راستای تفاهم‌نامه منعقد شده میان دو نهاد، این ماسک‌های بهداشتی که از تولیدات خیرین و داوطلبان هلال احمر تایید بود به نماینده مرکز خدمات حوزه علمیه برای استفاده طلاب اهدا شد. کانون طلاب هلال احمر در تعدادی از حوزه‌های علمیه فعال بوده و زیر نظر سازمان جوانان هلال احمر دوره‌های مختلف آموزش امدادی و فرهنگی در مدارس علمیه دایر می‌کند. □

ایجاد ۴۷۰ پایگاه امداد و نجات بین شهری تاکنون

از زمانی که جمعیت هلال احمر ایران وظیفه امداد و نجات بین شهری را به عهده گرفت، پایگاه‌های متعددی راه‌اندازی کرد و فعالیت‌های زیادی انجام داد، به طوری که در این سال‌ها ۴۷۹ پایگاه امداد و نجات بین شهری در سراسر ایران ایجاد شد. همچنین ۶ پایگاه کوهستان و ۲۰ پایگاه ساحلی که در مجموع تعداد پایگاه‌های ذکر شده به ۵۵۹ پایگاه می‌رسد. این تعداد رقم قابل توجهی است، اما بارش‌روزافزون جمعیت و توسعه شبکه راه‌ها در سراسر کشور، طبیعتاً در سال‌های آینده به پایگاه‌های بیشتری نیاز است.

جمعیت بیشتر، می‌تواند سوانح جاده‌ای بیشتری هم داشته باشد. برای همین به سنجش دقیق تری برای ایجاد پایگاه‌های امداد و نجات جاده‌ای نیاز است. اقدامی که به همت جمعیت هلال احمر ایران صورت گرفت و آمایش سرزمینی انجام شد و براساس آن نیاز ایران به پایگاه‌های امداد و نجات مشخص شد. این برآورد نشان می‌دهد که در ۱۰ سال آینده به ۱۲۰۰ پایگاه امداد و نجات در سراسر ایران نیاز است. چیزی که علاوه بر بودجه برای تأمین زیرساخت‌های آن، همت بلند مسئولان و البته یاری نیروهای داوطلب و امدادگران را می‌طلبد. □

مسؤل دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان هرمزگان از پایگاه‌های جاده‌ای غربالگری و تب سنجی بازدید کرد

تشکر از تلاش داوطلبان

مسؤل دفتر نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر استان هرمزگان و رییس شعبه بندر خمیر این جمعیت، از دو پایگاه جاده‌ای منبع آب و دشت جیحون و دو پایگاه غربالگری و تب سنجی واقع در پاسگاه دشت جیحون و

سه راهی شهرک علوی بازدید کرد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حوزه نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر، حجت الاسلام والمسلمین شهبانی در این بازدید ضمن تبریک سال نو و اعیاد شعبانیه از تلاش‌های دلسوزانه نجاتگران و همکاری داوطلبان و جوانان فعال در پایگاه‌های هلال احمر تقدیر و تشکر کرد.

بازید از منازل تخریب شده در یکی از روستاهای بندر خمیر در اثر بارندگی‌های اخیر از دیگر برنامه‌های مسؤل دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر هرمزگان در سفر به بندر خمیر بود. □

تقدیر از طلاب خوزستانی برای تشکیل قرارگاه مقابله با کرونا

آمادگی کانون‌های طلاب برای تداوم خدمت

محمد انصاری؛ مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه
در جمعیت هلال احمر خوزستان

« قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم والله غفور رحیم .
(آل عمران ۳۷)

بنا بر روایات اسلامی، یکی از محورهای رضایت و غضب الهی در عصر غیبت، عبارتست از رضایت و غضب نائبانی که به طور عام از جانب ائمه هدی و حضرت ولی عصر (عج) برای هدایت مردم منصوب گردیده‌اند و این همان جایگاه هیست که معمار کبیر انقلاب حضرت امام خمینی (ره) از آن به ولایت فقیه تعبیر کردند و فرمودند که ولایت فقیه همان ولایت رسول الله است.

با این مقدمه می‌توان به ضرر قاطع گفت که امروزه رضایت ولی فقیه که امروز متعین در شخصیت الهی حضرت آیه الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی) ست، قطعاً در بردارنده رضایت رسول اکرم (ص) و رضایت ایشان ملازم رضایت پروردگار و بخشش خطاها و سبب جلب رحمت الهی می‌باشد.

مقام معظم رهبری در سخنرانی روز نیمه شعبان از موارد برجسته همبستگی و همدلی اجتماعی در مقابله با کرونا سخن به میان آوردند که از آن جمله تقدیر از طلاب خوزستانی، جهت تشکیل قرارگاه مقابله با کرونا و ضد عفونی کردن معابر و منازل مردم بود که این امر موجبات شمع و شادمانی و توان مضاعف طلاب خوزستانی گردید. بی شک اگر نبود هدایتگری و اشارات عالمانه و الهی حضرتشان به طلاب و فضایی حوزه‌های علمیه، قطعاً این قبیل فعالیت‌ها به منصف ظهور نمی‌رسید.

اینجانب به عنوان کمترین طلبه از جمع طلاب انقلابی خوزستان که توانستند رضایت مقتدای خویش را جلب کنند و به عنوان خدمتگزار برخی از آن عزیزان در جمعیت هلال احمر خوزستان، بر این توفیق و نعمت الهی سجده شکر به جامی آورم و ضمن سپاسگزاری و تشکر فراوان از تفقد لذت بخش و رحیمانه مقام معظم رهبری، آمادگی طلاب خوزستانی و کانون‌های طلاب را برای ادامه مقابله با این چالش بین‌المللی و هرگونه تهدیدی نسبت به اسلام و مسلمین و بشریت را تحت فرمان ایشان اعلام می‌دارم. و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین. □

بازدید مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در
جمعیت هلال احمر استان خوزستان
از کارگاه دوخت ماسک

مصدق جهاد

« مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان خوزستان با حضور در حرم مطهر حضرت علی ابن مهزیار اهوازی از کارگاه دوخت ماسک و گان بازدید کرد.

حجت الاسلام انصاری در این بازدید ضمن تقدیر از عوامل جمعیت هلال احمر اهواز و همه نیروهایی که در این زمینه تمام تلاش خود را برای مقابله با ویروس کرونا انجام می‌دهند، این کوشش‌ها را مصداق جهاد در راه خدا دانست.

مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان خوزستان در ادامه افزود: از تمام مردم خواهشمندیم تا در خانه بمانند و بهداشت فردی را رعایت کنند تا هرچه سریعتر زنجیره بیولوژیکی انتقال این ویروس قطع شده و جامعه به حالت طبیعی خود بازگردد. □

حجت الاسلام والمسلمین امیر چهری مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان گیلان در حال اقامه نماز میت بر پیکر یک درگذشته کرونایی

گزارشی از مشارکت طلاب و روحانیون در پویش
«ما کرونا را شکست می دهیم»

رویدادی برای «ما» شدن

تیتیر خبر این بود: «طلاب یاریگر». عکس هم تصویری از تعدادی از طلاب را نشان می دهد که با حضور در یکی از بیمارستان های کشور اقدام به ارائه خدمات می پردازند. خبر و تصویری که در روزهای اخیر با واکنش های بسیاری در شبکه های اجتماعی همراه شده است.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حوزه نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر برخی از کاربران در توصیف این اتفاق نوشته اند و آن را تابلویی دوست داشتنی از مردم ایران که نشان دهنده وحدت میان آنها است، دانستند. برخی دیگر هم حضور روحانیت بدون هیچ توقعی و تنها بر اساس تکلیف و رسالت ذاتی خود در دفاع از اسلام و انقلاب را برگرفته از تعالی و آموزه های دینی عنوان می کنند. انتشار عکس هایی از روحانیون خندان و روحانیونی که در فعالیت های اجتماعی همراه شدند، در سال های جدید در فضای مجازی با باز خورد های بسیاری همراه شد. مشارکت طلاب و روحانیون در مقابله با کرونا نیز موضوعی است که این روزها در میان کاربران فضای مجازی با برداشت های مختلفی مواجه شده است. گروه های مختلف جهادی در میان طلاب و روحانیون سعی کرده اند با برنامه ریزی در عرصه پیشگیری و توزیع بسته های بهداشتی فعالیت و حضور داشته باشند، طلاب و روحانیون استان گیلان یکی از این گروه های جهادی هستند که آستین خود را برای فعالیت داوطلبانه بالا زده اند.

مشارکت یک صد طلبه و روحانی در گیلان

بنا به گفته مسئول نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر گیلان ۱۰۰ طلبه و روحانی در قالب تیم های مختلف آماده خدمت رسانی به مردم و کادر درمانی استان هستند. حجت الاسلام والمسلمین امیر چهری با اشاره به اینکه این تیم ها با هماهنگی نهاد های مختلف تبلیغی و

فرهنگی استان شکل گرفته اند، افزود: در برنامه ریزی های صورت گرفته مقرر شده است یک تیم از روحانیون مستقر در بیمارستان های رشت احکام شرعی مربوط به جان باختگان کرونایی را انجام دهند.

بنا به گفته حجت الاسلام والمسلمین چهری بعد از فتوای رهبر معظم انقلاب مبنی بر لزوم اجرای احکام شرعی برای بیماران جان باخته در بیمارستان ها، یک تیم ۱۰۰ نفره از طلاب و روحانیون شهر رشت با هدایت نماینده ولی فقیه در استان تشکیل شد و این مهم را دنبال می کنند.

مسئول حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان گیلان مبارزه با ویروس کرونا را بر هرایرانی فریضه و تکلیف دانست و اظهار کرد: به دنبال شیوع بیماری کرونا در گیلان جمعی از طلاب و روحانیون جهادی در پاسخ به فراخوان عمومی کمک به کادر درمان و خدمات رسانی گرد هم جمع شدند. وی با بیان اینکه روحانیون داوطلب آماده خدمت رسانی به مردم و کادر درمانی استان هستند، عنوان کرد: تمام فعالیت های روحانیون و طلاب زیر نظر کارشناسان وزارت بهداشت و درمان دنبال می شود.

مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر گیلان با اشاره به استقرار روحانیون و حضور میدانی در بیمارستان ها، خاطر نشان کرد: شیوع کرونا انجام برخی از مباحث شرعی درباره غسل و کفن و نماز میت را با نگرانی هایی روبرو کرد، به همین دلیل این روحانیون موضوعات مربوط به غسل و کفن جان باختگان را انجام می دهند. همچنین آنان با حضور در مراکز درمانی قدر دان خدمات مدافعان عرصه سلامت یعنی پرستاران و کادر درمانی هستند.

.....

اعتماد و اقبال

عمومی مردم

نسبت به طلاب

باعث می‌شود

این اعضا بتوانند

در دورترین نقاط

کشور و روستاها

اندیشه نوع

دوستی و خدمات

بشردوستانه را

ترویج دهند.

اعضای

کانون‌های طلاب

بعد از ۲۹ سالگی

می‌توانند براساس

نیاز با سازمان

امداد و نجات

همکاری کنند و

مهارت و آمادگی

لازم برای حضور

در حوادث را به

دست آورند

وی بیماران و کادر پزشکی و پرستاران را نیازمند روحیه بخشی در راستای مبارزه با ویروس کرونا دانست و اضافه کرد: تعدادی از روحانیون با حضور در بیمارستان‌ها به بیماران روحیه می‌دهند. این کارشناس دینی با بیان اینکه اقبال مختلف مردم اعم از روحانی، فرهنگی، اقتصادی، کارمند، کارگرو... برای شکست کرونا تا آخرین لحظه در کنار هم خواهند بود، خاطر نشان کرد: تاریخه کن شدن بیماری کرونا همکاری و تعاون ادامه خواهد داشت.

۴ مشارکت بیش از ۲۰۰ طلبه داوطلب در استان مرکزی

استان مرکزی نیز یکی از استان‌های پرخطر در زمینه شیوع ویروس کرونا در جامعه است به همین منظور جمعیت هلال احمر استان در جلسات متعدد با مسئولان اقدامات مختلف داوطلبانه‌ای را هماهنگ و برنامه ریزی کرده است و مشارکت طلاب استان مرکزی نیز یکی از همین برنامه ریزی‌های است.

حجت الاسلام والمسلمین سیدرضا میرهاشمی مسئول دفتر حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان مرکزی در گفت‌وگو با خبرنگار حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر از فعالیت بیش از ۲۰۰ طلبه روحانی در این عرصه خبر داد و گفت: در راستای مقابله و پیشگیری از شیوع ویروس کرونا در جامعه، گروه‌های جهادی توسط طلبه‌های داوطلب تشکیل شد و تعداد ۲۳۰ طلبه و روحانی در قالب گروه‌های جهادی ساماندهی شدند.

حجت الاسلام والمسلمین سیدرضا میرهاشمی افزود: طلبه‌های داوطلب توسط نیروهای هلال احمر آموزش دیدند تا براساس اعلام دانشگاه علوم پزشکی برای ارائه خدمات درمانی به بیمارستان‌ها اعزام شوند.

وی ادامه داد: یکی دیگر از اقدامات توزیع اقلام بهداشتی با همکاری ائمه جماعت مساجد است و ماسک‌های مورد نیاز در نقاط محروم شهرستان اراک توزیع می‌شود که توسط خیرین تهیه شده است.

بنا به گفته حجت الاسلام والمسلمین میرهاشمی این ماسک‌ها لزوم اجرای احکام شرعی برای بیماران جان باخته، ارائه آموزش و برنامه ریزی جهت قدردانی از فعالان حوزه سلامت از دیگر فعالیت‌های طلاب و روحانیون استان مرکزی در پویش «ماکرونا را شکست می‌دهیم» می‌باشد.

حجت الاسلام سیدرضا میرهاشمی، مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان مرکزی، در خصوص اقدامات این مجموعه در پیشگیری و مقابله با کرونا گفت: تشکیل ستاد بحران حوزوی پیشگیری و خدمات رسانی به بیماران ویروس کرونا با مسئولان نهادهای حوزوی استان و رئیس بیمارستان آیت الله خوانساری جهت ساماندهی و ساماندهی روحانیون و ائمه جماعات و کانون‌های طلاب در جمعیت هلال از جمله برنامه‌های اجرایی است.

وی آموزش و آماده سازی ۵۰ نفر از روحانیون و طلاب (جهت حضور در بیمارستان) به صورت آماده باش در صورت نیاز، ایجاد پویش مردمی، مساجد و ائمه جماعات جهت تقدیر و سپاس از پزشکان و کادر درمانی بیمارستان‌های درگیر

و... را از دیگر برنامه‌های اجرایی برشمرد. میرهاشمی با اشاره به برگزاری جلسه با رؤسای بیمارستان‌های درگیر، تصریح کرد: حضور فعال با تعدادی از مدیران روحانی استان همچون اوقاف و تبلیغات اسلامی، تشویق و ترغیب روحانیون جهت حضور در بیمارستان‌ها، تهیه مواد ضد عفونی کننده در جمعیت هلال احمر، توزیع مواد ضد عفونی در مساجد از دیگر برنامه‌هایی است که می‌توان به آن اشاره کرد.

وی اظهار کرد: جلسه با روحانیون ائمه جماعات مساجد حاشیه شهرها، توزیع مواد ضد عفونی در نیمه‌های شب بین پاکبان‌های شهرداری، زباله‌گردها و نیروهای فضای سبز، ضد عفونی معابر، خیابان‌ها عابر بانک‌ها، وسایل نقلیه عمومی و تاکسی‌ها توسط روحانیان، احداث و سرکشی از کارگاه‌های تولید ماسک و لباس مخصوص بهداشتی پزشکان در مساجد از دیگر اقدامات صورت گرفته است.

میرهاشمی در ادامه اقدامات صورت گرفته به برنامه ریزی در کمیته برنامه و بودجه، جهت حضور سرکشی و همدردی و اهدای کارت هدیه به خانواده‌های مبتلا به ویروس کرونا به ویژه خانواده‌های کم درآمد یا کسانی که افرادی را از دست دادند، حضور اعضای کانون طلاب در ایستگاه ایستگاه‌های پایش سلامت و غربالگری اشاره کرد.

وی ایجاد قرارگاه حمایت از بیماران کرونایی با فعال سازی کارگروه‌های پشتیبانی، فضای مجازی، تبلیغات و اطلاع رسانی، پاسخ به شبهات و گروه بندی روحانیون و...، جلسه هماهنگی با مسئولان نهادهای نمایندگی ولی فقیه در استان نظیر سپاه، نیروی انتظامی، دانشگاه‌ها و مدیران کل دادگستری، تبلیغات اسلامی، اوقاف رئیس دفتر شورای سیاستگذاری ائمه جمعه و حضور فعال روحانیون در آرامستان‌ها را دیگر اقدامات صورت گرفته برشمرد.

۴ چطور یک طلبه داوطلب شویم

کانون‌های طلاب هلال احمر برای جذب، آماده سازی و به کارگیری طلبه‌های مدارس و حوزه‌های علمیه تشکیل شده‌اند. اعضای کانون‌های طلاب مانند اعضای دیگر سازمان‌ها در طرح‌های مختلف مانند کاروان‌های نیکوکاری، اردوهای آموزشی و امدادی شرکت می‌کنند.

اعتماد و اقبال عمومی مردم نسبت به طلاب باعث می‌شود این اعضا بتوانند در دورترین نقاط کشور و روستاها اندیشه نوع دوستی و خدمات بشردوستانه را ترویج دهند. اعضای کانون‌های طلاب بعد از ۲۹ سالگی می‌توانند براساس نیاز با سازمان امداد و نجات همکاری کنند و مهارت و آمادگی لازم برای حضور در حوادث را به دست آورند.

در حوادثی مثل سیل و زلزله حضور روحانیون در منطقه باعث قوت قلب بازماندگان و اطمینان خاطر آنها نسبت به خاکسپاری صحیح عزیزان شان می‌شود. امدادگران طلبه علاوه بر انجام احکام شرعی مورد نیاز در زمان بحران می‌توانند در ارائه خدمات امداد و نجات با سازمان همکاری کنند. در حال حاضر بیش از ۲۰۰ کانون طلاب در مدارس و حوزه‌های علمیه کشور تأسیس شده است. □

بیان کرد: در طول تاریخ، جهان نظیر چنین بحرانی را تجربه نکرده است، بحرانی که تمام اجتماعات دینی، ورزشی و فرهنگی راملغی کند.

نماینده مقام معظم رهبری در هلال احمر در ادامه با اشاره به تلاش های جهادی مردم ایران اسلامی افزود: همراهی و همدلی در مقابله با این ویروس منحوس در کشوری نظیر بوده است و مردم از هر قشری در این عرصه خدمت رسانی مشارکت داشته اند.

حجت الاسلام والمسلمین معزی در ادامه افزود: وظیفه ذاتی روحانیت، تبلیغ است و تبلیغ همان پیام رسانی و ابلاغ دین به جهانیان است. وی با اشاره به برخی غفلت ها و تکبرها در دنیای مدرن، گفت: بشریت به وسیله دین و اسلام نجات پیدا می کند، اگر دین تبلیغ نشود، کسی نجات پیدا نمی کند و به حیات طیبه و رستگاری نمی رسد و مبلغ موفق کسی است که ابتدا فهم دین کند، بعد مبلغ باشد و در کنار آن با مردم و همراه آنان باشد.

نماینده مقام معظم رهبری در هلال احمر در تکمیل سخنان خود در این بخش و با اشاره به نقش طلاب در خدمت رسانی در بحران اخیر افزود: با تواضع می توان مردم را جذب کرد، با حلم و صبر می توان دین را تبلیغ نمود و امروز یکی از افتخارات روحانیت، خدمات اجتماعی به مردم حادثه دیده است. روحانیت خدمت به مردم را افتخار می داند و اگر با لباس دین این نوع کارها را انجام می دهد نشان دهنده این است که دوست دارد همیشه به مردم خدمت کند.

وی در ادامه با آرزوی قبولی طاعات و عبادات مومنان و مسلمانان روزه دار در ماه مبارک رمضان، هلال احمر را سازمانی خیریه برشمرد که از مردم است و برای مردم خدمت می کند. حجت الاسلام و المسلمین معزی

در ویدئو کنفرانس با مسئولان دفاتر نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر استان ها بیان شد

لزوم ایجاد ساختاری مناسب برای مشارکت بیشتر خیران

در نخستین روز ماه مبارک رمضان، نشست ویدئو کنفرانسی حجت الاسلام و المسلمین معزی با مسئولان دفاتر حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان ها برگزار شد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر، حجت الاسلام و المسلمین معزی در ارتباط تصویری با مسئولان دفاتر حوزه نمایندگی ولی فقیه در هلال احمر استان ها، درباره اهمیت ماه مبارک رمضان و لزوم بهره گرفتن از برکات معنوی این ماه سخنانی بیان کردند.

نماینده رهبر معظم انقلاب در هلال احمر، ضمن قدردانی از فعالیت ها و اقدامات دفاتر نمایندگی در مقابله با ویروس کرونا، توصیه ها و رهنمودهای لازم را در خصوص فعالیت های تبلیغی و امدادی در فرصت معنوی پیش رو ارائه کردند.

حجت الاسلام و المسلمین معزی، ضمن تبریک فرارسیدن حلول ماه مبارک رمضان افزود: رمضان امسال برای جمعیت هلال احمر با خدمت رسانی و فعالیت در عرصه مقابله با ویروس کرونا همراه شده است، اولویت امروز جمعیت هلال احمر و کشور، مهار شیوع ویروس کرونا و خدمت به آسیب دیدگان و همیاری با کادر پزشکی است.

نماینده رهبر معظم انقلاب در هلال احمر، خدمت رسانی به مردم را در این شرایط بسیار مهم، دارای ارزش معنوی دانست و خواستار بسیج تمامی امکانات و توانمندی های هلال احمر در جهت مقابله با این بحران شد.

حجت الاسلام و المسلمین معزی حضور مؤثر مسئولان دفاتر در جلسات ستادی، بهره گیری از ظرفیت طلاب، مشارکت در تولید، شناسایی خیران، نیازمندان و توزیع اقلام بهداشتی را از جمله اقدامات دفاتر نمایندگی ولی فقیه در استان های مختلف برشمرد و در این خصوص

فرهنگی و اجتماعی بیشتر توجه کنند.

حجت الاسلام والمسلمین معزی در ادامه صحبت‌های خود با مسئولان دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر ضمن توصیه و تأکید بر لزوم هماهنگی تمام دستگاه‌ها و نهاد‌های امداد‌رسان افزود: تعامل سازنده‌ای با نهاد‌های دینی، علما، ائمه جمعه و جماعات و معتمدان محلی برقرار کنید و مشارکت آنها را در تحقق اهداف بشردوستانه و خیرخواهانه جمعیت هلال احمر در این ماه مبارک جلب نمایید.

وی با تأکید بر لزوم ایجاد ساختاری مناسب برای جذب و مشارکت بیشتر خیران در جمعیت هلال احمر گفت: امیدواریم در این ماه مبارک، مسئولان دفاتر با همکاری با دیگر بخش‌های جمعیت هلال احمر در این امر مهم اهتمام ورزند.

در این نشست برخی از مسئولان دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر نیز گزارشی از وضعیت استان، عملکرد جمعیت در خصوص مقابله با کرونا و فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی ارائه کردند. □

برگزاری جلسه فرهنگی هلال احمر هرمزگان

« جلسه شورای فرهنگی، اقامه نماز و امر به معروف و نهی از منکر جمعیت هلال احمر هرمزگان با حضور مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه، مدیرعامل هلال احمر، معاونین و اعضای شورای فرهنگی جمعیت استان هرمزگان برگزار شد.

حجت الاسلام شهبانی، مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در استان در جلسه شورای فرهنگی، در سخنان کوتاهی به تشریح و بیان فضائل ماه مبارک رمضان پرداخت. وی با تأکید بر گسترش فرهنگ دینی، تقویت بنیه فرهنگی و رعایت موازین شرعی را از وظایف دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر دانست. حجت الاسلام والمسلمین شهبانی ادامه داد: جمعیت هلال احمر نهادی است که با جان و سلامت انسان‌ها سروکار دارد و در روزهای بحران کرونا ثابت کرد که در امر سلامت مردم عزیز دخیل بوده و تمام تلاش و خدمت خود را ارائه می‌نماید. وی برگزاری نماز جماعت، زیارت عاشورا، مراسمات مذهبی و ملی، برگزاری جلسات آموزشی قرآن کریم، دیدار با خانواده شهدا، برگزاری مسابقات کتابخوانی، اجرای نشست‌ها و همایش‌ها را از برنامه‌های پیش روی شورای فرهنگی دانست. □

حجت الاسلام

و المسلمین

معزی حضور مؤثر

مسئولان دفاتر در

جلسات ستادی،

بهره‌گیری از

ظرفیت طلاب،

مشارکت در

تولید، شناسایی

خیران، نیازمندان

و توزیع اقلام

بهداشتی را از

جمله اقدامات

دفاتر نمایندگی

ولی فقیه در

استان‌های

مختلف برشمرد و

در این خصوص

بیان کرد: در طول

تاریخ، جهان نظیر

چنین بحرانی

را تجربه نکرده

است، بحرانی که

تمام اجتماعات

دینی، ورزشی و

فرهنگی را ملغی

کند.

همچنین با ذکر آیات و روایاتی به ارائه نکات تبلیغی در خصوص فضیلت عبادت در ماه مبارک رمضان پرداخت. نماینده رهبر معظم انقلاب در هلال احمر با یادآوری ثمرات و برکات ماه رمضان افزود: روزه دار بودن، تلاوت قرآن، ذکر خداوند و قرائت ادعیه پر فضیلت از حسنات دیگران است که سبب نورانی شدن دل‌های مومنان شده و باید آنها را قدر دانست. حجت الاسلام والمسلمین معزی در بخش دیگر سخنان خود صبر، ایستادگی، خودداری از هوای نفس و عبادت بدون ریا را از عناصر و درس‌های رمضان دانست و گفت: اینکه در چنین شرایطی نجاتگران مشغول در پایگاه‌های جاده‌ای به رغم روزه دار بودن، به پوشش حوادث طبیعی و غیرطبیعی می‌پردازند و مصیبت دیده، آسیب دیده یا نیازمندی را کمک می‌کنند، ستودنی است.

وی همچنین در این ارتباط با تقدیر از تلاش‌های دفاتر حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر تصریح کرد: در دو ماه اخیر که شیوع ویروس کرونا در همه کشور، شرایط ویژه، دشوار و ناآزموده‌ای را برای همه نجاتگران پدید آورده است، همکاران و داوطلبان و هلال احمر نیز در کنار دستگاه‌های مختلف اجرایی و نیروهای انتظامی و نظامی، در میدان مبارزه ملی حاضر بوده‌اند و در همه استان‌ها مجاهدانه به مردم خدمت کردند.

حجت الاسلام والمسلمین معزی همچنین با اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب پیرامون کمک مؤمنانه به بعضی از مردم که به لحاظ معاش دچار تنگنا و مضیقہ قرار گرفته‌اند نیز گفت: این موضوع مبتنی بر مبانی ایمان اسلامی و یکی از اصول زندگی مومنان به شمار می‌رود. شیوع بیماری کرونا در کشور و جهان ضربه‌ای بود که اگر چه اقتصاد و معیشت را به سختی انداخت، اما به واسطه آن موقعیت بسیار خوبی ایجاد شد تا افراد به مباحث

مهمان خانه قدیمی و وقفی روستای چاه بنارد و هلال احمر

اکرام هفتصد ساله

حسام خراسانی

از جمله کمک به شبکه برق رسانی، ایجاد درمانگاه، ساخت مساجد، ساخت آب انبار و مدارس و بسیاری از خدمات عام المنفعه فعالیت بسیاری داشته و به سبب این فعالیت‌ها از احترام ویژه‌ای در بین مردم غرب هرمزگان برخوردار است. عبدالرحمن ادامه می‌دهد: «چاه بنارد از لحاظ گردشگری هم یک ده شهر است. ما اینجا از بندرعباس مسافر روزانه داریم. قلعه گبری‌ها و نخلستان مخدان از جمله مکان‌های مهم روستاست. چاه بنارد ۱۵ هزار اصله نخل دیم بسیار مرغوب دارد که متأسفانه در آستانه نابودی قرار گرفته است. نخلستان رهو پشتو و برکه سید احمد اذقنات فاریاب تغذیه می‌شود که چون آبش شور است تنها برای نخل مناسب است و ۲ هزار اصله نخل آبی را آبیاری می‌کند.»

گذرگاه مرگ رنگ و بوی نجات می‌گیرد

قصه مهمان خانه سید محمد یک برداشت دیگر هم دارد و آن گذرگاه مرگ است. چاه بنارد در ۳ کیلومتری شمال شرقی شهر بستک و ۱۲ کیلومتری شهرستان لارو در چهار راه ارتباطی جنوب کشور قرار دارد. فاصله ده تا بندرعباس ۱۸۰ کیلومتر است و به همین دلیل از ایام قدیم این مسیر گذرگاه بسیاری از مسافران بود، مسافرانی که مهمان، مهمان خانه امامزاده سید محمد (ع) هستند؛ اما تردد بالای مسافران از این گذرگاه در سال‌های اخیر باعث افزایش خسارت جاده‌ای در این شهر شده و آن را به گذرگاه مرگ بدل کرده بود. شیخ عبدالرحمن می‌گوید: «سخت بود ببینیم زائر یا رهگذری که مهمان ماست، دچار سانحه‌ای تلخ شود. میزان مسافران ده بالا رفته بود، باید جاده‌های منتهی به روستا ترمیم می‌شد.»

متولی امامزاده ادامه می‌دهد: «با کمک خیران سعی کردیم این مسأله را حل کنیم. ما میزبان بودیم، باید آداب میزبانی را به جامی آوردیم. در تکاپوی حل این موضوع، مجموعه جمعیت هلال احمر هم با ما همراه شد. در نهایت قرار بر این شد که پایگاه امداد و نجات نیز در ده تأسیس شود.» بنا به گفته توانا، پایگاه امداد و نجات روستای چاه بنارد

قصه روستای چاه بنارد گره خورده به قصه یک مهمان سرا و قصه مهمان سرا هم گره خورده به قصه امامزاده سید محمد منصور (ع). مثلشان، مثل شیخ ابوالحسن خرقانی است که گفت هر که در این سرای درآمد نانش دهید و از ایمانش نپرسید. در مورد مهمان سرای روستای چاه بنارد حرف می‌زنیم؛ روستایی از توابع شهرستان بستک. قدیمی‌های ده می‌گویند از ۷۰۰ سال پیش یعنی از زمان حیات سید محمد این مهمان سرا دایر بوده است و در این مهمان خانه هر روز سه وعده غذا به هر رهگذر داده می‌شده است.

یک ده مرید و یک امامزاده مراد

«حکایت، حکایت مرید و مراد است. یک ده مرید و یک امامزاده مراد؛ کافی است وارد روستای چاه بنارد بشوی، تمام آدم‌ها گذرشان به همین امامزاده ختم می‌شود.» این توصیف کوتاه سید عبدالرحمن توانا متولی امامزاده سید محمد منصور (ع) از روستای چاه بنارد است. مردمان جنوب آقای توانا را خوب می‌شناسند، روحانی هفتاد ساله‌ای که از واقفان به نام کشور است. در کارنامه این خیر هم‌زمانی از تأسیس مدرسه، درمانگاه، مسجد تا پایگاه امداد و نجات را می‌توان دید؛ موقوفاتی که تنها محدود به استان هرمزگان نیست. خاندان توانا نسل به نسل، پدر به پدر، میراث دار مهمان سرای هفتصد ساله بوده‌اند.

شیخ عبدالرحمن در توصیف مهمان سرای هفتصد ساله چاه بنارد می‌گوید: «در چاه بنارد به هر گوشه که نگاه کنی، نشانی از امامزاده را می‌بینی؛ مهمان سرا هم یکی از همان نشانه‌هاست. در کنار آرامگاه سید محمد منصور مهمان خانه‌ای بزرگ قرار دارد که از قدیم در این مهمان خانه سه وعده غذا به زائران و رهگذران داده می‌شد که این رسم پذیرایی تا امروز همچنان ادامه دارد. در حال حاضر این مهمان سرا هر روز پذیرای ۱۵۰ رهگذر و زائر است. این مهمان خانه ۲۰ اتاق دارد که به صورت شبانه‌روزی به روی رهگذران باز است.»

متولی امامزاده سید محمد منصور (ع) می‌گوید: «ما میراث دار پدرمان هستیم. ۶۴۰ سال است که مهمان سرا محل تردد مردمان جنوب است. اطعام و مهمان داری رسم امروز و دیروز مردمان چاه بنارد نیست. در وصیت‌نامه امامزاده سید محمد (ع) هم آمده که در خانه‌اش همواره بر روی مردم باز باشد.»

عبدالرحمن در کمک به محرومان و درماندگان و اطعام مهمانان و عمران و آبادی منطقه

مورد خانواده توانا نیز می‌گوید: «خاندان توانا از نوادگان آن سید جلیل‌القدر محسوب می‌شوند. این سادات از قدیم در مجلس‌شان به روی مردم باز بوده است و در همه حال حتی در زمان قحطی و خشکسالی پناه و مأوی مردم بودند.»

دهیار این روستا ادامه می‌دهد: «جمعیت این روستا در حال حاضر نزدیک به یک هزار و ۴۰۰ نفر است و بیشتر آنان اهل سنت و از شاخه شافعی هستند و به زبان اچمی تکلم می‌کنند. لوله‌کشی آب، برق، دبستان پسرانه، دبستان دختران و مدرسه راهنمایی همه با مشارکت خیران در این روستا شکل گرفته است.»

دهیار روستا ادامه می‌دهد: «برخی از ادارات و مراکز خدماتی روستای چاه بنارد وقف است. چند سالی است که جمعیت هلال احمر با خیران روستا همکاری می‌کند. پایگاه امداد و نجات چاه بنارد هم نتیجه همین همکاری است.»

پایمرد در مورد آرامگاه سید محمد منصور نیز می‌گوید: «آرامگاه معماری متفاوت و ساده‌ای دارد. مسجد زیبایی این آرامگاه با معماری جدید و آجر سه‌سنتی ساخته شده است. در این آرامگاه مهمان‌خانه‌ای بزرگ قرار دارد که جایگاه‌های خاصی برای خانواده‌ها و زنان و مهمانان دارد.»

اکرام بی‌پایان

«متولیان آرامگاه از احترام ویژه‌ای برخوردارند. سفره مهمان سرایشان همیشه گسترده است و کمتر روزی است که از ۵۰ نفر کمتر مهمان داشته باشند.» این رایگی از مسافران مهمان‌خانه سید محمد می‌گوید. عبدالله از اهالی بندرعباس است. او ادامه می‌دهد: «خوش‌رویی این افراد با مهمانان و زائران واقعاً همه ما را تحت تأثیر قرار داد. هیچ فرقی برایشان ندارد شیعه باشی یا اهل سنت.» این مسافر ادامه می‌دهد: «قسمت جذاب این مهمان‌خانه این است که هیچ پولی از مهمانان و زائران گرفته نمی‌شود و اگر رهگذر خودش خواست هنگام زیارت کمکی می‌کند و اگر هم نخواست آنها چیزی مطالبه نمی‌کنند.» چاه بنارد روستایی است که رایگان به مهمانان خود مکان استراحت و غذا می‌دهد. شیخ عبدالرحمن حرف آخر را می‌زند: «ما مردمان چاه بنارد به گذشته‌مان و به دهمان افتخار می‌کنیم، به مرام و مسلکی که پدران مان آن را باور داشته‌اند؛ به بخشش به مهمان، من اهل دهمی هستم که به کرم و مهمان‌نوازی شهره است؛ اهل چاه بنارد، اهل مهمان‌خانه سید محمد.» □

چاه بنارد
روستایی است
که رایگان به
مهمانان خود
مکان استراحت
و غذا می‌دهد.

شیخ عبدالرحمن
حرف آخر را
می‌زند: «ما

مردمان چاه بنارد
به گذشته‌مان و
به دهمان افتخار
می‌کنیم، به مرام

و مسلکی که

پدران مان آن را

باور داشته‌اند؛

به بخشش به

مهمان، من اهل

دهمی هستم که به

کرم و مهمان‌نوازی

شهره است؛ اهل

چاه بنارد، اهل

مهمان‌خانه

سید محمد

در دهه فجر امسال به بهره‌برداری رسید. زمین این پایگاه که ارزش آن یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان است، متعلق به آقای محمدزاده از خیران استان هرمزگان است و هزینه ساخت آن را آقای توانا تأمین کرده است.

متولی امامزاده می‌گوید: «جمعیت هلال احمر بخشی از روستای ماست؛ بخشی از خود ما.» عبدالرحمن درباره گذشته روستای چاه بنارد نیز می‌گوید: «مهم‌ترین اتفاق در روستای ما تشکیل شوراهای در آغاز انقلاب بود. این شوراهای که در قالب انجمن، شورای ده و محله، شورای حل اختلاف و... در چهار دهه انقلاب فعالیت داشته‌اند باعث پیوند میان مردم و ساختارهای دولتی شهر هستند.»

پیوند ناگسستنی وقف و چاه بنارد

عارف پایمرد، دهیار روستای چاه بنارد است. او روستای چاه بنارد را این‌گونه توصیف می‌کند: «چاه بنارد روستایی سرسبز در جنوب کشور است. مردمان جنوب به بخشش و اکرام شهره‌اند. وقف و چاه بنارد دو موضوع جدانشدنی هستند؛ از اداره مخابرات تا مدرسه و مسجد.» دهیار روستای چاه بنارد ادامه می‌دهد: «از لحاظ جغرافیایی چاه بنارد یکی از روستاهای منطقه بستک است، در واقع روستایی از توابع بخش مرکزی شهرستان بستک. روستای چاه بنارد در ۱۰ کیلومتری جنوب دهنگ واقع شده است. رودخانه شور در وسط ده قرار دارد. چاه بنارد از شمال به جاده گوده بستک، از جنوب به روستای زنگارد، از مغرب به بست قلات و از سمت مشرق به روستای ایلود منتهی می‌شود.»

پایمرد در مورد امامزاده نیز می‌گوید: «در این روستای بستک مقبره‌ای وجود دارد که متعلق به امامزاده سید محمد منصور (ع) از بزرگان و ساداتی است که حدود ۷۰۰ سال پیش در منطقه گوده می‌زیسته است و همچون سایر نوادگان و فرزندان رسول اکرم (ص) از پرهیزکاران و نیکوکاران عصر خود بوده است. نسب این سید بنا به نقل استادان پژوهشگر به امام موسی کاظم (ع) می‌رسد و تولیت این بنا را خاندان توانا (متولی) بر عهده دارند.» او در

تعیین راهبرد هلال احمر در شرایط خطیر کشور
توسط نماینده مقام معظم رهبری در این جمعیت

همدلی و همکاری برای اصلاح امور و جبران مافات

« نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر در روزهای پایانی سال گذشته و با توجه به مسائل جاری و مبتلا به کشور و جمعیت هلال احمر بیانیه‌ای منتشر کرد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حوزه نمایندگی ولی فقیه، نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر با صدور پیامی ضمن استقبال از انتصاب سرپرست جدید این جمعیت اظهار امیدواری کرد با بهره‌گیری از ظرفیت‌های هلال احمر و اصلاح امور، جبران مافات گردد. ایشان با تقدیر از تلاش‌های اعضا و همکاران جمعیت هلال احمر تصریح کرد: در روزهای پایانی سال که شیوع ویروس کرونا در همه کشور، شرایط ویژه، دشوار و ناآزموده‌ای را برای همگان پدید آورده است، همکاران، داوطلبان و نجاتگران هلال احمر نیز در کنار دستگاه‌های مختلف اجرایی و نیروهای انتظامی و نظامی، در میدان مبارزه ملی حاضر بوده‌اند و در همه استان‌ها مجاهدانه به مردم خدمت کردند. متن پیام به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

اکنون در روزهای پایانی سال هزار و سیصد و نود و هشت و در آستانه سال نو و با توجه به مسائل جاری و مبتلا به کشور و جمعیت هلال احمر نکاتی را به اطلاع همکاران گرامی می‌رسانم. امید است در این ماه شریف هم در بهره گرفتن معنوی از برکات آن و هم در خدمت به مردم که معنی دقیق بندگی است توفیق داشته باشیم.

۱ یک

سالی که گذشت در کشور حوادث مختلفی رخ داد. در ابتدای سال، سیلاب در بسیاری از استان‌ها جاری شد و خسارات گسترده مالی به تعداد قابل توجهی از مردم این استان‌ها وارد آمد. در امداد و کمک به آسیب دیدگان این حوادث، هلال احمر در صف مقدم بود و مسئولیت سنگینی را به عهده داشت. تلاش شبانه روزی صورت گرفته سبب شد رنج این رخدادهای حادثه دیدگان قابل تحمل‌تر گردد. هلال احمر در این حوادث دست امانتدار جامعه برای اهدای کمک بود. مردم خیرخواه با پرداخت کمک‌های نقدی و غیر نقدی به هلال احمر علاوه بر نمایان ساختن وجه ایثار و خیرخواهی جامعه مسلمان و فهیم ایرانی، اعتماد خود را به این نهاد مردمی نشان دادند.

در ادامه نیز زلزله‌های آذربایجان و سیل سیستان و کرمان و بوشهر، صحنه همین همدلی‌ها و تلاش‌ها بود. بر ماست که قدر دان این محبت‌ها و امانتدار اعتماد عمومی به این جمعیت باشیم. صیانت از این سرمایه ملی که گاهی نیز مورد خدشه قرار می‌گیرد از وظایف اصلی حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر است.

اینجانب از زحمات همه اعضای خانواده بزرگ و صمیمی هلال احمر در این حوادث قدر دانی می‌نمایم و ان شاء الله این خدمات مورد رضای حق تعالی و عنایت حضرت بقیه الله الاعظم قرار می‌گیرد.

۲ دو

در روزهای پایانی سال، شیوع ویروس کرونا در همه کشور، شرایط ویژه، دشوار و ناآزموده‌ای را برای همگان پدید آورد. سرعت فراگیری، ناشناخته بودن راه‌های مقابله، کمبود امکانات و اهمال در رعایت توصیه‌های لازم برای مواجهه با این بیماری باعث شد تعدادی از هموطنان با ابتلای به این ویروس جان خود را از دست بدهند. اکنون کشور با فراگیری این بیماری روبه روست. نیروهای بخش درمان کشور اقدامات ارزنده‌ای صورت دادند.

در کنار تلاش نهادهای مختلف اجرایی و نیروهای انتظامی و نظامی، همکاران، داوطلبان و نجاتگران هلال احمر نیز در میدان مبارزه ملی حاضر بودند و در همه استان‌ها تلاش می‌جدا نه در همیاری مردم در این شرایط خطیر صورت دادند. سعی‌شان مشکور.

دفاتر نمایندگی ولی فقیه در استان‌ها نیز با بهره‌مندی از ظرفیت کانون‌های طلاب و ائمه جماعات در همیاری و همکاری با بخش‌های مختلف جمعیت سعی بلیغ و تلاش

در آستانه ماه مبارک رمضان برگزار شد پنجمین دوره طرح سفیران ضیافت آسمانی

در آستانه فرارسیدن ماه مبارک رمضان، برابر سنوات گذشته امسال نیز طرح سفیران ضیافت آسمانی به جهت رفع مشکلات و سوالات احتمالی امدادگران و نجاتگران مستقر در پایگاه‌های امداد و نجات جاده‌ای در سطح استان خراسان رضوی برگزار شد.

این طرح که امسال پنجمین دوره آن برگزار شد، امسال به دلیل شیوع ویروس کرونا و جهت رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی، به صورت تلفنی برپا شد. طرح سفیران ضیافت آسمانی به مدت یک هفته با حضور حجت الاسلام درفشان از اساتید و کارشناسان حرم مطهر رضوی در حوزه احکام، اجرا شد. در برنامه امسال، برابر جدول ارسالی به کلیه پایگاه‌ها ساعتی اعلام شده و کارشناس محترم در زمان مشخص شده، با پایگاه مورد نظر تماس گرفته و به سوالات آنها پاسخ دادند. □

فعالیت کانون‌های طلاب در مدارس علمیه کهگیلویه و بویراحمد

کانون‌های طلاب در همه مدارس علمیه استان کهگیلویه و بویراحمد فعال می‌شود. به گزارش روابط عمومی جمعیت هلال احمر استان کهگیلویه و بویراحمد، مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر این استان با رییس مرکز خدمات طلاب حوزه‌های علمیه استان حجت الاسلام المسلمین جعفری دیدار و گفتگو کرد.

در این نشست که اولین دیدار سال جدید مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان با مسئول مرکز خدمات طلاب حوزه‌های علمیه بود؛ تفاهم نامه مشترکی بین این دو نهاد امضا شد.

حجت الاسلام غفاریان ضمن زنده نگاه داشتن یاد مرحوم آیت الله سید علی غیوری نماینده پیشین مقام معظم رهبری در جمعیت هلال احمر کشور و همچنین تلاش‌های جهادی و بی‌وقفه حجت الاسلام والمسلمین معزی نماینده مقام معظم رهبری در جمعیت هلال احمر کشور و خدمات روزافزون ایشان به طلاب و روحانیون گفت: طبق تفاهم نامه مرکزی نماینده ولی فقیه در جمعیت هلال احمر و مرکز خدمات طلاب کشور؛ استان کهگیلویه و بویراحمد نیز مانند دیگر استان‌ها فعالیت‌های جدی و خوبی را انجام داده و طبق این تفاهم نامه همه طلاب اعم از معمرین، طرح هجرت و مستقر، از خدمات آموزشی (کمک‌های اولیه مقدماتی، تکمیلی و تخصصی هلال احمر) بهره‌مند خواهند شد.

وی گفت: در تمامی مدارس علمیه استان اعم از خواهران و برادران کانون‌های طلاب فعال و به زودی شاهد اجرای فعالیت‌های هدفمندی در حوزه سلامت و طرح‌های بشر دوستانه و مقابله با کرونا به خصوص طرح کمک‌های مؤمنانه (طبق فرمایشات مقام معظم رهبری) خواهیم بود. □

وافر داشته‌اند و آن شالاه این تلاش تارفع مشکل و عافیت مردم عزیز، روزافزون خواهد بود. صحنه‌های افتخارآمیز حضور طلاب در ارائه خدمات به بیماران و کمک به کادر درمان و مراقبت، برگی از صفحات زرین یک دلی جامعه ایرانی و باطل کننده القائنات نادرست در چندپاره کردن انسجام ملی است.

سه

انتصاب سرپرست جدید جمعیت هلال احمر در این روزها امکان مهمی برای ارتقای جایگاه و تسریع در ارائه خدمات به مردم است. ضمن تبریک به جناب آقای دکتر همتی و آرزوی توفیق در این مسئولیت و خدمتگزاری به مردم صبور کشور چنان که در جلسات حضوری متذکر شده‌ام بهره‌گیری از ظرفیت عظیم مردمی در این جمعیت و نیروهای مخلص، خدوم و بی‌ادعای توند جبران مافات کند و این جمعیت را در جایگاه واقعی و شایسته خود قرار دهد. اعتماد مردمی به این نهاد هنوز مهمترین دارایی آن است که می‌تواند با عملکرد مطلوب و صادقانه آن را افزایش داد. حوزه نمایندگی ولی فقیه در کنار مدیران خدمتگزار و کارکنان، داوطلبان، امدادگران و اعضاء، همدل و همراه دیگر بخش‌های جمعیت همه توان و ظرفیت خود را مصروف خدمت رسانی به مردم خواهد نمود.

چهار

از خداوند متعال عاجزانه مسئلت می‌نمایم با عنایت رحیمانه خود در این ماه عظیم و در روزهای ویژه طاعت و بندگی، همه مردم را از شر این بیماری در امان نگاه دارد و نعمت عافیت و امان را بر ما ارزانی دارد، باشد که شاکر این نعمت‌ها باشیم. از فرصت عبادت و نیایش در این ماه غافل نشویم. معانی عمیق و لطیف حیرت‌انگیز مستتر در ادعیه مأثوره این ماه فرصتی برای تدبر در احوال خویشتن و عالم است. همزمانی فصل بهار و تحویل احوال روزگار با این ماه شریف فرصت مغتمی است که باید قدر دانسته شود.

پنج

فرارسیدن سال نو فرصتی برای تأمل در گذشته و تصمیم اصلاح عیب‌ها و نقص‌ها و جبران کوتاهی‌هاست. جمعیت هلال احمر نیز باید با مراقبه دائم، رفتار خود در ایام مختلف را ارزیابی کند و در اصلاح امور بکوشد.

امید است همکاران اینجانب در حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر با نظارت شایسته بر امور بتوانند با همدلی و همراهی مدیران عامل در استان‌ها زمینه رفع معایب و اصلاح امور را فراهم آورند.

اللَّهُمَّ فَاهِدِنِي هَدَى الْمُهْتَدِينَ وَارْزُقْنِي اجْتِهَادَ الْمُجْتَهِدِينَ
وَلَا تَجْعَلْنِي مِنَ الْعَافِلِينَ الْمُتَعَدِّينَ وَاعْفُ عَنِّي يَوْمَ الدِّينِ

عبدالحسین معزی
نماینده ولی فقیه در هلال احمر

۲۶ اسفند ۹۸ □

گزارش فعالیت‌های دفتر نمایندگی ولی فقیه
در جمعیت هلال احمر استان خراسان رضوی

از به سوی نور تا مساوات

حجت الاسلام والمسلمین اسدالله اسدی

۱. اجرای طرح تکریم نمازخانه‌ها و مساجد در گستره استان به منظور آماده سازی برای عبادات و ادعیه ماه مبارک رمضان همکاران و مراجعین با عنوان « طرح الی التور » در روزهای پایانی ماه شعبان
۲. برگزاری جلسه ویژه شورای اقامه نماز جهت بررسی وضعیت فعالسازی اقامه نماز جماعت و آمادگی لازم با رعایت دستورالعمل‌های ابلاغی یک جلسه داخلی و یک جلسه با حضور مدیرعامل محترم
۳. فعالسازی پیام رسان ویژه‌ای در شبکه‌های مجازی جهت ارتباط معنوی با همکاران و خانواده‌ها و اعضاء توسط معاونت امور جوانان در ایام ماه مبارک رمضان
۴. اجرای طرح تفسیر موضوعی قرآن تا اطلاع ثانوی در فضای مجازی و سپس به صورت حضوری
۵. اجرای طرح جزء خوانی قرآن با فعالسازی پیام رسان ویژه توسط معاونت امور جوانان
۶. تهیه مجموعه اعمال و آداب ماه مبارک رمضان و انعکاس در فضاهای مجازی مرتبط با هلال
۷. همکاری فعال در اجرای طرح مواسات و همدلی مؤمنانه و کمک رسانی به اقشار آسیب پذیر در ماه مبارک رمضان
۸. حضور ائمه محترم جماعات در عرصه خدمت رسانی فرهنگی به بیماران و خانواده‌های مبتلا به کرونا
۹. رصد و حمایت از فعالیت‌های فرهنگی معاونت‌ها و بخش‌های مختلف به ویژه برنامه‌های معاونت امور جوانان
۱۰. اجرای طرح سفیران ضیافت الهی در سال جاری به مدت دو روز توسط حجه الاسلام والمسلمین درفشان کارشناس احکام حرم مطهر امام رضا (ع) به صورت تلفنی جهت پاسخگویی به مسائل شرعی و به ویژه روزه امدادگران و نجاتگران مستقر در پایگاه‌های بین شهری
۱۱. فضا سازی متناسب با ایام و ارسال پیام‌های معارفی ویژه ماه مبارک و جملات ویژه سرپرگ‌های مکاتبات اداری در این ماه
- لازم به ذکر است در اعیاد شعبانیه نیز با همکاری معاونت امور جوانان فعالیت‌های فرهنگی مشترکی از قبیل همراهی کانون‌های طلاب با طرح‌های مقابله با ویروس کرونا، مسابقات مهدویت، تهیه کلیپ‌های ویژه مناسبی، تهیه پوستر، پادکست، معرفی کتب و منابع مهدویت، بازدید از فعالیت‌های خدمت رسانی در عرصه‌های بیماری کرونا و غیره به انجام رسیده است.

مقابله با کرونا

مناسب دیدم در این فرصت گذری هم بر فعالیت‌های ویژه مقابله با ویروس کرونا از ابتدای اپیدمی این ویروس داشته باشم.

« ابتدا با عرض تبریک حلول ماه ضیافت الهی به حدیثی از امام رضا (ع) در آستانه ماه مبارک رمضان اشاره می‌کنم که در روزهای پایانی ماه شعبان به اباضت هروی فرمودند: ای اباضت! این ماه با فضیلت در حال اتمام است و سعی کن در روزهای پایانی این ماه قدرشناسی نموده و استفاده معنوی بیشتری داشته تا با پاکی و طهارت وارد ماه ضیافت الهی شوی. حضرت سپس توصیه‌های اخلاقی مبنی بر پرداخت حقوق الهی و حق الناس و پاکسازی دل از هرگونه کینه و حسد درباره برادر مؤمن داشته و فرمودند این ذکر را در این روزها فراوان بخوان: اللَّهُمَّ إِنْ لَمْ تَكُنْ قَدْ غَفَرْتَ لَنَا فِي مَا مَضَىٰ مِنْ شَعْبَانَ؛ فَاعْفِرْ لَنَا فِيمَا نَبَقِيَ مِنْهُ. خداوند! اگر تاکنون ما را در این ماه نبخشیده‌ای، در باقیمانده این ماه ما را مورد عفو و غفرانت قرار ده!

با توجه به همه‌گیری ویروس کرونا و دستورالعمل‌های واصله در خصوص فاصله گذاری فیزیکی در اجتماع، طبعاً فعالیت‌های فرهنگی این دفتر نیز تحت تأثیر قرار گرفته و تا اطلاع ثانوی ستاد مدیریت ویروس کرونا، فعالیت‌ها به صورت دورکاری و از طریق فضاهای مجازی و ارتباطی انجام می‌پذیرد که می‌توان به عناوین ذیل اشاره داشت:

با ۵۰۰ مرتبه تکرار آیه قرآنی خلق شد

تمثال آسمانی

زکریا عزتی رئیس جمعیت هلال احمر شهرستان میانه تمثال سردار سلیمانی را با خوشنویسی آیات قرآن به تصویر کشید. خالق اثر گلگشت سردار سلیمانی گفت: این اثر، سپاسی کوچک در برابر خدمات بزرگی است که سردار سلیمانی برای کشور انجام داده است. به گزارش روابط عمومی جمعیت هلال احمر استان آذربایجان شرقی، زکریا عزتی رئیس هلال احمر میانه، با خلق اثری بسیار زیبا، عشق خود به سردار حاج قاسم سلیمانی را به نمایش گذاشت. وی با اشاره به اینکه این اثر با الهام از روح بلند سردار، در مدت ۱۰ روز، خلق شده است، اظهار داشت: به نیابت از همشهریانم آن را تقدیم خانواده محترم سردار خواهم کرد. عزتی با اشاره به طرافت‌های به‌کار رفته در خوشنویسی این اثر، گفت: برای خلق این اثر، بیش از ۵۰۰ مرتبه آیه «وَلاتحسبنّ الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احياء عند ربهم یرزقون» با قلم نیم میلیمتری در قالب غبارنویسی سبک گلگشت، تکرار شده است. در این آیه مبارکه خداوند می‌فرماید هرگز گمان نبرید آنها که در راه خدا از دنیا می‌روند مرده‌اند، بلکه آنها زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.

رئیس هلال احمر افزود: سردار سلیمانی دریاد و خاطره مردم ایران همیشه جاودان است. سرداریکی از خالص‌ترین، ناب‌ترین و پاک‌ترین انسان‌های روی زمین بود و همشهریان ما نیز با ظفرنویسی این اثر، ارادت خود را به ایشان اعلام کرده‌اند. □

۱. برگزاری جلسه شورای فرهنگی ویژه همفکری در احصاء فعالیت‌های فرهنگی مقابله
۲. شرکت فعال در تمام جلسات برگزار شده داخلی در خصوص برنامه‌ریزی مقابله
۳. فعالسازی کانون‌های طلاب جهت مشارکت در خدمت‌رسانی موضوع مقابله
۴. مکاتبه با مدیر محترم حوزه علمیه خراسان جهت فعالسازی طلاب جهادی
۵. مکاتبه با مرکز رسیدگی به امور مساجد جهت آماده‌سازی ائمه جماعات مساجد و حضور در عرصه‌های خدمت برای مقابله
۶. پیگیری وضعیت کفن و دفن متوفیان بیماری کرونا و حصول نتیجه
۷. ارتباط با ائمه محترم جماعات جهت عدم برگزاری نمازهای جماعت تا اطلاع ثانوی
۸. فعالسازی امامان جماعت جهت همکاری‌های میدانی و فرهنگی مقابله از قبیل بازدید، نظارت و غیره
۹. تهیه و ارسال مطالب و جملات و احادیث پیرامون موضوعات، امیدآفرینی، خدمت‌رسانی داوطلبانه، مسئولیت‌پذیری، صبر و شکیبایی، دعا و التجاء، ادعیه و فضایل ماه‌های رجب و شعبان، پاسخ به سؤالات و شبهات و غیره در شبکه‌های مجازی مرتبط با هلال
۱۰. رصد کلیه فعالیت‌های معاونت‌های جمعیت در ارتباط با مقابله و همکاری لازم
۱۱. وساطت در تأمین ملزومات بهداشتی خانواده‌های بیمار روحانیون با همکاری مرکز خدمات و واگذاری دوهزار قلم کالای بهداشتی

□ طرح مواسات و همدلی

(تحقق منویات مقام معظم رهبری)

۱. عضویت دفتر در قرارگاه رزمایش مواسات، زیر نظر نماینده ولی فقیه استان و امام جمعه مشهد و برگزاری چهار جلسه
۲. معرفی نماینده هلال احمر به دبیرخانه قرارگاه مواسات
۳. مشارکت در تدوین آئین‌نامه اجرای قرارگاه و تهیه شرح وظایف دستگاه‌ها و کمیته‌ها و غیره
۴. جهت دهی و همسان‌سازی فعالیت‌های معاونت داوطلبان در سیاست‌های قرارگاه مواسات
۵. تهیه پوستر با آرم دفتر نمایندگی ولی فقیه و اعلام شماره حساب‌های هلال احمر استان و انعکاس در شبکه‌های اجتماعی جهت جذب کمک‌های مردمی
۶. تهیه جملات، احادیث، کلیپ و غیره و انعکاس در شبکه‌های اجتماعی
۷. مکاتبه با رؤسای شعب جهت ارتباط با خیرین شهرستانها جهت جایگزینی هزینه‌های افطاری ماه مبارک رمضان امسال به تهیه بسته‌های معیشتی نیازمندان □

در ارتباط تلفنی و تصویری نماینده رهبر معظم انقلاب با مسئولان دفاتر حوزه نمایندگی ولی فقیه در هلال

اقدامات و نقش هلال احمر در مقابله با کرونا بررسی شد

جمعیت هلال احمر جلب کنید. نماینده رهبر معظم انقلاب در جمعیت هلال احمر در گفت و گوهای خود با مسئولان دفاتر نمایندگی ولی فقیه در استان ها با اشاره به اینکه شرایط کنونی کشور و جمعیت هلال احمر شرایطی حساس و خطیر است، افزود: اولویت امروز جمعیت هلال احمر و کشور، مهار شیوع ویروس کرونا و خدمت به آسیب دیدگان و همیاری با کادر پزشکی است بنابراین لازم است جمعیت هلال احمر در این مبارزه ملی برنامه ای جامع و متمرکز در نقش آفرینی فعال داشته باشد. مسئولان دفاتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر نیز در این ارتباط ها گزارشی از وضعیت استان عملکرد جمعیت در خصوص مقابله با کرونا ارائه کردند. همچنین گزارش اقدامات دفاتر حوزه نمایندگی در این خصوص تشریح شد.

طبق گزارش های ارائه شده این دفاتر با بهره گیری از کانون های طلاب در استان های مختلف و همکاری و حضور ائمه جماعت شعب و مراکز جمعیت در طرح تب سنجی و ضد عفونی کردن معابر حضور فعال داشته اند. همچنین در برخی استان ها به همت دفاتر نمایندگی گروه های داوطلب و جهادی در غسل و دفن و اقامه نماز اموات مشارکت کرده اند. مشارکت در تامین و توزیع بسته های بهداشتی، قدردانی از فعالان حوزه سلامت از جمله فعالیت های طلاب و روحانیون در جمعیت هلال احمر است.

حجت الاسلام و المسلمین معزی همچنین در ارتباط تصویری با مسئولان دفاتر استان های کرمان، خوزستان، فارس و بوشهر از آخرین وضعیت مناطق سیل زده و نحوه خدمت رسانی به سیل زدگان مطلع شد. وی ضمن تقدیر از تلاش های صورت گرفته اظهار امیدواری کرد نقابسی که در کار خدمت رسانی و امداد در سیل سال گذشته وجود داشت امسال برطرف شده باشد. □

نماینده رهبر معظم انقلاب در جمعیت هلال احمر در ارتباط های تلفنی و تصویری جداگانه با مسئولان دفاتر حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر استان ها، گزارش وضعیت و عملکرد جمعیت هلال احمر در استان های مختلف و فعالیت ها و اقدامات دفاتر نمایندگی را دریافت و توصیه های لازم را بیان کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر، حجت الاسلام و المسلمین معزی در این تماس های تلفنی و ویدئو کنفرانسی که در چند روز گذشته به طور جداگانه با همه استانها برقرار گردید، از خدمات شبانه روزی کارکنان و امدادگران جمعیت هلال احمر به ویژه امدادگران استان هایی که شیوع ویروس کرونا در آن ها گسترده تر بوده است، تقدیر کرد.

نماینده رهبر معظم انقلاب در هلال احمر، خدمت رسانی به مردم را در این شرایط بسیار مهم و دارای ارزش معنوی دانست و خواستار بسیج تمامی امکانات و توانمندی های هلال احمر در جهت مقابله با این بحران شد.

وی همچنین در این گفتگوها با تقدیر از تلاش های دفاتر حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر تصریح کرد: در هفته های اخیر که شیوع ویروس کرونا در همه کشور، شرایط ویژه، دشوار و ناآزموده ای را برای همگان پدید آورده است، همکاران و داوطلبان و نجاتگران هلال احمر نیز در کنار دستگاه های مختلف اجرایی و نیروهای انتظامی و نظامی، در میدان مبارزه ملی حاضر بوده اند و در همه استان ها مجاهدانه به مردم خدمت کردند.

حجت الاسلام و المسلمین معزی در گفت و گوهای خود با مسئولان دفاتر نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر ضمن توصیه و تاکید بر لزوم هماهنگی تمام دستگاه و نهاد های امداد رسانی افزود: تعامل سازنده ای با نهاد های دینی، علما، ائمه جمعه و جماعات و معتمدان محلی برقرار کنید و مشارکت آنها را در تحقق اهداف بشردوستانه و خیرخواهانه

محسن زارعیان . یزد	۹۱۳۲۷۴۸ **۹
حسن تشکریان جهرمی .هرمزگان	۹۱۷۷۶۱۰ **۱
مریم ربانی .گلستان . بندرگز	۹۳۵۷۶۲۹ **۴
مریم سادات میرکتولی . خراسان رضوی	۹۱۵۳۰۲۹ **۶
فاطمه سلطانی محمدی . تهران	۹۳۶۷۸۴۲ **۰
محمدحسین آبادی . تهران	۹۱۲۶۳۶۶ **۱
ناهید علیزاده . البرز	۹۳۵۱۶۸۶ **۵
آفتاب آروین . کهگیلویه وبویراحمد	۹۱۷۶۲۲۸ **۰
ملیحه صادقی . آذربایجان شرقی	۹۱۴۴۰۸۷ **۵
مازال مشک آبادی پیر . آذربایجان غربی	۹۱۴۴۴۵۱ **۸
عزت ارفعی . خراسان رضوی . بجنستان	۹۱۵۹۳۶۳ **۸
محمدرضا میرزایی . ایلام . قلاجه	۹۱۸۳۴۵۱ **۲
محسن عبدی . همدان	۹۱۲۰۸۲۳ **۳
هادی سلیمی . قم	۹۱۲۱۵۱۹ **۲
طاهره محمودی . بوشهر	۹۱۷۷۷۱۲ **۶
صادق سلندری رابری . کرمان	۹۳۸۹۶۶۰ **۷
علی رضا کاظمی . سمنان	۹۱۲۲۳۱۴ **۶
محمدرضاخانی . کرمان	۹۱۳۲۹۵۷ **۴
علیا اعتمادی . خراسان رضوی . گناباد	۹۱۵۳۶۷۲ **۸
فرامرز شیروانی . اصفهان . فلاورجان	۹۱۳۰۷۵۳ **۰
فاطمه لچینانی . اصفهان	۹۱۶۲۰۴۱ **۶
حسن شاه نظر . ایلام	۹۱۸۸۴۲۰ **۴
آرش فتحی . آذربایجان شرقی	۹۱۴۸۳۱۳ **۲
امیرحسین وفائی . آذربایجان شرقی	۹۱۴۶۵۸۱ **۱
فاطمه ماندگاری . فارس	۹۱۷۸۱۹۰ **۸
شراره زمانی . تهران	۹۱۲۱۸۳۵ **۹
خلیقی . اصفهان	۹۱۳۳۰۹۱ **۴
محمد علی احمدی زهان . خراسان جنوبی	۹۱۵۹۶۵۰ **۵
مهدی مسعودزاده . فارس . رستم	۹۱۷۸۲۳۵ **۸
زینب دبیری . کهگیلویه وبویراحمد	۹۰۳۰۹۷۹ **۲
فیروزه آذرافروز . فارس . کازرون	۹۱۷۷۲۱۶ **۲
مهدی نقدی . آذربایجان شرقی	۹۱۰۸۲۰۸ **۳
امیرعلی رحیمی دولت آباد ، کهگیلویه وبویراحمد	۹۳۹۷۱۴۷ **۸
محرم نظیری . آذربایجان شرقی	۹۱۴۳۱۲۵ **۲
داود خیامی زاده . تهران	۹۱۲۰۸۰۳ **۹
سعید حدادی . فارس . داراب	۹۱۷۴۷۴۷ **۹
علی رادمنش . خراسان جنوبی . سراپان	۹۱۵۵۶۶۶ **۸
حجت قاسمی . خراسان رضوی	۹۱۵۳۴۰۲ **۲
مسعود شاملو . همدان	۹۱۸۸۱۰۶ **۹

پایگاه اطلاع رسانی
حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر

ارتباط مستمر و مداوم با مردم

اخبار و گزارش ها ؛ یادداشت و مقاله ها
و صفحه اختصاصی دفاتر استانی
نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر

www.nvhelal.ir

زمان ارسال پیام تا ۲۰ خرداد

مسابقه پیامکی مروان

علاقه مندان به شرکت در مسابقه پیامکی مهرماه می توانند با مطالعه سؤالات زیر، پاسخ آن را در بخش های مختلف مجله پیدا و به سامانه ۰۴۸۶۶۴۴۰۰ ارسال کنند.

پاسخ شما باید یک عدد ۸ رقمی باشد که هر رقم آن گزینه صحیح هر یک از سؤالات است. به طور مثال: در سوال یک، پاسخ شماره ۲ صحیح است و در سوال ۲ گزینه شماره ۴ و در سوال ۳ گزینه شماره ۱ و... عدد گزینه ارسالی شما این خواهد بود: ۲۴۱۰۰۰
ضمناً همراه عددهای ارسالی، نام و نام خانوادگی خود، نام استان و محل خدمت تان را قید کنید.

به برگزیدگان جوایزی اهدا می شود.

۱ «مواسات» به چه معنا است؟
(۱) برادری (۲) ایثار (۳) انفاق (۴) کمک به دیگران

۲ حدیث «هیچ چیز مانند مواسات پیوند برادری را حفظ نمی کند» از کدام یک از ائمه (ع) است؟
(۱) امام رضا (ع) (۲) امام صادق (ع) (۳) امام باقر (ع) (۴) امام سجاد (ع)

۳ نام دیگر «دعای سحر» چیست؟
(۱) ابو حمزه ثمالی (۲) جوشن کبیر (۳) مباحله (۴) کمیل

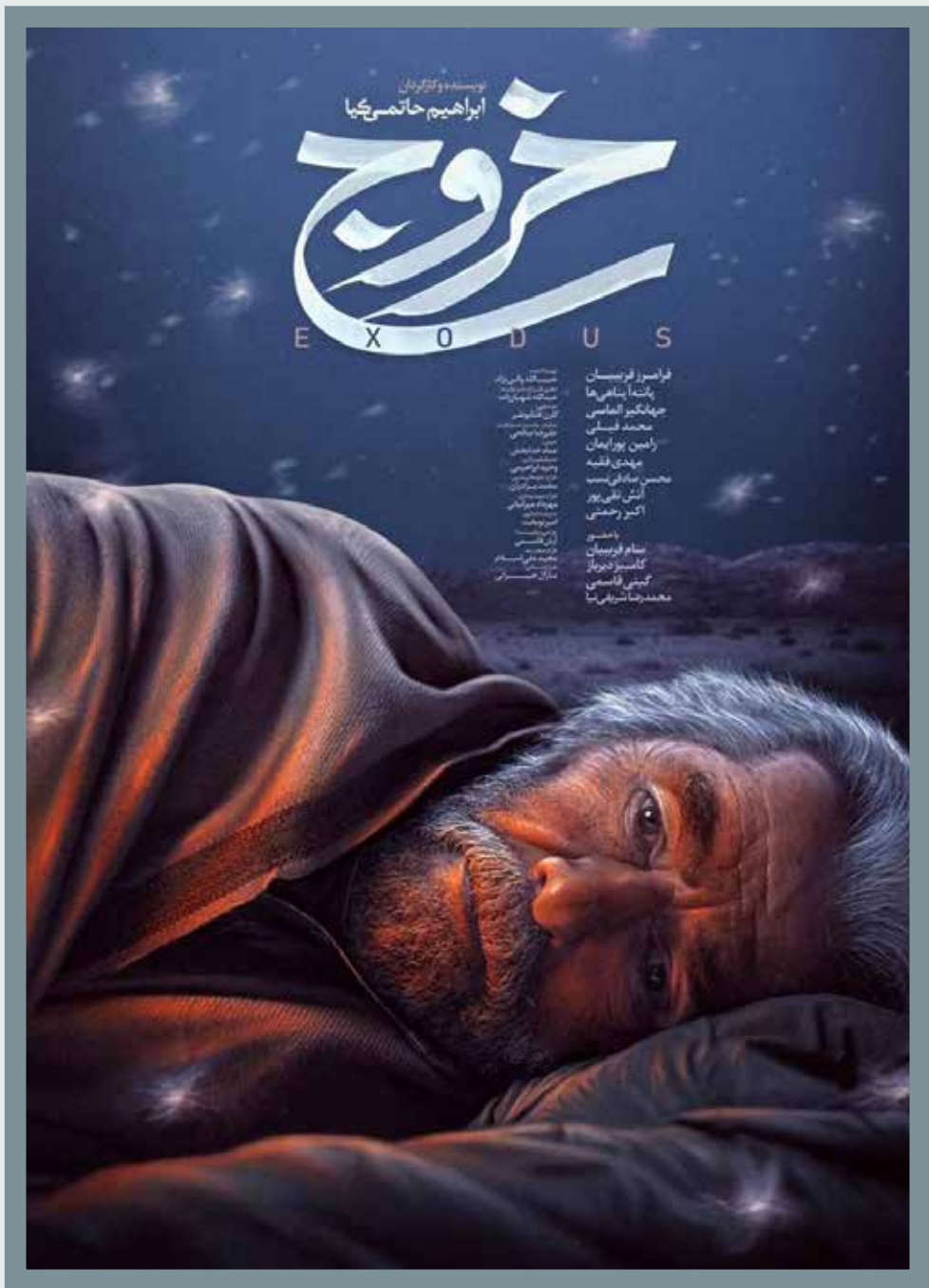
۴ دعای سحر از کدام یک از ائمه معصومین روایت شده است؟
(۱) امام علی (ع) (۲) امام باقر (ع) (۳) امام زمان (ع) (۴) امام جواد (ع)

۵ رمان «قدیس» اثر کیست؟
(۱) مصطفی مستور (۲) سید مهدی شجاعی (۳) ابراهیم حسن بیگی (۴) رضا امیرخانی

۶ کتاب «هدیه شیرین» درباره چیست؟
(۱) زندگی پیامبر (ص) (۲) ازدواج حضرت علی (ع) و حضرت زهرا (ص) (۳) زندگی امام علی (ع) (۴) امامت حضرت حجت (عج)

۷ مهمانخانه وقفی روستای «چاه بنارد» چقدر قدمت دارد؟
(۱) هفتصد سال (۲) صد سال (۳) سیصد سال (۴) ششصد سال

۸ غزل «بیا که ترک فلک خوان روزه غارت کرد...» از کیست؟
(۱) بیدل دهلوی (۲) سعدی (۳) صائب تبریزی (۴) حافظ

فیلم خروج ؛ اکران اینترنتی در سایت های فیلمو و نماوا
اثر: ابراهیم حاتمی کیا

نجات یک نفر نجات کل آدم‌نست...

۱۹ اردیبهشت | 8 MAY 2020
روز جهانی صلیب سرخ | World Red Cross and
وهلال احمر | Red Crescent Day

تقدیر از حافظان سلامت

www.rcs.ir